Horia Tecuceanu

CĂPITANUL APOSTOLESCU și S.A. FRAȚII & CO.

EDITURA
CARTEA ROMÂNEASCĂ

Horia Tecuceanu
Căpitanul Apostolescu și S.A. Frații & Co.

I. S. A. FRAȚII & CO.

Mulțumesc Procuraturii Generale, și în mod deosebit tovarășilor Nicolae Bracaciu, Horia Nelega și Florica Radu, precum și colonelului Nicolae Chircoiaș, din I.G.M.[1], pentru sprijinul acordat la realizarea acestei cărți.

NOTĂ: Deși subiectul acestei cărți a fost inspirat dintr-un caz judiciar real, autorul, schimbând identitatea personajelor implicate, nu-și poate lua răspunderea pentru eventualele asemănări de nume sau persoane care ar rezulta, acestea trebuind să fie considerate drept coincidențe nedorite.

Joi, 15 septembrie

— Asta e Panciu! și-a informat plutonierul superiorul, arătând cu vârful bărbiei spre strada pustie din fața lor.

---

[1] Inspectoratul General al Miliției, cu rol de conducere, îndrumare și control asupra activității tuturor organelor miliției, desfășurând și activitatea operativă în cauze de importanță deosebită, precum și orice altă activitate dată în competența sa prin lege.

Locotenentul, înalt, suplu și cu figură de adolescent, a privit de-a lungul străzii, mărginită de case gospodărești, fără etaj, cu trotuare înguste și salcâmi bătrâni, ale căror coroane, împreunându-se, creau o boltă peste drumul pavat cu pietre de râu, și a replicat apreciativ:

— Parcă ar fi o uliță dintr-un oraș patriarhal de provincie, pe la începutul secolului…

Plutonierul, scund și dolofan, nefiind pus pe comparații, s-a limitat la un gest ușor de confirmare, pe când ochii lui căutau spre numărul casei prin fața căreia tocmai treceau.

— Pe acolo ar trebui să fie… a gândit cu glas tare ofițerul, zărind, la vreo cincizeci de metri, câțiva cetățeni adunați în fața unui gard.

În timp ce subofițerul aproba, de astă dată cu mai multă convingere, una din femeile din grup, zărindu-i pe milițieni, s-a grăbit să comunice vestea și celorlalți. Drept urmare, discuția ce o purtaseră până atunci cu multă înfocare s-a curmat și s-au întors cu toții cu fața pentru a urmări apropierea reprezentanților legii.

Traversând strada, milițienii au numărat șase femei și doi bărbați. După aspect, toți păreau să fie subvenționați din fondul de pensie socială.

Locotenentul, remarcând atenția ce li se acorda, s-a simțit atât de important, încât n-a putut rezista tentației

de a-și mai bomba un pic pieptul pe sub veston. Mândria ce-l încerca era pe deplin justificată, deoarece era stagiar și se afla exact la prima misiune a carierei sale. Situație bine cunoscută de comandantul secției, care, nu chiar întâmplător, îl trimisese în cercetare cu un însoțitor a cărui experiență în meserie era garantată de faptul că plutonierul începuse numărătoarea inversă a lunilor care-l mai despărțeau de mult visata pensie.

— Bună ziua! Ce s-a întâmplat? s-a interesat locotenentul, oprindu-se în fața grupului.

— Păi tocmai că asta am vrea să știm și noi! a început unul din bărbați, un tip în jur de șaptezeci de ani, cu căciulă pe cap și îmbrăcat cu un cojoc fără mâneci, pantaloni de călărie și sandale cu talpă de microporos.

— Ba lasă că spun eu! Că eu am telefonat la miliție! și-a revendicat dreptul de autor o femeie, leat cu primul vorbitor, dar atât de scundă și grasă, încât părea rotundă ca un măr.

— Cum vă numiți? a intervenit cu autoritate plutonierul, pentru a împiedica o nouă dispută pentru întâietate, proptind demonstrativ vârful unui pix pe carnetul ce-l ținea în cealaltă mână.

— Ganea! Ganea Sevastița și stau cu casa colo! a arătat ea cu mâna spre gospodăria de peste drum. De cincizeci și mai bine de ani stau pe strada asta. Și io-i știu pe toți de pe ea…

— Pentru ce ne-ați chemat? a întrerupt-o locotenentul cu scopul de a-i stăvili vădita intenție de a prezenta o monografie verbală a străzii respective.

— V-am chemat pent' că a dispărut dom' Cristache.

— Aș! a întrerupt-o disprețuitor tipul cu pantaloni de călărie. O fi plecat iar să-și vândă marfa, că se duce și prin provincie…

— Fii serios, nea Fănică! a protestat oponenta lui. Da la păsări te uitași?

— Ce-au păsările? s-a interesat locotenentul, privind intrigat prin gardul cu ochiuri de sârmă hexagonală în curtea din spatele lor, spre un pâlc de rațe și găini.

— Da nu le vezi, fecior, cât sunt de amărâte?!

— Amărâte?! a repetat ofițerul, uimit.

— Păi da! Sunt pleoștite, că nu-s mâncate. Că de câteva zile neam să le dea cineva de mâncare. Ce, nea Fănică, matale crezi că dacă dom' Cristache pleca pentru mai multe zile, lăsa orătăniile de izbelișteă, fără să-mi zică mie să le dau grăunțe? s-a adresat ea oponentului ei, care, rămânând fără replică, și-a scos căciula și s-a scărpinat în creștet.

— De câte zile nu l-ați mai văzut pe domnul Cristache?

a vrut să se edifice locotenentul.

— De vo' trei. Adică de luni seară. Și eu mă gândesc că dacă nu-i bolnav, poate o fi murit, că are vo'…

nouăzeci de ani…

— Locuiește singur?

— Da, că nevasta i-o murit, mai acum v'un an, iar fata s-a mutat astă-vară la bloc.

Locotenentul, ajungând la concluzia că a venit momentul să înlocuiască vorbele cu fapte, a pus mâna pe clanța porții și a apăsat-o.

— Vă rog să așteptați la poartă! le-a cerut locotenentul, făcându-i semn plutonierului să vină cu el.

Pășind în curte, a trecut prin fața a două rânduri de ferestre și două marchize. A privit o fereastră îngustă și montată în poziție orizontală, la vreo doi metri de la sol, care era deschisă, apoi, continuând să înainteze, o magazie dărăpănată și un petec de curte plantat cu câțiva pomi. Neremarcând nimic suspect, locotenentul s-a întors și, revenind spre poartă, a încercat pe rând ușile celor două marchize. Prima era zăvorâtă. Apăsând însă pe clanța celei de-a doua, a constatat că aceasta nu era încuiată și deschizând-o a simțit în nări un miros dulceag-grețos, specific.

— Vă rog să-i chemați pe cei doi cu care am discutat și să închideți poarta, ca să nu mai intre nimeni în curte, s-a adresat el subofițerului, rămânând în prag.

După ce tipul cu pantaloni de călărie și grăsana și-au făcut apariția, locotenentul le-a explicat că vor trebui să-

l asiste în calitate de martori. Apoi, făcându-se că nu remarcă privirile pline de importanță pe care le-au schimbat între ei, le-a cerut să rămână lângă ușă și a pășit peste pragul acesteia. Încăperea în care a pătruns avea în jur de șase metri pătrați și era mobilată cu piese vechi și disparate. În pereții laterali erau montate două uși, prevăzute cu ochiuri de geam, ambele întredeschise.

Avansând până în mijlocul camerei, a stabilit direcția din care venea mirosul și s-a îndreptat spre ușa din partea stângă. Deschizând-o până la perete, a văzut o încăpere care avea aceleași dimensiuni cu cea anterioară. În stânga se afla marchiza a cărei ușă o găsise încuiată când o încercase din curte. În fața lui se afla o altă ușă, deschisă larg, până la perete. Prin cadrul acesteia a remarcat o cadă de baie. Încăperea în care se afla cuprindea o mașină de aragaz cu butelie, un dulap și o masă de bucătărie și, lipit de zidul din dreapta, un pat îngust, cu așternutul nestrâns, iar deasupra acestuia, prinsă cu ținte pe perete, o scoarță cu fondul verde.

Cum mirosul pestilențial se accentuase, s-a apropiat de pat și l-a privit cu atenție. De sub plapumă, apăreau dezvelite gleznele și labele unei perechi de picioare. Luat prin surprindere de prima sa întâlnire cu un cadavru, locotenentul s-a simțit cuprins de o puternică

senzație de greață.

— Ia să vedem ce-a pățit! a propus plutonierul, observând că fața ofițerului căpătase brusc culoarea betonului proaspăt turnat.

Locotenentul, încurajat de siguranța cu care-i vorbea plutonierul, i-a răspuns printr-un gest de confirmare. Ridicând perna și plapuma, a ieșit la iveală cadavrul unui vârstnic, scund și slab. Îmbrăcat într-o pijama, zăcea cu obrazul înfundat într-o pernă, pe a cărei față se distingeau urme de sânge.

— Bine te-au mai aranjat, moșule! a gândit cu glas tare plutonierul.

— Căutați un telefon și sunați la secție să ne trimită medicul legist, criminalistica și procurorul de serviciu! i-a spus locotenentul, luptându-se cu o nouă senzație de vomă.

După plecarea plutonierului, s-a dus și el spre cei doi martori lăsați lângă ușa marchizei și s-a adresat bătrânului:

— Presupun că ați fost pe front…

— Oho! Am luptat în ambele războaie mondiale! l-a asigurat respectivul cu mândrie.

— Atunci vă rog să veniți cu mine.

— Da, e domnul Costache! l-a asigurat martorul după ce a privit cadavrul. Dar ce-a pățit? L-a omorât cineva?

— Așa s-ar părea! a admis locotenentul, pornind spre

ieșire.

— Nu ți-am zise ieu, nea Fănică, c-a dat ortu' popii? și-a interpelat grăsana vecinul, atotștiutoare, când au ieșit în curte, în fața marchizei.

— Întrucât s-ar părea că e vorba de o crimă, am să vă rog să-mi spuneți tot ce știți despre victimă! le-a cerut locotenentul, pregătindu-și notesul. Mai întâi, cum se numea?

— Pavel Costache, a răspuns bărbatul.

— Care e numele de familie?

— Costache.

— De când locuiește în această casă?

— Cine mai știe? În orice caz, eu l-am găsit aici când m-am mutat, mai acu vo' cincizeci de ani, a spus femeia.

— Parcă spuneați că are o fată. Unde domiciliază?

— Știu că s-a mutat la bloc, da nu știu unde anume.

— Cum se numește?

— Daniela Costache.

— Mai avea și alte rude?

Ambii martori au răspuns prin gesturi de negație.

— Parcă spuneați că vinde ceva în provincie. Ce anume? l-a chestionat ofițerul pe martor.

— Păi ce să vândă? *Biblii.*

— *Biblii*?! a zis ofițerul neîncrezător.

— Da! Că era adventist, sau cum i-o fi spunând la religia lui… a răspuns femeia.

— Și de unde le lua? a continuat locotenentul intrigat.

— Asta numa' el poate să știe, a ridicat martora din umeri.

— Întrucât dumneavoastră locuiți vizavi, vă rog să-mi spuneți dacă era vizitat de multă lume.

— N-am prea văzut, că trăia foarte retras. Pentru că noi îl evitam, deoarece el ne tot bătea la cap să venim pe religia lui, că-i mai dreaptă. Dară noi n-am vrut, că cea ortodoxă pe care ne-o dădură părinții îi și mai dreaptă! a conchis femeia cu toată convingerea.

— Ba eu am văzut pe cineva! a zis bărbatul, după ce și-a pipăit gânditor nasul cu o mână.

— Vă ascult! l-a încurajat ofițerul.

— Am văzut în curtea lu' nea Costache niște bărbați străini.

— Când? a întrebat locotenentul cu interes.

— Mai acu vreo trei sau patru luni…

— Atunci când era și Daniela? l-a consultat femeia, în timp ce ofițerul, aflând cât timp se scursese de la vizita la care se referea martorul, a simțit dispărându-i interesul abia stârnit.

— Ai dreptate, că era cu ei și fata lui nea Costache! a confirmat bărbatul.

— Dar în ultimele zile, ați mai zărit pe cineva intrând în casa vecinului dumneavoastră? a mai întrebat ofițerul, dorind să stabilească o legătură între niște

posibili vizitatori și omor.

Cum ambii martori au răspuns numai prin gesturi de negație, s-a decis să nu-și mai piardă timpul cu ei și i-a condus spre ieșire. În timp ce le deschidea poarta, a văzut că grupul curioșilor adunați în fața gardului sporise în mod substanțial. Și, întrucât perspectiva de a se înapoia singur în camera unde zăcea cadavrul nu-l atrăgea, a preferat să rămână în stradă pentru a cere relații și celorlalți vecini ai victimei.

Când s-a înapoiat plutonierul de la telefon, locotenentul tocmai ajunsese la concluzia că n-a reușit să afle nimic mai mult decât obținuse din discuția purtată cu primii doi. În consecință, și fără nici cea mai vagă urmă de regret, locotenentul a închis poarta și i-a spus plutonierului că trebuie să se apuce de cercetarea locului faptei.

Mai întâi, au examinat broaștele celor două uși ale marchizei prin care pătrunseseră în casă. Nu purtau urme de efracție, iar cheile erau introduse în broaște din interior.

Apoi, intrând în prima încăpere, au deschis ușa cu geamuri, din dreapta. Camera avea tot circa șase metri pătrați și, după mobila care fusese înghesuită în ea, ar fi putut fi utilizată, în mod simultan, ca salon, sufragerie și dormitor. Fereastra, cu vederea în curte, era bine închisă pe dinăuntru și de altfel nici ordinea din

încăpere nu indica o eventuală trecere de intruși. Deschizând următoarea cameră, cu fereastra în față, prin care se zăreau gardul din sârmă și strada, au constatat că aveau de-a face cu un dormitor. Un studio modern, lângă perete, o masă în mijloc și un șifonier triplu, deasupra căruia trona un vraf de *Biblii* noi-nouțe, dar, cum anchetatorii nu prea erau duși la biserică, nu i-au acordat nicio atenție. Constatând că fereastra era bine asigurată pe dinăuntru și că nici în această încăpere nu se evidențiază indicii de pătrundere a unor nepoftiți, au revenit în camera cu acces la marchiză. Și, deoarece afară începuse să se întunece, au aprins lumina.

Locotenentul, evitând să se uite spre patul în care zăcea victima, a pornit spre baie, singura care mai rămăsese de vizitat. Era o încăpere de vreo doi metri pătrați. În față, o cadă de baie și, pe peretele din stânga, o cămară mică, cu ușa deschisă, cu rafturi laterale încărcate cu diferite alimente, aerisită de o fereastră îngustă deschisă spre curte.

— Apar două variante, a spus locotenentul, trecând grăbit pe lângă patul victimei. În primul caz, victima l-a invitat pe criminal în casă, ceea ce indică bunele relații în care se afla cu bătrânul… Pentru această versiune pledează faptul că ușile n-au fost forțate, ci descuiate din interior… a completat, arătând cu degetul ușile verandei.

— Tovarășe locotenent, l-a întrerupt plutonierul ironic, chiar credeți că este firesc să primești musafiri cu patul nestrâns și îmbrăcat în pijama?

— Dacă musafirul vine noaptea, după ce te-ai culcat, și-ți bate în fereastră, nu cred că mai ai răgazul necesar pentru a strânge așternutul și a te îmbrăca cu un smoching, a replicat locotenentul pe același ton. Evident, dacă cel care te-a sculat din somn îți este foarte apropiat. Altfel, îl bagi în mă-sa și nu-l primești!

— Și a doua versiune? a întrebat plutonierul, pe când își spunea că locotenentul, deși stagiar, nu sta rău cu logica.

— Aceasta are în vedere chiar remarca dumneavoastră.

Dacă victima a fost găsită în pijama, trebuie admisă și posibilitatea că a fost luată prin surprindere. În timpul somnului…

— Infractorul pătrunzând în casă prin fereastra cămării, l-a completat plutonierul.

— Întocmai! Dar cu observația că și această variantă conduce tot la concluzia impusă de prima. Dacă autorul n-ar fi cunoscut topografia casei, n-ar fi știut că din cămară poate ajunge în baie și de acolo, exact în camera unde se afla victima… a început locotenentul să-și argumenteze raționamentul, dar un zgomot de pași în curte l-a obligat să și-l curme pentru a ieși în

întâmpinarea celor care-l produceau.

Aproape simultan și-au făcut apariția criminalistul, medicul legist și procurorul. După ce primul a terminat de fotografiat victima și medicul legist i-a luat locul, procurorul, însoțit de locotenent și plutonier, au trecut la cercetarea câmpului infracțional. Apoi, revenind în bucătărie, unde medicul legist continua să consulte victima, procurorul, un bărbat elegant și cam de aceeași vârstă cu locotenentul, i-a cerut acestuia să-și expună părerea ce și-o formase asupra cazului. Locotenentul n-a pierdut ocazia s-o facă, argumentându-și în viteză cele două versiuni discutate deja cu plutonierul.

Procurorul, după ce l-a ascultat gânditor, a clătinat capul:

— Ipoteza că un infractor ar fi pătruns în casă prin fereastra cămării, pentru a ieși apoi prin descuierea ușilor marchizei, mi se pare discutabilă.

— Pentru ce? s-a mirat locotenentul.

— Fiindcă fereastra respectivă, fiind pendinte de o cămară, putea fi ținută deschisă în permanență, cu scopul aerisirii alimentelor depozitate acolo. Deci, ea nu indică în mod obligatoriu drumul străbătut de agresor.

— Dar nici nu respinge această supoziție! a ripostat locotenentul.

— Posibil. Dar noi avem nevoie de certitudini. De aceea, n-ar strica dacă am găsi niște urme de escaladare,

pe cele două părți ale zidului sau chiar pe tocul ferestrei.

— Le voi căuta mâine, la lumina zilei…

— Am terminat, a anunțat medicul legist, ridicându-se de lângă victimă. Și, dacă sunteți de acord, aș vrea să o transport la morgă.

Procurorul a dat aprobator din cap și l-a întrebat:

— Ce-ați constatat?

— După toate probabilitățile, decesul s-a instalat în urmă cu trei-patru zile.

— Cum s-a produs? s-a interesat procurorul, în timp ce locotenentul, coroborând aprecierea medicului cu depoziția vecinei care remarcase dispariția victimei, își spunea că omorul s-a comis probabil în noaptea de luni spre marți.

Medicul legist a răspuns printr-o ridicare din umeri:

— Până la efectuarea necropsiei, nu pot să vă spun nimic. În orice caz, se pare că moartea a fost cauzată prin violență.

Procurorul, gândindu-se că nu era necesar să fii medic pentru a trage o astfel de concluzie, i-a făcut semn să scoată cadavrul, după care s-a adresat locotenentului:

— Despre mobil v-ați format vreo părere?

— Nu. În orice caz, după toate aparențele, ordinea pe care am găsit-o în casă exclude jaful.

— Ați reușit să stabiliți ceva despre victimă?

— În afară de faptul că era adventist și vindea *Biblii,*

absolut nimic.

— Și aceste preocupări ar putea avea legătură cu omorul? s-a mirat procurorul.

— Vă mărturisesc că sunt total ignorant în acest domeniu. Cred că vina aparține numai Școlii de miliție, care a omis să ne predea și ore de religie… a glumit locotenentul.

— Și ce vă împiedică să propuneți o completare a programei analitice? s-a interesat amuzat procurorul, pe când își făcea apariția și plutonierul, plecat să-i conducă pe brancardieri și medicul legist.

— E o problemă asupra căreia vă promit că voi mai medita, s-a angajat ofițerul pe același ton.

— Și până veți lua o hotărâre, cum intenționați să orientați cercetările?

— În primul rând, va trebui s-o depistez pe fiica victimei. Apoi… Văzând și făcând.

— E în regulă! Numai ea ar putea ști dacă era cineva interesat în suprimarea vieții tatălui ei, a admis procurorul, pornind spre ieșire.

*

A doua zi dimineața, după ce a obținut de la Evidența populației detaliile de care avea nevoie, locotenentul a pornit spre locuința fiicei victimei. Nu era acasă, dar a aflat că este contabilă la I.T.B. Și a plecat s-o caute la sediul respectivei întreprinderi. Găsind-o, i-a comunicat

cu menajamente știrea funestă și a invitat-o să-i însoțească.

— Vă rog să-mi spuneți dacă constatați schimbări sau lipsa vreunui obiect din casă, i-a cerut locotenentul, o jumătate de oră mai târziu, descuind ușa verandei și poftind-o să între.

— Nu. Nu văd nimic schimbat… a zis ea, cu ochii înroșiți de plâns, după ce a trecut în revistă interiorul casei.

— Nu remarcați nicio lipsă? a insistat locotenentul, înciudat că nu poate depista vreun mobil posibil.

— Nu, l-a asigurat cu convingere martora.

— Bine. Vă rog să luați loc, a spus el, așezându-se pe un scaun de lângă masa din sufragerie și pregătindu-și notesul. De când nu mai locuiți aici?

— Cred că de vreo jumătate de an… Dar dacă vreți să știți data exactă, am să mă uit în procesul-verbal de primire a apartamentului pe care mi l-am făcut.

— Nu. Nu este necesar. Mai bine vorbiți-mi de persoanele care-l vizitau pe tatăl dumneavoastră.

— După ce a murit mama, în urmă cu vreo doi ani, n-am cunoștință să fi intrat vreo persoană străină în casă. Tatăl meu era o fire foarte retrasă.

— Știți din ce cerc de adventiști făcea parte?

— Nu, pentru că eu sunt ortodoxă. De altfel, acesta a și fost motivul pentru care m-am mutat. Aveam discuții

permanente pentru faptul că refuzam să-i fac pe plac, trecând la adventism. Asta mai cu seamă după ce s-a prăpădit mama…

— Din câte știm, se ocupa cu comercializatul *Bibliilor*. De la cine le procura?

Femeia a răspuns printr-o ridicare din umeri.

— În urmă cu câteva luni, au fost văzuți mai mulți bărbați străini în curtea casei. Cu ce scop veniseră?

A ridicat din nou din umeri, dar locotenentul a ținut să precizeze:

— Odată cu ei ați fost văzută și dumneavoastră.

— Oh! a exclamat, ducându-și palma la frunte. Acum îmi amintesc! Am venit cu niște oameni să iau pianul și să-l duc în noua mea locuință.

— Unde i-ați găsit?

— Nu eu i-am adus, ci un fost coleg de birou, care în prezent este maistru la o întreprindere pentru deservirea populației. Din câte am înțeles, oamenii care l-au însoțit îi erau subalterni.

— Cum se numește și unde poate fi găsit prietenul dumneavoastră?

— Nelu Dragomir și lucrează la I.C.R.A.L. [2] -

[2] I.C.R.A.L. (Întreprinderea de Construcții, Reparații și Administrare Locativă) este denumirea generică dată înainte de Revoluția din decembrie 1989 unor companii de stat din România, care aveau ca obiect de activitate administrarea și întreținerea fondului locativ al statului.

Herăstrău.

Locotenentul și-a notat imediat răspunsul, cu intenția de a urmări pista ce i se oferea.

— Cunoașteți vreo persoană interesată să ia viața tatălui dumneavoastră?

Cum ea a negat fără nici cea mai mică ezitare, locotenentul s-a ridicat și a condus-o spre ieșire.

— Ați putea să-mi dați cheile casei? s-a interesat ea, pe când ofițerul încuia ușa verandei.

— Regret, dar până la terminarea cercetărilor, locuința trebuie să rămână închisă. Așa este regula, s-a scuzat el, conducând-o spre poartă.

După plecarea fiicei victimei, s-a înapoiat pentru a examina la lumina zilei fereastra îngustă a cămării. A remarcat imediat că praful depus pe tocul din lemn era pe alocuri șters, situație care a întărit ofițerului bănuielile că un intrus s-ar fi putut strecura pe acolo în locuință. Cum însă o certitudine putea fi furnizată numai de către un criminalist, și-a propus să ceară avizul colegului care participase la cercetări în ziua precedentă. Dar până una-alta, avea altceva de făcut…

*

I.C.R.A.L.-ul pe care-l căuta își avea sediul în două încăperi înțesate cu funcționari, pe Calea Dorobanților.

După ce locotenentul s-a interesat de persoana pe care dorea s-o vadă, a fost îndrumat spre o ușă laterală.

Intrând într-un birou mic și dărăpănat, a văzut un tip care scria zorit la o masă lungă, de ședințe. Avea părul roșu, dar cu rădăcinile negre, ceea ce ar fi putut să însemne că și-l cam vopsește.

Continuând să scrie și, fără să ridice capul, a decretat cu enervare:

— Nu lucrăm cu publicul decât până la ora două! reveniți mâine…

— Dumneavoastră sunteți tovarășul Dragomir? a întrebat placid locotenentul.

Interpelatul și-a săltat capul numai atât cât să privească încruntat pe sub arcade către individul care insista să-l conturbe, dar, văzând uniforma albastră, în următoarea fracțiune de secundă se afla în picioare, zâmbitor. Era foarte voinic, dar scund.

— Da, eu sunt. Cu ce vă pot fi de folos? s-a interesat plin de bunăvoință.

— Îmi pare rău că vă deranjez, dar am ceva de discutat cu dumneavoastră, l-a anunțat locotenentul, după ce s-a prezentat.

— Dar nu e niciun deranj. Vă rog să luați loc și să-mi spuneți ce problemă aveți. Vreo reparație? s-a interesat Dragomir cu o solicitudine ce ar fi putut lăsa cu gura căscată pe cetățenii care ajung să apeleze la serviciile I.C.R.A.L.-urilor.

— Ah, nu! Am venit pentru o problemă de serviciu, a

replicat amuzat ofițerul, așezându-se pe scaunul oferit.

— Vă stau la dispoziție, a zis Dragomir, mirat.

— Vă rog să-mi spuneți, când l-ați văzut ultima oară pe Pavel Costache? l-a luat repede locotenentul.

— Pe Pavel Costache?! Dar nici nu-l cunosc! a răspuns chestionatul, arborând un aer de nedumerire.

— Dar pe Daniela Costache o cunoașteți?

— Sigur! Am fost colegi. Ah! Acum știu… Vă referiți la tatăl ei, bătrânul care locuiește în Bucureștii Noi. Așa-i?

Locotenentul a confirmat.

— Bine, dar chiar dacă l-aș vedea, tot nu l-aș mai recunoaște. L-am văzut numai o singură dată, când m-a rugat Daniela s-o ajut să-și ducă în noua locuință un pian…

— Cine sunt oamenii care au participat la mutarea pianului?

— Trei muncitori care lucrează în subordinea mea.

— Vă rog să-mi spuneți cum se numesc.

Dragomir a ridicat gânditor ochii spre tavan și a precizat, cu pauze:

— Electricianul Nazarie Constantin… Dulgherul Manda Paul și… instalatorul Comanciu Grigore.

— Unde-i pot găsi? a întrebat locotenentul după ce și-a notat răspunsul.

— Astăzi sunt repartizați cu lucrul la… a zis

Dragomir, alegând dintre hârtiile de pe masă un grafic și începând să plimbe un deget pe el. Nazarie și cu Manda lucrează împreună la cetățeanu' Dabaseu, în Calea Florească 123… Iar Comanciu schimbă niște robineți la familia Nița, pe strada Uricaru 6… Dar ce s-a întâmplat? a vrut el să știe, văzând cât de conștiincios lua ofițerul notițe.

— A fost spartă locuința lui Pavel Costache… Și mă aflu în căutarea autorilor, a motivat ofițerul.

— Când? s-a interesat Dragomir surprins.

— În urmă cu câteva zile, a răspuns evaziv ofițerul.

— Și s-au furat lucruri de valoare?

— Oarecum.

— Deși nu-i treaba mea, vă rog să-mi permiteți să vă dau un sfat…

— Un sfat e oricând binevenit.

— Dacă-i bănuiți pe băieții ale căror nume vi le-ați notat, o să vă pierdeți vremea…

— De ce?

— Pentru că lucrez cu ei de mult și-i știu ca oameni foarte serioși. Cu case, cu familii, cu copii…

— Nu vă faceți griji. E numai o problemă de rutină. Apropo, și fără să vă supărați, dumneavoastră ce-ați făcut luni seară?

— Așa mai merge… a zis amuzat Dragomir. Și eu am familie… și trei copii. Și cum unul din ei se pregătește

pentru Politehnică, am stat cu el pentru a mă asigura că într-adevăr e cu burta pe carte…

*

Când locotenentul a ajuns la adresa din Calea Floreasca, l-a găsit numai pe dulgherul Manda, un lungan tuciuriu, care era ocupat cu reparatul obloanelor unei ferestre.

— Colegul dumneavoastră, Nazarie, unde este? l-a întrebat ofițerul.

— Avem program numai până la ora patru, așa că e firesc să fi plecat acasă.

— Și dumneavoastră de ce-ați mai rămas?

— Pentru că eu în jumătate de oră termin complet lucrarea pe care o aveam de făcut, iar Nazarie mai are oricum de venit pe aici.

Cum din întrebările ce i le-a pus a rezultat că, în afara vizitei ce-a făcut-o pentru mutarea pianului, n-a mai călcat niciodată în casa victimei, locotenentul i-a cerut să spună cum și-a petrecut timpul în noaptea de luni spre marți.

— Neveste-mii i-am spus că sunt de serviciu, dar în realitate am fost cu niște prieteni și am făcut-o lată, i-a comunicat cu complicitate Manda.

— Unde anume ați fost și cine sunt prietenii cu care ați chefuit?

După ce și-a notat răspunsurile, locotenentul și-a spus

că pentru a-i verifica afirmațiile, va trebui să se apuce de treabă încă de la prima oră, a doua zi dimineața.

*

Întrucât nu mai avea nicio șansă să-i găsească la lucru pe cel de-ai treilea, locotenentul a preferat să treacă pe la secție pentru a-i cere criminalistului să examineze urmele găsite pe tocul ferestrei de la cămară. Acesta fiind însă plecat din sediu, s-a apucat de rezolvarea unor probleme curente.

Spre ora șapte seara, când s-a decis să plece acasă, s-a întâlnit cu plutonierul care tocmai intra în clădire.

— Oh, tovarășe locotenent! Bine că vă văd! s-a bucurat subofițerul. Dacă ați ști cât v-am căutat…

— Dar ce s-a întâmplat? Ceva nou?

— Și încă cum! Am primit raportul medicului legist.

— Și? a replicat cu indiferență locotenentul.

— Și e bomba bombelor! l-a asigurat plutonierul, scoțând din servieta pe care o ținea în mână câteva file dactilografiate și întinzându-i-le.

— Nu se poate! a exclamat locotenentul după ce a citit concluzia.

— Așa mi-am zis și eu… Da' uite că se poate!

Fără să mai facă vreun comentariu, locotenentul a împăturit filele, le-a vârât în buzunarul vestonului și a pornit spre ieșirea sediului, complet aiurit.

*

— Nu se poate! a exclamat și procurorul, citind cu surprindere raportul medicului legist.

— Exact așa am spus și eu când l-am văzut, l-a asigurat locotenentul.

— …Moarte neviolentă, datorată insuficienței cardio-respiratorii acute, survenită în cadrul unei ateromatoze[3] generalizate și hipertrofii miocardice", a citit procurorul din raport. Apoi a ridicat capul spre ofițer și a continuat: Deci, în pofida aparențelor, avem de-a face cu un deces natural și totodată, normal, dacă ținem seama de vârsta mortului. Deh! Copacii nu prea cresc până la cer, a adăugat, aruncând raportul pe birou.

— Ceea ce noi consideram a fi un omor sângeros, era de fapt o hemoragie externă…

— Mă rog, asta-i situația. Întrucât nu se mai pune problema urmăririi unui agresor, considerăm afacerea clasată. Prin urmare, puteți restitui fiicei decedatului cheile locuinței…

*

La o zi după primirea cheilor, Daniela Costache a intrat în secție și s-a interesat unde-l poate găsi pe locotenent.

— Bună ziua, a zis ea, intrând în biroul persoanei căutate.

---

[3] Prezența în număr mare a plăcilor de aterom, depozite de substanțe grase și de colesterol pe pereții vaselor sangvine în pereții arterelor.

— Sărut mâna. Mai aveți vreo problemă cu noi? a întrebat-o ofițerul.

— Tovarășe locotenent, am constatat că a dispărut ceva din casa tatălui meu, l-a înștiința ea, pe când buza inferioară îi tremura ca unui copil care se pregătește să plângă.

— Ce anume? Dar vă rog să luați loc.

— O casetă cu bijuterii și bani, a răspuns, mai mult căzând decât așezându-se pe scaun.

— Unde era ținută?

— În garderobul din camera de la stradă.

— Când v-am rugat să-mi spuneți dacă lipsește ceva din casă, nu m-ați asigurat că totul e în ordine? a chestionat-o ofițerul, devenind brusc sever.

— Uitasem de ea… Pe urmă mi-am amintit… a zis ea cu timiditate.

— Mă rog… Ce conținea caseta?

— V-am spus, bijuterii și bani…

— Ce sumă se afla în casetă?

— În jur de patruzeci de mii…

— Vă rog să-mi descrieți bijuteriile, i-a cerut el, pregătindu-se să ia notițe.

— Nu pot… Eu… nu le-am văzut niciodată.

— Și atunci de unde știți că au existat? a început ofițerul să-și piardă calmul.

— Mi-a spus mama, pe când încă trăia, că tata are bani

și bijuterii într-o casetă.

— Cum arăta această casetă? Era din lemn? Din oțel? Vă rog s-o descrieți.

— Păi ce să vă spun despre ea dacă n-am văzut-o niciodată?!

— Doamnă… a spus ofițerul, străduindu-se să-și păstreze calmul. Dacă într-adevăr ați suferit o pagubă, trebuie să-mi spuneți cu precizie în ce constă aceasta! Altfel… Altfel, este absurd să veniți și să-mi cereți să vă găsesc niscaiva cai verzi pe pereți! Ce, chiar credeți că altă treabă n-am?! a sfârșit el prin a se înfuria.

Ulterior, după plecarea Danielei Costache, locotenentului i-a părut rău pentru ieșirea pe care a avut-o. Dar și reclamanta făcuse tot ceea ce era necesar pentru a-l scoate din țâțâni…

Joi, 8 decembrie

— Dan, cu capul sprijinit pe umărul meu stâng, îi trăgea la aghioase, sforăind mai abitir ca o mașină de tăiat lemne.

Iar eu, plin de nervi, mă uitam când spre Vartunian, aplecat peste volan pentru a vedea pe unde înaintează, când spre partea din dreapta a parbrizului, potopit în rafale ba de ploaie, ba de zăpadă. Așteptam ca din clipă în clipă să aud o nouă explozie de cauciuc. Ar fi fost

firesc, doar mai avusesem trei în ultimele ore. Și e o adevărată bucurie să pui petice la cauciucuri noaptea, pe o șosea neluminată și sub biciuirea lapoviței. Acum, domnul plutonier Vartunian se făcea că nu-l interesează decât condusul mașinii, dar știa bine că, după ce ajungem la București, îl așteaptă trei zile de arest, pentru că, deși îi spusesem de mult să ceară cauciucuri noi, el se făcuse că plouă. Nu din neglijență, ci pentru a lua o nu știu ce amărâtă de primă, acordată în cazul unei utilizări intensive a cauciucurilor. Motiv pentru care, deși drumul Craiova-București se străbate cu ușurință în patru ore, noi, după șapte ore, abia ieșisem din Alexandria…

De fapt, necazurile de la întoarcere au fost un fleac pe lângă cele care m-au așteptat la Craiova… în urmă cu o săptămână, m-am apucat să dau la urmărirea generală un individ despre care aveam motive să cred că nu e străin de una din afacerile cu care fusesem pricopsit. Urmarea a fost că azi-dimineață am fost anunțat de colegii din Craiova că omul căutat a fost depistat în urbea lor și pus la păstrare, în contul meu. L-am luat de îndată pe Dan de mână și i-am spus lui Vartunian să pună capul compas spre capitala Olteniei. Când am pornit, eram teribil de bine dispus. Deh, ca tot omul care uită că ceasurile rele constituie o realitate a vieții cotidiene…

Individul după care m-am dus, nu numai că se încadra în semnalmente, dar a și recunoscut fapta ce i-o imputam.

Coopera cu mine cu atâta dezinvoltură, încât n-am întârziat să am o bănuială. Dar pentru ca bănuiala să ajungă o certitudine, am mai avut nevoie de câteva ore bune. Suspectul, după ce a fost „umflat", recunoscând imediat că numai el și nimeni altul este persoana căutată, a reușit să afle de la colegii mei craioveni unele amănunte ale cauzei pentru care era urmărit. Amănunte de care apoi s-a folosit pentru a încerca să mă convingă că el este vinovat de fărădelegea pentru care era anchetat. Până la urmă, m-am lămurit însă că erudiția lui asupra modului în care se consumaseră faptele era cu mult sub baremul minim necesar pentru a putea fi trimis în fața justiției. În realitate, tipul era nițel psihopat, din categoria celor care, precum Hristos, doresc să preia asupra lor răspunderea pentru toate păcatele omenirii. Un fel de martir voluntar, tocmai bun să te vâre într-o eroare judiciară dacă n-ai destul fler pentru a adulmeca hramul ce-l poartă. Sunt convins că, dacă l-aș fi întrebat, ar fi fost în stare să recunoască fără nicio ezitare că exact el este adevăratul asasin al președintelui John Kennedy[4]!…

---

[4] John Fitzgerald Kennedy (n. 29 mai 1917, Brookline, SUA – d. 22 noiembrie 1963, Dallas, SUA), cunoscut și ca John F. Kennedy, JFK sau „Jack Kennedy", a

Reamintindu-mi cum mi-a mâncat sufletul trăsnitul ăla de la Craiova și avatarurile drumului de întoarcere, privirea mi s-a oprit iar pe ceafa lui Vartunian. „În definitiv, de ce să-i dau trei zile de arest și nu cinci? am început să mă consult. Și, de fapt, de ce numai cinci?”.

Spre șansa șoferului nostru, intențiile mele vindicative au fost curmate de intervenția intempestivă a stației radio:

— Alo! Alo! Apel general! Apel general către auto-patrule! Cine se află pe DN 5, 6 și 7 să raporteze!

În următoarele minute, am auzit patru echipaje comunicând că se află pe diferite porțiuni ale drumurilor naționale 5 și 7, apoi dispeceratul a revenit în emisie:

— Echipajul 128 să se îndrepte imediat spre DN 6. Între kilometrii 21 și 22 s-a semnalat un eveniment rutier.

Cum echipajul 128 se afla tocmai lângă Giurgiu, i-am cerut lui Vartunian microfonul.

— Șefule, nu te băga! Ce, suntem de patrulă?! a protestat Dan, trezindu-se și ridicându-și capul de pe umărul meu.

---

fost cel de-al treizeci și cincilea președinte al Statelor Unite ale Americii. A servit din 1961 până la asasinarea sa survenită în ziua de 22 noiembrie 1963, la Dallas, Texas. A fost unul dintre membrii cei mai proeminenți ai familiei Kennedy implicați în politică, fiind totodată considerat un stindard al liberalismului american.

— Alo! Alo, stația!… Sunt 333… 3… 3… 3. Mă aflu pe DN6, cu direcția București, în dreptul kilometrului 63… am comunicat, după ce-am descifrat inscripția de pe borna luminată pentru o clipă de faruri. Revocați ordinul anterior.

— Asta ne mai lipsea acum, după o zi de chin! a aruncat Dan înciudat.

— Vă mulțumim pentru concurs, tovarășe căpitan, a spus vocea din difuzor, după aproximativ treizeci de secunde, adică tocmai intervalul de timp necesar pentru a-mi verifica indicativul. La loc comanda 128!…

— Mai repede, Vartunian! am cerut privindu-mi ceasul.

Era ora unu și cinci minute, dimineața.

Șoferul, fără să mai aștepte un alt îndemn, a și împins până la podea ciuperca acceleratorului.

— Acum numai o pană de cauciuc pe față ne-ar mai lipsi… a comentat Dan dezgustat.

— Ia mai taci, mă! i-am retezat-o cu asprime, deoarece, chiar în clipa când cobea, admiteam și eu cu îngrijorare o astfel de posibilitate.

El a tăcut îmbufnat, iar Aghiuță, satisfăcut probabil cu cele trei pene făcute anterior, s-a abținut să-și mai vâre coada în treburile noastre. Drept care, după vreo jumătate de oră, Vartunian a început să reducă viteza până au apărut în bătaia fazei lungi a farurilor câteva

siluete. Se aflau grupate pe partea stângă. Ajungând la vreo treizeci de metri de ele, am distins doi indivizi cu aspect rural, având „Z.B.”-uri în bandulieră, și doi subofițeri, un adjutant și un sergent-major. Ultimul, ținând mâna dreaptă ridicată, ne indica cu stânga să ne continuăm drumul.

În timp ce Vartunian oprea la câțiva metri de ei, eu am aprins plafoniera. Subofițerul, realizând astfel că și Vartunian poartă o uniformă ca a lui, și-a coborât mâna dreaptă la caschetă și ne-a salutat. Pe când eu și Dan deschideam portierele și coboram, constatând că ploaia a cedat locul unui vânt rece și câinos, s-a apropiat de mașină și celălalt subofițer, un tip înalt, bine legat, cu trăsături regulate cu părul negru, încărunțit coborându-i pe sub caschetă.

— Să trăiți! Sunt plutonierul adjutant Codreanu, șeful de post al comunei Mihăilești. Vă raportez că în acest loc s-a comis un accident mortal de circulație, cu fuga autorului de la locul faptei, ne-a informat el pe nerăsuflate.

După ce i-am spus cine suntem și că preluăm cercetarea cazului, am străbătut distanța care ne separa de cei doi paznici comunali și am îndreptat fasciculul lanternei spre silueta întinsă în spatele lor, la vreo doi metri.

Zăcea cu fața în sus, perpendicular pe șosea, cu

toracele și capul pe asfalt, iar restul corpului pe acostamentul din pământ bătătorit, care delimita șoseaua cu o fâșie lată de vreun metru și jumătate. Era îmbrăcat cu o pufoaică albastră și pantaloni din stofă cărămizie. În piciorul drept avea un pantof scofâlcit și îmbâcsit de noroi, cu talpă de microporos, iar în cel stâng numai un ciorap din bumbac alb.

— Pantoful stâng s-a găsit?

— Nu, tovarășe căpitan. L-au căutat, dar încă n-am dat de el, mi-a răspuns adjutantul.

Fără să comentez, m-am dus spre picioarele victimei și am luminat talpa ciorapului. Cum nu purta urme de noroi, am dedus că înainte de accident fusese încălțat și că pantoful lipsă, deși nu fusese găsit, trebuia totuși să se afle prin apropiere. Ridicând conul luminos spre capul victimei, am remarcat două urme lăsate de încălțăminte în pământul înmuiat de ploaie al acostamentului. Una din ele imprimase niște dungi transversale.

— S-a apropiat cineva de victimă? am întrebat, arătând cu degetul spre impresiunile plantare.

— Nu, tovarășe căpitan. În orice caz, de când sunt aici, eu n-am lăsat pe nimeni, m-a asigurat subofițerul.

— Cine a descoperit victima?

— Conducătorul unei mașini de la ferma avicolă din comuna noastră.

— Vă rog să-l convocați la post, cerându-i să poarte aceeași încălțăminte pe care a avut-o când a descoperit victima, i-am spus, după care m-am adresat lui Dan: Adu-ți polaroidul și fotografiază încălțămintea dânșilor am completat arătând spre subofițerii și paznicii comunali. Vartunian, am continuat, dând ochii cu șoferul nostru, care, stând cu mâinile încrucișate pe piept, ne asista cu un aer de parcă el era căpitanul și eu plutonierul, sună prin stație și cere să ne trimită un medic legist. După aceea, prepară-mi o compoziție de ghips pentru ridicare de mulaj!

În timp ce Dan și Vartunian se îndreptau spre mașină, m-am dus să examinez figura victimei cu lanterna. Avea capul descoperit și era neras de multe zile. Mi-am spus că trebuie să fi avut în jur de cincizeci de ani. Părul, șaten încărunțit, și fruntea erau năclăite de sânge coagulat. Mai multe dâre, prelungindu-se de-a lungul obrajilor, spre bărbie, ajungeau pe umerii și pieptul pufoaicei. Scoțându-mi o mănușă, m-am lăsat pe vine și i-am pus două degete pe carotidă. Constatând că este rece, mi-am vârât palma pe sub pufoaică și cămașă, spre subsuoară, până am simțit pielea de pe pectoral. Era destul de caldă încă, ceea ce indica că decesul, funcție de temperatura scăzută a mediului, a survenit într-un interval ce nu putea depăși două ore.

— Cunoașteți victima? am întrebat peste umăr.

— Da, e Turcu Iancu, din satul Popești, aparținător de comuna Mihăilești, a confirmat Codreanu.

— E departe acest sat?

— Din acest punct, circa trei kilometri și jumătate.

— La ce oră vi s-a anunțat evenimentul? am mai întrebat, ridicându-mă în picioare.

— Cu aproximație, la ora zero și patruzeci și cinci de minute.

— Ce-o fi căutat pe șosea la o astfel de oră? m-am întrebat cu glas tare.

— Se înapoia acasă, cu căruța… a zis, întorcându-se și arătându-mi cu brațul întins ceva în josul șoselei.

Orientând fasciculul lanternei pe direcția indicată, am văzut la vreo cincisprezece metri o căruță cu pneuri, acoperită cu coviltir. Se afla tot pe partea stângă, jumătate pe acostament și jumătate pe asfaltul umed, cu direcția de mers spre noi.

— Și calul? am întrebat, văzând numai hulubele, ridicate în sus.

— E pe câmp.

Am întors lanterna spre noua direcție și am văzut un cal alb, cu harnașamentul pe el, dincolo de șanțul șoselei.

Era cu botul într-o găleată și mesteca cu apetit niște grăunțe.

M-am dus spre capra căruței și am luminat interiorul

acesteia. Era încărcată până la ramă cu boabe de porumb, iar deasupra grămezii se mai aflau încă doi saci, prin ale căror spărturi am văzut același conținut.

— Uitați-vă aici… mi-a recomandat adjutantul, precum un ghid de mare clasă, când am coborât.

Făcându-i pe plac, am constatat că pneul din față-stânga era pe jumătate dezumflat, iar lângă el se afla un cric răsturnat.

Ghicind gândurile subofițerului, am glăsuit:

— Vrând să umfle cauciucul, a deshămat calul și i-a dat să mănânce. Apoi, când să fixeze cricul, a fost lovit și proiectat de o mașină care l-a depășit prea din scurt.

În timp ce el îmi aproba cu convingere raționamentul, am început să caut în jurul căruței urmele impactului. Dar n-am găsit nimic care să indice punctul în care fusese acroșată victima și am pornit să cercetez și porțiunea cuprinsă între locul unde zăcea aceasta și căruță. Însă, în ciuda unei examinări minuțioase, n-am reușit să descopăr ceea ce în mod firesc ar fi trebuit să existe. Până la urmă, m-am lăsat păgubaș și m-am dus să văd ce face Dan.

Terminase cu fotografiatul și se ocupa cu cercetarea victimei.

— N-are absolut nimic în buzunare, m-a anunțat el, sesizându-mi prezența. Ba mai mult, privește… a continuat, desfăcând pufoaica și arătându-mi

căptușeala buzunarului interior.

Era întoarsă în afară.

— Într-adevăr, e curios, am admis.

— Rezultă că victimei i s-a sustras tot ce avea asupra ei. Iar un astfel de procedeu nu prea rimează cu modul în care acționează autorul unui accident de circulație. Când încearcă să fugă de răspundere, nu mai stă să-și piardă timpul cu buzunărirea victimei.

— Ar mai fi o ipoteză. Victima n-a fost jefuită de autorul accidentului, ci de un terț. Adică o hienă cu chip de om, care, descoperind cadavrul, n-a vrut să scape ocazia de a se alege și el cu ceva dintr-o nenorocire…

— Tovarășe căpitan, eu sunt gata, mi-a zis Vartunian, arătându-mi vasul în care preparase compoziția de ghips.

I-am luat din mână ulcica și m-am apropiat de urma de încălțăminte care imprimase dungile transversale în pământul înmuiat de umezeală. Am turnat ghipsul în ea și, după ce am apreciat că s-a întărit, am ridicat mulajul și i l-am înmânat lui Vartunian, recomandându-i să-l ducă la mașină, fără să-l deformeze.

Auzind zgomotul produs de o sirenă, am întors capul și am văzut o ambulanță care rula pe șoseaua ce începuse între timp să se lumineze. După ce a depășit căruța și a oprit, prin parbriz mi-a apărut chipul de fost sportiv al medicului legist Olimp Dobrescu.

— Deci ție trebuie să-ți mulțumesc pentru că am fost trezit când mi-era somnul mai dulce, a zis acesta, apropiindu-se îmbufnat.

— Da' de unde! Nu-mi datorezi niciun dram de recunoștință, i-am spus cu modestie. Nu te-am cerut pe tine, ci un legist. Iar dacă întâmplarea a făcut ca tu să fii de serviciu, ești binevenit! am adăugat, întorcându-mă și indicându-i victima care zăcea pe șosea.

Continuând s-o facă pe bosumflatul, s-a apropiat și a îngenuncheat lângă cadavru. În timp ce el își deschidea trusa, iar sergentul-major continua să dirijeze traficul de autovehicule și căruțe în continuă creștere, astfel încât să nu intre în perimetrul care ne interesa, eu, Dan și adjutantul am reînceput la lumina zilei cercetarea câmpului infracțional.

Am examinat palmă cu palmă asfaltul șoselei, ieșind și din aria cuprinsă între căruță și locul unde fusese descoperită victima, dar nu am găsit urme care să indice locul impactului.

— Șefu', ce fel de accident o mai fi și ăsta? m-a consultat Dan, intrigat.

Cum exact aceeași întrebare mi-o pusesem și eu, pe când examinam traiectoria urmelor de sânge de pe fața victimei, i-am răspuns fără nicio ezitare:

— N-avem de-a face cu un accident, ci cu omor.

— Ei, chiar așa? a replicat el, neîncrezător.

— Da, pentru că numai astfel se pot explica niște bizarerii, cum ar fi: unu, lipsa urmelor impactului…

— Tovarășe căpitan, iertați-mă că mă amestec… m-a întrerupt cu timiditate adjutantul. Și, constatând că dau din cap încurajator, a continuat: Dacă l-a lovit bara unui autocamion, n-avea cum să-i mai sară vopseaua, să zicem, de pe aripi…

— Chiar și în această eventualitate, datorită șocului primit de contactul violent cu corpul victimei, autovehiculul, indiferent de natura lui, trebuia să lase niște urme. Fie și numai cele ale pământului care se acumulează sub formă de praf pe osii și partea inferioară a aripilor și caroseriei. Și noi n-am găsit absolut nimic. Apoi, dacă victima ar fi fost lovită de un mobil, firesc ar fi fost ca ea să se rostogolească pe asfalt. Iar starea hainelor și a chipului victimei exclud o astfel de posibilitate…

— Vrei să spui că victima n-a fost azvârlită de impact, ci așezată pe locul unde am găsit-o? mi-a scurtat-o Dan.

— Mai ai îndoieli?

— O grămadă, în lipsa unor certitudini.

— Hai cu mine! l-am poftit, îndreptându-mă spre cadavru.

Când am ajuns la destinație, doctorul Dobrescu tocmai își închidea trusa.

— Pot să-l ridic? s-a interesat el.

— Numai o clipă. Vreau să-i arăt ceva lui Simionescu…

Dane, apropie-te! i-am cerut, lăsându-mă într-un genunchi lângă corpul victimei și, așteptând până mi-a urmat exemplul, instalându-se de cealaltă parte a cadavrului, i-am indicat traiectoria dârelor de sânge, de la frunte spre bărbie și pieptul pufoaicei. Dacă n-ai tras chiulul de la școală, când s-a predat despre legea gravitației pământului, ar cam trebui să pricepi despre ce-i vorba în propoziție, am zis, ridicându-mă în picioare.

— Da, ai dreptate! s-a decis asistentul meu la bine și, mai ales, la rău. Rănile care i-au cauzat moartea s-au produs pe când se afla în picioare, altfel dârele de sânge s-ar fi scurs spre urechi, nu spre bărbie, a adăugat ridicându-se și el.

Deoarece în acel moment eu aveam nevoie de ceva mai mult decât acordul colegului meu, m-am întors spre doctor:

— Olimp, ce-mi spui despre cauza morții?

— Fracturi craniene, prin aplicarea unor multiple lovituri cu un corp contondent. Dar despre natura și forma acestuia, după necropsie. Aceeași situație și în ceea ce privește momentul decesului…

— Altceva mă interesează, l-am întrerupt. Crezi că există vreo posibilitate, cât de mică, ca rănile victimei să

fi fost cauzate în cadrul unui accident rutier?

— Niciuna! Avem de-a face cu o agresiune caracteristică. Așa că te-aș sfătui să te orientezi pe direcția descoperirii autorului unui omor voluntar.

Mă pregăteam să-mi exprim acordul cu remarca lui, când o rumoare crescendo m-a obligat să întorc capul spre sursa acesteia. Am văzut un autobuz, care, după ce pilotase pe lângă noi cu câteva minute mai înainte, se imobilizase la câțiva metri în spatele căruței, iar între cele două repere, pe sergentul-major, foarte decis să împiedice accesul către noi al celor zece-cincisprezece pasageri coborâți din autovehicul. Cum părea să aibă dificultăți cu o tânără care i se zbătea în brațe, m-am îndreptat imediat spre beligeranți.

— De ce insiști? Nu ți s-a spus că trecerea este interzisă? am întrebat-o, ajungând lângă recalcitrantă.

— Da' trebuie!… Vreau să știu ce s-a-ntâmplat! a declarat ea, cu bărbia tremurându-i, gata-gata să izbucnească în plâns.

— O să afli la vremea potrivită. Acum te rog să ne lași să ne vedem de treabă! i-am spus ridicând tonul, astfel încât să mă audă și ceilalți curioși care o înconjurau, cu speranța că îi voi determina și pe ei să-și ia tălpășița mai repede.

— Dară-i căruța lui taica… a scâncit ea, pe când eu, convins că am lămurit lucrurile, mă întorceam cu

spatele.

— Cum te numești? am întrebat-o, revenind spre ea și făcându-i semn subofițerului să-i dea drumul din brațe.

— Turcu Ana.

— Când l-ai văzut ultima oară pe tatăl dumitale, Ana?

— Mai acu vreo zece zile, când a plecat la oraș… Da' ce i s-a-ntâmplat?

— A suferit un accident.

— Vreau să-l văd! a cerut ea, nerăbdătoare.

Mi-am petrecut un braț peste umerii ei și am condus-o ușor spre locul unde zăcea victima.

Știind din experiență că partea cea mai dezagreabilă a cercetării afacerilor de omor survine abia atunci când apropiații victimei recunosc în cadavrul acesteia pe omul care le-a fost drag, m-am întrebat cum aș putea să-i atenuez șocul. Deoarece n-am fost niciodată capabil să găsesc o rețetă pentru această sfâșietoare situație, am strâns-o mai tare de umeri și m-am strecurat cu ea pe lângă Dan, care se interpunea între noi și victimă.

Spre surprinderea mea, în locul unor țipete de disperare, a rămas cu ochi pironiți pe cadavru, fără să scoată niciun sunet.

— Nu-l cunoști? am întrebat-o intrigat, apreciind că i-am tradus tăcerea.

— E taica… a gemut ea, vlăguită.

Când am simțit că vrea să îngenuncheze lângă corpul

neînsufleţit, am reţinut-o, strângând-o şi mai tare de umeri. Apoi, făcându-i semn legistului că poate ridica victima, am întors-o uşor şi am condus-o spre căruţă, în timp ce ea începuse să plângă şi să suspine încet.

— Unde lucrezi? am întrebat-o, pentru a o distrage.

— Sunt ţesătoare, la „Tricotajul roşu”… a zis printre lacrimi.

— Unde a fost plecat tata?

— La Bucureşti…

— Pentru ce?

— Ca să vândă usturoi…

— Mult?

— Vo’ şapte sute de funii…

— Ce bani trebuia să obţină pentru ele?

— Păi cu cinci lei funia… Cred că-n jur de vo’ trei mii de lei.

— Nu s-a găsit niciun ban asupra lui, am înştiinţat-o.

— Poate că n-o fi fost piaţă bună şi-a adus usturoiu’ napoi…

— N-am văzut usturoi. Dar hai să-ţi arunci o privire în căruţă şi să-mi spui dacă ţi se pare că ceva nu este în regulă.

A pus piciorul pe butucul roţii şi s-a săltat voinicește pe capră.

— Ai văzut ceva altfel decât ar fi trebuit să fie? am întrebat-o, după ce a coborât.

A clătinat capul și a emis un „țțț”.

— Nu lipsește nimic? am insistat.

— No, nica! Da’ nu găsirăți bani pentru că pă banii luați pă usturoi a cumpărat grăunțe, a zis, arătând cu mâna întinsă spre boabele de porumb.

— Consideri deci că în căruță se află porumb în valoare de trei mii de lei?

— Da… că io zic că să tot fie vo’ douăzeci de duble…

— Purta acte cu el?

— Sigur. Avea bolentin.

Cum nu auzisem până în prezent că și un buletin de identitate ar putea constitui un mobil pentru luarea unei vieți, am luat-o altfel:

— Era în dușmănie cu cineva? Adică exista vreo persoană care ar fi avut motiv să-i omoare?

— No… își vedea de treaba lui și era preten cu toți…

— Cine știa că în noaptea trecută urma să se înapoieze acasă?

— Nimeni, că taica stătea la oraș până vindea usturoiu’.

Adică după cum mergea peața. Dacă lipsea, se vindea mai repede. De nu, mai încet. Da’ mai mult de două săptămâni nu sta niciodată.

„Deci, dușmani cunoscuți n-avea. Iar dacă totuși avea, aceștia, neștiind când se întoarce, nu s-ar fi apucat să-i pândească la întâmplare, pe șosea, într-o noapte

friguroasă de decembrie", am raționat eu, ceea ce nu m-a putut împiedica să insist:

— Când a plecat la București îl însoțea cineva?

— No, nimeni.

— Dar întorcându-se spre casă, putea să ia cu el vreo cunoștință?

— Nu, nici-ntr-un caz, că nu-i plăcea s-aibă pă cineva cu el… Sărăcuțu' de el… a zis, izbucnind într-un hohot de plâns pe care, în ciuda străduinței ce-o făcuse, n-a mai reușit să și-l stăpânească.

— Mai ai frați sau surori? am întrebat-o pentru a o ajuta să se liniștească.

Încă doi frați și o soră…

— Cu ce se ocupă?

— Fratele mai mic e-n armată, iară ăla mai mare și cu soră-mia are familie și stă la Alexandria… Vai de capu' meu! Ce-o să zică mama de-o afla ce s-a-ntâmplat lu' taica? a oftat ea demoralizată.

— Cred că cel mai bine ar fi să te duci acasă și să stai cu ea.

— Da' cu fabrica ce să fac? Că trebe să mă duc… a spus dezorientată.

— Să nu-ți faci probleme, pentru că la nevoie am să-ți dau eu o motivare. Așa că du-te direct acasă și rămâi cu mama dumitale. Am să trec și eu pe la voi pentru a discuta cu ea, i-am spus, în timp ce ambulanța

doctorului Dobrescu se îndepărta.

— Și cu calul și căruța ce se-ntâmplă? a mai vrut să știe, ceea ce demonstra că nenorocirea ce-o lovise nu-i putuse altera simțul practic, atât de specific țăranului.

Am asigurat-o că după ce terminăm cercetarea i le voi trimite acasă. Pe când o priveam îndepărtându-se, Dan, care între timp trasase cu creta conturul victimei pe asfalt și se dusese să facă același lucru și cu căruța, m-a strigat.

— Ce e? m-am interesat, apropiindu-mă de el.

— Am găsit chestia asta… a zis, arătându-mi o bucată de hârtie.

Luând-o și privind-o, am văzut că este îndoită în patru.

Despăturind-o, am constatat că are dimensiunile unui sfert de coală de dactilografiat, iar pe mijlocul ei fuseseră scrise cu pastă două cuvinte suprapuse. Nu le-am putut însă descifra, deoarece, datorită umezelii pasta se dizolvase și le făcuse ilizibile.

— Unde ai găsit-o?

— Pe acostament, în dreptul caprei căruței. Ar fi formidabil dacă a pierdut-o agresorul! s-a entuziasmat el.

— La fel de bine putea s-o piardă și victima. Ca să nu spun că cel puțin tot la fel de bine ar fi putut fi pierdută sau chiar aruncată de un terț complet străin de cauză.

Pentru orice eventualitate, o trimitem plini de „optimism” la laborator! am decis, restituindu-i-o.

Ajungând lângă grupul format de paznici și subofițeri, i-am făcut semn lui Vartunian să coboare din mașină și să se apropie, că prea ne privea dindărătul volanului ca un spectator dintr-o lojă rezervată.

Am mai așteptat până a venit și Dan, apoi m-am declanșat:

— Întrucât pe șosea nu s-au găsit urme care să indice locul în care a fost ucisă victima, va trebui să extindem verificarea și asupra împrejurimilor. În consecință, păstrând o distanță de doi metri între noi, vom trece la cercetarea terenului agricol pe o porțiune de o sută de metri, după care ne întoarcem pe fâșia următoare și așa mai departe. Începutul îl vom face cu latura cea mai apropiată de locul unde s-a găsit victima, am precizat, arătând spre câmpul din dreapta. Nu știu în ce vor consta aceste urme, dar știu că ar fi firesc să găsim cel puțin o căciulă, sau cam așa ceva, și pantoful care lipsea din piciorul victimei… E clar?

Cum n-au existat observații, ne-am întors cu toții și am pășit peste acostament. Dar n-a trebuit să mergem prea departe, deoarece, mai înainte de a apuca să coborâm în șanțul adânc de până la un metru, care delimita șoseaua de terenul agricol, s-a auzit glasul unuia din paznicii comunali:

— Tovarășu', aici sunt niște gologani!

Când am ajuns lângă el, mi-a arătat pe fundul șanțului trei hârtii de zece lei. Mai întâi m-am uitat spre șosea pentru a localiza punctul. Era situat cam la jumătatea drumului dintre locul unde fusese găsită victima și căruța acesteia.

La două-trei palme de bancnote, pământul, acoperit cu o iarbă arsă de arșița verii și macerată de zăpadă și ploaie, era marcat de o pată roșcată, cu o circumferință de circa douăzeci de centimetri.

— Acolo a fost omorât? m-a întrebat Dan, de pe buza șanțului, de unde mă urmărea cu privirea, împreună cu ceilalți.

— Da… Însă nu coborâți! le-am cerut, începând să pășesc și să cercetez cu atenție fundul șanțului.

Curând, am descoperit o nouă urmă de încălțăminte, bine imprimată pe un petic de pământ, și, exact în dreptul locului unde staționaseră roțile din față ale căruței, cel de-ai doilea pantof al victimei, încurcat printre crengile uscate ale unui arbust de un soi incert. În imediata apropiere am văzut și o căciulă, gri, cu apărători de urechi, dintr-un material sintetic.

— Ei? a zis Dan, câteva minute mai târziu, când am ajuns din nou pe șosea.

— Omorul s-a comis în șanț. Victima ori a fost aruncată din căruță de însoțitorii pe care i-a avut, ori a

fost smulsă de pe capră de niște agresori care se aflau pe șosea. Cu această ocazie pierzându-și căciula și pantoful.

— Agresori? s-a mirat Dan, remarcând că am folosit pluralul.

— Am mai găsit o urmă plantară formată din striații transversale. Pe fundul șanțului. Adică acolo unde s-a făptuit omorul. Prin urmare, ea aparține în mod cert agresorului. Iar dacă lângă victimă, pe acostament, am depistat două tipuri de urme de încălțăminte, și asupra purtătorului unuia dintre ele ne-am edificat, putem admite că nici cealaltă impresiune nu este străină de comiterea agresiunii.

Dan, care mi-a urmărit raționamentul, a completat:

— Ba mai mult! Fără participarea a cel puțin doi indivizi, ar fi greu de explicat modul în care a ajuns victima, din șanț, pe șosea. Fără a fi târâtă, ci în mod evident purtată și apoi depusă în locul unde a fost găsită.

— Întocmai. Ceea ce însă mă intrigă este faptul că victima a fost lăsată un anumit timp să zacă pe fundul șanțului. Cel puțin așa indică pata de sânge…

— Bine, dar este evident. După doborârea victimei, agresorii s-au ocupat de buzunărirea ei…

— Jaf?

— Bineînțeles.

— Chiar crezi că un țăran poate avea asupra lui valori care să stârnească interesul unor tâlhari?

— Nu-i vorba despre ce-aș putea crede eu, ci de ceea ce rezultă dintr-o stare de fapt. Nu numai că unul din buzunarele victimei este tras în afară, dar pe locul unde a zăcut prima oară se găsesc și câteva bancnote, desigur pierdute în timp ce agresorii își urmăreau mobilul. Evident, de jaf!

— Deși modul în care interpretezi urmele este corect, eu am niște dubii, am zis și, văzându-l că zâmbește cu toleranță, i-am făcut semn să mă urmeze.

— Nu înțeleg… a spus el când, ajungând lângă căruță, i-am arătat cricul și cauciucul dezumflat.

— Faptul că pneul, deși suntem aici de peste șase ore, n-a mai pierdut aer, nu-ți spune chiar nimic?

A dat de câteva ori din cap a negație, apoi, brusc, a exclamat uimit:

— Formidabil! Așa-i, aici e o montare! Cauciucul n-a pierdut aerul printr-o gaură, ci prin deschiderea ventilului. Iar cricul și deshămarea calului fac parte din recuzita care trebuia să ne ducă la concluzia că victima a fost accidentată de un autovehicul, în timp ce încerca să remedieze pana. Acest simulacru urmărind, în mod evident, să ne împingă pe pista falsă a căutării unui

chauffard[5] fantomă.

— Acum, pornind de la constatarea că avem de-a face cu o regizare, mai putem admite că pronunțatul caracter de omor pentru jaf este într-adevăr consecința unei tâlhării? Sau mai degrabă o nouă încercare de derutare?

— Iar ai dreptate… Dar în această situație, în care nu putem conta pe niciun punct de sprijin pentru direcționarea anchetei, ce facem?

— Vom apela la prea sfânta rutină polițienească. Adică, stabilind comportarea și relațiile victimei, declanșăm o investigație care să urmărească toate mobilurile posibile.

În situația dată aceasta este singura cale prin care putem spera că vom obține soluționarea cazului.

— Tovarășe căpitan, a intervenit adjutantul, care asistase la discuția noastră academică cu o totală lipsă de interes, ce facem cu căruța? împiedică traficul pe șosea.

— O să-i rugăm pe dumnealor să ducă căruța la domiciliul victimei, i-am răspuns, desemnându-i pe cei doi paznici comunali.

— Tare mult aș vrea să pricep de ce, mai înainte de a depune victima pe șosea, au trambalat-o prin șanț? s-a întrebat Dan, pe când paznicii vârau calul între hulube

[5] Șofer auto imprudent și deseori periculos.

pentru a-l înhăma.

— Nu există decât o singură explicație. În timpul comiterii omuciderii, s-a circulat pe șosea și, firesc, agresorii n-au fost interesați să se lase văzuți. Dar, cum nu este exclus ca dezideratul lor să nu fi fost, totuși, atins, va trebui să stabilim cine a circulat pe aici în intervalul de timp care ne interesează. Apropo, am continuat, adresându-mă adjutantului, până la ce oră circulă autobuzele pe șosea?

— Ultima cursă pleacă din Mihăilești la ora zero și cincisprezece minute.

— Și la ce interval de timp se succed?

— Teoretic, la un sfert de oră. Practic însă… se pot lăsa așteptate și o oră…

— Am putea afla cine sunt șoferii care le-au condus?

— Nu e nicio problemă. Îi cunosc pe toți.

— Convocați-i de urgență la post.

— I-am convocat eu, tovarășe căpitan, a intervenit sergentul-major. Am fost convins că veți dori să discutați cu ei și am profitat de faptul că au trecut de mai multe ori pe lângă noi.

— Cum spuneai că te numești? l-am întrebat, în timp ce-i priveam insigna de agent de circulație prinsă pe manta.

— Arsene, să trăiți! s-a prezentat el, foarte zâmbăreț, pe când paznicii comunali ne salutau trecând cu căruța

pe lângă noi.

— La ce oră le-ai spus să vină?

— Între orele zece și zece jumătate. Adică atunci când stau la cap de linie în Mihăilești.

Privindu-mi ceasul, am văzut că mai sunt câteva minute până la ora opt.

— În comună există multe autovehicule?

— Cincizeci și două.

— Vreau să discuți cu proprietarii lor. Dacă vreunul dintre ei a circulat azi-noapte și poate să ne furnizeze date interesante pentru anchetă, te rog să mă informezi, i-am cerut. Și, după ce el m-a asigurat că a priceput ce are de făcut, am continuat: De asemenea, nu uita să-l convoci la post și pe șoferul care a anunțat evenimentul. Dacă e posibil, pentru ora zece.

În timp ce agentul de circulație a oprit un autocamion și i-a cerut șoferului acestuia să-l ia până la Mihăilești, m-am adresat lui Dan:

— Te rog să prepari niște ghips și să ridici un mulaj și de pe urma de încălțăminte din șanț.

— La ce bun, dacă spui că este la fel cu cea găsită lângă victimă, pe șosea? s-a mirat el.

— Pentru că este mai bine imprimată.

El a făcut un gest de resemnare, iar eu, spunându-mi că a venit momentul să mă edific asupra situării câmpului infracțional față de împrejurimi, am întors

capul spre adjutant.

— Unde duc cele două drumuri comunale? l-am întrebat, arătând în josul șoselei spre o intersecție, situată la o distanță de vreo trei sute de metri.

— Cel din dreapta, spre balastiera Buturugeni…

— E departe de șosea?

— Nu, cel mult două sute de metri.

— Lucrează și noaptea?

— Foarte rar. În orice caz, o discuție cu muncitorii balastierei ar putea fi interesantă, deoarece foarte mulți dintre ei dorm acolo, a completat subofițerul, pricepând motivul pentru care-i ceream relațiile respective.

— Și drumul care se deschide spre stânga?

— Merge spre ferma pomicolă numărul 10. Utilizează personal de noapte numai vara și toamna, când pomii sunt pe rod.

M-am întors și am privit spre celălalt capăt al șoselei, adică spre Alexandria.

— Și acela unde merge? am arătat eu spre un drum îngust care se deschidea pe partea dreaptă.

— Spre ferma avicolă… șoferul de acolo a venit să ne anunțe evenimentul. Acolo există un personal permanent, atât ziua, cât și noaptea. Iar drumul din partea opusă duce spre comuna Mihăilești, a adăugat subofițerul, prevăzând următoarea mea întrebare.

— Locuiește cineva prin apropiere? am mai vrut să

știu, descriind cu mâna un cerc în jurul locului unde ne aflam.

— Cele mai apropiate gospodării sunt a lui Cându Ion, la vreo două sute de metri de aici, și a lui Drobotă Gheorghe, cam la aceeași distanță, dar în partea opusă a șoselei.

După ce Dan a ieșit din șanț, arătându-mi mulajul din ghips, mândru de parcă ar fi realizat o operă artistică de valoare excepțională, i-am spus să i-l dea lui Vartunian și să vină după mine și subofițer.

*

Atât Gheorghe Drobotă, cât și nevasta lui erau octogenari și complet sclerozați. Habar n-aveau despre omorul comis pe șosea, iar în timpul nopții nu auziseră nimic care să le atragă atenția. După cât erau de surzi, cred că n-ar fi auzit nimic chiar dacă s-ar fi tras cu tunul sub propria lor fereastră.

La familia Cându n-am avut de ce să ne mai pierdem timpul, deoarece mai puțin un dulău care ne lătra cu înverșunare, n-am găsit pe nimeni în gospodărie.

Reîncepând să străbatem pământul înmuiat de lapoviță al terenului agricol, ne-am îndreptat spre balastieră. Ajungând la destinație, am văzut o puzderie de autobasculante și oameni manevrând în jurul concasoarelor și instalațiilor de încărcare ale carierei de piatră, într-un zgomot asurzitor.

— Acolo sunt dormitoarele muncitorilor, m-a informat adjutantul, arătându-mi, la câțiva zeci de metri de baraca în care ne pregăteam să intrăm, trei vagoane pe pneuri.

Cum n-aveam ce comenta, am dat din cap și am deschis ușa în fața căreia ne oprisem. Mai întâi am simțit un val de aer supraîncălzit, apoi am văzut o încăpere dreptunghiulară, mobilată cu dulapuri metalice și patru birouri. La două erau instalate femei, unul era abandonat și la al patrulea stătea un tip care împungea în viteză, cu vârful unui pix, clapele unui calculator electronic de buzunar.

— Să trăiți, tovarășe inginer! a zis adjutantul, ducându-se înfipt spre masa de lucru a bărbatului.

— Ah, nea Costică! a replicat respectivul, ridicându-și cu regret privirea de pe instrumentul cu care lucra. Salut!

Cu ce vânt p-aici?

— Vă rog să-mi dați voie să vi-i prezint pe superiorii mei, tovarășii căpitan Apostolescu și locotenentul Simionescu din Inspectoratul general.

Tipul a întors spre mine o figură ușor alungită, cu trăsături regulate și m-a examinat cu surprindere dindărătul lentilelor unei perechi de ochelari cu rame groase și negre, asortate la culoarea părului și a tenului său de meridional.

— Îmi pare bine… Sunt inginerul Matei Hodovanu, a zis, ridicându-se și întinzându-mi mâna peste birou.

În timp ce repeta aceeași operațiune și cu Dan, am constatat că este foarte înalt și suplu, dar bine legat, ca un sportiv de performanță. Era îmbrăcat cu o cămașă cadrilată cu mâneci scurte și o pereche de *blue-jeans* atât de vechi și decolorați, încât nu m-ar fi mirat deloc dacă aș fi aflat că acești pantaloni, mai înainte de a ajunge în posesia interlocutorului meu, au participat în mod succesiv atât la Războiul de Independență al S.U.A., cât și la cel de Secesiune.

— Ce s-a întâmplat? Vreun om de-al nostru a făcut iar vreo boroboață? s-a interesat cu un aer de resemnare, în timp ce ne invita printr-un gest circular să ne așezăm pe scaunele din fața biroului său.

— Of, dar cald mai e aici! am apreciat, debutonându-mi canadiana îmblănită.

— Scuzați-mă. Vă rog să vă dezbrăcați, a zis, indicându-ne câteva cuie bătute în rama ușii prin care intrasem. Barem aici să fie cald, că afară ne congelăm destul… a adăugat el, după ce, agățându-ne hainele în „cuier", am luat loc pe scaune.

— Aveți des probleme cu muncitorii dumneavoastră? a fost firesc să vreau să aflu, funcție de întrebarea pusă de el mai înainte.

— Oho! Ia întrebați-l pe nea Costică de câte ori m-a

chemat la post pentru a-mi recunoaște oamenii pe care mi-i vâra la arest, mi-a răspuns, luându-l drept martor pe adjutant.

— Sub ce învinuire au fost făcute reținerile? a întrebat Dan, ieșind din apatia cu care participase la cercetarea omorului și privindu-l plin de interes pe subofițer.

— Delicte minore… a precizat respectivul, săltând din umeri. În principal, din cele care se produc sub influența alcoolului. Încăierări între ei sau cu consumatorii din bufetul comunei. În urmă cu un an am avut și o reclamație de viol împotriva a doi muncitori de la balastieră…

— Pardon! Dacă ăla a fost viol, atunci eu sunt Al Capone! l-a întrerupt inginerul cu fermitate. E admisibil ca o femeie trecută de treizeci de ani – și de o imoralitate bine cunoscută în toată regiunea! – să fie luată în serios atunci când susține cu tupeu că ar fi fost violată de doi tineri care abia și-au luat majoratul?! Tineri pe care i-a invitat chiar ea la ea acasă! Și când? Noaptea! m-a consultat el, adoptând o atitudine bătăioasă.

— Să știți că subiectul unui viol poate fi orice femeie, indiferent de vârsta sau moralitatea ei, dar numai cu condiția ca victima să fi fost pusă într-adevăr în situația de a nu-și fi putut exercita voința. Prin urmare, stabilirea comiterii acestui gen de infracțiune este direct dependentă de circumstanțele în care ea s-a produs.

Circumstanțe care, deși, după cum e și firesc, sunt lipsite de martori imparțiali, se pot stabili cu o precizie suficientă pentru a nu mai fi nevoie să se țină seama de susținerile părților, firesc foarte subiective, i-am explicat, amuzat de vehemența cu care-și apăra subordonații. Iar în ceea ce privește cazul la care v-ați referit, necunoscându-i particularitățile, îmi place să cred că a fost rezolvat în spiritul legii… am adăugat, privind către subofițer.

— Bineînțeles, tovarășe căpitan! s-a grăbit el să confirme. S-a ținut seama atât de faptul că partea așa-zis vătămată a mai susținut și cu alte ocazii că ar fi fost violată, cât și de avizul medicului legist, care, consultând-o, n-a putut depista urmele de violență caracteristice acestui gen de infracțiune. În consecință, urmărirea penală a fost sistată. Așa că mă mir că tovarășul inginer mai ridică această problemă, a încheiat adjutantul, dând mustrător din cap la adresa tipului din fața noastră.

— Nu eu, ci dumneata, nea Costică, ai spus că doi oameni de-ai mei ar fi comis un viol! a replicat inginerul, pufăind pe nas a dispreț.

— Greșiți. Eu am spus că au fost reclamați, nu acuzați de viol. Ceea ce este cu totul și cu totul altceva, a subliniat cu calm interpelatul.

— Atunci de ce-ai mai amintit acest incident?… Că

oamenii mei mai trag la măsea în ziua în care iau leafa, e adevărat. Dar altceva, nimic! Muncesc și-și văd de treaba lor…

— Ieri a fost zi de leafă? l-am întrerupt pe inginer, de teamă că ar fi în stare să susțină că muncitorii lui sunt niște îngerași neprihăniți, iar el chiar Sfântul Petru, în persoană.

— Nu, abia poimâine se dă chenzina.

— Azi-noapte s-a lucrat în balastieră?

— Nu. N-am avut de ce, deoarece deocamdată stăm bine cu planul. Ce-o fi în a doua parte a lunii, când ne mâncăm cota de motorină, vom vedea… a completat, făcând un gest de resemnare.

— Aveți paznic de noapte?

— Bineînțeles! Deși mulți oameni de-ai noștri locuiesc în permanență în dormitoarele comune ale întreprinderii, aici sunt utilaje de multe milioane și nu le putem lăsa în paza unor oameni care dorm.

— Am putea afla cine sunt muncitorii care nu s-au aflat în vagoane sau au venit să se culce după miezul nopții? l-am consultat, fixând astfel scopul investigației mele la balastieră.

— Știți, eu fac naveta de la București. Așa că, nedormind împreună cu ei, n-am de unde să știu, mi-a răspuns amuzat. Apoi, devenind sever, m-a întrebat: De fapt, care este scopul vizitei dumneavoastră?

L-am informat despre uciderea în șosea a unui om și de faptul că, urmare a meseriei mele, sunt în căutarea celor care au comis isprava.

— Dar de ce-i căutați în unitatea mea? s-a mirat el.

— De îndată ce trebuie să-i caut în toată regiunea, e firesc să-i caut și aici. Mai cu seamă că balastiera e situată la mai puțin de trei sute de metri în linie dreaptă de locul unde s-a comis omorul. Apoi, văzând după mimica ce-o făcea că intenționează să protesteze iar, l-am întrebat repede: Există o evidență a muncitorilor cazați în dormitoarele comune?

— Bineînțeles! Luiza, a zis, adresându-se uneia din funcționare, o brunetă, cu ochii ai naibii de mari și frumoși, dă-ne situația celor care dorm în unitate.

Fetișcana, fără să mai aștepte altă invitație, s-a ridicat și s-a întors cu spatele pentru a scoate un dosar din dulapul de oțel de lângă biroul ei.

După ce-a extras o filă, a pornit spre biroul inginerului legănându-și cu grație șoldurile, iar eu mi-am spus că, dacă ancheta mă va obliga să rămân mai mult timp prin împrejurime, ar fi cazul să fac demersurile necesare pentru a obține niște audieri cu ea, evident numai între patru ochi.

— Asta e situația, Teiule… a ciripit ea suav, ajungând lângă interlocutorul nostru, și, în timp ce se apleca pentru a-i da fila, s-a lipit de el, cu un braț petrecut după

umerii lui.

Gestul ei, mai mult decât familiar, m-a mâhnit profund.

Iar până să mă dezmeticesc, și-a aruncat și el un braț după mijlocul ei, parcă pentru a-și sublinia drepturile senioriale.

— Soția mea… a explicat el, probabil remarcând mimica cu care-i priveam.

N-am comentat, dar pe dată interesul ce mi-l stârnise tânără june s-a dus pe apa sâmbetei. De fapt, nici nu mi s-a mai părut că este frumoasă.

În consecință, dezamăgit, am luat hârtia întinsă de inginer și am privit-o. Conținea optsprezece nume.

— Câți muncitori externi aveți?

— Diferența până la șaizeci și trei, adică patruzeci și cinci de oameni, care au locuința prin apropiere, s-a simțit brunetica obligată să precizeze.

Dar, cum își pierduse hazul, în loc să-mi ridic ochii spre ea, i-am coborât spre ceas.

— Mai este un sfert de oră până la zece, când au fost convocați șoferii de autobuze la post, am zis către adjutant, pe când îi înmânam fila primită. În timp ce eu mă reped la sediu pentru a-i audia, te rog să discuți cu toți cei care s-au aflat în dormitoarele comune, în vederea stabilirii persoanelor care au lipsit azi-noapte. Fie chiar și într-un interval mai scurt. De asemenea, va

trebui întocmită și o situație a locului unde s-au aflat muncitorii externi, cu precădere între orele douăzeci și trei și unu dimineața, am cerut, făcându-mă că nu remarc disperarea pe care o exprimau ochii subofițerului.

— Tovarășe căpitan, această cercetare va necesita timp, nu glumă… a protestat el, cu timiditate.

— Am să te rog să lucrezi cu atenție. Iar în ceea ce privește timpul, acesta nu joacă niciun rol când e vorba de depistarea unor criminali! i-am spus eu cu severitate. Apoi, făcându-mi-se milă de mâhnirea pe care o exterioriza, am completat: De îndată ce termin ascultarea martorilor, revin…

— L-ai zăpăcit pe bietul subofițer, a remarcat Dan, după ce-am părăsit balastiera. Chiar îți imaginezi că se va putea descurca singur?

— Va trebui să-l ajutăm, bineînțeles. Dar pentru început, nu strică să simtă și el un dram de răspundere. Mai cu seamă că omorul nu s-a comis pe Marte, ci chiar pe teritoriul de sub jurisdicția lui.

— Frumoasă nevasta inginerului… a mai comentat el, apropiindu-ne de mașină.

— Aș! am aruncat disprețuitor, pentru ca în următoarea fracțiune de secundă să zâmbesc, amintindu-mi de un proverb în care erau implicați o vulpe și niște struguri, pasămite, acri.

— Unde mergem, tovarășe căpitan?… a întrebat Vartunian, adunându-se, buimăcit de somn, de pe volan, când, ajungând pe șosea, ne-am aruncat pe bancheta din spate a autoturismului, trântind portierele.

*

Ajunși la sediul miliției, am putut constata că sergentul-major Arsene își cunoștea meseria. Pe cele două mese de lucru din biroul șefului de post ne așteptau două cești de cafea fierbinte, adică exact ceea ce ne trebuia pentru a ne remonta după o noapte de nesomn, agrementată cu nenumărate ore de congelare prin împrejurimi.

— Cum stăm cu martorii? l-am întrebat, după ce, sorbind licoarea neagră și aromată, mi-am mai tras puțin sufletul.

— Alături, arătă el spre o ușă laterală, așteaptă trei martori, dintre care doi sunt șoferi pe autobuze. Și întrucât unul din ei este de serviciu și trebuie să intre pe traseu în următoarele cincisprezece minute, am să vă rog să începeți audierea cu el.

— După o cafea atât de bună, este firesc ca *vox populi* să fie și *vox Dei*[6]! a răspuns Dan, deschizându-și brațele într-un gest de total acord.

---

[6] Vocea poporului este vocea lui Dumnezeu.

— Adică poți să poftești înăuntru pe cine vrei, am intervenit, nefiind tocmai convins că subofițerul reușise să priceapă afirmația lui Dan.

Fără alt îndemn, s-a dus să deschidă ușa ce mi-o arătase și a introdus în cameră un tânăr, blond și deșirat. Era îmbrăcat cu o haină de piele roasă și își ținea căciula cu urechi în mână.

— Cum vă numiți? l-a luat în primire Dan.

— Să trăiți! Mă numesc Marin Marin.

— În ce interval de timp ați circulat ieri seară cu autobuzul pe ruta București–Mihăilești? l-am întrebat, făcându-i semn să ia loc pe un scaun.

— Între orele două după amiaza și zece seara, când am terminat ultima cursă…

— Deci la zece seara v-ați aflat în București?

— Nu, la Mihăilești. De unde am plecat cu autobuzul la mine acasă. Altfel n-aș avea cum să intru pe traseu a doua zi, la patru și jumătate dimineața. Dar să știți că am aprobarea conducerii noastre pentru a parca autobuzul la domiciliu! s-a grăbit el să precizeze, pentru a para o eventuală amendă contravențională.

Am făcut un gest de liniștire și l-am întrebat:

— Cunoașteți motivul pentru care v-am convocat?

— Da, adică… cred că da. Probabil pentru accidentul de pe șosea… Am trecut de câteva ori pe acolo cu autobuzul și v-am văzut făcând cercetări…

— Ați văzut și căruța care era trasă pe acostamentul șoselei?

— Sigur!

— Ați mai întâlnit-o în cursele pe care le-ați făcut ieri seară pe șosea?

— În ce puncte și la ce oră? s-a grăbit Dan să-l întrebe, văzându-l că dă aprobator din cap.:

— Am depășit-o la ieșirea din București și… trebuia să fi fost ora nouă și jumătate… că mă aflam la începutul ultimei curse…

— Erau mai multe persoane în căruță? a mai vrut Dan să afle.

— Păi ce, credeți că eu am stat să mă uit? l-a consultat șoferul, ridicând din umeri. Am semnalat depășirea și, țuști, pe lângă ea…

— Aceasta a fost singura întâlnire pe care ați avut-o cu ea?

El mi-a răspuns pozitiv și eu l-am concediat.

— De ce n-ai insistat? m-a întrebat mirat Dan, după ieșirea martorului.

— Pentru că momentul în care a văzut căruța e situat la o distanță prea mare de cel al comiterii omorului. Introdu-l pe următorul, i-am cerut subofițerului, care ne asista plin de curiozitate.

Tipul pe care l-a adus era dezinvolt și zâmbăreț nevoie mare.

— Cum vă numiți? l-a întrebat Dan.

— Buți Reuș și sunt șofer pe cursa București–Mihăilești.

După ce l-am invitat să ia loc, l-am întrebat în ce interval de timp a circulat cu autobuzul.

— Între orele patru după amiază și miezul nopții, când, ajungând la punctul terminus din Mihăilești, m-am retras cu autobuzul spre casă.

— Locuiți departe de capătul de linie?

— Nu, imediat după podul peste Argeș.

— Și v-ați dus direct acasă?

— Oarecum… Mai întâi m-am aruncat până la motelul „Buda” și am luat câteva sticle de bere, apoi m-am întors și am tras pe dreapta în fața casei mele. Bineînțeles, fără să uit sticlele în autobuz, a zâmbit el, parcă amuzat la gândul că i s-ar fi putut întâmpla așa ceva.

— Și a fost bună? s-a interesat Dan pofticios, uitând pentru o clipă că este anchetator.

— Trăsnet! Nici nu știu când am golit trei fiole. Toată ziua am jinduit după o bere, iar când m-am dat jos de la volan, n-am mai avut niciun motiv să nu-mi potolesc setea… Mai ales că a doua zi, adică astăzi, intru în cursă abia la ora douăsprezece, s-a simțit el obligat să completeze, privind pentru o fracțiune de secundă spre mine, temător.

Pentru a-l liniști, am dat aprobator din cap și l-am întrebat dacă remarcase căruța acoperită cu coviltir. Confirmând, i-am cerut să-mi spună în ce loc și când o întâlnise pe șosea.

— Știu că am trecut pe lângă ea de mai multe ori, atât la ducere, cât și la întoarcere. Dar când anume, mi-e greu să vă spun… a zis, făcând un gest de regret.

— Ne-ar interesa să aflăm unde ați întâlnit-o ultima oară.

— Da, îmi amintesc… a zis, după ce s-a consultat câteva secunde cu tavanul. Am ajuns-o din urmă înainte de a trece podul peste Argeș. Mergea pe mijlocul drumului și a trebuit s-o claxonez până a tras pe dreapta ca s-o pot depăși. Apoi am mai întâlnit-o încă o dată când mă întorceam la motelul „Buda" să iau bere…

— Unde se afla când v-ați înapoiat spre „Buda"?

— Chiar acolo unde am văzut-o oprită și dimineața.

— Când ați văzut-o, staționa sau era în mișcare? l-a întrebat Dan.

— Staționa…

— Pe conducătorul ei l-ați văzut?

— Nu…

— Calul era deshămat?

Mai întâi a ridicat din umeri, apoi a reînceput să consulte tavanul.

— Cred că era înhămat, dar nu sunt sigur… s-a decis

el, confuz.

— Cam cât putea fi ora când ați ajuns-o din urmă, înainte de a trece peste Argeș?

— Conform itinerarului, am plecat din București la douăzeci și trei și cincisprezece… a spus, concentrându-și iar ochii pe tavan. Dacă până la motelul „Buda" fac în medie treizeci de minute… Da, e clar. Trebuie să fi fost douăsprezece fără un sfert…

— Și când ați văzut căruța staționând?

— Îmi amintesc că după ce-am lăsat pasagerii în comună, am mai stat puțin de vorbă cu o funcționară de la poștă, care venise și ea cu autobuzul. Dar nu mai mult ca zece minute, pentru că, deși fata era frumoasă, mie îmi era sete… a zis, închizând a complicitate un ochi către Dan, probabil unde acesta nu rămăsese indiferent când îi vorbise de berea băută.

— Deci, la ce oră ați văzut-o? i-am scurtat-o.

— Trebuie să fi fost douăsprezece și cinci minute.

— Acum am să vă rog să ne spuneți dacă în ultima cursă, spre Mihăilești și apoi spre motelul „Buda", ați văzut vreo persoană pe respectiva porțiune de șosea.

Mai întâi m-a privit de parcă ar fi fost convins că mi-a survenit o avarie a scoarței cerebrale, apoi m-a consultat cu toleranță:

— Pe cine puteam să văd pe șosea, la miezul nopții și pe o vreme atât de scârboasă?

Pentru o clipă, enervat, am fost tentat să-l invit să-mi rânjească mai puțin în nas, dar m-am abținut și am trecut la altă întrebare:

— Dar autovehicule sau căruțe?

Mi-a răspuns printr-un gest de negație.

— Mai există vreun autobuz care vă succede?

— Da, ultima cursă o încheie autobuzul lui Constantin Udrea.

Mulțumindu-i pentru colaborare, i-am spus că dacă va mai fi nevoie, îl vom căuta.

— Sunt întotdeauna la dispoziția vajnicilor noștri apărători ai ordinii publice, a replicat, accentuând și mai mult zâmbetul cu care-și făcuse apariția.

— Asta ne-a luat peste picior? l-am întrebat pe Dan de îndată ce-a închis ușa după el.

— Nu, tovarășe căpitan, a intervenit sergentul-major. Așa e firea lui. Râde mereu.

— E zurliu? s-a interesat Dan, ridicându-și o palmă la înălțimea capului și fluturând-o într-un gest care sublinia cu precizie la ce se referă.

— Da' de unde, tovarășe locotenent! E inginer…

— Inginer?! am repetat contrariat.

Subofițerul a confirmat, continuând:

— Ba mai mult, până în urmă cu vreo șase luni a fost chiar inginerul-șef al bazei de care aparține și linia noastră de autobuze.

— Și de ce lucrează ca simplu șofer? s-a mirat Dan.

— Păi să vedeți… În întreprinderea lui s-a descoperit o fraudă mare prin sustrageri de benzină…

— Și bineînțeles, el nu era chiar foarte străin de această panama[7], a încercat Dan să ghicească urmarea.

— Ba era, că altfel ar fi fost închis. Dar cum și pentru neglijență se răspunde, a fost scos din funcție și obligat printr-o poprire să participe la despăgubirea întreprinderii.

— Bine, bine… Dar meseria-i meserie! De ce șofer și nu inginer? m-am străduit să pricep.

— Pentru că un șofer bun de autobuz poate câștiga mai bine ca un inginer. Și el își cunoaște meseria!

— Și după necazul pe care l-a avut, mai are resurse să zâmbească? s-a strâmbat Dan a mirare.

— Așa-i el. O fire veselă. Nu pune nimic la inimă. Să-l ascultați numai ce bancuri poate să toarne pe nerăsuflate…

— Când om avea timp de bancuri, o să-l rugăm să ni le spună și nouă. Deocamdată, aș vrea să știu dacă mai avem vreun martor.

— Da, pe șoferul care ne-a anunțat evenimentul.

— Cum vă numiți? l-a întrebat Dan pe noul nostru martor, un bărbat corpolent, în timp ce eu îl invitam să

---

[7] Afacere frauduloasă de mari proporții, în care sunt implicate multe persoane, asemănătoare cu delapidările comise cu ocazia săpării canalului Panamá.

ia loc pe scaun.

— Andrei Andrei, dom' șef.

— Ce mașină conduceți?

— Un autoturism de teren „Aro[8]".

— Cu ce ocazie vă aflați pe șosea azi-noapte? l-am luat eu în primire.

— Am fost de serviciu la ferma avicolă și, apărând o defecțiune la sistemul de încălzire al incubatoarelor, am fost trimis în comună să-l iau de acasă pe mecanicul nostru.

— Dacă am reținut bine configurația împrejurimilor, ferma avicolă se află la același nivel cu comuna Mihăilești și sunt legate printr-un drum asfaltat direct. Nu?

— Așa-i, dom' șef! m-a aprobat martorul.

— Atunci de ce-ați mai străbătut aproape o jumătate de kilometru în josul șoselei? a fost firesc să-l întreb. Era cu totul în afara drumului dumneavoastră.

— Da' nici n-am fost în josul șoselei! a protestat el mirat. De la fermă m-am îndreptat direct spre locuința mecanicului.

— Nu înțeleg, am mărturisit confuz. Dacă n-ați ajuns

---

[8] ARO (Auto România) a fost un producător de vehicule de teren din Câmpulung-Muscel, România. Și-a început producția în 1957 și a produs peste 380.000 de vehicule, dintre care două treimi au fost exportate în peste 110 țări (înainte de 1989 90% din producție a fost exportată).

până la bornele kilometrilor 21 și 22, cum ați luat cunoștință de faptele petrecute pe șosea?

— Păi, să vedeți… După ce l-am luat pe mecanic și dădeam să ies din comună, mi-a semnalat o autoutilitară să trag pe dreapta. După ce-am oprit, conducătorul acesteia mi-a spus că s-a comis un accident pe șosea și, fiind străin de comună, nu știe unde se află miliția. El spunea că este grăbit să ajungă la Alexandria, și eu i-am răspuns că poate să-și vadă de drum pentru că am să anunț eu accidentul la post. Ceea ce am și făcut. Apoi, luându-l în mașina mea și pe șeful de post, l-am repezit până la locul unde-mi spusese celălalt șofer că se comisese accidentul. După care m-am grăbit să ajung la fermă cu mecanicul, mai înainte să apuce să înghețe incubatoarele. Și cum eu l-am lăsat pe nea Costică la vreo douăzeci de metri de locul accidentului, nu știu absolut nimic despre acesta… a zis, săltând din umeri într-un gest care nu mai necesita și alte explicații.

— Ce fel de autovehicul avea șoferul care v-a cerut să anunțați miliția? l-am întrebat, pentru a scoate totuși ceva mai concret de la el.

— Era o autocisternă pentru lapte.

— Plină sau goală? a întrebat Dan.

A ridicat din umeri că n-are de unde să știe.

— Ați putea să ni-l descrieți pe șofer?

— Nu… Că nu și-a scos decât capul prin geam… iar afară era întuneric beznă…

— La ce oră ați întâlnit autocisterna? l-am preluat eu.

— Cu precizie nu știu… Da' eu zic că trebuie să fi fost în jur de douăsprezece și jumătate…

— Când ați plecat de la fermă și când v-ați înapoiat acolo?

— Am ieșit pe poartă la douăsprezece și un sfert… Iar înapoi am ajuns după vreo jumătate de oră.

— Mai înainte de a vă fi oprit șoferul autocisternei, ați văzut pe drumul ce l-ați parcurs persoane, căruțe sau autovehicule?

— Parcă am văzut ceva… a spus, scărpinându-și meditativ vârful bărbiei. Da!… Am văzut un autoturism întorcând pe șosea, chiar în intersecția de unde pornește drumul spre Mihăilești.

— Cât putea fi ora când ați remarcat manevra mașinii?

— În jur de douăsprezece și douăzeci.

— Și în ce parte s-a îndreptat?

— Spre București. Și am impresia că venea din aceeași direcție.

— Ce autoturism era?

— Nu sunt sigur, dar cred că era „Moskvici[9]".

---

[9] Moskvitch a fost o marcă auto sovietică / rusă produsă de AZLK din 1946 până în 1991 și de OAO Moskvitch din 1991 până în 2001.

— Ați reținut și culoarea?

— Cred că avea o culoare închisă… s-a decis el, după ce și-a mai scărpinat un pic bărbia. Ceva între negru și verde… Sau cam așa ceva, a mai adăugat, confuz.

— Tovarășe Arsene, i-am cerut subofițerului, după plecarea martorului, te rog să iei legătura cu întreprinderea de industrializare a laptelui din Alexandria și să-i ceri să precizeze ce autocisterne au expediat spre București în noaptea comiterii omorului, în vederea depistării aceleia de care ne-a vorbit martorul. Totodată va trebui convocat și celălalt șofer de autobuz…

— Pe Constantin Udrea… a precizat Dan, consultându-și notesul.

*

La ora unu și jumătate după-amiaza, am revenit la balastieră. Adjutantul Codreanu, din lipsă de spațiu, își instalase cartierul general într-unul din dormitoarele mobile ale întreprinderii, prin ridicarea unuia din paturile suprapuse și așezarea unei scânduri pe cel învecinat. Când am urcat în vagon, tocmai discuta cu un tânăr îmbrăcat într-o pufoaică. Auzindu-ne, și-a ridicat încruntat privirea spre ușă.

— Cum merge? l-am consultat.

— E ultima persoană, a arătat el, oftând, spre tipul instalat pe rama patului opus.

— Vă rog să continuați, l-am încurajat, dezbrăcându-ne și așezându-ne lângă el pe patul transformat în banchetă.

— Încă nu mi-ai spus de ce-ai lipsit azi-noapte din dormitor, a zis subofițerul cu severitate, întorcând capul spre interlocutorul lui.

Audiatul, cu un chip trandafiriu, de adolescent, și-a lăsat privirea în jos, precum o prea sfântă și rușinoasă măicuță, și a îngăimat:

— Am dormit aici…

— Nu-i adevărat! Toți vecinii tăi de pat au confirmat că ai dispărut din dormitor la ora zece seara. Iar paznicul de noapte te-a văzut înapoindu-te pe la patru dimineața. Unde ai fost în acest interval de timp?!

— Zău, nea Costică… a început tânărul șovăitor, în timp ce se foia, cu privirea țintuită pe pardoseala din scânduri.

— Niciun „nea Costică”! l-a repezit subofițerul. Unde-ai fost azi-noapte?!

— Ar fi mai bine dacă ai spune adevărul. Și tot adevărul! a intrat Dan pe fir, constatând că puștiul nu dă semne că ar fi pus pe confidențe.

Cum tinerelul, nu tocmai impresionat de intervenția lui Dan, continua să tacă, cu bărbia bine proptită în piept, l-am luat eu în primire:

— Faci foarte rău că nu vrei să vorbești din proprie

inițiativă, deoarece numai prin sinceritate poți spera să obții clemența organelor de justiție… am zis, apelând la un ton părintesc.

— Deci nu vrei să vorbești! Foarte bine! Ai să vorbești tu la post! Ia îmbracă-te repede! a strigat la el subofițerul, văzând că nici demersul meu n-a dat rezultat.

— De altfel, indiferent de faptul că vorbești sau nu, noi știm unde ai fost, cu cine și cu ce te-ai ocupat azi-noapte. Ba mai mult, află că fapta comisă pe șosea a avut și martori, am mai spus, fără să roșesc.

Incontestabila eficiență a metodei de persuasiune n-a întârziat nici de data asta să dea roade. Și-a ridicat capul și m-a fixat cu o pereche de ochi albaștri atât de inundați de lacrimi, încât acestea se revărsaseră, formând două dâre groase și paralele pe obrajii săi.

— Există și martori?… a șoptit el, aiurit.

— Bineînțeles! l-a asigurat Dan. Altfel de unde am fi putut ști că tu ești principalul autor al omorului comis pe șosea?

— Omor?!… a repetat puștiul și mai zăpăcit, de parcă s-ar fi străduit, fără succes, să priceapă semnificația noțiunii.

— Da, da! Și adu-ți aminte că te-am avertizat de mai multe ori, cu ocazia scandalurilor pe care le-ai provocat în comună, că, dacă nu te potolești, vei ajunge la

închisoare. Și acum, iată, ai ucis un om! a completat adjutantul Codreanu, probabil spunându-și că Dan nu turnase suficient gaz pe foc.

— Da' n-am omorât pe nimeni… Vă jur! a protestat vlăguit, pe când ochii lui căutau cu disperare ajutor spre mine, care, respectând regula jocului, reușisem să-l fac să creadă că, dintre cei trei anchetatori care tăbărâseră pe capul lui, taman eu aș fi cel mai uman.

— Vezi? N-ai altă ieșire… Iar cel mai bine ar fi să povestești singur ce-ai făcut azi-noapte, l-am sfătuit cu un glas cel puțin tot atât de ispititor ca cel folosit de șarpele care a păcălit-o pe ingenua noastră mamă Eva.

— Tovarășe căpitan, de îndată ce știm totul, ce rost mai are să ne pierdem vremea rugându-ne de el să-și recunoască fapta?! mai bine îl luăm la post, îi facem actele și-l trimitem în judecată! mi-a cerut Dan cu o intransigență calculată.

Eficiența ultimului duș rece al colegului meu s-a dovedit salutară, deoarece șovăiala ce-a manifestat-o după sfatul ce i-l dădusem eu s-a transformat în decizie.

— Bine… Vă spun totul! Da' nu vreau să se afle…

— Nu pune condiții! l-a admonestat adjutantul.

— Vă rog, nu pun condiții… a gemut pe când își ștergea cu dosul palmelor lacrimile de obraji. Știți, dacă se află, se va întâmpla o nenorocire…

— Te ascultăm, l-am îndemnat cu o milă reală, ceea ce

nu m-a împiedicat să mă întreb dacă nenorocirea de care vorbea nu se referea cumva la declanșarea unei posibile vendete, în genul celei din cunoscuta dramă a lui Shakespeare. M-a liniștit numai gândul că, neaflându-ne în Italia, aveam suficiente mijloace pentru împiedicarea unui conflict vindicativ între familii.

— Azi-noapte am dormit la iubita mea, a murmurat jenat, cu privirea din nou ancorată de podeaua vagonului.

— Cum se numește și unde stă? a vrut să știe Codreanu, pe când eu, cu gândul la temerea care mă încercase mai înainte, m-am străduit să nu izbucnesc în râs.

— Ecaterina Bivolu…

— Dă-i măritată! a constatat mirat șeful de post.

— Păi tocmai d-aia nu vreau să se afle… a subliniat interogatul, săltându-și capul numai atât cât să ne cerceteze pe sub arcade. Eu mă am de mult cu Caty, încă înainte de a se mărita… Și cum bărbatul ei e plecat să facă armata, eu mă mai duc noaptea pe la ea…

Am privit întrebător spre Codreanu, iar acesta a dat din cap că n-ar fi exclus ca susținerea tânărului să fie reală.

— Când te-ai dus și când ai plecat de la prietena ta? am reluat chestionarea, mărturisindu-mi că turnura luată de discuție nu mă surprinde cine știe ce, deoarece

prea ar fi fost frumos să elucidez un caz de la primul demers.

— Am ajuns la Caty pe la zece și am plecat înainte de a se lumina de ziuă. Cred că pe la patru dimineața…

— Unde locuiește prietena ta?

— La vreo trei kilometri de șosea, a răspuns pentru el subofițerul cu subînțeles.

— Despre omorul comis pe șosea ce știi? l-am întrebat.

Nu știa nimic, bineînțeles.

— Vom discuta și cu Caty. Și dacă n-ai spus adevărul… l-am avertizat, amenințându-l cu degetul.

— Nu, nu mint… Da' vă rog din suflet… Să nu afle nimic părinții ei… ne-a cerut el, complet distrus.

— Uite cu ce ne pierdem noi vremea! a remarcat Dan, după ce l-am expediat pe puști la treaba lui.

Cum n-aveam ce să-i răspund, m-am adresat subofițerului:

— Verificarea afirmației lui trebuie făcută cu discreție.

— Nu e nicio problemă.

Foarte bine. În rest?

— Nimic, tovarășe căpitan. În afară de puști, niciunul din muncitorii balastierei n-au lipsit din dormitoare azi-noapte.

— Putem fi oare siguri? s-a îndoit Dan.

— Cred că da, tovarășe locotenent, deoarece, fiind ziua de naștere a unuia dintre ei, s-au adunat cu toții într-un dormitor și s-au pus pe băut. Cheful a început imediat după ora nouă seara și s-a terminat spre două dimineața, interval care acoperă cu prisosință momentul comiterii agresiunii. Deci dacă ar fi dispărut vreunul dintre ei, s-ar fi observat. Cea mai bună dovadă este furnizată chiar de faptul că au remarcat absența tânărului de adineauri.

Deși argumentarea subofițerului era aparent corectă, n-a avut darul să mă convingă, deoarece omitea faptul că martorii pe care-i invoca s-au aflat sub influența băuturii.

Situație în care este greu de presupus că punctul lor forte ar fi putut consta dintr-o acuratețe a simțurilor, ca să nu spun vigilență. Dar, zicându-mi că în primul rând trebuie să-mi asigur crearea unei vederi de ansamblu asupra cazului, nu mi-am exprimat rezervele, știind că la nevoie voi putea reexamina dispersarea muncitorilor balastierei în momentul comiterii omorului.

— Bine, să mergem mai departe, am aprobat. În timp ce eu și locotenentul Simionescu ne ducem să investigăm la ferma avicolă, dumneata, tovarășe adjutant, te duci să-l cauți pe săteanul care are gospodăria în apropiere de locul în care s-a comis omorul.

— Cându Ion… a precizat subofițerul.

— Întocmai. Dacă nu-l găsești, lasă-i o citație. Apoi, când te înapoiezi la post, dă o sfoară-n comună că dorim să discutăm cu aceia care ar putea furniza date în legătură cu uciderea victimei. Pe această linie vom stabili dacă victima a fost văzută în compania cuiva mai înainte de a fi ucisă sau dacă s-a remarcat prin vecinătate prezența unor persoane străine din comună. De asemenea, vreau o situație a locuitorilor comunei care au mai avut de-a face cu justiția, mai ales pentru manifestări de violență.

Subofițerul, înnebunit de cascada de sarcini primite, a deschis gura să protesteze, apoi, aducându-și probabil aminte că nu e sănătos să-ți contrazici șefii, m-a aprobat cu resemnare.

*

După mai bine de două ore, timp în care am discutat cu tot personalul de noapte al fermei avicole, am stabilit că nimeni n-a avut habar despre drama consumată pe șosea până nu i-a informat șoferul care anunțase evenimentul la miliție. Apoi, pentru a avea conștiința împăcată, ne-am apucat să verificăm răspândirea salariaților în momentul aproximativ al comiterii omorului. Cum efectivul de noapte se limita la șase persoane, am ajuns repede la concluzia că nimeni n-a părăsit ferma și că, în consecință, nimeni nu putea fi

bănuit că ar ști despre omor mai mult decât susținuse.

*

— Tovarășe căpitan, vă așteaptă alături cel de-al treilea șofer de autobuz, ne-a întâmpinat sergentul-major Arsene, când am intrat în postul de miliție.

— Foarte bine. Introdu-l, a răspuns Dan în locul meu.

Constantin Udrea era un tip suplu, brunet și cu trăsături aspre, bărbătești. Ne-a măturat cu o privire încruntată, de major pus pe făcut instrucție cu recruții și ne-a informat cu o enervare pe care nu s-a obosit să și-o ascundă:

— Cu toate că am fost întotdeauna gata să ajut organele de miliție, asta încă nu înseamnă că sunt dispus să pierd aproape două ore așteptându-vă ca un caraghios! Dumneavoastră știți că peste mai puțin de-o oră eu mă urc iar pe cursă și încă n-am ajuns acasă să mănânc și să mă schimb?

— Dacă aș fi știut când veniți, n-ar mai fi trebuit să ne așteptați, m-am scuzat. Iar în timp ce el se așeza la îndemnul meu pe un scaun, am continuat pe un ton de glumă: Deși am încercat, este tare greu să te afli în același timp în două locuri diferite.

Cu toate că n-a lăsat impresia că-mi apreciază umorul, a replicat mai binevoitor:

— Mă rog… Vă stau la dispoziție.

— Presupun că ați aflat despre uciderea unui căruțaș

între kilometrii 21 și 22.

— Ce mârșăvie! a comentat, după ce mai înainte a confirmat printr-o înclinare lentă a capului.

— Cu speranța că ați remarcat căruța respectivului în timpul curselor pe care le-ați făcut azi-noapte pe șosea, vă rog să-mi relatați în ce puncte și în ce momente ați întâlnit-o.

Mi-a spus că a depășit-o sau s-a încrucișat cu ea de patru sau cinci ori, după ora zece seara. Completând că de fiecare dată o găsea mai avansată pe direcția Mihăilești.

— Întotdeauna se afla în mișcare?

— Da, mai puțin ultima oară, când stătea acolo unde am văzut-o și azi-dimineață.

— Ați remarcat dacă avea calul înhămat?

— Avea… a zis după o scurtă meditație. Da, în mod sigur! Ba mai mult, acum, când mă întrebați dumneavoastră, îmi amintesc că am văzut și pe cineva ținând calul de căpăstru…

— Căruțașul sau un străin? s-a grăbit Dan să-l întrebe.

— Nu numai că afară era întuneric și că eu nu-l cunoșteam pe sătean, dar nici n-aveam vreun motiv să acord unei căruțe mai multă atenție decât oricărui alt vehicul întâlnit în trafic, a răspuns, ridicând din umeri.

— Ați putea aprecia cam ce oră era? m-am interesat, urmărind scopuri mai modeste decât Dan.

— La douăsprezece ar fi trebuit să mă aflu la capătul de linie din Mihăilești, dar am oprit de câteva ori pentru a lăsa să coboare câțiva călători mai aproape de casele lor, așa că am mai întârziat… Probabil cu vreo zece minute a raționat el cu glas tare.

— Vă rog să-mi spuneți dacă, dintre călătorii pe care i-ați lăsat în apropierea caselor lor, a coborât cineva și în preajma locului unde staționa căruța? am vrut să aflu, în timp ce mă întrebam dacă relatarea șoferului despre individul care ar fi ținut calul de căpăstru nu marca chiar, momentul premergător agresiunii.

— Da, mai înainte cu vreo cincizeci de metri de a depăși căruța, l-am lăsat să coboare pe Anghel a lu' Cându, a spus, aruncându-și o privire îngrijorată spre ceas.

— Numai câteva întrebări și puteți pleca, l-am liniștit. Vă rog să-mi spuneți, ce vehicule ați întâlnit pe șosea în timpul efectuării ultimei curse spre Mihăilești?

— În dreptul kilometrului 15 am fost depășit de un autoturism care se îndrepta spre Alexandria…

— Ați remarcat culoarea și marca?

A dat din cap că nu și și-a reluat relatarea:

— După aceea, înainte de a trece podul de peste Sabar, m-am încrucișat cu un tractor care împrăștia pe șosea sare.

Și, în sfârșit, după ce-am depășit căruța cu vreo optzeci

de metri, am văzut un autoturism care a întors pe direcția Bucureștiului.

— Ce fel de autoturism era? n-am pierdut ocazia să-l întreb.

— Un „Moskvici" sau o „Skodă[10]", cred că verde… sau roșie…

— Bine. Acum ultima întrebare. Cam câți pasageri mai aveați în autobuz când ați ajuns la capătul liniei?

— …Șapte sau opt…

— Cunoașteți pe cineva dintre ei?

— Îi cunosc pe toți. Doar de ani de zile lucrez pe același traseu și transport cam aceiași oameni.

— Excelent! m-am bucurat eu că nu voi mai fi obligat să cer relații de la un pasager sau altul pentru a stabili cine sunt persoanele care au călătorit cu ultima cursă.

În timp ce martorul furniza numele respectivilor, sergentul-major le consemna în notesul lui, într-o atitudine de elev silitor la ora de caligrafie.

Chiar atunci când îl conduceam pe Udrea spre ușă, aceasta s-a deschis și a intrat adjutantul. Era însoțit de un tânăr înalt și voinic ca un jucător de rugby din linia a doua.

După plecarea lui Udrea, am privit întrebător spre Codreanu, care, cu un aer de satisfacție evidentă, n-a

---

[10] Škoda, pronunțat [școda], este un producător ceh de automobile, ca vechime unul din primii 4 din lume. Din 1991 aparține concernului Volkswagen Group.

întârziat să-și prezinte însoțitorul:

— Dânsul este Anghel, fiul mai mare al lui Cându. Eu am stat cu el de vorbă și mi-am spus că ar fi bine să-l ascultați și dumneavoastră.

Cum numele noului venit figura pe lista ce tocmai o întocmise Arsene, i-am făcut semn fără nicio ezitare să ia loc pe scaunul ce se eliberase prin plecarea lui Udrea.

— Unde lucrați?

— Sunt cazangiu la uzina „Vulcan", a răspuns, pe când mă examina cu multă curiozitate.

— Și faceți naveta la București în fiecare zi?

— Păi da, că doară nu muncesc pe spetitelea ca să dau din leafă șase-șapte sute de lei chirie pentru o cameră la particulari, în București…

— În ce schimb lucrați? i-am scurtat explicația.

— În doi.

— La ce oră ați coborât din autobuz azi-noapte?

— Cred că… spre miezul nopții.

Cum aprecierea lui era în concordanță cu cea făcută de șoferul autobuzului, mi-am spus că nu mai este cazul să insist cu întrebările de control.

— Întrucât atunci când ați coborât din autobuz vă aflați în imediata apropiere a locului unde, după aprecierile noastre, tocmai se ucidea un om, v-aș ruga să-mi spuneți pe cine ați văzut pe șosea, i-am cerut.

— Era-ntuneric, așa că n-am văzut pe nimeni, a spus

cu convingere.

— Nici căruța? am insistat, în timp ce mă întrebam de ce Codreanu mi-a mai adus pe cap un martor care era departe de a avea o astfel de calitate.

În timp ce „martorul" își clătina capul, adjutantul, văzând că-l privesc mirat, s-a decis să intervină:

— Anghele, ia zi-i tovarășului căpitan ce-ai auzit!

— Am auzit pe cineva care țipa.

— Adică cum „țipa"? l-am întrebat, devenind mai atent.

— Păi țipa cam așa: „Săriți, mă! Hoții!"

— Unde anume vă aflați când ați auzit țipătul?

— Cred că pe la jumătatea drumul dintre șosea și casa mea.

— Era o voce de femeie? am vrut să controlez, gândindu-mă că, în raport cu punctul unde coborâse din autobuz și cel în care era situată gospodăria familiei Cându, trebuie să se fi aflat la cel mult o sută de metri de locul unde tocmai se comitea agresiunea.

— Nu, era o voce de bărbat.

— Și dumneata ce-ai făcut când ai auzit că se cere ajutor? a întrebat Dan.

— Păi ce era să fac? Mi-am văzut de drum… i-a răspuns cu naturalețe.

— Un seamăn de-ai dumitale cerea ajutor și ți-ai văzut de drum?!

— Eram obosit tare și vream să mă duc să mă culc, a explicat, mirat că Dan e incapabil să-i aprecieze corectitudinea raționamentului.

— Bine, omule, dar barem din curiozitate să te fi apropiat pentru a vedea ce se petrecea acolo!

— Cum adică, pentru o simplă curiozitate, să-mi bag eu pielea la saramură pentru altu'? Doar e clar că unde se strigă după ajutor se lasă și cu poceală! a replicat el, cu satisfacția clarviziunii sale.

— Unui om atât de bine clădit ca dumneata poate să-i fie frică de câțiva eventuali pumni?

— Da' de ce să-i încasez eu, când asta e treaba miliției? Io-s un om pașnic și n-am nevoie de scandal, s-a justificat el cu nepăsare.

— Și dumneata crezi că miliția poate fi întotdeauna exact acolo unde se încalcă ordinea publică?! l-a repezit Dan, enervat de-a binelea.

— Tovarășu', vreau să-nțelegeți că pe mine m-a învățat tata să nu mă bag unde nu-mi fierbe oala! Și nu mă bag unde nu trebe! a replicat „pacifistul", revoltat de imputarea „nefondată" a colegului meu.

— S-a strigat de mai multe ori după ajutor? am întrebat, spre a schimba subiectul discuției, deoarece faptele erau oricum consumate.

— Da, cred că s-o fi strigat de vreo zece ori… a zis, grăbindu-se să întoarcă capul spre mine, care, deși

simțeam același dispreț pentru persoana lui, continuam să mă arăt binevoitor.

Cum altceva n-am mai putut scoate de la el, l-am condus spre ușă și l-am expediat.

— Numai simpla lui apariție ar fi fost suficientă pentru a-i speria pe agresori și a-i pune pe fugă… Și salva astfel viața amărâtului ăla de țăran! a explodat Dan, indignat.

— În ce stadiu ne aflăm cu identificarea cisternei care a descoperit evenimentul? l-am întrebat pe Arsene.

— Am cerut miliției din Alexandria să ne comunice o listă a cisternelor care transportau lapte între localitatea lor și București. Sunt în așteptarea răspunsului.

— Din declarația unor șoferi rezultă că în intervalul de timp care ne interesează a fost văzut un tractor care împrăștia sare pe șosea. De unde-l scoatem? a mai întrebat Dan, răsfoindu-și notesul.

— Voi cere Domeniului public să ne comunice ce tractor a fost repartizat ieri seară pe șoseaua noastră, a răspuns Codreanu.

— Acum, fiind trecut de ora opt seara, am zis privindu-mi ceasul, suspendăm ancheta și ne întoarcem la București. Mâine dimineață, când revenim, ne punem serios pe treabă…

*

A doua zi, mai înainte de a porni spre Mihăilești, am

avut de făcut două drumuri. Primul la laboratorul nostru de criminalistică, unde am lăsat pentru analiză peticul de hârtie găsit lângă căruță și al doilea la Direcția de pielărie și încălțăminte a Ministerului Industriei Ușoare, căreia i-am cerut să-mi spună ce fel de încălțăminte ar fi putut lăsa urma ridicată de noi prin mulajul de ghips, în ambele locuri promițându-mi-se că în decurs de trei zile mi se va furniza rezultatul expertizei cerute.

În jurul orei zece, Vartunian a oprit mașina în fața postului comunal de miliție. După ce-am dat mâna cu cei doi subofițeri, am decretat grăbit:

— Eu și Codreanu mergem să discutăm cu familia victimei. Între timp tu, m-am adresat lui Dan, îl iei de mână pe Arsene și treceți pe la toți călătorii care s-au aflat în ultimul autobuz care a venit la Mihăilești. Trebuie să aflați dacă printre ei nu există cineva care a remarcat ceva interesant când autobuzul a dublat căruța.

Cum nimeni nu s-a opus planului meu de anchetă, ne-am despărțit.

*

În spatele gardului din stinghii văruite se vedea o casă din cărămidă, cu veranda spre drum.

După ce Codreanu a bătut în poartă, și-a făcut apariția Ana, fetișcana care recunoscuse în victimă pe tatăl ei.

Urmând-o, am fost conduși într-o încăpere mică, cu două paturi-laviță, acoperite cu scoarțe, și o masă albă, pusă sub o fereastră îngustă. Când am pășit înăuntru, o femeie, care stătea pe un scaun, cu spatele la noi și coatele sprijinite pe masă, și-a ridicat bărbia din piept și a întors capul.

Avea o figură suptă și ridată, iar ochii îi erau congestionați de un plâns ale cărui lacrimi secaseră.

— Mamă, domnul este de la miliție… Ți-am vorbit ieri de dânsu'… a explicat însoțitoarea noastră.

Când s-a ridicat și s-a înclinat cu umilință, am văzut că este scundă și foarte slabă.

— Vă rog să primiți condoleanțele mele… i-am spus cu compasiune.

— Așa a vrut Dumnezeu… a răspuns, făcând un gest de resemnare.

— Soțul dumneavoastră a fost ucis de semeni de-ai lui, cel puțin la chip… am încercat eu să-i disculp pe Dumnezeu, care, în situația dată, n-avea în mod sigur nicio vină.

— Nenumărate sunt căile Domnului… m-a asigurat ea, cu o convingere de atotștiutoare.

— Aș vrea să discutăm cu dumneavoastră. Putem lua loc? am întrebat-o, schimbând subiectul discuției, deoarece nu mă aflam în fața ei pentru a o convinge să îmbrățișeze concepția ateistă asupra originii

universului.

— Vai, iertați-mă!… Cu nenorocirea care ne-a căzut pe cap, m-am și zăpăcit… Scoateți, maică, hainele și așezați-vă… s-a grăbit să ne invite.

— Mai întâi, aș vrea să știu dacă, după știința dumneavoastră, exista cineva care ar fi putut avea motive să ia viața soțului dumneavoastră? am întrebat de îndată ce ne-am făcut comozi și am luat loc pe scaunele din jurul mesei.

— Nu știu pe nimeni care să vrea să-l omoare pe Iancu, a replicat fără nicio ezitare. A fost un om care nu se băga pe alții… își vedea de treaba lui și nu făcea vorbe cu ceilalți.

— Sunteți sigură că nu s-a certat și nu s-a aflat în stare de dușmănie cu altă persoană? am insistat.

— Ba da! a părut ea să-și reamintească. S-a certat cu președintele ceapeului[11].

— Pentru ce?

— Pentru că nu ne-a plătit toate zilele-muncă făcute la ceape și că nouă nu ne dădu nicio palmă de lot de pământ… Că dă numai la cine vrea… s-a lamentat femeia, dintr-o dată înciudată.

— Și alte discuții cu cine a mai avut? am întrebat,

---

[11] Cooperativă Agricolă de Producție, formă de organizare în agricultură în care țăranii nu sunt plătiți de obicei cu bani, ci mai degrabă primesc o cotă parte din recoltă.

convins că un președinte de C.A.P. Poate să-și ia revanșa împotriva unui membru recalcitrant pe cu totul alte căi, care în niciun caz nu pot face obiectul unui omor. Dacă ar fi fost ucis președintele C.A.P.-ului, aș fi putut admite posibilitatea unei răzbunări, dar cum situația era inversă, n-aveam niciun motiv să adopt o versiune evident absurdă.

— Nu s-a mai certat cu nimeni.

— Țață Maria, dar cu ginerele vostru cum a fost? a întrebat-o adjutantul.

— Cum să fie?! Că doară matale știți că s-a-ncurcat cu alta și s-a dus la ea…

— Se poate. Dar de ce nu-i spui tovarășului căpitan că Iancu s-a certat cu el? i-a imputat Codreanu.

— Păi doară-i firesc, că nu era să dea aldămaș pentru că-i părăsi fata.

— S-au bătut? am întrebat eu, ca să pricep ce se înțelege prin „ceartă”.

— Numa o dată, când o venit să-și ieie lucrurile ce le mai avea la noi.

— Ginerele dumneavoastră sărea ușor la ceartă și la bătaie? am vrut să aflu, apreciind că subiectul ar putea să ne furnizeze o pistă.

— No! Era un om liniștit. Cât a stat la noi în casă, adicătelea vreo doi ori trei ani, ne-am înțeles bine. Pă mine nu m-a bătut decât de două ori… a precizat cu

naturalețe.

Dacă n-aș fi văzut că vorbește cu seriozitate, aș fi crezut că-mi plasează o perlă a la Gâgă. Apoi, spunându-mi că n-ar strica o discuție cu fostul ginere, am întrebat-o cine mai știa că victima urma să se întoarcă în sat ieri-noapte.

La fel ca și fiica ei, cu o zi mai înainte, mi-a răspuns că înapoierea bărbatului era în funcție de modul în care reușea să vândă usturoiul la oraș. Deci nu exista o dată precisă pentru revenirea lui în gospodărie. În consecință, a trebuit să admit că agresorii, aflând despre plecarea victimei din București, ar fi putut aprecia momentul în care aceasta urma să ajungă în punctul în care au suprimat-o.

— La ce gazdă stătea când se afla la București?

— Gazdă? s-a mirat femeia.

— Aș fi vrut să știu unde locuia până reușea să-și vândă usturoiul, i-am replicat.

— Nicăiri… Ce nevoie avea dacă dormea-n căruță?

— Iarna? m-am mirat.

— Și dacă? Noi suntem deprinși cu geru'.

— Ducea usturoiul într-o piață anume? am insistat, cu speranța că voi găsi totuși un fir care să mă conducă spre cei care ar fi putut avea cunoștință de plecarea victimei spre casă.

Mi-a explicat că bărbatul ei știa să caute piața în care-

și putea desface marfa la prețul cel mai bun.

Fiind „edificat", m-am ridicat și am început să mă îmbrac cu canadiana.

— În ce stadiu te afli cu situația persoanelor susceptibile de a comite omorul? l-am întrebat pe adjutant, pe când ne îndreptam spre mașină.

— Am întocmit-o și cuprinde opt suspecți. M-am gândit însă că ar trebui să v-o prezint numai după ce voi verifica modul în care respectivii și-au petrecut timpul în noaptea care ne interesează, ca să nu vă pierdeți și dumneavoastră timpul…

— E în regulă. Totodată, examinează și situația fostului ginere al victimei.

— Bineînțeles! m-a asigurat el, pe când ne urcam în mașină.

*

Cum motelul „Buda" se afla cam la un kilometru și jumătate de locul unde fusese comis omorul, nu se putea să nu mă abat și pe la el.

Deși era o construcție nouă, arcadele și coloanele de susținere aminteau într-un mod fericit de stilul brâncovenesc. Restaurantul se afla în dreapta, iar în stânga, pe două nivele, motelul propriu-zis.

Ansamblul era atât de cochet, încât pe dată mi-am spus că un week-end petrecut aici, în compania unei june sentimentale și convenabil construite, ar trebui să

se lase cu un rezultat teribil de agreabil. Dar de câte ori nu mi-am promis eu astfel de recompense, ca, apoi, prins de amărâta mea de meserie, să le dau uitării?

Urmându-l pe Codreanu, am văzut două încăperi laterale, curate și amenajate cu gust. Cu excepția unei bufetiere care moțăia cu bărbia pe spătarul unui scaun visând probabil că supraveghează bunul mers al stabilimentului, nu se zărea nicio urmă de ființă, fie ea chiar și necuvântătoare.

— E sezon mort și activitatea începe mai spre prânz, mi-a explicat însoțitorul meu. Mă duc să-l caut pe responsabil prin anexe…

Eu am încuviințat și el a dispărut printr-o ușă dosnică.

A revenit repede, însoțit de un tip grăsan, cu figura aspră, parcă cioplită în lemn de un sculptor nepriceput.

După ce Codreanu ne-a făcut cunoștință, a arborat pe dată un zâmbet îmbietor, în concordanță cu profesia lui, și ne-a anunțat:

— Ați picat la țanc, pentru că tocmai mi s-a adus niște crap proaspăt. Așa că pentru început vă propun a saramură. Apoi, niște frigărui și niște mici… Ce mai, moartea lumii! a adăugat în viteză, plescăind și înghițind în sec. Iar în ce privește vinul…

— Tovarășe, l-am întrerupt amuzat, ridicând spre el palma ca un tampon, n-am venit pentru a mânca, sunt în interes de serviciu și aș vrea să discutăm ceva.

Brusc, surâsul i s-a împietrit și, îngrijorat, a căutat cu privirea spre Codreanu, precum cel care dă să se înece spre colacul de salvare.

— În legătură cu omorul care s-a comis alaltăieri noapte pe șosea, am completat repede, de teamă să nu facă vreun infarct la gândul că aș fi putut veni la el cu un control inopinat.

— Ah! a exclamat, lăsând să-i scape un răsuflat de ușurare, în timp ce mutra lui, cu o clipă mai înainte încremenită, și-a recăpătat mobilitatea necesară pentru a compune un surâs, e drept, destul de aproximativ. Da, am auzit… Ce fel de om o fi ăla care a putut comite o astfel de faptă?! a adăugat, afișând repede un aer de adâncă dezolare, realizând probabil că zâmbetul pe care tocmai îl fabricase nu putea rima cu subiectul abordat.

Tipul intra atât de prompt în rol, încât sunt convins că, dacă s-ar fi făcut actor, ar fi putut ajunge departe pe culmile artei interpretative. Numai că el, mai practic, a preferat să dea gloria efemeră pentru o înavuțire concretă.

Dar eu nu mă aflam în fața lui pentru a-i admira măiestria actoricească, așa că n-am ezitat să-i întreb:

— Unde am putea sta de vorbă?

— Cred că aici ar fi cel mai bine… a zis, arătându-mi o masă retrasă din cealaltă încăpere a restaurantului. N-o să ne deranjeze nimeni, deoarece localul se deschide

la unu…

Când am ajuns lângă masa indicată, bufetiera, deranjată din somn de discuția noastră, s-a apropiat și a luat canadiana mea și mantaua adjutantului.

— Până la ce oră ați avut restaurantul deschis în seara comiterii omorului? m-am interesat, așezându-mă pe scaun și privind prin fereastra de lângă masă parcajul motelului și o porțiune din șoseaua București-Alexandria.

— Conform programului, s-au luat comenzi până la ora unsprezece, a precizat circumspect, cu vădită intenție de a para o eventuală amendă contravențională pentru servirea clienților peste program.

— Când s-a închis restaurantul? mi-am repetat întrebarea.

— V-am spus, ultima comandă s-a luat la ora unsprezece…

— Tovarășul căpitan dorește să știe când a plecat ultimul consumator, l-a întrerupt Codreanu, remarcându-mi nerăbdarea.

— La douăsprezece și un sfert. Știu asta pentru că la ora douăsprezece și jumătate eram în casă, iar curățenia, socotelile și stinsul luminilor ne iau cam un sfert de oră.

— Unde locuiți? l-am luat în primire.

— În motel.

— Câte camere are motelul?

— Treizeci și două.

— Și câte sunt ocupate?

— Numai cinci. Știți, suntem în sezon mort…

— Aș vrea să știu cine sunt clienții pe care i-ați găzduit alaltăieri noapte.

— Mărioara, dă fuga la recepție și adu registru! a strigat el spre bufetieră, care, după ce ne luase hainele, se grăbise să-și reocupe scaunul, pentru a mai trage nițel la aghioase.

— Ce puteți să-mi spuneți despre consumatorii pe care i-ați avut alaltăieri seara în local? Ați avut multe mese ocupate? am întrebat, în timp ce-mi venea să râd de figura pe care o făcuse „Mărioara", vădit nemulțumită că este mereu deranjată din adânca ei „meditație".

— Nouă, a răspuns, după o clipă de cugetare.

— Îi cunoașteți pe toți?

— Sigur. Toți sunt de-ai noștri, adică localnici.

După ce i-am cerut să-mi precizeze cine anume erau, am conchis că atât poziția lor în administrația comunei, cât și faptul că fuseseră însoțiți de familii îi excludea din cercul posibililor autori ai omorului. Dar cum în meseria mea nu poți fi sigur decât pe ceea ce verifici, am luat aparențele sub beneficiul de inventar.

— Cine a ieșit din restaurant între orele unsprezece și jumătate și douăsprezece?

— Numai secretarul primăriei cu soția și cei doi copii ai lui.

— Unde locuiesc? am întrebat.

— În satul Drăgănescu, adică în partea opusă drumului care duce spre Mihăilești, a zis cu subînțeles adjutantul, pricepând că vreau să stabilesc dacă secretarul n-a trecut pe la locul unde se comisese omorul.

Între timp se înapoiase și Mărioara cu registrul de evidențe. Când l-am luat și am controlat datele persoanelor care dormiseră în motel cu două zile mai înainte, a rezultat că patru camere fuseseră ocupate de familiști, iar a cincea de un cetățean italian.

— Mai locuiesc și astăzi în motel? am întrebat, arătând cu degetul spre registru.

— Sigur, își petrec concediul de odihnă la noi. În ceea ce-l privește pe italian, e montor de instalații la o fabrică de textile din București și locuiește la noi de mai bine de două luni. Vine seara și pleacă dimineața.

În general, cei care comit un omor au grijă să pună o distanță cât mai mare între ei și victimă. Concluzia mea era că persoanele care locuiau în motel puteau fi considerate „curate”. Cel puțin deocamdată.

— În afara persoanelor despre care am discutat, adică a consumatorilor din restaurant și a pasagerilor găzduiți în motel, ați remarcat și alte prezențe alaltăieri

noapte? Chiar mai devreme, să zicem după nouă seara…

A dat din cap că da și mi-a vorbit despre câțiva obișnuiți ai casei, din categoria celor care nu pot trece pe lângă o cârciumă fără să intre și să tragă un șpriț sau o țuică la botul calului. Dar și aceștia erau persoane cunoscute și, firesc, în afara oricărei bănuieli.

Meseria mea obligându-mă să-i găsesc pe autorii unui omor foarte concret, m-am văzut nevoit să fac abstracție de „onorabilitatea" ce le-o atribuia domnul responsabil și să-l invit să-mi vorbească mai amănunțit despre indivizii care fuseseră în trecere prin local. Mi-a făcut pe plac cu bunăvoință, deși era evident că insistența mea începuse să-i agaseze.

— Și altcineva n-a mai intrat în restaurant? am mai făcut o încercare, numai așa, ca să am ultimul cuvânt înainte de a încheia o discuție sterilă.

— Ba da, dar numai pentru câteva clipe… a zis, adoptând imediat o mutră de sunt convins că dacă ar fi fost singur s-ar fi luat la palme că l-a scăpat gura.

— Cine?

— Vasile Tudose, responsabilul complexului alimentar din comuna Mihăilești…

— La ce oră a venit?

— Cred că era în jur de unsprezece și jumătate. Dar n-a rămas decât un minut sau două…

— Pentru ce a venit?

— Dorea să-i închiriez două camere pentru noaptea respectivă… a zis, indispus de parcă tocmai ar fi înghițit o bobină de sârmă ghimpată. Dar bineînțeles că l-am refuzat! a completat, cu o demnitate de lord ultragiat.

— De ce-i trebuiau două camere?

— Spunea că este însoțit de niște prieteni.

— Femei?

— Da. Cel puțin eu așa am înțeles, a confirmat el. Pentru ca imediat să continue revoltat: Da' ce-și închipuie el, că motelul nostru e bordel?!

— Dacă a venit cu o astfel de cerere, e de presupus că l-ați mai servit și cu alte ocazii, am aruncat eu, numai așa, ca să-i mănânc sufletul un pic, că prea o făcea pe Sfânta Fecioară.

— Nici gând, tovarășe! La noi nu se admit astfel de imoralități! a protestat el, cu o convingere bine mimată. Chiar i-am și spus că mă surprinde tupeul lui!

Cum niciodată nu m-am dat în vânt după problemele care-i preocupă pe colegii mei de la Moravuri, m-am ridicat de pe scaun. Gestul meu a provocat o nouă deșteptare a Mărioarei din frumoasele ei visuri, pentru a ne aduce hainele.

— Dacă vreți să mâncați bine și ieftin, sunteți oricând binevenit la noi… m-a anunțat responsabilul, conducându-ne spre ușă și arătându-se afectat de un

mare regret pentru că-l lipsisem de plăcerea de a mai rămâne la el, în realitate, îl credeam capabil să dea și acatiste că, în sfârșit, a reușit, să scape de noi…

După ce mașina s-a pus în mișcare, Codreanu mi-a cerut să-l las la intrarea în comuna Mihăilești, deoarece dorea să continue verificarea celor opt consăteni a căror comportare anterioară îi indica drept posibili autori ai faptei anchetate.

*

Când am intrat în postul de miliție, i-am găsit pe Dan, Arsene și un tip, îmbrăcat cu o manta încărcată de fireturi și nasturi din alamă bine lustruiți, ținând pe genunchi un chipiu al cărui cozoroc era aproape complet acoperit cu frunze de stejar, aurii. Dând cu ochii de necunoscut, m-am trezit că instinctiv am luat poziția de drepți, închipuindu-mi că, după cât era de dichisit, trebuie să fie cel puțin vreun mareșal. Apoi, lăsând privirea în jos, am zărit o pereche de ghete scofâlcite și partea inferioară a unor pantaloni bleumarin, cu manșetele tocite și murdare.

— Tovarășul Modorcea, factorul poștal al comunei, s-a decis Dan să mi-l prezinte, probabil remarcând cât de derutat examinam arătarea. A călătorit în autobuzul condus de Udrea și tocmai începuse să ne povestească ce a văzut când a trecut pe lângă căruța victimei.

— Mai întâi, am să vă rog să-mi spuneți pe ce loc

stăteați în autobuz, i-am cerut să precizeze, pe când mă dezbrăcăm.

— Pe ultima banchetă de pe partea dreaptă.

— Chiar lângă fereastră?

A dat din cap a confirmare și a spus:

— Tocmai le spuneam tovarășilor că ațipisem și, trezindu-mă, m-am uitat afară, să văd cât mai avem până la Mihăilești… Și că, chiar atunci, am dat cu ochii de căruță…

— Staționa sau mergea?

— Eu zic că staționa, pentru că cineva stătea în fața căruței și ținea calul de dârlogi.

— O fi fost chiar stăpânul ei, am tatonat, pentru a ști cât de mult se poate conta pe spiritul lui de observație.

— Da' de unde! Că alde Iancu Turcu era pe capră…

— Cunoșteați victima?

— Ba bine că nu! îi cunosc pe toți, că doar sunt de peste douăzeci de ani cu serviciu neîntrerupt la poșta comunei.

— Și l-ați recunoscut pe întuneric? m-am îndoit eu.

— Asta n-o pot zice, e drept. Da dacă un om ținea calu' de căpăstru, iar un altu' era pe capră și se bătea cu altu' ce stătea pe șosea, eu zic că ăla din căruță putea să fie numa alde Turcu, a explicat el, cu un indiscutabil bun-simț.

Trebuie să mărturisesc că, în pofida rezervelor cu care

începusem audierea „mareșalului", depoziția sa reușise să mă uimească, pentru că nu se întâmplă chiar în fiecare zi să ai șansa de a dibui un martor ocular la un asasinat.

— Ce ne puteți spune despre persoana care ținea calul de frâu? am întrebat, plin de optimism, luându-l metodic.

— Păi numa cât v-am zis… Că mai întâi că autobuzu' mergea repede și apoi că privirea mi-a fugit la ăilalți doi care se păruia.

— Nu e nimic, l-am încurajat. Vorbiți-mi despre cei pe care i-ați văzut bătându-se.

— Păi v-am zis… Unu era pe capră și altu', ce stătea pe șosea, cerca să-l tragă jos pe ăla de era sus. Da' ăla de pe capră, de io cred că era alde Turcu, neam să vrea, că dădea din mâini și țipa ceva…

— Nea Modorcea, a intervenit sergentul-major Arsene, care de câteva minute se tot agita cu nervozitate pe scaunul lui, dacă i-ai văzut încăierați, de ce nu i-ai spus șoferului să oprească autobuzul pentru a vedea ce se întâmplă acolo?

— Da' ce treabă aveam eu cu ei?… Și mai era și miezul nopții și vream s-ajung mai iute acasă, să mă culc… Apoi de unde era să știu că acolo se lua viața unui om, că eu-mi ziceam că or fi niște bețivi… s-a grăbit el să-și motiveze nepăsarea, constatând că este privit

dezaprobator.

— Pe care parte se afla necunoscutul care încerca să-l dea jos din căruță pe Turcu? l-am întrebat, disimuluându-mi resentimentul stârnit de nepăsarea sa față de un seamăn aflat la ananghie.

— Era de alaltă parte, adică pe dreapta, spre șanț… Că d-aia nu putui să-i văd bine ce făcea… Că altfel, zău că le-aș fi zis la toți din autobuz să coborâm să vedem că ce-i acolo… a încercat el, cu stângăcie, să mai găsească o scuză.

— A mai văzut cineva scena pe care mi-ați relatat-o? am mai vrut să știu.

— Da' de unde, că toți dormea…

— Ce imbecil, dom'le! a aruncat Dan cu năduf, de îndată ce poștașul a părăsit încăperea. Deși privește cum se comite agresiunea, rămâne total indiferent. La fel ca și celălalt, care, auzind strigătele de ajutor ale victimei, își continuă netulburat drumul spre casă. Oare ce fel de oameni aveți în comuna asta?! s-a montat Dan de-a binelea, luându-l în primire pe Arsene.

— Ehe! Ce grozav ar fi dacă această atitudine de „nu mă bag și nu mă amestec, pentru că nu mă privește" ar fi proprie numai acestei comune… am filosofat eu, scârbit.

— Da' nu-i posibil, dom'le! a protestat Dan și mai mâniat.

— Ba uite că este! l-am repezit, deoarece n-aveam chef să continui o discuție despre o stare de fapt imuabilă. În orice caz, se poate aprecia că depoziția martorului este interesantă. Mai întâi, stabilim și printr-un martor ocular că avem de-a face cu doi agresori. De asemenea, obținem și o certitudine asupra cauzei care i-a îndemnat pe agresori să ucidă victima în șanț. Șoseaua a fost circulată și criminalii nu-și doreau spectatori la fapta ce-o comiteau.

— Și aceste „interesante" elemente au și un obiect lucrativ pentru anchetă? m-a consultat Dan, cu o ironie care dovedea că nu prea i-a plăcut bobârnacul ce i-l dădusem.

Făcându-mă că nu-i remarc tonul, i-am răspuns printr-un gest de confirmare:

— Modul în care a descris martorul scena agresiunii ne scutește de a merge pe o pistă închisă. Mă refer la intenția noastră de a stabili, cu ajutorul consătenilor, în ce piață și-a vândut victima usturoiul, cu cine a discutat acolo și, respectiv, cine ar fi putut să-i însoțească pe drumul de înapoiere acasă…

— De unde rezultă asta? m-a întrerupt, cu o curiozitate evidentă.

— Din faptul că însăși poziția pe care o aveau agresorii față de victimă, în momentul atacării acesteia, exclude posibilitatea ca ei să se fi aflat în prealabil în

căruța lui Turcu. Altfel nu se poate explica pentru ce un agresor ținea calul de căpăstru, iar al doilea, în mod simultan, se afla tot pe șosea, străduindu-se să tragă jos victima de pe capra căruței. Pricepi?

— Mda… a admis Dan, prinzându-mi raționamentul. Dacă ar fi călătorit și ei în căruță, unul ar fi tras de hățuri și al doilea, sau chiar împreună, ar fi îmbrâncit victima de pe capră. Ar fi fost mai firesc și mult mai operativ.

— Întocmai. Iar prin admiterea acestei ipoteze, care arată cu precizie că victima a fost atacată prin surprindere, din exterior, este firesc să ne întrebăm cum au ajuns agresorii la locul faptei, pe șosea, în miezul unei nopți friguroase de decembrie!…

— Există două alternative! m-a întrerupt Dan, dezlănțuit. Ori locuiesc în vecinătatea imediată a locului unde a fost comis omorul, ori au folosit un mijloc propriu de transport.

Întrucât avea dreptate, l-am aprobat fără ezitare, ceea ce nu m-a putut împiedica să constat că ceasul meu indica terminarea zilei de muncă.

*

La ora opt dimineața, mașina de serviciu s-a imobilizat pe Cheiul Dâmboviței, în fața Institutului medico-legal. Coborând, am traversat strada și, intrând în clădirea construită cu o sobrietate pusă într-o perfectă concordanță cu activitatea ce se presta îndărătul

zidurilor ei, ne-am îndreptat spre cabinetul doctorului Olimp Dobrescu. Cum ușa era încuiată, am revenit în curtea interioară și, trecând pe lângă capelă, ne-am dus spre morgă. Pătrunzând în sala de disecții, nările mi-au fost izbite de o puternică exalație de formol și de miasma fetidă produsă de procesul de descompunere a substanței organice. Instinctiv, am accelerat pasul, evitând în același timp să privesc spre mesele din ciment.

Pe Dobrescu l-am găsit în penultimul compartiment. Era cu spatele la mine și aplecat peste masa lui de „lucru".

— Am terminat și ies în curte imediat, mi-a spus el, după ce autopsierul cu care lucra i-a făcut semn să întoarcă capul spre mine.

N-am mai avut nevoie de un nou îndemn pentru a da curs invitației. M-am evacuat cât am putut de repede.

— L-ai găsit? s-a interesat Dan, care, având probabil motive să creadă că ar putea să fure cineva capela, preferase să rămână în curte și s-o păzească.

Nevoia de a-mi primeni plămânii cu aerul înghețat de afară era atât de imperioasă, încât nu m-am învrednicit să-i răspund. De altfel, Dobrescu și-a făcut imediat apariția lângă noi.

— Am terminat necropsia victimei, dar n-am tras încă toate concluziile, s-a grăbit el să mă avertizeze.

— Mă rog… Spune-mi ce-ai constatat până în prezent, am cerut, făcând un gest de resemnare.

— Că moartea a fost violentă, nu trebuie să-ți mai spun…

— Așa e! Nu trebuie să-mi mai spui, am replicat, cu iritare.

— Ho! Nu te înfuria. În două zile ai raportul complet, s-a străduit el să mă îmbuneze. Pe craniu am găsit peste douăzeci de plăgi produse de un corp dur, alungit și cu muchiile rotunjite…

— Deci moartea s-a instalat ca o consecință a izbirii craniului victimei cu un corp contondent, m-am grăbit să conchid.

— Dar de unde! Decesul a fost provocat de o hemoragie internă produsă de ruperea ficatului și plămânului, în cadrul unui politraumatism cauzat de corpuri dure și neregulate, cum ar fi pumni sau picioare.

— Vrei să spui că agresorii au călcat victima în picioare? l-am consultat, simțind cum mă trece un fior printre omoplați.

— Exact. Victima a fost lovită și călcată în picioare cu o sălbăticie bestială. Când pui mâna pe ei, adu-i să le facem o expertiză psihiatrică, că precis sunt atinși la general, a zis, bătându-se cu un deget pe frunte într-un gest care nu mai necesita explicații suplimentare.

— Ce grupă sanguină avea victima? am vrut să mai știu.

— AB, a precizat doctorul.

— Psihopații, datorită scrântelii cu totul specifice fiecărui individ, nu se asociază niciodată, a comentat Dan, pe când ne îndreptam spre ieșirea din institut. Fiecare nebun, cu propria-i nebunie.

— Nu te gândi numai la o nebunie cronică. Starea demențială poate fi provocată și de un exces alcoolic, situație în care manifestările de cruzime se pot generaliza prin influențare reciprocă la mai mulți indivizi în același timp.

— Deci, bată-l vina pe *în vino veritas*[12]! mi-a replicat el, strâmbând din nas.

— E posibil să avem de-a face cu o răfuială, care s-a declanșat pe fondul unei puternice influențe etilice.

— N-a rezultat că victima s-ar fi aflat în stare conflictuală cu cineva. Iar pentru a se ajunge la luarea unei vieți de om, trebuie să fi existat un antagonism suficient de puternic pentru a fi cunoscut de toți cei din jur. Și, după cum bine știi, nu este cazul.

— Pentru a exclude complet versiunea unui omor din

---

[12] Proverb latin, având semnificația: „În vin (este) adevărul". Semnificația acestui proverb este că atunci când o persoană este în stare de ebrietate, frânele sale inhibitorii sunt relaxate, astfel aceasta poate dezvălui cu ușurință lucruri pe care nu le-ar spune atunci când e sobră.

răzbunare, ar fi trebuit să ne întoarcem în urmă cu douăzeci de ani sau, poate, chiar mai mult. Iar noi ne-am limitat la luarea de relații numai asupra prezentului. La nevoie va trebui să facem și o incursiune în trecutul victimei. Mă întreb însă dacă felul în care aceasta a fost maltratată nu rimează totuși cu modul de constrângere utilizat de tâlhari când vor să obțină informații cu privire la ascunzătoarea unei importante sume de bani. Față de circumstanțe, cum ar fi și buzunărirea victimei, versiunea pare a fi corectă. Dar oare un amărât de țăran poate deține secretul unor valori atât de importante, încât să stârnească interesul unor tâlhari? m-am întrebat cu glas tare, stând cu mâna pe clanța ușii de la mașină.

— Apropo! Din câte-mi amintesc, „Cloșca cu puii de aur" a fost găsită tot de un țăran… Oare acest gen de tezaur să fi fost unicul existent pe teritoriul țării noastre? m-a consultat Dan.

Mă luase atât de repede, încât am rămas fără replică.

— Naiba știe! Teoretic, ar putea exista și altele, chiar mai valoroase… am sfârșit prin a admite, pe când deschideam portiera și mă aruncam pe banchetă.

*

— Tovarășe căpitan, am terminat cu verificarea celor opt săteni care au mai avut de-a face cu noi, s-a grăbit Codreanu să mă anunțe, de îndată ce-am intrat cu Dan în postul de miliție.

— Și ce-a rezultat? l-am întrebat fără prea mult interes, cu gândul la discuția avută mai înainte.

— Cazul e rezolvat.

— Cum asta?! m-am dezmeticit, dintr-o dată. Te ascult! l-am îndemnat, uitând să-mi mai deschei canadiana.

— Este vorba de Stan Gheorghe… Nouăsprezece ani, fără ocupație. De la vârsta de doisprezece ani, este trimis la școala de corecție, pentru spargerea complexului alimentar. Au urmat apoi trei condamnări penale pentru furturi din mașini și din locuințe… a început el să citească din carnetul de notițe. A fost eliberat după ultima condamnare, prin amnistiere, în ziua de 3 decembrie… Adică cu cinci zile înainte de comiterea omorului… a completat el, ridicând ochii spre mine cu un subînțeles pe care n-am avut motive să vreau să-l înțeleg, deoarece nu făcuse nimic altceva decât să-mi transmită niște date tipice pentru un infractor recidivist.

— Există ceva concret care-l face suspect în cazul cercetat? l-am întrerupt.

— A dispărut din comună chiar în dimineața care a urmat comiterii omorului.

— O fi rămas fără bani, ca tot omul, și a plecat să-și exercite „meseria” prin alte localități, a zis Dan.

— Tovarășe Codreanu, în afară de faptul că este

recidivist și că a dispărut din comună, mai sunt și alte elemente care să întărească bănuielile împotriva lui? l-am consultat, cu intenția de a dispune măsurile de rutină și a-mi vedea mai departe de treabă.

— Bineînțeles, tovarășe căpitan! Ce, altfel credeți că v-aș fi reținut atenția? a replicat el, vădit ofensat. S-a înapoiat la domiciliul lui la ora trei dimineața, deci la numai câteva ore după comiterea omorului. Era lovit și hainele lui erau pătate cu sânge…

— De unde rezultă asta? am întrebat.

— Din declarația unor martori…

— I-ai adus?

— Nu, pentru că nu știam când veniți de la București.

— Atunci, să mergem să-i căutăm!

*

Pe Mielu Manase, un bărbat înalt și voinic ca un halterofil, l-am găsit la ferma de vaci a gospodăriei colective. În contrast cu fizicul, dar în concordanță cu prenumele lui, avea o figură blândă, cu trăsături șterse, luminată de doi ochi albaștri și limpezi, ca de copil.

După ce Codreanu ne-a făcut cunoștință, l-am rugat să ne spună tot ce știa despre bănuit.

El a început prin a ne povesti că-l cunoștea pe Gheorghe de când s-a născut și că de mic promitea să ajungă o pușlama.

Deoarece biografia suspectului nu mă prea interesa, l-

am întrerupt și l-am rugat să se refere numai la ce a văzut în dimineața care a urmat uciderii lui Turcu.

— Spre ora trei dimineața am fost trezit din somn de strigătele lu' țața Lina, mama lui Gheorghe. Spunându-mi că iar se ceartă cu feciorul ei, am vrut s-adorm la loc, da' n-a fost chip… Că țața Lina țipa din ce în ce mai tare. Atunci, m-am îmbrăcat și m-am dus să văd ce-i. Când am ajuns acolo, l-am văzut pe Gheorghe pe scara de deasupra grajdului. Ținea-n mână o bâtă și lovea cu ea-n ușa podului de s-o spargă, iar mumă-sa dindărătu' ei striga după ajutor, c-o omoară fecior-su. Atunci i-am zis: „Gheorghe, de nu te dai jos și-o lași în pace pe mumă-ta, urc la tine și te bat cum nu te-a bătut nimeni toată viața ta la un loc!" Când văzu el că nu-i de șagă, se dete jos și-mi zise că: „Eu, nea Melule, de 'mneata ascult, că te iubesc!" Da' eu i-am întors-o că: „N-am nevoie de iubirea ta! Și dacă nu-i dai pace lu' mumă-ta, io-ți rup o mână. Că p-ailaltă ți-o las ca s-o poți întinde când vei mere după cerșit din poartă-n poartă!" a încheiat el, cu o convingere care-mi spunea că n-ar fi ezitat să-și materializeze avertismentul, *ad litteram*[13].

— Și apoi? l-am încurajat.

— Mă urcai în pod și-i spusei lu' mumă-sa că: „Amu, țață Lino, poți coborî, că-i bine". Da' ea s-o tot codit, că-

[13] Cuvânt cu cuvânt.

i era frică să n-o bată după ce m-oi duce. Atunci i-am zis că numa ce țipă o dată, eu am și venit, oblu, peste gardu' ce ne desparte… Pân' la urmă o coborât. În casă, însă, neam să vrea, până nu intru eu mai întâi, că să văz că ce face. I-am făcut pe plac și-am intrat. Pă Gheorghe l-am văzut dormind, c-am uitat să vă zic că era tare băut.

— Bade Mielu, ia zi-i tovarășului căpitan cum arăta Gheorghe, l-a ghidat Codreanu.

— Păi… afară nu prea l-am văzut, că era-ntuneric. Da' după ce-am intrat în casă, l-am văzut bine… Că sta cu fața-n sus și cu mâinile petrecute peste pled, a spus martorul, începând să se caute tacticos prin buzunare.

— Cum arătau fața și mâinile lui Gheorghe? l-a zorit Codreanu, în timp ce interlocutorul nostru scotea la lumină un portțigaret din tablă și-l deschidea pentru a lua o țigară.

— Așa cum v-am mai spus… Fața-i era plină de zgaibe, adică zgârieturi și vânătăi, ca și cum s-ar fi încăierat cu altu', iar pe mâini avea pete de sânge… a spus, aprinzându-și țigara de la bricheta pe care i-o întinsese Dan. Și reluând: Pe la șase și jumătate, când am plecat spre ceape, am mai trecut pe la țața Lina ca să vorbesc cu Gheorghe pe trezite și să-i zic să-și bage mințile-n cap. Da' nu l-am mai găsit, că plecase mai înainte…

— Mergem și la mama bănuitului? m-a întrebat

Codreanu, după ce ne-am despărțit de martor, în timp ce eu îmi spuneam că depoziția pe care tocmai o ascultasem era a naibii de interesantă.

L-am aprobat fără rezerve și ne-am urcat în mașină.

*

Țața Lina era o femeie scundă și sfrijită. Datorită părului albit și a obrajilor zbârciți, părea a fi sexagenară, dar, din discuția introductivă, am aflat că abia depășise patruzeci de ani.

— Am vrea să discutăm cu Gheorghe, am anunțat-o, intrând în subiect.

— Da' ce-aveți cu el? O făcut iar ceva rău? s-a arătat ea îngrijorată.

— Asta o vom stabili numai după ce stăm de vorbă cu el.

— Să știți că are un suflet tare bun…

— Cum poți să spui că are suflet bun, țață Lina, când te bate mereu? a întrerupt-o indignat Codreanu.

— Nu-i adevărat! Nu mă bate mereu, ci numa când e băut…

— Și se întâmplă vreodată să nu fie beat?

— Da, câteodată…

— Unde poate fi găsit? am reluat întrebarea inițială.

— Da' parcă io știu?…

— Când l-ați văzut ultima dată?

— Mai amu vreo trei zile.

— Atunci când a venit să te dea jos din pod nea Mielu? a întrebat-o Codreanu.

— Ezact! Cu puțin mai-nainte ca Mielu să dea iar pe la noi, fii-miu s-a sculat din somn și-a plecat.

— Nu l-ați întrebat unde se duce?

— Nu, că s-ar fi supărat…

— Pentru ce v-ați certat în seara aceea?

— Nu ne-am certat, da' când l-am auzit că vine înjurând, am știut că-i biat… Și, ca să nu mă bată, am fugit de m-am închis în pod.

— De ce vă bătea? a întrebat-o Dan, revoltat.

— Pen' că n-aveam de unde să-i dau bani, c-acum iarna nu prea-i de lucru la ceape.

— Cât putea să fie ora când s-a înapoiat beat acasă?

— Io zic c-o fi fost trei… sau patru, că cocoșu' a cântat mai târziu.

— Și când a plecat de acasă în seara premergătoare scandalului pe care l-a provocat?

— Da pân-atunci n-a fost p-acasă, că nu l-am mai văzut p-aici de câteva zile și mai bine. Numa atunci a venit…

Am început s-o chestionez în legătură cu urmele de violență de pe figura și mâinile fiului ei. Le-a descris aidoma cu martorul care ni le-a semnalat prima oară.

— Unde a dormit în seara aceea? i-am cerut să-mi spună.

După ce m-am apropiat de o laviță acoperită cu un pled, am întrebat-o unde sunt rufele de pat în care s-a culcat.

— Dară s-a culcat îmbrăcat, mai-nainte ca să-i fac patu', că eram încă-n pod.

— Pe astea a dormit? m-am interesat, arătând spre un pled maron și o pernă dintr-un material roșu, pe care era brodat un papagal verde.

Ea a confirmat, iar eu m-am aplecat asupra lor și le-am examinat.

Remarcând pe ele câteva pete brune, care ar fi putut să fie de sânge, i-am cerut să ne împrumute obiectele respective pentru câteva zile. Mai înainte de a pleca, am rugat-o să-mi spună ce prieteni avea fiul ei, cu intenția de a stabili cine i-au fost complicii la omor.

Ne-a furnizat numele a trei tineri din comună.

— Ce părere aveți? m-a consultat Codreanu, după ce-am ieșit din casa femeii.

— Pista este interesantă. Dacă la urmele de sânge pe care le purta adăugăm și dispariția lui cu noaptea în cap de acasă, putem spune că avem suficiente elemente pentru a-l suspecta de comiterea omorului.

— După ce-am pus mâna pe el, cazul este lămurit, tovarășe căpitan, a conchis subofițerul, disimulându-și un zâmbet de superioritate.

— Poate, dar până dăm de el, noi ne continuăm

ancheta ca și cum n-ar exista niciun bănuit. Iar în paralel, îl punem sub urmărire generală. Fiind vorba de un recidivist, va fi găsit repede…

— Mai este cazul să continuăm cercetarea, când cunoaștem deja autorul? s-a mirat subofițerul, privindu-mă neîncrezător.

— Exceptând niște elemente care-l indică ca suspect, suntem departe de a-i fi stabilit vinovăția. De aceea, vom ști ce avem de făcut numai după ce-i vom asculta explicațiile. Dar pentru asta trebuie mai întâi să-l găsim. Iar până-l dibuim, suntem departe de a avea vreun motiv pentru sistarea investigațiilor.

— De altfel, a nu se uita și de principiul guvernant al prezumției de nevinovăție, m-a completat Dan, amuzat de schima de nemulțumire arborată de Codreanu.

— Ce știți despre cei trei tineri care sunt prieteni cu bănuitul? l-am întrebat.

— Pe unul dintre ei l-am cercetat în legătură cu un scandal la căminul cultural. Ceilalți nu mi-au dat însă de lucru… a răspuns, ridicând din umeri.

— Va trebui să verificăm cum și-a petrecut timpul primul dintre ei în momentul comiterii omorului. Dacă nu iese nimic interesant, continuăm cercetarea și cu ceilalți doi… în paralel, chestiile astea vor merge la laborator, am încheiat, arătându-i lui Dan pledul și perna ridicate de pe patul în care dormise suspectul.

*

După câteva zile, laboratorul nostru a precizat că pe pledul și perna ce le adusesem au fost decelate urme de sânge din grupa AB, care corespundea întocmai celei pe care o avusese victima. Interesul nostru pentru versiunea susținută de adjutantul Codreanu a sporit suficient de mult pentru a ne da silința de a-i contacta pe cei trei prieteni ai suspectului. Operațiunea n-a fost tocmai simplă, deoarece doi dintre ei lucrau în București și ultimul în Ploiești, fără a se cunoaște însă unde anume. După patru zile am reușit totuși să dăm de ei și să-i audiem. Dar ce folos? Alibiurile pe care le-au prezentat au indicat cu certitudine că niciunul dintre ei n-a avut posibilitatea să-l secundeze pe Stan la comiterea omorului. Și pentru ca „satisfacția” să ne fie completă, ne-au declarat cu toții că habar n-au, atât de adresa la care s-ar fi putut refugia bănuitul, cât și despre alte relații ale acestuia.

Dominat de o indispoziție acută, i-am cerut lui Vartunian să ne ducă înapoi la Mihăilești. Apoi, reamintindu-mi că mai avem o treabă în București, i-am cerut ca în prealabil să ne lase la Ministerul Industriei Ușoare. La Direcția de pielărie și încălțăminte ni s-a restituit mulajul din ghips și ni s-a precizat că desenul acestuia reprezintă urma lăsată de o cizmă din cauciuc numărul 43. În completare, ni s-a mai spus că seria

respectivă de cizme a fost executată numai din cauciuc maron, iar fabricația lotului a fost sistată în urmă cu patru ani, din lipsă de cereri din partea comerțului.

*

Când am intrat în postul de miliție, Codreanu, parcă pentru a ne face nouă în ciudă, era teribil de bine dispus și mi-a raportat cu satisfacție:

— Am multe vești pentru dumneavoastră.

— Bune? l-am consultat cu precauție, deoarece știam din experiență că noutățile aduc arareori bucurie.

— Eu așa cred… a zis, ridicându-și o mână și începând să-i numere degetele. Unu, l-am verificat pe fostul ginere al victimei. A rezultat că în noaptea omorului se afla împreună cu actuala lui nevastă la niște cuscri, care locuiesc în Ploiești. Doi, au fost identificați șoferii cisternei de lapte și tractorului care au circulat pe șosea în noaptea omorului. Primul dintre ei este în camera de alături și, când ați intrat dumneavoastră, tocmai mă pregăteam să-l chem la discuție.

— E grozav dacă ați reușit să-i depistați! s-a înviorat Dan.

— Și n-a fost deloc ușor! a confirmat adjutantul, în timp ce-și făcea apariția în birou sergentul-major Arsene.

— Vă rog să-l aduceți pentru audiere, am cerut, după ce am dat mâna cu agentul de circulație.

— Dar nu mi-am terminat încă raportul! a protestat adjutantul.

— Vă rog să continuați, m-am scuzat.

Mulțumit, a apăsat pe următorul deget al mâinii pe care a utilizat-o drept computer:

— Trei, Institutul de criminalistică v-a trimis această corespondență…

Am luat plicul pe care mi l-a întins și am scos afară bilețelul pe care-l găsise Dan pe șosea, lângă căruța victimei. Era prins cu o agrafă de un raport de expertiză. M-am grăbit să citesc anexa. Laboratorul considera că bilețelul reprezintă de fapt o rețetă medicală, a cărei prescripție era: „Algocalmin–fiole V, Antinevralgic–X, Aspirină–X". În încheiere, eram informat cu regret că, în ciuda străduințelor depuse de chimiștii institutului, nu s-a reușit evidențierea instituției sanitare sau a numelui medicului care a emis rețeta.

— Cred că nu este nevoie să ne mai batem capul cu acest caz, a intervenit adjutantul, apăsând plin de importanță pe următorul deget. Patru, în lipsa dumneavoastră am primit rezultatul acțiunii de punere sub urmărire generală a infractorului recidivist Stan Gheorghe.

— A fost reținut? s-a grăbit Dan să afle.

— Da. În morga orașului Constanța…

— Dă-mi nota informativă! i-am cerut, intrigat.

— …A încercat să fure un geamantan dintr-un compartiment de tren… am început să spicuiesc din adresă, în atenția lui Dan. Păgubașul, sesizându-se, a cerut sprijinul unui subofițer care a început imediat urmărirea răufăcătorului. Cursa a continuat pe acoperișul vagoanelor… La intrarea în stația Ciulnița, urmăritul a căzut între vagoane și a fost tăiat de tren.

— Groaznic! Când s-a întâmplat? m-a întrebat Dan.

— Vineri, 9 decembrie, la ora douăzeci și două și douăsprezece minute.

— Adică chiar în ziua care a urmat uciderii săteanului Turcu, a spus Codreanu cu subînțeles.

— Și ce-i cu asta? l-am consultat, cu intenția de a pricepe legătura pe care o făcea.

— E simplu. A fugit din comună pentru a scăpa de arestare. Și de ce s-ar fi temut de o arestare dacă n-ar fi fost chiar el autorul omorului? Iar faptul că întâmplarea, substituindu-se justiției, a făcut dreptate, ne va permite să clasăm cazul imediat. De aceea vă spuneam că nu mai este cazul să continuăm cercetarea…

— De vină-i mortu, bată-l vina! am remarcat, amuzat de siguranța cu care-și susținea varianta.

— Întâmplător, chiar așa și este! a protestat Codreanu.

— Chiar dacă ar fi așa, nu trebuie să uităm că la comiterea omorului au participat doi infractori.

Admițând că unul dintre ei a fost Stan, de la catalog lipsește cel de-al doilea. Iar fără capturarea acestuia, firesc, nu se poate susține implicarea bănuitului în cauză.

— Și de unde-i scoatem complicele?

— Mi-e greu să răspund la această întrebare, deocamdată. Dar știu cu precizie că, dacă nu-l descoperim pe cel de-ai doilea participant la omor, nu putem lua în discuție clasarea afacerii. De aceea, o să ne vedem în continuare de investigații! Până îi vom identifica pe autori, independent de faptul că unul din ei ar putea să fie chiar Stan. Acum, dacă nu mai aveți și altceva să-mi spuneți, vă rog să-l aduceți la audiere pe șoferul autocisternei de lapte, i-am cerut pe un ton care punea capăt comentariilor.

A mai ezitat o clipă, nemulțumit, apoi s-a dus și a deschis ușa laterală a încăperii.

După ce i s-au luat datele de Identificare, l-am rugat să-mi relateze tot ce știe despre cauză.

A început prin a-mi povesti că se ducea la Alexandria pentru a încărca lapte, iar după ce-a văzut victima pe șosea, fără să mai coboare de la volan, s-a grăbit să intre în comuna Mihăilești pentru a anunța postul de miliție. Acolo însă nu se afla nimeni, așa că l-a oprit pe conducătorul unei mașini de teren cu care s-a încrucișat și i-a relatat despre accident…

— E vorba de șoferul de la Avicola, care a venit și m-a luat de acasă, l-a întrerupt Codreanu, pentru a-mi reaminti că se discutase deja cu martorul respectiv.

— Cam cât putea fi ora când ați descoperit victima? l-am întrebat pe martor.

— Cred că trebuie să fi fost în jur de douăsprezece și douăzeci și cinci.

— Ați văzut pe cineva sau ceva care să vă atragă atenția în preajma locului unde zăcea victima? l-am întrebat eu.

A clătinat din cap că nu.

— Ați putea să-mi spuneți ce vehicule sau autovehicule ați văzut pe șosea, cu circa un sfert de oră mai înainte de a ajunge la locul accidentului?

— N-am întâlnit decât un tractor, mi-a răspuns.

— Unde anume?

— Între kilometrii 10 și 12. Mai precis, cu câteva minute mai înainte de a trece peste podul de pe Sabar.

— Pe altcineva n-ați mai remarcat? am mai insistat o dată, cu intenția de a curma discuția.

S-a grăbit să facă un gest de negație, apoi s-a răzgândit:

— Nu știu dacă vă interesează… a ezitat el.

— Ne interesează orice, l-am încurajat.

— Atunci să știți că am văzut și un autoturism, dar era în staționare.

— În ce punct?

— În fața motelului „Buda”.

— Probabil că aparținea vreunuia din pasagerii cazați în motel, mi s-a adresat Dan, strâmbând din nas.

— Se poate… Da’, oricum, nu se afla jos, în parcaj… ci sus, pe șosea, chiar pe refugiul din fața motelului. Și cred că era în pană, pentru că avea capota motorului ridicată și trebăluia cineva sub ea, a completat martorul.

— Ce marcă era?

— Nu m-am uitat prea bine la ea… Ceea ce reținn, însă, este că era o mașină mică… Probabil ceva între „Skoda” sau „Moskvici”.

— Ce culoare avea? s-a animat Dan.

— Cred că roșu-închis, a răspuns, cu nesiguranță.

— La ce oră ați văzut acest autoturism?

— Cu două sau trei minute înainte de a ajunge la locul accidentului.

— Pe ce direcție era orientată? am vrut să mai știu.

— Spre București, dar staționa pe dreapta mea.

Mai înainte de a-l concedia, l-am întrebat dacă în afară de persoana care meșterea sub capotă a mai remarcat și altele, în mașină sau în preajma acesteia.

Mi-a răspuns negativ.

— Mi se pare interesantă relatarea martorului, am comentat, după plecarea șoferului autocisternei.

— Chiar așa îmi spuneam și eu, a confirmat Dan.

Dacă din declarația lui Udrea, respectiv a poștașului care călătorea în autobuzul acestuia, rezulta că agresiunea s-a declanșat la circa trei minute după miezul nopții, prin depoziția ultimului martor aflăm că la ora douăsprezece și douăzeci și cinci de minute drama era deja consumată, iar autorii ei părăsiseră deja locul faptei. De asemenea, din nou ni se relatează prezența unui autoturism în zonă, chiar în intervalul de timp în care victima a fost ucisă. În consecință, este firesc să admitem că această misterioasă mașină este implicată în cauză.

— Chiar dacă n-ar avea niciun amestec cu omuciderea, depistarea ei devine imperioasă, l-am aprobat. Fie și numai pentru faptul că, așa cum a afirmat Udrea, a fost văzută întorcând pe șosea, la câțiva zeci de metri de căruță, și luând direcția Bucureștiului. Manevră care i-a impus să treacă pe lângă victimă exact în intervalul de timp în care aceasta era atacată și striga după ajutor. Așa că cei care se aflau în mașină trebuie să fi văzut în mod obligatoriu lucruri interesante pentru noi.

— Așa e… a comentat aprobator Codreanu, pe când își trăgea mai aproape ceașca cu cafeaua preparată de Arsene. Dar de unde o scoatem? Când chiar și culoarea acesteia ba-i verde, ba-i roșie?…

— Pentru început, cred că tovarășul Arsene ar trebui

să facă o verificare a posesorilor locali de autoturisme „Skoda” și „Moskvici”, de culoare verde și roșie. Cu scopul de a stabili cine dintre aceștia a circulat în noaptea de 7 spre 8 septembrie.

— Nu e nicio problemă, tovarășe căpitan! în cel mai scurt timp vă voi raporta de executare, m-a asigurat agentul de circulație, pe când îmi ridicam și eu ceașca cu cafea…

*

Câteva zile mai târziu, intrând în postul de miliție, Codreanu s-a grăbit să mă anunțe că tractoristul care a împrăștiat sare pe șosea așteaptă într-o cameră alăturată.

Dezbrăcându-mi canadiana, i-am cerut să mi-l aducă.

Era un tânăr blond, scund și subțirel. Purta o haină din imitație de piele, de culoarea coniacului, garnisită cu epoleți, nenumărate buzunare și clape, fermoare și catarame. Pe cap avea o bască cu aspect cazon, care, după culoare, trebuie să fi aparținut cândva vreunui luptător din unitățile „Beretelor verzi”. Avea o figură uscățivă, și ochii săi, de un albastru-lăptos, mă examinau pe sub arcade, a la șmecherie.

— Martorul Stelian Gogu, l-a prezentat Codreanu, vădit satisfăcut că a reușit să-l găsească, în sfârșit.

— Sunt căpitanul Apostolescu. Vă rog să vă dezbrăcați și să luați loc, l-am poftit, indicându-i

scaunul din fața mesei de lucru la care mă instalasem.

— Care e numele de familie? l-a consultat Dan, deschizându-și notesul, în timp ce tinerelul își scotea haina gălbuie, manevră care mi-a permis să-i admir sacoul din stofă maron, brăzdat de liniile unor carouri mari, roșii, și o cămașă albastră, dichisită cu o cravată foarte elegantă, verde.

— Gogu, că Stelică-i de botez! a precizat teribil de amuzat, pe când se așeza pe scaun, atent să nu-și șifoneze dunga imaginară a superbilor săi pantaloni, negri, din catifea reiată.

— Pe ce sector ați fost repartizat în noaptea de 7 spre 8 decembrie? l-am luat în primire.

— Pe șoseaua București-Alexandria, până la borna 25, tur-retur…

— La ce oră ați plecat din București?

— Conform ordinului de serviciu. La ora zece punct am început să împrăștii sarea pe șosea.

— Când v-ați înapoiat în București?

— Pe la unu noaptea.

— V-aș ruga să-mi spuneți dacă pe traseul ce l-ați străbătut ați remarcat prezența unei căruțe trase de un cal, pe pneuri și acoperită cu coviltir.

— Da, de două ori.

— Pe ce porțiuni ale drumului?

— Prima dată am văzut-o cu câteva sute de metri

înainte de a trece peste Sabar. Iar a doua oară m-am încrucișat cu ea când mă întorceam spre București. Între timp ajunsese la câteva sute de metri de motel.

— Cam cât putea fi ora când ați văzut-o ultima oară?

A răspuns că nu știe, apoi, sprijinindu-și cotul pe biroul meu și prinzându-și bărbia în palmă, a început să cugete:

— Nu m-am uitat la ceas… Dar am putea să facem o mică socoteală. De la kilometrul 25 m-am întors la unsprezece și zece… Căruța se afla în dreptul bornei 19… Deci am avut de străbătut șase kilometri… Viteza mea a fost de cincisprezece-douăzeci la oră… Da! a exclamat, ridicându-și capul și privindu-mă cu satisfacție. Când am văzut-o ultima oară, trebuie să fi fost unsprezece și jumătate!

Am început să-l privesc cu simpatie. În pofida „gustului" cu care se îmbrăca, avea mintea foarte bine organizată.

— Cu cine v-ați mai întâlnit pe șosea când v-ați întors de la kilometrul 25?

A început să-mi vorbească de autobuzele cu ale căror șoferi discutasem deja, precum și despre autocisterna de lapte, cu care se încrucișase în apropiere de București. De asemenea, trecuse de câteva ori pe lângă un autoturism…

— Ce puteți să-mi spuneți despre marca și culoarea

acestuia? l-am întrerupt, cu maximum de interes.

— Mi-e greu să vă răspund… Știți, nu numai că era întuneric beznă, dar mai și gonea ca o nălucă, orbindu-mă de fiecare dată cu faza mare. În orice caz, era o mașină mică…

— Adică? a insistat Dan, ridicându-și nasul din notesul în care stenografia discuția.

— Ei bine, era o „Skodă" roșie! s-a decis el, brusc.

— Dacă, după cum ați afirmat, n-ați avut posibilitatea să vă formați o părere despre caracteristicile autoturismului, cum se face că acum puteți indica marca și culoarea acestuia? l-a întrebat Dan, strâmbând din nas.

— E adevărat că n-am putut să-mi dau bine seama ce fel de autoturism m-a tot depășit pe șosea, dar cum am văzut o „Skodă" roșie în pană, sunt convins că aceasta trebuie să fi fost mașina de care discutăm. Acum înțelegeți?

— Unde staționa? am intervenit eu în discuție.

— În fața motelului „Buda".

— În parking? l-am verificat, chestie de precauție profesională.

— Chiar credeți că am ochi de pisică? s-a înveselit el. Dacă se afla tocmai jos, în parking, vă imaginați că aș fi fost în stare s-o văd pe întuneric? Nu, tovarășu', staționa pe refugiul șoselei, în dreptul firmei motelului, care

noaptea e luminată cu un bec.

— Și de unde știți că era în pană?

— Cum să nu știu, când un tip era vârât pe jumătate sub capota ridicată a motorului? Ba mai mult, mi-a spus-o chiar el…

— Vă rog să-mi relatați cât mai exact posibil ce-ați discutat, i-am cerut, cu convingerea că în sfârșit a sosit și momentul când voi obține niște relații mai precise despre autoturismul semnalat și de către ceilalți conducători auto.

— Când am ajuns în dreptul tipului care trebăluia la motor, i-am spus că dacă a rămas fără suc, adică benzină, s-a grăbit el să-mi traducă, pe mine să nu conteze, că-s pe motorină, dar, dacă vrea, îl pot remorca. El mi-a răspuns că nu-i cazul, pentru că are numai o afurisită de pană de curent și-i vine el de hac. Așa că mi-am văzut de drum. Ulterior, când m-a ajuns din urmă și m-a depășit, am văzut că luminile de poziție nu-i funcționau…

— Cum arăta șoferul?

— Nu știu, pentru că mi-a vorbit ținându-și capul sub capotă. Pe celălalt l-am văzut însă mai bine…

— Celălalt? s-a arătat Dan, cum era și firesc, interesat.

— Unul care stătea în fața mașinii…

— Adică în spatele celui care umbla la motor? a încercat Dan să-l înțeleagă.

— Nu, tovarășe… i-a zâmbit martorul cu toleranță. Cel de care vă vorbesc se afla în fața mașinii, iar celălalt în urmă… Că „Skoda” are motorul în spate.

— Vă rog să ne vorbiți de necunoscutul din fața mașinii, i-am cerut eu.

— Era foarte înalt…

— Adică?

Și-a rotit ochii prin încăpere și i-a fixat pe Codreanu, care, încercând să se încălzească, rămăsese în picioare și asista la discuție cu spatele sprijinit de soba de teracotă.

— Era mai înalt ca tovarășul șef de post cu încă o palmă.

În raport cu înălțimea adjutantului, persoana respectivă trebuie să fi avut în jur de un metru și nouăzeci.

— Cum era îmbrăcat?

— Cu o haină din blană întoarsă, scurtă. Cum se poartă acum… a completat, parcă cu invidie.

— Puteți să-i descrieți figura?

— Nu. Ce, eu am stat să mă uit la el? Dacă am văzut că n-au nevoie de ajutor, mi-am văzut de drumul meu.

Aveam senzația că declarația interlocutorului meu mi-a furnizat niște date importante pentru anchetă, dar care alunecă pe lângă mine mai înainte de a le prinde sensul, de a le interpreta. Cum nu reușeam să realizez despre ce era vorba, m-am decis să aplic infailibila

metodă a distraților, care se întorc de unde au plecat pentru a-și putea aminti ce-au uitat.

— Haideți să recapitulăm, i-am propus, cu scopul de a trece în revistă punctele cele mai importante ale depoziției martorului. Deci, de la kilometrul 25, care a fost punctul terminus al cursei pe care ați făcut-o, ați plecat ia ora douăzeci și trei și zece minute…

Mai întâi a făcut un gest de aprobare, apoi m-a avertizat:

— Vă reamintesc că este vorba numai despre niște aproximări!

— Credeți că ați fi putut greși cu mult în aprecierea dumneavoastră?

— Posibil cu cinci minute, în plus sau în minus.

— O astfel de abatere este neglijabilă, deoarece nu poate altera datele problemei, l-am asigurat. Așa că să mergem mai departe. După circa douăzeci de minute, adică la ora douăzeci și trei și treizeci, ați întâlnit pentru ultima oară căruța. Și asta s-a întâmplat în preajma kilometrului 19. E corect?

Urmărindu-mă cu atenție, a confirmat.

— Când ați discutat cu șoferul mașinii rămase în pană în fața motelului?

— Cred că în jurul orei douăzeci și trei și douăzeci și cinci.

— Perfect! m-am grăbit să-i întrerup, deoarece

reușisem să prind firul care până atunci îmi aluneca printre degete. Ați mai spus că ulterior, când „Skoda" roșie v-a ajuns din urmă și v-a depășit, ați constatat că luminile de poziție nu-i funcționau…

— Ceea ce a demonstrat că tipul nu era prea priceput în remedierea penelor… a confirmat, amuzat.

— După cât timp v-a ajuns din urmă?

Concentrându-se, a început să-și frece bărbia cu palma în care o sprijinise până atunci, ținându-și cotul pe biroul meu.

— Zău dacă pot să-mi dau seama… a zis, ridicându-și ochii și privindu-mă cu regret.

— Vă rog, totuși, să vă mai gândiți, am insistat, deoarece consideram precizarea cerută ca deosebit de importantă.

La îndemnul meu, și-a ridicat de pe genunchi și cealaltă palmă și a început să-și frece cu ea fruntea, probabil pentru a spori randamentul meditației la care-l pusesem. Din păcate, noul stimul nu s-a dovedit a fi mai eficient ca cel aplicat anterior, asupra vârfului bărbiei, deoarece a sfârșit prin a face un gest de negație suficient de elocvent pentru a-i înțelege neputința.

— Cred că v-a ajuns din urmă foarte repede. Probabil într-un interval mai mic de cinci minute, am spus, făcând o ultimă încercare de a-i incita memoria.

— Da' de unde! a aruncat el disprețuitor. Mai degrabă

o oră.

— Deci o oră?! m-am grăbit să-i subliniez afirmația.

A dat aprobator din cap, apoi s-a răzgândit:

— Nu, acum știu! Pentru că ajunsesem foarte aproape de București. Să știți că m-a depășit după aproximativ o oră și jumătate.

— Deci în jurul orei unu noaptea?

El a confirmat, iar eu m-am considerat lămurit.

— Vă mai amintiți pe ce direcție era orientată „Skoda" când ați găsit-o în pană? am pus întrebarea de încheiere a dialogului.

— Sigur! De îndată ce staționa pe dreapta mea, înseamnă că era cu fața spre București.

— Multe mulțumiri. Și să știți că ne-ați ajutat foarte mult! am apreciat cu convingere, ridicându-mă și întinzându-i mâna.

Cu fața râzându-i de plăcere, a început să-și îmbrace haina fistichie, pedant de parcă ar fi prezentat parada modei.

Când a terminat și cu strânsul cordonului, s-a înclinat în semn de ultim salut și s-a întors spre ieșire. Mai înainte însă de a ajunge la ușă, aceasta s-a deschis și și-a făcut apariția figura surâzătoare a sergentului-major Arsene.

Intempestiv, martorul, curmându-și elanul cu care pornise spre ușă, s-a răsucit cu fața spre mine și a

glăsuit:

— Am impresia că intenționați să căutați autoturismul de care am vorbit. Așa e?

Fără nicio ezitare, am confirmat printr-o înclinare a capului.

— Ei bine, atunci să știți, sunt aproape sigur că ultimele două cifre ale numărului de înmatriculare erau „67”!

Bineînțeles că am încercat să scot mai mult de la el, dar fără niciun folos. Și asta nu pentru că nu și le mai amintea, ci pentru că numai atât reușise să vadă printre picioarele tipului care stătea în fața mașinii.

— Tovarășe căpitan, vă rog să-mi permiteți să raportez. Am terminat de verificat autoturismele din dotarea locuitorilor comunei noastre și… s-a declanșat Arsene de îndată ce tractoristul a închis ușa după el.

— Ușurel! l-am oprit, ridicând mâna deasupra capului și arătându-i palma.

Mi-a privit-o câteva secunde, uimit de parcă i-aș fi cerut să-mi ghicească în ea viitorul, apoi a realizat, probabil pentru prima dată în activitatea de agent de circulație, că gestul prin care-i oprea pe conducătorii de autovehicule, pentru a le încasa contravențiile, poate avea ca efect chiar și temperarea propriei sale persoane. Când și-a revenit din șoc, a luat poziție de drepți și mi-a spus spășit:

— Am înțeles, să trăiți!

În timp ce-mi fluturam palma într-un gest care trebuia să-i asigure că nu acord nicio importanță faptului că se adresase neîntrebat unui superior, Dan m-a avertizat:

— Știu la ce te gândești, dar nu ține!

— De ce crezi asta?

— Simplu. Pentru că din coroborarea depozițiilor făcute de tractorist, care a văzut autoturismul în pană în jurul orei unsprezece și jumătate, și de șoferul cisternei cu lapte, care l-a văzut în același loc și în aceeași situație, dar o oră mai târziu, rezultă că această mașină s-a aflat imobilizată în afara câmpului infracțional într-un timp care acoperă cu larghețe momentul comiterii agresiunii.

— Aș! am aruncat, pufăind a dispreț. Din declarațiile celor doi martori, nu rezultă câtuși de puțin că mașina a stat imobilizată în fața motelului. Din contră!

— Stai, să-ți citesc declarațiile lor! s-a enervat colaboratorul meu, începând să răsfoiască filele carnetului în care-și notase discuțiile respective.

— Dane, lasă-te păgubaș, pentru că știu ce vrei să-mi arăți! l-am întrerupt. Și greșești, deoarece cei doi martori au văzut „Skoda" care ne interesează, de fapt, în două ipostaze diferite.

Și-a ridicat ochii de la notes și m-a privit ca și cum s-ar fi temut că meningele meu a suferit brusc o avarie de mari proporții.

— Este adevărat că ambii martori au văzut autoturismul în fața motelului, pe partea dreaptă a drumului și orientat cu fața spre București…

— Atunci despre ce mai avem de discutat? m-a întrerupt, făcând un gest de exasperare.

— Dacă te-ai enerva mai rar și ai gândi mai des, poate că ai ține seama și de faptul că cei doi martori circulau din direcții diferite. Unul vedea de la Mihăilești și celălalt se ducea spre Mihăilești. Și dacă totuși ambii martori au remarcat mașina pe dreapta lor, este mai mult decât evident că aceasta s-a mișcat, trecând de pe o parte a șoselei pe cealaltă. Acum pricepi schema?

— Ce orb am fost! a zis, trăgându-și o palmă peste frunte. Rezultă clar că între orele unsprezece și jumătate și douăsprezece și jumătate mașina s-a deplasat din fața motelului. O deplasare care ar fi putut să includă chiar străbaterea drumului până la locul agresiunii… Și totuși nu merge! s-a răzgândit el, din nou încruntat. De ce conducătorul „Skodei", după ce participă la omor, se înapoiază și staționează din nou în fața motelului?

— După toate probabilitățile, această manevră i-a fost impusă de două cauze obiective. Prima a constat din repetarea panei făcute la ducere, iar a doua… Ei bine, când pe tot parcursul șoselei nu există decât două amărâte de becuri, unul la intersecția cu drumul comunal spre Mihăilești și celălalt în fața motelului,

crezi că, pentru a-și remedia pana, mai putea face și altă alegere?

— Într-adevăr, aceasta este o explicație. Dar nu unică! m-a anunțat Dan. Șoferul, după ce a înlăturat defecțiunea, și-o fi spus că este mai sănătos să renunțe la drumul pe direcția Mihăilești și a întors mașina pentru a reveni la București. Numai că, odată schimbată direcția de mers, constată că pana a reapărut și, firesc, este obligat s-o ia din nou la mână. Ce părere ai?

— E o versiune plauzibilă, am admis. Dar numai cu condiția să fie susținută în mod izolat, adică făcând abstracție de depozițiile celorlalți participanți la traficul rutier. Și un astfel de artificiu ar fi, ca să nu spun altfel întru totul gratuit.

— Ce vrei să zici? a întrebat, fixându-și intrigat ochii săi albaștri asupra mea.

— Te rog să mă urmărești, verificând afirmațiile făcute de Udrea, i-am cerut, indicându-i cu vârful degetului carnetul în care stenografiase depozițiile. Șoferul de autobuz ne-a declarat că a văzut un autoturism întorcând pe șosea în imediata apropiere a căruței victimei, care tocmai era atacată de doi agresori. Și asta s-a întâmplat în jurul orei douăsprezece și cinci minute…

— N-avem nicio dovadă că este vorba de una și aceeași mașină cu cea aflată în fața motelului! m-a

avertizat Dan.

— Pentru prezumții, n-am nevoie de dovezi, ci de bun-simț și raționament! Și, totuși, suntem în posesia dovezii pe care o ceri! Udrea, trecând cu autobuzul prin fața motelului, n-a văzut nicio mașină în staționare. De ce?

Simplu, pentru că aceasta demarase înainte ca martorul să ajungă la punctul respectiv. Și o zărește abia ulterior, când, ajungând-o din urmă, remarcă manevra de întoarcere a acesteia. Deci, depoziția lui Udrea ne obligă să admitem că autoturismul s-a deplasat în câmpul infracțional și că, în consecință, este implicat în agresiune. Iar traseul pe care l-a urmat ulterior comiterii omorului devine evident ca urmare a depozițiilor șoferului de pe autocisternă și ale tractoristului. Primul semnalându-i prezența în fața motelului, la ora douăsprezece și jumătate, iar al doilea în apropiere de București, în jurul orei unu noaptea… i-am explicat colaboratorului meu.

— Tovarășe căpitan, întrucât s-a întors la București în miez de noapte, înseamnă că tot de acolo venise. Deci mașina aparține unui locuitor al Capitalei, a conchis logic Codreanu, dar și cu evidentă satisfacție, deoarece, prin ieșirea presupușilor criminali de sub jurisdicția comunei lui, răspunderea capturării acestora ar fi urmat să treacă asupra altor colegi de breaslă.

Mai întâi am zâmbit amuzat, deoarece era evident că aplica tactica aruncării pisicii moarte peste gardul vecinului, ca să nu miroasă în propria lui curte, după care i-am tăiat avântul:

— Nu este obligatoriu. Deoarece în infracțiuni atât de grave, cum este un omor, autorul nu riscă să „lucreze" cu propriul lui autoturism, de obicei, îl „împrumută", îl utilizează și, apoi, îl abandonează. Prin urmare, infractorii pot fi, în egală măsură, și localnici. De altfel, chiar particularitățile cazului, care pun în prim-plan posibilitatea unui omor din răzbunare, ne obligă să ne gândim la niște relații ale victimei, deci la niște localnici.

— Tovarășe căpitan, admițând că este așa cum spuneți dumneavoastră, de unde au știut consătenii mei când se înapoiază victima acasă? a fost rândul adjutantului să-mi arunce o întrebare de baraj.

— N-au știut! Totul a fost un joc nefericit al hazardului. Și asta rezultă din depoziția tractoristului, care ne-a spus că s-a încrucișat cu căruța la câteva sute de metri de motel, unde „Skoda" se afla în pană. Deci căruța, urmându-și drumul spre casă, a trecut în mod obligatoriu pe lângă mașina agresorilor, care, văzând victima, și-au spus că șansa le-a oferit un moment propice pentru a-și lua revanșa. Motiv pentru care s-au luat după ea și ce-a urmat știm…

Cum tirada mea îl lăsase cu gura deschisă pe

Codreanu.
Dan s-a grăbit să intervină:

— Dacă admitem că „Skoda" a fost implicată în omuciderea lui Iancu Turcu, rezultă că avem de-a face, de fapt, cu trei agresori. Deoarece în timp ce mașina făcea manevra de întoarcere în imediata apropiere a locului faptei, victima era atacată deja de doi indivizi!

— Întocmai! l-am aprobat, de astă dată, cu convingere.

— S-ar părea că singura cale posibilă de explorat pentru a ajunge la infractori, constă în identificarea mașinii cu care s-au deplasat. Evident, cu condiția ca aceasta să nu fi fost utilizată ad-hoc, ci să aparțină unuia dintre agresori. Prin urmare, este clar că trebuie să depistăm cât mai repede posibil acest autoturism fantomă. Ceea ce rămâne mai puțin clar e modul în care vom putea satisface acest deziderat, a conchis Dan, cu o logică imbatabilă.

— În stadiul actual al „erudiției" noastre, există numai o pistă aptă să ne permită localizarea obiectivului… Și întrucât această cale este singura care ni se oferă, vom opta pentru ea, fără nicio ezitare! Și cu tot entuziasmul!
i-am avertizat, făcând haz de necaz.

— Trăiască preasfânta noastră rutină! a exclamat Dan, acru, de parcă tocmai ar fi dat pe gât un litru de oțet.

— Mai întrevezi și altă posibilitate? l-am consultat, cu bunăvoința unui medic care știe că pacientul lui nu mai are nicio șansă de supraviețuire.

El și-a lăsat capul în jos, clătinându-l, și eu am dispus:

— Vom cere sprijinul Direcției circulației în vederea depistării unui autoturism „Skoda", cu caroseria roșie, al cărui număr de înmatriculare are, după toate probabilitățile, terminația 67. De asemenea, va trebui să se cerceteze și versiunea că mașina pusă sub urmărire ar fi putut să se adreseze unui service în scopul revizuirii instalației de iluminat, după ziua de 8 decembrie, care a reprezentat data comiterii omorului. În rest, după cum spun și ateii… Doamne-ajută!

Arsene, care, invitat să nu vorbească neîntrebat, se așezase între timp pe un scaun și asistase la discuția noastră cu un aer spășit, de copil pus la colț, a început să se frământe pe scaun, după care, văzând că mi-am încheiat repertoriul, mi-a cerut cu timiditate:

— Tovarășe căpitan, vă rog să-mi permiteți să raportez…

— Te rog… l-am invitat, zâmbindu-i încurajator.

— Autoturismul de care vă interesați aparține unui locuitor al comunei noastre! E drept, terminația numărului de înmatriculare este 57, nu 67, dar eu zic că pe întuneric e posibil ca martorul să-i fi confundat pe 5 cu 6… Iar caroseria este verde, nu roșie…

M-am uitat la Dan, să văd dacă auzise și el ceea ce auzisem și eu. După cum privea spre mine, cu gura căscată, n-am mai avut nicio îndoială că recepționase întocmai afirmația sergentului-major.

— Mai poate cineva să susțină că noi, oamenii legii, n-avem, acolo, undeva pe sus, un dumnezeu al nostru? le-am sondat opinia colaboratorilor mei, simțind cum începe să mă încerce optimismul pierdut în urmă cu câteva săptămâni, când îmi căzuse pe cap acest caz.

Cu toții au început să zâmbească, dar cel mai abitir o făcea sergentul-major. Și trebuie să recunosc că avea toate motivele să fie satisfăcut, deoarece el, un tânăr agent de circulație rurală, se dovedise capabil să scoată din impas niște anchetatori experimentați, care lucrau taman la I.G.M.

— Ați discutat ceva cu posesorul autoturismului? l-am întrebat pe Arsene, reluându-mi atitudinea oficială.

— Da, tovarășe căpitan. De îndată ce mi-ați ordonat să verific dacă vreunul din locuitorii comunei noastre, care sunt posesori de autoturisme „Skoda" sau „Moskvici", au circulat în noaptea omorului…

— Și?

— M-a asigurat că în noaptea aceea n-a ieșit din casă.

— Ce, era fraier să se autodenunțe?! a zis Dan.

— Știți unde-l putem găsi acum? am mai întrebat, hotărât să lămuresc cât mai repede situația.

— Da, tovarășe căpitan!

— Atunci să-i facem o vizită de curtoazie! am zis, ducându-mă să-mi iau canadiana din cuier.

În timp ce mă îmbrăcam, Codreanu a remarcat oftând că, în ultimul timp, datorită tracasării provocate de cercetarea cazului, și-a neglijat lucrările curente. Pricepând subtilitatea aluziei, am consimțit ca el să rămână la postul de miliție.

Mai puțin trei vânzătoare și un tip care discutau făcând haz lângă un raft ce adăpostea un sortiment bogat de cutii cu cremă de ghete, magazinul alimentar era pustiu.

Când am intrat, cei patru reprezentanți ai comerțului cu amănuntul au amuțit și au întors capul spre noi, parcă mirați de îndrăzneala cu care ne permisesem să-i deranjăm chiar în propriul lor fief.

Primul care și-a revenit din surpriză a fost tipul care se părea că până la apariția noastră participase din plin la menținerea unei stări de maximă voioșie. Recunoscându-l pe însoțitorul nostru, s-a grăbit să-și compună un zâmbet de circumstanță și să ne vină în întâmpinare. Manevră care mi-a permis să constat că era scund, uscățiv și că purta un costum bleumarin, cămașă albă și o cravată în dungi albastre și vișinii. Se apropia de noi cu niște mișcări atât de calculate, încât pentru o clipă, m-am întrebat dacă n-o fi cumva un

manechin evadat, cu hainele de lucru, din vitrina cooperativei „Arta modei”.

— …Și tovarășul Vasile Tudose, l-a recomandat Arsene, după ce în prealabil a rostit gradele și numele meu și al lui Dan.

Dând mâna cu el, l-am privit. Avea în jur de treizeci și cinci de ani, o figură măslinie și lunguiață, un nas lung, buze groase, părul, lung și negru, era pieptănat cu o cărare exact pe mijlocul creștetului, și niște perciuni lați, coborâți până spre vârful bărbiei, unde aveau rendez-vous cu un „barbișon”.

Când Arsene a spus numele tipului, am remarcat că Dan îl privește cu un interes atât de evident, încât, deși știam că asistentul meu nu este impresarul artistic al „Scalei” din Milano, din prevedere, m-am grăbit să intervin mai înainte de a avea răgazul să-i ofere rolul lui Figaro:

— Tovarășe Tudose, am vrea să stăm de vorbă, l-am înștiințat.

— La dispoziția dumneavoastră… s-a oferit el, zâmbindu-mi slugarnic, pe când îmi arăta o ușă întredeschisă în spatele raionului de dulciuri, ale cărui rafturi erau ticsite cu conserve de tocană de legume și ceară de parchet.

Ajunși lângă ușa indicată, a făcut un pas lateral și ne-a invitat să intrăm. Nevoit să mă strecor pe lângă el, am

avut nedorita șansă de a constata că duhnește a băutură trezită, la care se adăuga în proporție egală un efluviu de colonie proastă.

Încăperea în care am pășit trebuie să fi fost utilizată cândva ca magazie de mărfuri, deoarece avea toți pereții tapetați cu rafturi din lemn. În prezent, în lipsă de ceva mai bun, acestea erau pline cu navete de sticle goale. Un bec, agățat de capătul unei sârme ce cobora din tavan, lumina slab o masă de bucătărie și câteva scaune desperecheate. Ne-am așezat, fără să ne mai dezbrăcăm, și am intrat imediat în subiect.

— Din câte știu, sunteți posesorul unui autoturism „Skoda”… am spus. Și, când el a dat din cap aprobativ, am continuat: Vă rog să precizați unde ați circulat cu el în noaptea de 7 spre 8 decembrie.

Mai întâi m-a privit intrigat, apoi mi-a replicat pe un ton de reproș:

— Chiar credeți că este posibil să-mi amintesc ce-am făcut într-o noapte oarecare, cu mai bine de o lună de zile în urmă?

— Am să vă ajut să localizați cu precizie ziua respectivă, m-am oferit eu, compunându-mi un zâmbet plin de bunăvoință. Exact în noaptea aceea a fost ucis Iancu Turcu, consăteanul dumneavoastră.

— Ah! a exclamat el a mirare, după care a ridicat din umeri și a clătinat din cap într-un mod care trebuia să

mă asigure că, în ciuda bunelor sale intenții, nu reușea să fixeze momentul de referință. Știți, a trecut atâta timp de atunci… s-a scuzat el, aproape convingător.

— Tovarășe Tudose, a intervenit Arsene, vă reamintesc că aceeași întrebare v-am pus-o și eu chiar în ziua de 8 decembrie.

— Aha!… Acum îmi aduc aminte! a admis, bătându-și fruntea cu palma ca pentru a-și scuza lipsa de memorie, în noaptea aceea, după cum i-am spus și tovarășului Arsene, n-am circulat cu mașina. Având temperatură, de la magazin m-am dus direct acasă și n-am mai ieșit până a doua zi dimineața, când a trebuit să vin și să deschid prăvălia, deși mă simțeam încă rău…

— Nu sunteți sincer! am constatat cu tristețe.

— Cum nu?!… a replicat el, ofensat.

— Deținem informații sigure că în noaptea aceea ați circulat cu mașina, l-am testat, blufând cu seninătate.

— Cine v-a spus asta a mințit! a protestat el, cu un început de iritare în glas.

Părea atât de sincer ultragiat, încât am început să mă întreb câtă bază puteam să pun pe afirmațiile făcute de tractorist în legătură cu autoturismul pe care-l întâlnise în fața motelului. De altfel, chiar dacă martorul furnizase indicii riguros corecte, cum puteam să-l determin pe interlocutorul meu să spună adevărul, dacă nu voia s-o facă?

— Există vreo persoană care ar putea confirma că în noaptea de 7 spre 8 decembrie v-ați aflat acasă? am întrebat, cu intenția de a pune punct unei discuții care în mod evident nu putea să ducă nicăieri, cel puțin deocamdată.

— Nu. Locuiesc singur și, după cum v-am spus, fiind bolnav, n-a fost cazul să invit pe nimeni la mine… a zis, susținându-și afirmația cu un gest de regret.

Era clar. Singurul mod de testare a sincerității interlocutorului meu putea fi obținut prin confruntarea acestuia cu tractoristul. Tocmai mă decisesem să dispun o retragere strategică, când Dan, care ne asistase până atunci arborând un zâmbet sarcastic, ce-mi păruse total nepotrivit cu rezultatul negativ al discuției, și-a făcut auzit glasul, consultându-l pe interlocutorul nostru ca la un sondaj de opinie tip „Gallup”:

— Chiar vă imaginați că am venit la dumneavoastră pentru a asculta niște basme pentru adormit copiii?

— Ce vreți să ziceți cu asta? a vrut să știe perciunatul, încruntându-se a indignare.

— Ca să nu folosesc un termen consacrat, mă rezum numai la a spune că ați ascuns adevărul, a continuat Dan, apelând la un eufemism nu cine știe ce voalat.

— Vreți să spuneți că am mințit? a replicat el, catapultându-se de pe scaun și aplecându-se amenințător spre colegul meu, cu mâinile cramponate

de rama mesei. Cum vă permiteți?!…

— Stai jos! a tunat cu autoritate vocea lui Dan.

— Tovarășe căpitan, cum admiteți o astfel de atitudine? a vrut să afle Tudose, de îndată ce a alunecat înapoi pe scaun, complet dezumflat.

Cum și eu fusesem luat prin surprindere de duritatea imputării, am întors capul spre colegul meu pentru a-l pofti să se explice, iar în cazul că i-a sărit o doagă, să și-o pună repede la loc și să-i ceară scuze martorului pentru ofensa ce-i adusese.

Dan însă, fără să-mi acorde nici cea mai mică atenție, a continuat cu asprime:

— Ai vreun frate geamăn?!

Tudose l-a privit mai întâi aiurit, apoi a făcut un gest mecanic de negație.

— Atunci explică-ne! Dacă dumneata ai stat acasă, fiind bolnav, cine a fost în noaptea de 7 spre 8 decembrie la motelul „Buda", la ora unsprezece și jumătate? i-a cerut Dan dintr-o răsuflare.

Tudose, interzis, a făcut ochii mari și a început să închidă și să-și deschidă gura, fără să scoată niciun sunet, ca un crap chiar atunci pescuit și aruncat pe uscat. Iar în ceea ce mă privește, realizasem în sfârșit motivul pentru care se stârnise interesul lui Dan când Arsene ne-a făcut cunoștință cu amfitrionul nostru. Spre deosebire de mine, colaboratorul meu a reușit să-și

reamintească la momentul oportun de persoana al cărui nume îl menționase responsabilul motelului.

— Deci unde v-ați aflat în acea noapte? am intervenit, intrând pe pârtia ce-mi fusese deschisă.

Pus în încurcătură, și-a lăsat bărbia în piept și a început să se foiască pe scaun. După ce a lustruit bine fundul acestuia, a început să-și dreagă glasul și să articuleze cu opinteli:

— …Probabil că e vorba de o confuzie… Cred că în altă noapte am fost la motel…

— Mai firesc ar fi să admiteți că altă dată ați fost bolnav. Deoarece este stabilit că în noaptea pentru care dorim să știm cum v-ați petrecut timpul, l-ați vizitat pe responsabilul motelului, l-am corectat.

— E posibil să aveți dreptate… Știți, a trecut atâta timp de atunci… a zis, ridicându-și ochii spre mine, tulburat.

— Așa e memoria omului, înșelătoare, l-am susținut, convins că în ceea ce mă privește chiar că drăguța de ea mi-ar fi jucat o festă cu urmări imprevizibile pentru anchetă dacă n-aș fi fost secundat de Dan. Dar acum, pentru că tot v-ați amintit, vă rog să-mi vorbiți despre locurile pe unde v-ați plimbat cu mașina, i-am cerut.

— În noaptea aceea? s-a mirat el.

— Întocmai.

— Dar atunci n-am circulat cu mașina!

— O luăm iar de la început? i-am zâmbit cu o bunăvoință pe cale de dispariție. Vă rog să-mi spuneți pe unde ați călătorit cu autoturismul dumneavoastră între orele unsprezece și unu noaptea.

A oftat zgomotos, a exasperare, și m-a întrebat:

— De câte ori trebuie să vă repet că n-am mers cu mașina, pentru a mă face înțeles?

— Ați împrumutat cuiva mașina în noaptea despre care vorbim? l-am întrebat, forțându-mă să-mi păstrez calmul.

— Nu! Cui să i-o împrumut?

— Atunci cum explici prezența mașinii dumitale pe refugiul din fața motelului, în preajma miezului nopții?! a intrat Dan în joc, cu o atitudine amenințătoare.

— Într-un singur fel. Cine spune că mi-a văzut mașina staționând în fața motelului face o confuzie grosolană! a replicat el cu dârzenie.

— Dar ai tupeu, dom'le! mai mulți martori declară că ți-au văzut autoturismul, indicându-i marca, culoarea și numărul de circulație, iar dumneata mai găsești resurse să susții că n-ar fi adevărat! s-a dezlănțuit Dan.

— Chiar dacă vă înfuriați, eu tot nu pot să declar lucruri neadevărate. Numai așa, ca să vă fiu pe plac! a răspuns Tudose cu dârzenie.

Deși simțeam că enervarea tinde să-mi tripleze volumul ficatului, l-am întrebat placid:

— Admițând, prin absurd, că martorii de care v-a vorbit colegul meu s-au înșelat, vreți să cred că ați mers pe jos câțiva kilometri buni, din comună până la motel, pe o noapte câinească, de decembrie, când aveați la dispoziție o mașină?

— Și totuși, așa s-au petrecut faptele… Apucasem să bem ceva și am simțit nevoia să luăm puțin aer… De altfel, chiar dacă aș fi vrut să mă folosesc de mașină, n-aș fi putut… Pentru că aveam ridicat permisul de circulație…

— Cine v-a ridicat permisul? a întrebat imediat Arsene, probabil unde venise vorba chiar de domeniul lui de intimă activitate.

— Un coleg de-al dumitale, din București. Mi l-a luat cu o săptămână înainte, afirmând că n-aș fi acordat prioritate unei babe care abia se târa pe trecerea de pietoni.

Știind din experiență că atunci când un individ se apucă să repete o minciună începe să creadă în ea cu atâta convingere, încât, oricum l-ai întoarce, nu-l mai scoți din ale lui, am tras concluzia că trebuie să schimb placa.

— Vă rog să-mi spuneți, cine sunt persoanele care v-au însoțit la motel? am vrut să știu.

După cum i-a alunecat privirea, de la mine înapoi spre podea, am priceput, fără să mă mir, că nu prea i-a

convenit întrebarea mea.

— Era o doamnă… s-a decis el să spună.

— Numele, prenumele și adresa! l-a mitraliat Dan.

— N-o cunosc… a șoptit, făcând-o pe jenatul.

— Nu înțeleg! am mărturisit, și zău că eram sincer.

— Pentru că suntem între bărbați, am să vă spun adevărul… a promis, ridicând din nou privirea spre mine, implorator. Am agățat-o în magazin… Venise să cumpere ceva, după ce terminasem programul. Văzând că este străină de comună și foarte drăguță, i-am dat totuși drumul înăuntru… Apoi, după ce-am intrat în vorbă, i-am propus s-o facem lată… Și ea a fost de acord… începutul l-am făcut cu două sticle de lichior de portocale, apoi m-am decis s-o duc la motel… Și pentru că eram deja bine afumați, așa cum v-am spus, am pornit pe jos pentru a ne mai aerisi puțin…

— Și n-ați întrebat-o cum se numește?

— Ba da. Mi-a spus că o cheamă Mimi. Mai mult nici nu mă interesa…

— Cu ce ocazie se afla în comună?

— N-am întrebat-o… a spus, cu un gest de indiferență.

— Bineînțeles că a fost văzută și de către celelalte vânzătoare din magazin, am presupus, aprobativ.

— Nu, n-a văzut-o nimeni. Doar v-am spus că a apărut după ce închisesem… s-a grăbit să-și consolideze

basmul.

— Sunteți căsătorit?

— Doamne ferește! și-a clătinat el capul, în timp ce-și scutura reverele hainei printr-un gest care trebuia să-i sublinieze adversitatea față de alternativa care-mi putuse trece prin cap. Nu sunt atât de bogat încât să-mi permit cumpărarea unei vaci, pentru un pahar cu lapte! a făcut el haz, apreciindu-și cu satisfacție vulgaritatea. Când vreau să beau lapte, apelez la vecini… Este soluția cea mai bună, deoarece îmi permite să-l obțin întotdeauna proaspăt și, mai cu seamă, pe alese!

I-am ținut isonul, prefăcându-mă că-l ascult aprobator, apoi, în timp ce el continua să râdă foarte mândru de propria sa persoană, am spus, aparent fără nicio adresă:

— Și totuși nu înțeleg ceva…

— Vă rog, m-a invitat el cu amabilitate.

— Dacă nu sunteți însurat, de ce v-ați mai bătut capul cu obținerea unei camere, când era cu mult mai simplu s-o duceți direct acasă, la dumneavoastră?

Pentru o fracțiune de secundă, privirea i-a devenit nesigură, iar zâmbetul i-a înțepenit, după care, la fel de repede, și-a recăpătat siguranța și a răspuns, adoptând o atitudine confidențială:

— Tovarășe căpitan, nu sunt atât de idiot, încât să duc la mine o necunoscută, pentru ca a doua zi dimineața,

la deșteptare, să constat că, în timp ce eu dormeam, păsărica și-a luat zborul, odată cu cine știe ce lucruri din casă…

— Da, e adevărat. S-au mai văzut astfel de situații… am admis plin de înțelegere. Pentru ca imediat să apelez la argumentul care trebuia să-l pună în situația de a recunoaște că-mi îndrugase numai brașoave: A mai rămas ceva de lămurit…

— Vă stau la dispoziție, m-a asigurat el, plin de solicitudine.

— Pentru ce-ați vrut să închiriați două camere separate la motel?

Toată suficiența pe care o afișase până în acel moment s-a dus pe apa sâmbetei și, dezorientat, a rămas fără replică.

Apreciind că a depășit cu mult răgazul pe care i l-am acordat pentru a fabrica o explicație convenabilă, am reluat:

— Cine vrea să petreacă o noapte cu o femeie, în primul rând trebuie să satisfacă indispensabila condiție de a se afla împreună cu ea. Sau trebuie să cred că dumneavoastră ați descoperit o metodă sui-generis pentru atingerea acestui deziderat, să zicem, prin telepatie?

— Râdeți de mine… mi-a imputat, regăsindu-și cumpătul. V-am spus doar că era măritată…

— Asta e o noutate! Deoarece până acum ați susținut că este o necunoscută, despre care, în afară de faptul că era străină de comună și frumoasă, nu stăpâniți niciun fel de date! l-am ironizat.

— Înseamnă că am omis acest aspect… Era măritată și, din precauție, mi-a cerut ca, pentru orice eventualitate să-i asigur respectabilitatea, închiriind o cameră pe numele ei.

— Aha! am exclamat, aparent satisfăcut de răspuns. Și ce s-a întâmplat după ce vi s-a refuzat accesul în motel?

— Pentru că se făcuse târziu…

— Cât de târziu?

— Îmi amintesc că, după ce-am ieșit din motel, doamna m-a întrebat cât este ceasul. Trecuse de douăsprezece cu câteva minute. Atunci ea a spus că s-a făcut târziu și ar fi cazul să renunțăm. Cum și eu mă săturasem să tot străbat șoseaua pe vânt și lapoviță, m-am declarat imediat de acord cu propunerea ei. Așa că am profitat de faptul că tocmai trecea pe șosea un autoturism, pentru a-l opri și a o expedia spre București. Și dacă ați ști ce convins am fost în noaptea aceea că mă voi distra ca niciodată… Dar așa se alege praful din cele mai frumoase vise… a încheiat, dând din cap a resemnare.

— Domnule Tudose, a venit momentul să

recapitulăm discuția noastră, i-am spus, adoptând o atitudine severă.

Ați început prin a declara că în noaptea comiterii omorului n-ați ieșit din casă, și nu a fost adevărat! Ați susținut că nu v-ați utilizat autoturismul, și din nou ați ascuns adevărul! Iar în final, când v-am cerut să arătați cum v-ați petrecut timpul în intervalul în care a fost ucis săteanul Iancu Turcu, ați inventat o poveste puerilă despre apariția și dispariția unei necunoscute…

— Vreți să spuneți că am mințit?! m-a întrerupt el, foarte ofensat.

Fără nicio ezitare, am făcut un gest de confirmare și am continuat:

— Față de încercarea dumneavoastră de a ne induce în eroare, vă rog pentru ultima oară să ne spuneți ce-ați făcut în noaptea în care a fost ucisă victima!

— Eu v-am spus numai adevărul! Dacă nu vreți să mă credeți, vă privește! a zis, cu indiferență.

— Vă aduc la cunoștință că, datorită bănuielilor care planează asupra dumneavoastră, începând din acest moment sunteți reținut în interesul cercetărilor! l-am anunțat cu asprime, ridicându-mă în mod demonstrativ în picioare.

— Protestez! Nu merg nicăieri! a strigat indignat, sărând de pe scaun de parcă ar fi fost ejectat.

— Luați-vă paltonul și să mergem! i-am ordonat

impasibil.

— Nu merg nicăieri! a repetat el, cu hotărâre.

— Chiar vrei să te luăm cu forța? i-a sondat opinia Dan, ridicându-se în picioare și plimbându-i pe sub ochi perechea de cătușe pe care și-a extras-o cu un gest rapid din buzunarul de la spate al pantalonilor.

— Veți da socoteală pentru acest abuz grosolan! ne-a avertizat, privindu-ne sfidător, mai înainte de a se duce, plin de demnitate, să-și ia paltonul.

*

Pe când Codreanu se ridica de la biroul lui și-mi arăta cu două degete o foaie de hârtie, însoțitorul nostru, care pe tot parcursul drumului spre postul de miliție privise cu încăpățânare prin fereastra mașinii, refuzând să dialogheze cu mine, m-a întrebat cu umilință:

— Și cât voi rămâne aici, tovarășe căpitan?

— Până o să vă întocmim actele de trimitere în judecată pentru uciderea lui Iancu Turcu!

— Eu?… Eu l-am ucis pe Turcu? a exclamat, lovindu-și pieptul cu pumnul și privindu-mă de parcă l-ar fi încercat un atac de apoplexie.

După ce i-am aruncat o privire încărcată de silă, m-am adresat lui Arsene:

— La arest! Dacă se decide să declare adevărul, anunțați-mă!

Pe când sergentul-major îl scotea din birou, am

remarcat că aroganța cu care mă înfruntase s-a metamorfozat într-o atitudine de resemnare și debusolare.

— Ce s-a întâmplat? s-a grăbit să mă întrebe mirat Codreanu, de îndată ce s-a închis ușa.

Am început să-i povestesc cum stau lucrurile.

— Niciodată nu mi-ar fi trecut prin cap că Tudose ar putea fi capabil să comită o astfel de mârșăvie… a mărturisit adjutantul, uimit, când mi-am încheiat relatarea. În sfârșit, bine că am lămurit cazul, a adăugat, oftând a resemnare.

— Încă n-am ajuns în situația să putem face o astfel de afirmație! l-am avertizat. Acuzația trebuie să fie și dovedită, iar noi, în afara unor bănuieli, e drept, bine conturate, nu avem încă nimic concret.

— N-ați remarcat cum se dezumflase când l-a scos Arsene din birou? Fiți liniștit, o să vorbească el până la urmă, a spus Codreanu, străduindu-se să-mi inoculeze și mie din optimismul care-l invadase, pe nepusă masă.

— Nu putem rămâne într-o expectativă *sine die*, până se va decide Tudose să-și recunoască fapta, din proprie inițiativă! Dacă în următoarele douăzeci și patru de ore nu vom reuși să obținem probele de incriminare, va trebui să-l eliberăm.

— Bine, dar în astfel de situații se poate cere Procuraturii o prelungire a cercetării sub stare de arest!

a protestat Dan, nemulțumit.

— Se poate cere orice, însă asta nu înseamnă că se și aprobă, dacă nu ne putem susține punctul de vedere și cu probe materiale. Și noi nu prea posedăm așa ceva… În consecință, trebuie să profităm de răgazul pe care-l avem la dispoziție!

— Chiar crezi că putem satisface un astfel de deziderat? într-o singură zi, când noi batem pasul pe loc de peste o lună și jumătate? m-a consultat, sceptic.

— Putem, pentru că acum am depășit faza de dibuire ia întâmplare. Întrucât am pus mâna pe șoferul autoturismului, să trecem la investigațiile necesare pentru identificarea celorlalți doi complici pe care acesta i-a transportat la locul faptei. Și care, în mod obligatoriu, trebuie să facă parte din anturajul lui Tudose. Prin urmare, am zis, întorcând capul spre Codreanu, vă rog să stabiliți imediat o listă a relațiilor bănuitului!

— Adică a persoanelor cu care era văzut mai des împreună… i-a șoptit cu glas tare adjutantul, ridicându-și gânditor ochii spre lampa agățată în tavan.

— Exact! Iar dacă printre ei se află un individ foarte înalt și îmbrăcat cu o scurtă din blană întoarsă, cu atât mai bine, am zis.

— Eventual și cizme din cauciuc, numărul 43, maro, m-a completat Dan, referindu-se la urma descoperită

lângă victimă, pe acostamentul șoselei.

Aprobându-i sugestia, i-am spus:

— Mâine dimineață vom face o descindere în locuința lui Tudose. Poate găsim cizmele de care vorbeai.

— Nu cred să fie cazul. I-am privit cu atenție încălțămintea. Poartă numărul 40–41.

— Renunțăm la percheziție, am admis, resemnându-mă.

— Tovarășe căpitan, mâine dimineață veți găsi pregătită lista pe care mi-ați cerut-o, a promis Codreanu.

— E în regulă! am zis, ducându-mă spre cuier pentru a-mi lua canadiana.

Dan mi-a urmat exemplul, fără nici cea mai mică umbră de ezitare.

— Parcă ai vrut să-mi spui ceva când am venit… mi-am amintit pe când îmi îmbrăcam haina, întorcându-mă spre Codreanu.

— A! Da… a exclamat el, după ce s-a concentrat gânditor câteva clipe. Am primit o comunicare în legătură cu recidivistul Gheorghe Stan…

— Te pomenești că n-o fi el persoana tăiată de tren! a zis Dan, mirându-se de propria lui presupunere.

— Nu, e vorba despre altceva, a replicat Codreanu, luând de pe biroul lui hârtia pe care o fluturase la venirea noastră și arătându-mi-o demonstrativ. Secția a

XVII-a a miliției bucureștene ne cere reținerea sub stare de arest a infractorului…

— Ce-au cu el? am întrebat, amuzat la gândul că și un mort ar putea fi arestat.

— E urmărit pentru tentativa de a fura o bicicletă…

— Anunțați-i că pot clasa dosarul, am conchis, cu indiferență, începând să-mi închei canadiana.

— Le-am și comunicat cele cuvenite, dar nu despre asta e vorba, ci de circumstanțele în care s-a consumat infracțiunea, a zis șeful de post, abordând un zâmbet misterios.

— Adică? l-am zorit, pe când mă întrebam ce-l determină să se arate atât de înveselit.

— Tentativa de furt s-a consumat în seara zilei de 7 decembrie, în jurul orelor douăzeci și două. După ce a tăiat lanțul de siguranță al bicicletei și a încălecat pe ea, a fost surprins de păgubaș, care, după ce l-a bătut până l-a lăsat pe caldarâm, s-a dus să anunțe miliția. Numai că, până să se înapoieze de la telefon, infractorul a avut grijă să dispară… pierzându-și în schimb buletinul de identitate…

— Deci așa se explică urmele de violență pe care le prezenta la câteva ore după uciderea lui Iancu Turcu, m-am dumirit eu.

— Bine, bine… Ce este însă cu urmele de sânge recoltate din patul în care a dormit? Și care

corespundeau grupei victimei? a zis Dan.

— După ce-am primit comunicarea, a spus Codreanu, fluturând din nou hârtia pe care o ținea în mână, am cerut relații la dispensarul nostru. Infractorul, la fel ca și Turcu, avea grupa de sânge AB.

— De aceea este bine ca până la obținerea probelor, care transformă suspectul în vinovat, să se continue explorarea tuturor pistelor oferite de cazul în cercetare… am cugetat, aparent fără adresă, închizând ultimul nasture al canadianei și îndreptându-mă spre ieșire.

*

— Să trăiți! Lista este gata, s-a grăbit Codreanu să mă anunțe, când am intrat în birou.

Am luat-o și mi-am aruncat ochii pe ea. Conținea numele a treisprezece persoane.

— Mateescu, a zis, apropiindu-se și arătându-mi primul nume de pe listă, corespunde semnalmentelor. Are aproximativ un metru și nouăzeci și o haină din blană de oaie întoarsă, scurtă… Ca a dumneavoastră.

— Ați discutat ceva cu el?

— Nu. V-am așteptat pe dumneavoastră.

*

Atelierul de reparat aparate de radio și televizoare se afla în aceeași clădire cu magazinul alimentar al cărui șef se afla în arestul postului de miliție. Când am intrat,

trei capete stăteau camuflate îndărătul unui vraf de carcase și șasiuri de radiouri și televizoare puse pe niște mese lungi.

Toți trei munceau cu drag, bând cafele și trăgând bărbătește din țigări cu iz de „Kent". Atât datorită fumului gros care plutea în încăpere, cât și abnegației cu care își desfășurau prodigioasa activitate, n-au remarcat intrarea noastră și și-au continuat sporovăială:

— Apropo! Nea Mircea, ai auzit că pe Tudose l-a umflat miliția? a zis o voce.

— Nu mai spune! Da' de ce, dom'le?! a replicat o a doua voce, pe un ton de mare surpriză.

— Mai mult ca sigur că l-a prins făcând labă! și-a dat cu presupunerea a treia voce. Și nici nu mă miră! Așa cum zvârlea ca un tâmpit cu parale în stânga și-n dreapta, era și firesc să atragă atenția poterei asupra lui…

— Tovarășe Mateescu! a intervenit Codreanu, după ce în prealabil și-a dres zgomotos glasul, ca să-și afirme prezența.

Discuția s-a curmat și cele trei capete s-au întors cu surprindere spre noi, apoi unul dintre ele a pornit să se ridice, odată cu purtătorul lui. În timp ce se apropia de tejgheaua care împiedica accesul clienților către mesele de lucru, l-am examinat. Era foarte înalt, brunet, cu ten de meridional și trăsături regulate; mai puțin falca

stângă, care era mai „grasă” ca cealaltă.

— Nea Costică! Ce surpriză plăcută! s-a arătat el bucuros, dând cu ochii de însoțitorul nostru, care, mirat parcă de familiarismul cu care fusese întâmpinat, s-a grăbit să-și mai dreagă o dată glasul, a avertisment, și să facă prezentările. Ocazie cu care am aflat că prenumele noii noastre cunoștințe era Mircea.

— Cu ce vă pot fi de folos? Aveți ceva de reparat? s-a interesat el cu dezinvoltură.

— Unde am putea sta de vorbă? a fost rândul meu să mă interesez.

Surprins, s-a strecurat pe lângă tejgheaua care ne despărțea și s-a îndreptat spre un perete lateral, ascuns parțial de o bucată de stambă viu colorată. Dând-o la o parte, a deschis ușa pe care o masca și ne-a poftit să intrăm într-o încăpere în care se aflau un birou, câteva scaune și o casă de bani antediluviană.

— Vă stau la dispoziție, a zis, fixându-mă cu o evidentă curiozitate, după ce ne-am așezat pe scaune.

— Întrucât comuna dumneavoastră nu este nici Parisul și nici Londra, știți probabil pentru ce ne aflăm în Mihăilești. Nu?

A dat din cap a confirmare și a așteptat cu interes să continui.

— Prin urmare, era deci firesc ca cercetările pe care le întreprindem să ne conducă și la dumneavoastră.

— La mine?! a exclamat, intrigat.

— Exact! Și vă rugăm să ne spuneți tot ce-ați făcut în noaptea aceea.

— În care noapte? s-a făcut el că nu pricepe.

— În noaptea de 7 spre 8 decembrie.

Dintr-o dată, m-a privit de parcă ar fi avut motive să creadă că tocmai am spălat putina de la vreo casă de alienați.

— Tovarășe căpitan, eu nu sunt sigur că aș fi în stare să vă spun ce-am făcut ieri, și dumneavoastră îmi cereți să…

— Mă refer la noaptea în care a fost ucis Iancu Turcu! i-am întrerupt tirada, tăios, că prea o făcea pe mironosița.

— Nu știu… Nu-mi dau seama despre ce vorbiți… a zis, cu o nesiguranță care-i contrazicea afirmația.

— Dacă faceți un apel la memorie, nu se poate să nu vă amintiți că, în noaptea uciderii consăteanului dumneavoastră, v-ați aflat în compania lui Vasile Tudose!

Deși neliniștea lui s-a transformat într-o evidentă spaimă, a dat din cap într-un gest care urmărea să mă convingă că tot nu pricepe ce vorbesc.

— Ce mai pierdem vremea, tovarășe căpitan?! a izbucnit Dan, pe un ton care m-ar fi putut convinge și pe mine că este foarte mâniat dacă n-aș fi știut ce-i poate

pielea. În definitiv, declarația lui Tudose este atât de clară, încât nu înțeleg de ce nu-l arestăm imediat! a mai adăugat, fără să clipească.

— Tot pentru asta a fost arestat și Vasile?… a bâiguit dânsul, pe când ochii săi căutau spre noi cu un aer de năuceală, iar cu mâna stângă își pipăia falca umflată, ca și cum ar fi vrut să se asigure că nu i-a luat-o cineva.

— Dar pentru ce-ți imaginai? i-a întors-o Dan, uitându-se la el mai disprețuitor decât ar fi putut s-o facă răposatul Onassis[14] dacă s-ar fi ostenit să privească brațul întins de un cerșetor.

— Eu credeam că… că pentru niște nereguli în gestiune…

— Domnule Mateescu, l-am întrerupt cu o ispititoare blândețe, sunt nevoit să vă aduc la cunoștință că fapta pe care ați comis-o se pedepsește cu închisoarea, de la cincisprezece la douăzeci de ani…

— Atât de mult?… a scâncit îngrozit, începând să respire ca un maratonist pe cale să abandoneze cursa pe ultimele sute de metri.

---

[14] Aristotel Onassis (în greacă Αριστοτέλης Ωνάσης; n. 20 ianuarie 1906, Smyrna – d. 15 martie 1975, Paris) a fost un armator grec. S-a născut la 20 ianuarie 1906, în orașul Smyrna (astăzi Izmir, Turcia), într-o familie din clasa de mijloc. În acea perioadă, orașul trecea printr-o perioadă prosperă, aflat sub ocupație greacă, perioadă însă ce nu va dura prea mult. În vâltoarea evenimentelor ulterioare Primului Război Mondial, orașul este recucerit de Turcia, și acesta este punctul ce marchează declinul familiei Onassis, care-și pierde afacerile cu tutun și tot ce acumulase de pe urma lor, lucru ce-i determină să se refugieze în Grecia.

— Ce tupeu! îndrăznește să se și tocmească! a strigat Dan, bineînțeles, teribil de indignat.

— Da' n-am vrut… a spus atât de încet, încât mai mult i-am ghicit afirmația.

— Dacă într-adevăr regretați, trebuie să faceți o mărturisire completă asupra împrejurărilor în care ați comis fapta. Sinceritatea fiind singura cale prin care veți putea obține, eventual, o circumstanță favorabilă, l-am sfătuit, cu o bunătate pentru care m-ar fi putut invidia chiar și un biblic samaritean.

— Chiar l-am omorât?… a șoptit oftând, pe când încerca să îndepărteze cu dosul mâinii transpirația care începuse să-i șiroiască pe frunte și obraji.

— Uite ce întrebare mai pune! a exclamat Dan, plin de indignare.

— Aștept să-mi spuneți cum s-au consumat faptele, i-am cerut, deoarece, la fel ca și colaboratorul meu, am apreciat ca idioată întrebarea pe care o formulase, de îndată ce aria comunei Mihăilești era mult prea restrânsă, pentru a putea susține că nu aflase încă de moartea victimei.

— Totul s-a întâmplat din cauza lui Tudose… Mă aflam în unitate și mă străduiam să repar televizorul unui client din altă comună, care urma să vină a doua zi de dimineață la Mihăilești să și-l ia, când m-am trezit că intră Tudose…

a spus, pipăindu-și absent falca umflată. A venit să-mi propună o escapadă în București, cu două femei de la noi… Urmând să conduc eu mașina lui, deoarece avea permisul de conducere ridicat… Am fost de acord și, după vreo zece minute, când am terminat reparația televizorului, m-am dus după el. Când am intrat, l-am găsit bând lichior cu cele două fete…

— La ce oră a venit să vă cheme?

— Cred că era aproape de zece.

— Cine erau cele două fete? a întrebat Dan.

— Una este Mioara, o vânzătoare de-a lui, și cealaltă Ileana, care este funcționară la oficiul poștal.

— Ce-ați făcut după ce-ați intrat în prăvălia lui Tudose? l-am ghidonat pe calea care mă interesa.

— Am ciocnit și eu cu ei două sau trei păhărele, după care Vasile și-a repetat din nou propunerea de a merge să ne distrăm la București. Cum era băut, i-am atras atenția că merg numai cu condiția ca el să nu pună mâna pe volan. Să știți că și fetele sunt martore că i-am pus această condiție! m-a avertizat el.

— Vă rog să continuați, i-am cerut, dând din cap pentru a-l asigura că am luat notă de afirmația făcută.

— După ce mi-a promis că mă va lăsa numai pe mine să conduc, am plecat spre București. Ajungând la restaurantul „Ambasador", n-am putut să rămânem, deoarece nu mai erau mese libere. Atunci Vasile a

propus să ne întoarcem la motelul „Buda”, unde am fi putut închiria și două camere… Apoi mi-a cerut să-i las pe el să conducă. Dându-mi însă seama că este beat de-a binelea, n-am vrut să-l las. Drept care a început să dea cu pumnii în mine… Nici nu știu cum am reușit să ajung la „Buda”… După ce-am oprit în fața motelului și el s-a dus să discute despre camere, fetele mi-au spus că nu vor să rămână peste noapte pentru că Vasile era beat ca un porc. Cum și mie îmi trecuse tot cheful, le-am dat dreptate… a zis, pipăindu-și din nou falca.

— Văd că v-a lovit, nu glumă… am constatat, arătând compătimitor spre maxilarul stâng.

— Cel mai mult m-a durut falca, pentru că era și atunci inflamată de o măsea cariată.

— Foarte urât, am apreciat, dând din cap pentru a-l face să creadă ca sunt profund impresionat de suferința prin care trecuse, după care i-am făcut semn să-și reia povestirea.

— Când a revenit din motel, ne-a spus că n-a putut obține camerele și ne-a cerut să ne înapoiem la București, unde cunoștea un particular care închiria camere cu ora.

Dar după ce fetele i-au răspuns că este târziu și nu mai merg nicăieri, le-a luat la bătaie… și cum ele țipau după ajutor, s-a temut să mai stea în fața motelului și mi-a impus să pornesc spre Mihăilești… După ce am

demarat, l-a apucat din nou furia și a reînceput să dea cu pumnii în fete. Pentru a-l liniști, i-am spus că după ce lăsăm fetele în comună, ne vom întoarce numai noi doi în București, unde în mod sigur vom găsi niște femei cu care să ne distrăm. Ideea i-a plăcut și astfel am reușit să scap fetele din mâna lui. Apoi, de îndată ce-am oprit în centrul comunei, fetele au fugit ca din pușcă… a zis, făcând o pauză pentru a-și șterge transpirația de pe frunte.

— Cât putea fi ora când au coborât însoțitoarele dumneavoastră din mașină? am întrebat.

Mai întâi a ridicat din umeri pentru a arăta că habar n-are, apoi, văzând că-l privesc cu insistență, s-a decis:

— Cred că era în jurul orei douăsprezece…

— Ce-ați făcut după ce-ați rămas singuri?

— Am pornit spre București, însă n-am ajuns prea departe… Când mai aveam câteva sute de metri până la „Buda", a început să înjure, spunând că a fost un tâmpit că a lăsat fetele să scape, deoarece unde vom mai găsi noi altele în miez de noapte… Drept care mi-a cerut să întorc și să le luăm cu noi… N-am vrut, dar când s-a pus din nou cu pumnii pe mine, am fost nevoit să-i ascult…

— În ce punct ați întors mașina?

— Chiar în fața podului metalic, adică la câteva zeci de metri de motel.

— Ce s-a întâmplat când ați revenit în comună?

— Am pornit în căutarea lor pe ulițe… Deși eu le-am văzut pitite după un copac, în fața casei uneia din ele, nu i-am spus nimic… Așa că până la urmă mi-a cerut să ne îndreptăm din nou spre București. Cum n-aveam ce să fac, am pornit iar la drum… Numai că, imediat ce-am trecut prin fața motelului, mi-a spus să-l las la volan. N-am vrut și a reînceput să mă lovească și să tragă de volan… Atunci s-a întâmplat nenorocirea… a zis, ascunzându-și ochii în palme.

Cum „nenorocirea", care de fapt se numea un omor comis cu barbarie, se consumase înainte, nu după „Buda", am privit spre Dan pentru a vedea dacă pricepe ceva din salata pe care ne-o îndruga preopinentul nostru. Cum și el era la fel de contrariat, m-am adresat cu intransigență chestionatului:

— Vă rog să-mi relatați împrejurările în care s-a comis omorul.

— Parcă eu mai știu… a oftat el, cu privirea rătăcită, pe când își lăsa palma să-i cadă pe genunchi. În timp ce mă luptam cu Vasile, încercând să-i îndepărtez mâna cu care trăgea de volan… am simțit bufnitura și am mai apucat să văd persoana lovită cum zboară spre șanț… Totul s-a petrecut atât de repede, încât, vă rog să mă credeți, nici n-am avut timp să-mi dau seama dacă era bărbat sau femeie…

Deși uimit de întorsătura pe care o luase relatarea, m-

am străduit să nu mă exteriorizez și l-am întrebat cu un calm care îmi era total străin:

— Vă rog să precizați locul în care s-a consumat accidentul.

— Cam la jumătatea drumului dintre „Buda" și București…

Am întors capul spre Codreanu. Întâlnindu-mi privirea, s-a ridicat imediat de pe scaun. În timp ce el părăsea încăperea, mi-am spus că, întrucât direcționalul principal al anchetei mele constă din descoperirea autorilor unui omor, cercetarea accidentului de circulație poate să mai aștepte.

— Acum să revenim la uciderea lui Iancu Turcu! Pentru ce l-ați ucis? l-am întrebat.

— Doamne ferește! Dar cum să-l ucid?! a exclamat el, într-un amestec de spaimă și uluială.

— Știi dumneata bine cum l-ați ucis! Hai, spune repede, de ce l-ați omorât? a strigat Dan la el.

— Dumnezeule! a zis, făcându-și semnul crucii de câteva ori. N-am niciun amestec în treaba asta… Eu am aflat de omorârea lui Turcu abia a doua zi…

Cum duritatea lui Dan nu părea să-l impresioneze, m-am decis să-l iau metodic.

— Vă rog să-mi spuneți, ce autovehicule ați întâlnit pe șosea în timpul curselor pe care le-ați făcut în noaptea aceea?

— Nu-mi amintesc… Adică nu cred să fi întâlnit pe cineva… a ridicat el din umeri, în timp ce ochii lui parcă îmi mulțumeau pentru blândețea cu care-i vorbeam.

— Cum s-a scurs destul timp de atunci, este poate firesc să nu mai țineți minte… i-am dat dreptate. De aceea, am să încerc să vă ajut. De o autocisternă cu lapte vă amintiți?

— Nu.

— Dar de un conducător de tractor, care s-a oferit să vă ajute atunci când vă aflați în fața motelului și încercați să înlăturați o pană de curent?

— Nu! a răspuns el cu toată convingerea.

— Să nu-mi spuneți că n-ați întâlnit nici căruța lui Turcu! l-am mustrat, amenințându-l a glumă cu degetul.

— Ba chiar așa vă spun. Nu-mi amintesc s-o fi văzut…

— Domnule Mateescu, vă rog să vorbiți cu seriozitate! i-am cerut, simțind că încep să mă enervez. V-ați peregrinat în susul și josul șoselei de mai bine de șase ori și, deși prezența mașinii dumneavoastră ne-a fost semnalată de nenumărați participanți la traficul rutier, dumneavoastră continuați să pretindeți că n-ați întâlnit pe nimeni! Cum vine asta?

A săltat din umeri pentru a-mi arăta că totuși așa s-a întâmplat, apoi a îngăimat:

— Dacă există persoane care afirmă că ne-au văzut, s-

ar putea să aibă dreptate… Iar singura explicație că eu totuși nu-mi amintesc să-i fi zărit ar putea să fie aceea că atenția mea era distrasă de violența cu care mă lovea Vasile…

— Domnule Mateescu, făcând abstracție de tot ce-ați afirmat până acum, vă cer să-mi spuneți dacă ați oprit mașina lângă căruța lui Turcu! l-am somat, pierzându-mi răbdarea.

— Pentru ce să fi oprit, când eu nici n-am văzut-o? mi-a întors întrebarea, uitându-se la mine cu un aer de adâncă nefericire.

— Și atunci cum explicați că rețeta dumneavoastră pentru antinevralgice a fost găsită la locul omorului?! am zis, arătând spre falca lui.

— Ce rețetă, tovarășe căpitan?! m-a întrebat năucit.

M-am ridicat de pe scaun și, exasperat, l-am anunțat pe un ton care nu mai lăsa loc de replică:

— Vom continua discuția la postul de miliție. Îmbrăcați-vă!…

*

După ce Mateescu a fost depus la arest, Codreanu s-a grăbit să mă informeze:

— Ținând seama de declarația făcută de Mateescu, că ar fi lovit o persoană necunoscută cu mașina, am cerut relații la organele de miliție care supraveghează porțiunea de șosea indicată. A reieșit că unicul accident

de circulație din noaptea de 7 spre 8 decembrie, s-a înregistrat pe raza, comunei Bragadiru… a zis el, făcând o pauză și privindu-mă cu o veselie care mi s-a părut deplasată.

— Cine este victima? l-am întrebat cu severitate, ca să priceapă că accidentarea unui om nu constituie motiv de veselie.

— Tovarășe căpitan, victima era… un vițel!

— Ei, asta-i bună! a zis Dan. Beat trebuie să mai fi fost Mateescu dacă a putut confunda un vițel cu un om…

— Bine, să revenim la oile noastre. Deși s-ar părea că, în sfârșit, i-am găsit pe autorii omorului…

— Mai ai dubii? m-a întrerupt Dan, arătându-se contrariat.

— Procuratura cere probe concludente… Și așa ceva nu prea avem! De aceea, trebuie să ne continuăm investigațiile… Dane, tu te ocupi de audierea celor două pasagere. Arsene, în comună există vreun atelier de reparații auto?

— Nu. Cele mai apropiate se află la Ghimpați și la Bragadiru.

— Trebuie să stabiliți care din ele se ocupa de întreținerea autoturismului lui Vasile Tudose. În cazul că-l localizați, ne interesează dacă, după ziua de 8 decembrie, posesorul mașinii respective s-a prezentat pentru a cere revizuirea instalației electrice.

— Am înțeles, tovarășe căpitan.

— Tovarășe Codreanu, îl scoatem pe Mateescu de la arest și-i cerem acordul pentru o descindere la domiciliu.

Dacă nu e de acord, cerem un mandat de percheziție…

*

Câteva ore mai târziu, revenind la postul de miliție, l-am găsit pe Dan așteptându-ne.

— A ieșit ceva? a vrut să știe de îndată ce-am intrat.

— Nimic. Nici urmă de cizmele căutate. Ba mai mult, din chestionarea vecinilor și lucrătorilor de la atelierul lui, a rezultat că n-a fost văzut niciodată purtând o astfel de încălțăminte, i-am răspuns. Tu ce-ai făcut?

— Declarația pasagerelor autoturismului concordă întocmai cu cea făcută de Mateescu.

— Deci un foc de paie… am conchis cu silă, începând să-mi dezbrac haina.

— Dar, în definitiv, ce fapte relevante te așteptai să reiasă din declarația celor două martore? s-a arătat Dan mirat. Ele fiind debarcate înainte de comiterea agresiunii, oricum n-ar fi putut asista la uciderea lui Turcu… a început el să argumenteze, când a fost întrerupt de apariția lui Arsene.

Pe când noul-venit se apropia zgribulit de sobă pentru a-și încălzi mâinile, m-am adresat lui Dan:

— Te-ai interesat de câte ori a staționat mașina în fața

motelului?

A dat din cap a confirmare:

— Ambele susțin că o singură dată, când Tudose s-a dus să se intereseze de camere. Dar nu se poate pune bază pe afirmația lor, deoarece din discuția pe care am avut-o a rezultat că și ele se aflau sub influența alcoolului. De altfel, dacă ele au coborât din mașină înainte de comiterea agresiunii…

— Și atunci cine este persoana care a condus mașina în timp ce Tudose și Mateescu ucideau victima? l-am întrerupt, iritat de faptul că se crampona de unul și același raționament.

După cât de dezorientat se uita la mine, am știut că pierduse din vedere acest aspect.

— S-ar putea ca cel de-ai treilea să fi fost cules din drum, ulterior coborârii din mașină a însoțitoarelor… a improvizat el, fără cine știe ce convingere.

— Sigur! A apărut în mod providențial, chiar atunci când Tudose și Mateescu, supărați că nu s-au putut distra cu două femei, s-au hotărât să se amuze ucigând un om!

Felicitări! am tăbărât pe el, enervat, deoarece se evidenția faptul că suspiciunile noastre și-au diluat complet consistența.

Ieșirea mea a fost urmată de o liniște care ne-a permis să ascultăm în condiții ideale simfonia vântului, care

șuiera pe la ferestre.

În timp ce mă străduiam pe cont propriu să aflu cum aș putea scoate ancheta din impasul în care se poticnise, s-a făcut auzită vocea lui Arsene:

— Tovarășe căpitan, vă rog să-mi permiteți să raportez! mi-a cerut el, cu timiditate.

— Te rog… l-am încurajat, ridicând capul spre el și zâmbindu-i pentru a-l asigura că mi-a trecut furia.

— L-am depistat pe mecanicul care se ocupa de întreținerea mașinii lui Tudose. M-a asigurat că autoturismul bănuitului n-a ridicat niciodată probleme la instalația electrică.

— Ce părere ai? mi-am luat colaboratorul drept martor la precizarea subofițerului.

Dan, deloc impresionat de bruftuiala primită, a replicat cu sarcasm:

— Experiența populară a demonstrat adesea că: „O dată-i ca niciodată!”…

Dacă nu puteam contesta veridicitatea zicalei, am întrevăzut în schimb, o posibilitate de a verifica morala acesteia.

— Știi unde-și garează Tudose mașina? l-am chestionat pe Arsene.

— Da, într-un șopron la domiciliu.

— Printre lucrurile găsite asupra lui Tudose se află și cheile mașinii sale? am întrebat, întorcând capul spre

Codreanu.

Adjutantul a ridicat din umeri, apoi a tras un sertar și a scos o pungă transparentă al cărei conținut l-a răsturnat pe biroul lui. După ce a răscolit cu degetul prin mica grămadă de obiecte pe care le poartă de obicei bărbații prin buzunare, a extras un breloc de care atârnau două chei și a venit să mi-l înmâneze.

— Tovarășe Arsene, te rog să ne conduci la mașina bănuitului, am cerut, făcându-i semn lui Dan să se îmbrace și el.

*

Mai întâi, am dat o tură în jurul autoturismului, ceea ce mi-a permis să constat că impactul pe care-l avusese cu „victima" patrupedă făcuse ravagii. Aripa din dreapta-față era înfundată ca un burduf de acordeon, până la portieră, roata din partea respectivă fiind complet descoperită.

— S-ar părea că vițelul era aproape vacă… s-a amuzat Dan, pe când eu descuiam portiera.

Cum n-aveam nicio chemare pentru glume, l-am poftit să intre în mașină și să acționeze comenzile, în timp ce eu voi verifica de afară dacă luminile de poziție, de schimbare a direcției și farurile funcționează.

Câteva minute mai târziu, am conchis că sistemul de iluminare lucrează fără reproș.

Totuși, pentru a fi cu conștiința curată, i-am spus lui

Dan că trebuie să verificăm și posibilitatea ca instalația electrică să fi fost reparată ulterior. Dar, după un sfert de oră de pipăire a conductorilor electrici, am fost nevoiți să admitem că instalația nu suferise nicio intervenție după livrarea mașinii din fabrică.

— Poate că martorul care ne-a vorbit de pana instalației de iluminat s-o fi înșelat… mi-a sugerat Dan, pe când ne îndreptam spre mașina noastră.

— Dacă admitem o astfel de posibilitate, atunci de ce n-am admite că s-a înșelat și asupra tipului și terminației numărului mașinii care staționa în fața motelului „Buda”?

Ba, la fel de bine, de ce n-am pune sub semnul întrebării chiar și locul unde spunea că a văzut-o?

Cum îi replicasem prin invocarea propriului său argument, și-a vârât capul între umeri și s-a strecurat tăcut în mașina de serviciu.

*

Când am intrat în postul de miliție cu Dan și Arsene, Codreanu s-a ridicat imediat de la biroul lui și m-a privit cu o nestăpânită curiozitate.

Pricepând cauza nerăbdării sale, l-am și anunțat:

— Întrucât n-am putut obține nicio dovadă de vinovăție, Tudose și Mateescu vor fi eliberați.

În timp ce el, făcând ochii mari de uimire, aluneca înapoi pe scaunul de pe care abia se săltase, eu m-am

dus lângă cuier și am început să-mi dezbrac haina.

— E posibil? a îngăimat el, în spatele meu.

— Orice e posibil, am confirmat, agățându-mi canadiana și întorcându-mă cu fața spre el.

— Bine, dar s-a stabilit că în momentul comiterii omorului se aflau în câmpul infracțional… a mai adăugat, privindu-mă aiurit.

— E adevărat. În momentul critic, s-au aflat în preajma locului de comitere a agresiunii… Dar oare putem exclude posibilitatea că acolo s-a mai aflat și altcineva, în afara suspecților pe care i-am identificat? am întrebat.

— Dacă o luăm cu teoria relativității generalizate, putem nega și că doi ori doi fac patru… a anunțat Dan cu dispreț, venind dinspre cuier pentru a-și ocupa scaunul.

— Haideți s-o luăm metodic… am propus, începând să număr pe degete. Unu, exista vreun mobil care i-ar fi putut îndemna pe suspecți să dorească moartea lui Turcu?

Cum Codreanu clătina capul că nu există, Dan s-a și grăbit să mă întrebe, cu o candoare voită:

— Oare ebrietatea nu generează mai întotdeauna *o* stare de agresivitate?

— Oare ancheta ne-a dus la concluzia că între victimă și agresori s-a ivit în noaptea omorului o stare

conflictuală? a fost rândul meu să-l întreb.

— Dacă n-am fost acolo, de unde putem ști că nu s-a creat o astfel de situație? a replicat Dan cu ironie. Apoi, remarcând probabil că-l privesc urât, s-a grăbit să argumenteze: Când noi știm bine cât de repede se pot lua la harță participanții la traficul rutier, de ce n-am admite că Turcu, circulând pe mijlocul drumului, i-a obstrucționat pe chefliii noștri? Iar aceștia, fiind beți, s-au considerat atât de lezați, încât s-au dat jos din mașină și i-au aplicat victimei o „mică corecție”…

— Ușurel! i-am curmat eu elanul. Deci erau atât de beți, încât nici n-au realizat că, depășind simțul măsurii, au ucis în mod bestial victima. Asta ai vrut să spui?

— Întocmai. Poți exclude o astfel de posibilitate?

— Bineînțeles. Dacă agresorii, datorită ebrietății, nu și-au dat seama de gravitatea faptei lor, de ce s-au străduit să prezinte agresiunea drept un banal accident de circulație? l-am întrebat. Și, constatând că a căzut pe gânduri, am continuat: Din câte îmi amintesc, chiar tu ai tras concluzia că victima, înainte de regizarea mascaradei, a fost buzunărită de criminali. Oare aceste două constatări aduc într-adevăr cu modul de manifestare a unor inconștienți?

— Ai dreptate. Mi-au scăpat aceste elemente, a admis, ridicându-și ambele mâini într-un gest prin care-și recunoștea omisiunea.

— Să mergem mai departe, am reluat, apăsând pe următorul deget: Doi, conform depoziției tractoristului, mașina care a staționat în fața motelului prezenta o avarie a sistemului de iluminat. Iar dacă noi n-am regăsit această defecțiune la autoturismul suspecților, putem trage altă concluzie decât aceea că avem de-a face cu altă gâscă în altă traistă? am spus, privind pe rând chipul celor trei colaboratori, care mă urmăreau cu atenția unor elevi silitori.

Constatând că sunt cu toții de acord cu afirmația mea, am apăsat în mod demonstrativ pe cel de-ai treilea deget al computerului improvizat pe pumnul mâinii stângi:

— Cercetarea la fața locului ne-a oferit un indiciu material. Unul din agresori a purtat un anumit tip de încălțăminte…

— Comiți o greșeală! m-a întrerupt Dan. La agresiune au participat trei indivizi, iar noi am identificat numai doi…

— Și tu comiți una! Până la probarea vinovăției, discutăm numai despre suspecți! În rest, ai dreptate. Și voi reveni asupra acestui aspect. Deocamdată, mergem mai departe… am zis, apăsând pe cel de-ai patrulea deget. Oare faptul că unii martori au susținut că autoturismul care s-a vânturat în zonă era ba roșu, ba verde și că marca acestuia ar fi fost ori „Skoda”, ori

„Moskvici” poate fi interpretat altfel decât că, de fapt, avem de-a face cu două autoturisme? Și că noi am identificat numai pe unul din ele?

— Ei, șefule, doar știi că afirmațiile martorilor nu prea aduc întotdeauna a literă de *Evanghelie*, a spus Dan, strâmbând din nas a dispreț. De altfel, cu excepția tractoristului, ei și-au dat numai cu presupusul…

— Sunt de acord cu tine. Martorii s-au putut înșela asupra caracteristicilor mașinii, dar nu și asupra prezenței acesteia în mai multe puncte ale șoselei! l-am avertizat.

— E adevărat, din acest punct de vedere, se poate admite că susținerile martorilor au avut un caracter obiectiv. Și ce-i cu asta?

— Ia-ți notesul și citește depoziția șoferului de pe autocisternă! Acolo unde indică ora când, trecând prin fața motelului, a văzut autoturismul în pană…

— La ora douăsprezece și douăzeci… a spus Dan, ridicându-și intrigat ochii de la carnetul pe care-l răsfoise.

— Ia du-te și la declarația șoferului de pe autoturismul Avicolei. La ce oră spune că a văzut un autoturism întorcând la bifurcația șoselei cu drumul spre Mihăilești?

— La ora douăsprezece și douăzeci… a citit el.

— Și admiți că este posibil ca autoturismul suspecților

să se fi aflat în același moment în două locuri diferite?

A căzut pe gânduri câteva clipe, apoi, făcând un gest de bagatelizare, a replicat:

— Este nerelevant! Distanța dintre cele două puncte ale șoselei fiind sub trei kilometri, ar fi putut să fie străbătută în câteva minute… Iar dacă adaugi și faptul că cei doi martori n-au stat cu cronometrele în mână, ci au făcut numai niște simple aprecieri, rezultă că argumentul pe care l-ai folosit are o valoare discutabilă.

— Nu pot contesta acest raționament, am admis. Tu însă te pripești! Deoarece privești niște situații, să le zicem, cu aspect interpretativ, în mod izolat, unilateral…

— Nu înțeleg ce vrei să spui?

— Dar e simplu, Dane. În afară de faptul că n-am găsit o defecțiune a sistemului de iluminat la mașina bănuiților și un mobil cât de cât acceptabil pentru comiterea omorului, constatăm și că martorii se contrazic asupra mărcii și culorii autoturismului care a circulat prin zonă.

Acum, dacă adaugi la aceste aspecte, bizare, și faptul că autoturismul de care tot vorbim pare să se fi aflat în același timp în două locuri diferite…

— Deci avem de-a face cu un „pare”! a subliniat el cu subînțeles.

— Întocmai! Numai că existența acestui „pare”

impune niște rezerve atât de mari, încât nu ne putem permite să ținem doi oameni în arest! i-am replicat, simțind cum încăpățânarea lui începe să mă irite. Prin urmare, pornind de la principiul prezumției de nevinovăție, îi vom pune imediat în libertate! Ceea ce nu ne va împiedica să stăm totuși cu ochii pe ei. Iar în legătură cu remarca pe care ai făcut-o mai înainte, cu privire la faptul că n-am găsit cizmele de cauciuc deoarece nu l-am identificat pe cel de-ai treilea complice, vom trece la verificarea tuturor relațiilor lui Tudose. Tovarășe Codreanu, în același scop, vă rog să întocmiți încă o listă, de data asta cu persoanele apropiate lui Mateescu, m-am adresat șefului de post. Apoi din nou lui Simionescu: Acum ești mulțumit?

A confirmat:

— Da, pentru că cel de-ai treilea participant trebuie să facă în mod obligatoriu parte din anturajul cel puțin al unuia dintre bănuiți…

— În paralel, am continuat pornind de la ideea că în zonă au circulat în momentul critic două autoturisme, vom cere sprijinul Direcției circulației pentru depistarea unui autoturism „Moskvici" sau „Skoda", de culoare verde sau roșie, care s-ar fi putut adresa unui service pentru repararea instalației de iluminat după comiterea omorului și al cărui număr de înmatriculare ar putea avea terminația 67. Dacă mai aveți de propus și alte

piste de urmărire, vă ascult.

Cum n-au mai apărut și alte sugestii, iar afară se întunecase de mult, m-am ridicat și m-am dus să-mi iau haina din cuier…

27 ianuarie

Cunoșteam bine legenda unui tip care, lucrând în Tombston[15], o localitate situată în centrul Vestului dezlănțuit, a reușit să supraviețuiască în calitate de *sheriff* inimaginabil de mult. Aproape cinci luni! Și nu întâmplător, ci pentru că avusese în el niscaiva stofă de filosof autentic. Această rară calitate fiindu-i recunoscută până în zilele noastre, mai ales de aceia

[15] Tombstone a fost un boomtown (oraș care s-a dezvoltat rapid), care era aproape să devină un oraș-fantomă. Aflat în sudul statului Arizona în comitatul Cochise, din SUA, în apropiere cu granița cu Mexicul, orașul este situat într-o regiune a deșertului Sonora, aflată la 105 km sud de Tucson. Localitatea a fost întemeiată în anul 1877 de geologul Edward L. Schieffelin, care a descoperit în regiune zăcăminte de argint, care a și „botezat" localitatea cu numele de „Tombstone" (piatră de mormânt). În perioada apogeului de dezvoltare, Tombstone a avut circa 15.000 de locuitori (fiind și sediul comitatului Cochise până în 1929, când a fost transferat la Bisbee). După o lungă perioadă de decădere, în care orașul aproape că fusese părăsit, astăzi, cei aproximativ 1.600 de locuitori au ca venit principal turismul. Prin anii 1880–1890, Tombstone a fost teatru de duelare al pistolarilor. În cimitirul local, ca un alt punct de atracție, se pot vedea numele celor uciși în dueluri. Azi a devenit o atracție turistică reproducerea duelurilor de odinioară cu gloanțe oarbe. Din anul 1959, există aici un muzeu unde se pot vedea sălile de judecată, biroul șerifului, închisoarea și spânzurătoarea unde erau executați condamnații la moarte.

care, într-un fel sau altul, lucrează pe întregul mapamond în branșa răposatului nostru precursor. Faima sa datorându-se cu precădere faptului că l-a dus capul să elaboreze trei principii primordiale, care, dacă sunt satisfăcute, pot asigura „copoilor" o viață liniștită, până la ieșirea la mult așteptata pensie. Aceste, să le zic, „porunci" sunând cam așa: 1. „Dacă nu te așezi în fața țevii unui pistol, nu poți fi împușcat!" 2. „Dacă nu stai la coada calului, nu te poți alege prin surprindere cu o lovitură de copită!" și 3. „Dacă șeful dă cu ochii de tine, își va aminti cu siguranță că trebuie să te mai ardă cu niște misiuni!"

Dacă cu prima poruncă știam să mă descurc, iar a doua își pierduse între timp actualitatea, deoarece bidiviii fuseseră înlocuiți cu *horse-power*, mărturisesc că cea de-a treia mă preocupa până la obsesie. Motiv pentru care, fiind obligat să trec pe la I.G.M., am avut grijă să mă strecor în instituția care găzduia și biroul meu pe cea mai dosnică intrare.

Tiptil-tiptil, am ajuns la etajul unde-și avea sediul Direcția circulației. Am deschis o ușă și, spre surprinderea mea, omul pe care-l căutam se afla chiar în birou. În fața mesei sale de lucru erau adunați trei ofițeri tineri, care-l ascultau cu evlavie, în timp ce el tocmai le plasa niște sarcini, agrementate, pe ici, pe colo, cu niscaiva indicații prețioase.

— Oh! a exclamat el a mirare, când, săltându-și pentru o clipă ochii de la auditoriu, m-a văzut stând în pragul ușii și privindu-l întrebător. O clipă, și-am terminat! Stai jos… m-a invitat, trăgând un scaun alături de el.

Maiorul Victor Stupcanu e un tip în jur de treizeci și cinci de ani, cu o figură prelungă, o pereche de ochi căprui care au mereu o căutătură ironică, o mustață scurtă, o frunte înaltă și o claie de păr menținută într-o dezordine studiată.

Când am ajuns lângă el, s-a ridicat, mi-a strâns mâna și m-a împins cu un gest imperios spre scaunul ce mi-l pregătise, în timp ce el a rămas în picioare pentru a-și mitralia mai bine interlocutorii cu ordine.

S-a ținut de cuvânt. În următorul minut și-a epuizat repertoriul și, după ce a așteptat ca cei trei ofițeri să-și ia tălpășița din încăpere, s-a întors spre mine.

— Ce faci, Nicușor?! s-a interesat, așezându-se și aruncând o mână peste umerii mei, pentru a mă trage cu bucurie spre el. Unde-ai dispărut de aproape două luni?

Am oftat cu sinceritate și i-am povestit cu ce năpastă de caz sunt potcovit.

— Neplăcută treabă… a admis el, compătimitor. Și chiar n-ai prins până acum niciun fir?

— De aceea am și venit. Am o urmă promițătoare, dar

n-o pot explora fără ajutorul tău, am confirmat, grăbindu-mă să-l acroșez.

El a dat din cap a încurajare, iar eu i-am povestit despre prezumția mea, că prin zonă ar fi circulat nu unul, ci două autoturisme.

— Și eu ce-aș putea face pentru tine?

— Să-l dibui pe cel de-ai doilea autoturism.

— Ce date îmi dai pentru a-l putea identifica?

— Marca: „Moskvici" sau „Skoda". Culoarea: verde sau roșie. Terminația probabilă a numărului de înmatriculare: 67…

— Măi, Nicule, eu cred că tu ai greșit adresa. Eu nu sunt Mafalda[16], să pot depista un autoturism cu niște indicii de genul ba-i albă, ba-i neagră! m-a întrerupt făcând un gest de nerăbdare. Dacă n-ai ceva mai concret… a mai adăugat, cu regret.

— Mașina despre care discutăm avea o discontinuitate în funcționarea sistemului de iluminat și știu că cel care o conducea nu s-a priceput să remedieze pana. Prin urmare, am motive să cred că ulterior nopții din 7 decembrie, când s-a comis omorul, a fost nevoit să-și ducă mașina la un service.

— Și admițând că lucrurile stau exact așa cum presupui, ce te face să crezi că această mică reparație a

[16] Expresia este folosită atunci când cineva nu poate răspunde la o întrebare ce ține de viitor.

fost înregistrată în scriptele unui service oarecare?

— Speranța.

— Mă rog… a zis, privindu-mă cu milă. Din ce județ era autoturismul?

— Presupun că din municipiul București ori limitrof Capitalei.

— Nicule, tu știi bine că noi n-avem oameni suficienți nici pentru rezolvarea treburilor curente… a început să-mi explice, arborând un aer de totală nefericire.

— N-am altă pistă! Pricepi? Te rog să mă ajuți, Victoraș… l-am luat la sentiment, arătându-mă descurajat.

— Bine, să văd ce pot face, a consimțit el, mișcat de mutra amărâtă pe care mi-o compusesem.

— Îți mulțumesc… am spus recunoscător, strângându-i mâna și pornind spre ieșire.

— Și eu care credeam că ai venit la mine din prietenie… mi-a imputat el, tocmai când treceam pragul.

De teamă că s-ar putea răzgândi, m-am făcut că nu l-am auzit și am tras repede ușa după mine.

În pofida faptului că nu m-am exteriorizat, trebuie să mărturisesc că argumentele maiorului Stupcanu îmi afectaseră în mod devastator optimismul, care și altfel se afla la o cotă derizorie.

— Tovarășe căpitan! mi-a întrerupt meditația o voce,

tocmai când dădeam să ies din inspectorat.

Tresărind, am întors capul și am privit în jurul meu.

— Sunteți rugat să treceți pe la secretariatul Direcției judiciare, m-a informat subofițerul de la punctul de control.

Am făcut stânga-mprejur și am reintrat în clădire, târându-mi cu resemnare goliciunea sufletească.

Ajuns la destinație, am dat cu ochii de secretara generalului și, ca prin minune, plictisul care mă dominase până atunci a început să se disipeze. În timp ce ea vorbea la telefon și lua niște notițe, am privit-o cu încântare. De când n-am mai dat pe la serviciu, se făcuse parcă și mai frumoasă. Desigur, admițând că superbul poate avea superlativ! Părul, des și roșu, căzut într-o dezordine căutată peste umerii pulovărului negru, avea exact acea nuanță închisă, capabilă să-i pună în valoare ovalul perfect al feței, cu trăsături fine, luminat de doi ochi incomensurabil de verzi și magnifici.

Ridicând capul și remarcându-mă, mi-a făcut semn să aștept, apoi și-a coborât din nou privirea, continuând să scrie. I-am făcut pe voie, fără a mă lăsa rugat, deoarece era o adevărată desfătare să privești o femeie atât de fermecătoare. Gurile rele susțineau că ar avea aproape treizeci și cinci de ani, dar, după prospețimea ei, cred că era cu cel puțin zece ani mai tânără. În orice caz, după cum arăta, în ceea ce mă privește, putea să aibă și o sută

treizeci și cinci de ani, că tot eram amorezat de ea.

— Ce faci, căpitane?! s-a interesat, trezindu-mă surâzătoare din visare, după ce a depus receptorul în furcă.

— Sărut mâna, Doinița! Mi s-a spus că vrei să mă vezi, și, iată-mă! am exclamat, exuberant, fixându-i cu apetit nedisimulat gura cu buze cărnoase și ușor umede. Deseară ieșim împreună? am adăugat rugător.

— Credeam că am lămurit deja acest aspect, a zis, clătinând capul a mustrare.

— Cum puteam s-o facem, când tu, dovedindu-te mai inabordabilă ca un sfinx, refuzi să mă asculți, într-un loc liniștit, cum ar putea fi, de exemplu, la mine acasă? i-am imputat, străduindu-mă să fiu cât mai persuasiv posibil.

— Numai cu un crai ca tine nu m-am încurcat încă! mi-a tăiat ea avântul, râzând sarcastic.

— Și tu, care ești o fată deșteaptă, te iei după zvonuri de-a dreptul dușmănoase?! m-am arătat neîncrezător. Mai bine hai să ne întâlnim deseară și să-ți dovedesc ce băiat inimaginabil de bun pot să fiu, i-am propus din nou, apelând la un ton de sirenă mitologică.

În timp ce ea a ridicat un deget lung și fin, ca de pianistă, și i-a imprimat o mișcare de metronom pentru a-mi respinge invitația, am auzit zgomotul caracteristic al declanșării interfonului de pe birou. „Doina! Nu te-am rugat să-l cauți pe Apostolescu?!” s-a făcut auzită

vocea autoritară a șefului direcției.

— Chiar acuma a intrat în birou, tovarășe general, a replicat ea, cu seninătate, pe când cobora degetul ce tocmai îl ridicase, pentru a-mi indica de data asta ușa capitonată din spatele ei.

— De unde știa că sunt în inspectorat? am întrebat-o, în timp ce amărăciunea se reinstala în mine.

— Te-a zărit pe fereastră, când te-ai dat jos din mașina de serviciu și mi-a spus că vrea să te vadă, mi-a explicat ea, amuzată de mutra plouată ce-o afișam, probabil.

Întrucât inevitabilul se produsese, *volens-nolens*[17] a trebuit să mă îndrept spre ușa capitonată și s-o deschid.

— Să trăiți, tovarășe general! M-am prezentat la ordin, am zis, repede, pentru a-mi face curaj, de îndată ce-am intrat în cabinet.

— Ce se întâmplă la Mihăilești? a vrut să știe, după cum mă și temeam, ridicându-și spre mine ochii căprui, încercănați de oboseală.

— Anchetăm în continuare, am rostit în viteză, apelând la formula după care se ascund toți anchetatorii de pe Terra, când cercetarea unui caz bate pasul pe loc.

Cum schema invocată nu putea să-i fie străină, involuntar a lăsat să-i mijească în colțul buzelor un început de zâmbet ironic, pentru ca în aceeași fracțiune

---

[17] Vrând, nevrând.

de secundă să-mi ceară cu severitate:

— Lasă lozincile! Ia loc și spune-mi în ce stadiu te afli cu investigațiile!

Am alunecat în fotoliul pe care mi l-a indicat cu vârful bărbiei și, fără să mai întind ața, am început să expun cazul.

Stând cu cotul așezat pe cristalul de pe birou și bărbia proptită în podul palmei, m-a urmărit fără să mă întrerupă.

— Și spui că nu se evidențiază niciun mobil? a zis, când mi-am terminat raportul.

— Întrucât victima a fost buzunărită, s-ar impune ideea că ea a fost ucisă în cadrul unei acțiuni de jefuire… Și totuși o astfel de versiune pare ilogică, deoarece nu văd cum un simplu țăran ar putea stârni interesul unor tâlhari.

— Agresorii nu și-au însușit chiar nimic de la victimă? Ori acest lucru nu s-a putut stabili?! a spus, enervat, lovind cristalul biroului cu palma în care-și sprijinise până atunci bărbia.

— Absolut nimic din ceea ce ar putea constitui un mobil.

— Parcă spuneai că victima se întorcea de la oraș, unde-și vânduse usturoiul…

— Cu banii obținuți prin vânzarea usturoiului și-a cumpărat porumb. Așa că victima nu mai avea bani

asupra ei, am precizat, ghicind unde intenționa să ajungă.

— Numai demenții ucid fără mobil! Ai luat în considerare o astfel de ipoteză?

— Sigur, tovarășe general, însă am fost obligat să renunț la ea, am răspuns, ridicând cu convingere un deget. Mai întâi, la agresiune au participat trei indivizi, și este știut că nebunii nu se asociază, niciodată! Apoi, am continuat, ridicând al doilea deget, modul în care s-a încercat să ni se prezinte un omor comis cu intenție, drept o consecință a unui banal accident de circulație, exclude posibilitatea că autorii asasinatului ar putea să fie niște alienați!

Încruntat, și-a dus iar palma sub bărbie, apoi, răzgândindu-se, a întins-o cu degetul arătător spre mine și m-a întrebat:

— Dar această regizare, despre care-mi vorbești, ție nu-ți spune nimic?

Cum n-am înțeles la ce se referă, am preferat să tac și să aștept să continue. Ceea ce a și făcut, remarcând probabil mirarea pe care o afișam:

— Tentativa de a ne induce în eroare demonstrează că autorii acesteia nu sunt niște ageamii, ci niște infractori versați!

— Aveți dreptate, tovarășe general. Mi-a scăpat acest aspect, am recunoscut, sincer spășit. Voi trece imediat la

verificarea cartotecilor recidiviștilor, după modul de operare.

A dat din cap aprobativ și s-a interesat:

— În prezent pe ce pistă te afli?

I-am vorbit de versiunea că în zonă ar fi circulat două autoturisme. Apoi, pentru a-mi scuza ineficiența, m-am străduit să mă arăt optimist în legătură cu rezultatul verificărilor pe care trebuia să le facă maiorul Stupcanu, pentru a depista cel de-ai doilea autoturism.

— Bine… a încuviințat gânditor. Apoi, intempestiv, m-a anunțat: Pleci imediat în comuna Albești, din județul Ialomița!

— Tovarășe general… am încercat să protestez, aiurit.

— Azi-noapte s-a comis o treabă urâtă acolo și n-am pe cine să trimit! Pricepi?

— Și ce fac cu cercetarea de la Mihăilești? am încercat să rezist.

— Unde este Simionescu?

— La Mihăilești…

— Excelent! Va continua singur ancheta, până lămurești lucrurile la Albești. Executarea! a spus cu o fermitate care arăta clar că nu trebuie să mai întind coarda, deoarece zarurile fuseseră deja aruncate.

— Pot să mă duc până acasă, să-mi pregătesc valiza? am întrebat.

— Crezi că te trimit în concediu?! Pleci imediat! Așa

cum ești îmbrăcat! a replicat iritat.

— Am înțeles. Să trăiți, tovarășe general! am spus plin de demnitate, extrăgându-mă din fotoliu și pornind cu coada între picioare spre ușă.

— Nicule!… m-a strigat, când deschideam ușa.

— La ordin! am spus, întorcându-mă cu fața spre el, resemnat.

— Aș dori să fii convins că n-am avut altă soluție… a zis cu un ton blajin, privindu-mă parcă cu milă. În ceea ce privește valiza, dacă cercetarea se prelungește, te întorci la București și îți iei ce-ți trebuie. Succes! a adăugat, zâmbindu-mi prietenos.

Am dat din cap că am înțeles situația.

— La revedere, a mai spus, pe când eu închideam ușa.

— S-ar părea că nu ți-a mers prea bine… a remarcat Doina când am ieșit din cabinet.

Eram atât de amărât, încât, fără să-i mai pot remarca farmecul, i-am cerut sec:

— Te rog să-i suni pe Dan, la postul din Mihăilești. Spune-i că eu am fost expediat într-o misiune nouă la Albești și că, până la noi ordine, va trebui să se ocupe singur de investigarea cauzei pe care o cunoaște.

După ce și-a notat comunicarea, clătinându-și capul a compătimire, am pornit spre ieșire.

— Nicușor! m-a strigat ea. Iar când am întors capul, a întrebat: Când pleci la Albești?

— Chiar acum! am replicat posomorât.

— Păcat! Tocmai voiam să-ți spun că diseară aș putea fi liberă… m-a anunțat ea, afișând o consternare ironică.

Înfuriat, i-am aruncat o privire care ar fi putut îngheța chiar și Nilul și am ieșit trântind ușa.

*

Cum șoseaua națională București-Constanța era aproape pustie, iar poleiul fusese topit de ploaia primăvăratică căzută în noaptea precedentă, Vartunian n-a pregetat să-și demonstreze talentele de autentic *rally*-ist. În ceea ce mă privește, eram atât de înciudat, încât nici nu mi-a păsat că indicatorul vitezometrului se zbătea între cifrele 120 și 140. L-am poftit totuși s-o lase mai moale când am trecut prin Urziceni, apoi, furat iar de revolta care se cuibărise în mine, l-am lăsat din nou să-și facă de cap.

După aproximativ o jumătate de oră, am zărit indicatorul de intrare în raza comunei Andrășești, iar Vartunian, reducând alura, a virat la dreapta, pe o șosea îngustă, dar tot asfaltată. I-am urmat cursul meandric și, străbătând încă vreo câțiva kilometri, am ajuns la Albești.

Odată intrați în comună, m-am și apucat de treabă, chestionând primul sătean întâlnit asupra amplasamentului reprezentanței locale a firmei noastre. Apoi, ajungând în fața postului de miliție și constatând

că are ușile bine ferecate, proverbialul meu fler mi-a șoptit că și eu ar trebui să fiu exact acolo unde se află și colegii mei de breaslă. Prin urmare, de îndată ce-am ieșit în uliță, am văzut o bătrânică trecând pe lângă mașină și m-am și înfipt lângă ea, rugând-o să-mi spună dacă știe pe unde s-ar putea afla persoanele pe care le căutam.

După promptitudinea cu care a reacționat, sunt convins că abia aștepta s-o țină cineva de vorbă:

— Doamne, ferește de cel rău! a început ea pe dată să se tânguie, în timp ce se închina cu repetiție. La noi s-a petrecut o mare nenorocire, fecior…

— Și unde se află șeful de post? mi-am repetat întrebarea, când am văzut-o că-și ridică un colț al broboadei negre care-i acoperea capul, cu vădita intenție de a-i trage și un bocet demonstrativ.

— La d-alde Leca… C-acolo-i nenorocirea…

— Și unde stă familia Leca? am ținut-o din scurt.

Deși contrariată, și mai ales deziluzionată că n-o las să-mi povestească evenimentul comunei, mi-a arătat cu brațul întins direcția care mă interesa. De teamă că, dacă-i cer mai multe amănunte, se întinde iar la vorbă, i-am mulțumit și m-am aruncat în mașină, fără să-mi pese de faptul că lipsa mea de curiozitate i-a stricat buna dispoziție pe tot restul zilei.

După ce-am parcurs vreo două sute de metri pe un

drum îngust și de asemenea asfaltat, după prima cotitură am știut că, în sfârșit, ajunsesem la destinație. Sute de săteni barau drumul, stând îngrămădiți și privind ca dintr-un amfiteatru spre una din gospodăriile situate pe partea stângă, de cealaltă parte a șanțului.

Chiar și după ce Vartunian a dat drumul la sirenă, le-a trebuit ceva timp până s-au decis să facă printre ei un culoar prin care să ne strecurăm până în spatele unei ambulanțe staționate pe rambleul șoselei. Am coborât din mașină și, făcându-mi loc printre sătenii care se înghesuiau până dincolo de șanț, am ajuns în fața unui gard din scânduri, străjuit de doi subofițeri de miliție, care, văzând vestimentația mea orășenească, mi-au deschis poarta, salutându-mă de parcă aș fi fost cel puțin un general de armată.

La aproximativ zece pași, pe partea stângă, se afla o casă scundă, tip vagon, confecționată din chirpici. Pe dreapta, în paralel cu fațada casei, era o curte lată de circa opt metri, delimitată de gospodăria vecină printr-un gard scund, din sârmă ghimpată.

Zărind spre fundul curții câțiva bărbați discutând, m-am îndreptat spre ei. Cum și prezența mea fusese remarcată, din grup s-a desprins un adjutant și mi-a venit în întâmpinare.

După ce i-am spus cine sunt și cu ce ocazie mă aflu

prin partea locului, s-a prezentat și el, informându-mă că se numește Zaharia Vintilă și că este șeful de post. Semăna teribil cu omologul lui de la Mihăilești, adjutantul Codreanu. La fel de înalt, de suplu și de brunet. Singura deosebire consta din faptul că tipul din fața mea avea părut neîncărunțit și că purta o pereche de ochelari fumurii, cu multe dioptrii.

— Ați venit la timp, deoarece medicul legist tocmai l-a convins pe procuror să-i dea aprobarea să ridice victimele.

— Dar câte sunt? am întrebat contrariat, pentru că, deși îmi imaginasem cu ce fel de treabă fusesem trimis atât de urgent, nu mă gândisem că aș putea avea de-a face cu niște omoruri *en gros.*

— Două. Soț și soție.

Fără să mai comentez, am pornit spre grupul din care se desprinsese mai înainte adjutantul. Ajungând lângă ei, am făcut cunoștință. Unul era procurorul Radu Mihai, un tip blond, de statură potrivită, plinuț și cu o figură ovală, cu trăsături regulate. Avea capul descoperit și era îmbrăcat cu o haină maro, din piele. Al doilea, scund și slab era medicul legist Edmond Milescu. Ultimul era un tânăr șaten, lung și deșirat, care, în dorința de a-și maturiza chipul de adolescent, purta o mustață stufoasă, ce-i cobora ca o paranteză până la colțurile gurii. M-a informat că este locotenent în

serviciul criminalistic al inspectoratului județean. Ceea ce n-a constituit o noutate prea mare pentru mine, deoarece remarcasem din primul moment trusa neagră de la picioarele lui, pe care o păzea cu strășnicie, ținând-o strâns între gambe.

— De două ore mă străduiesc, fără succes, să-l conving pe tovarășul procuror să-mi dea autorizația de a ridica cadavrele. Sper că acum, după ce în sfârșit ați venit, voi fi lăsat să mă apuc și eu de treabă… mi-a spus medicul legist, pe ton de dojană.

— N-are rost să te mai lamentezi, doctore! Mult a fost, puțin a rămas, i-a replicat procurorul. După care, întorcând capul spre mine, a continuat: Presupun că în primul rând vreți să vedeți victimele.

I-am răspuns aprobativ, dând din cap.

— Am să vă conduc eu… s-a oferit, arătându-mi cu mâna o ușă scundă, făcută din scânduri, la câțiva metri de locul unde-i găsisem.

Apropiindu-mă de ușă, am privit broasca acesteia, smulsă din lăcașul ei și căzută în interior, la vreun metru de prag. Pășind înăuntru, am văzut o încăpere cu laturile de vreo doi metri, cu pardoseala din pământ bătătorit. Lângă peretele din dreapta se afla un dulap scund, care conținea veselă. În față, o bancă pe care erau așezate două lămpi de gătit cu petrol. În stânga, o poliță pe care stăteau îngrămădite diferite sticle goale, iar sub

aceasta o masă, acoperită cu o mușama galbenă. În continuare, mai erau două găleți emailate, care străjuiau tocul unei uși deschise spre interior.

— Acolo e buclucul, a spus procurorul, văzând direcția în care privesc.

Dând curs invitației, am pășit în cealaltă încăpere. Peste tot domnea un talmeș-balmeș de obiecte de uz casnic, de îmbrăcăminte și așternuturi. Pardoseala din scânduri era acoperită cu un strat de fulgi. Lângă peretele din stânga și cel din față se afla un pat metalic, ornamentat cu arabescuri din alamă, acoperit cu două plăpumi, una roșie și cealaltă de culoarea muștarului.

În timp ce priveam patul, încercând să memorez toate amănuntele, procurorul mi-a explicat:

— S-au executat toate fotografiile. Apoi, pentru a vă putea face o imagine mai bună a situației, am acoperit victimele, exact așa cum au fost găsite.

— Perfect. Vă rog să mă ajutați… i-am cerut, ducându-mă și apucând plapuma galbenă de un capăt și așteptând ca și procurorul să facă la fel din cealaltă parte.

După ce plapuma a fost ridicată și pusă pe rama patului, și am repetat aceeași operațiune și cu cea roșie, am privit victimele. În pat zăceau un bărbat și o femeie, trecuți de șaptezeci de ani, el la perete și ea spre latura deschisă.

Mai întâi, m-am aplecat peste pat și l-am examinat pe bărbat. Zăcea cu fața în sus. Era îmbrăcat cu o cămașă în carouri și o pereche de indispensabili. Fruntea, părul alb și perna de sub cap erau năclăite.

— Medicul legist apreciază că decesul a fost provocat de cel puțin zece fracturi craniene, toate cu caracter vital, m-a informat procurorul.

— Deci, cu mult mai multe lovituri decât era necesar pentru a i se lua viața, am comentat pentru mine, în timp ce mă retrăgeam pentru a privi și a doua victimă.

Era o femeie corpolentă și zăcea tot cu fața în sus. Avea pe ea o cămașă din finet, de culoare roz, sumecată până la șolduri. Mâinile, împreunate pe abdomen, erau legate cu o fâșie de molton albastru. O a doua fâșie din același material o avea înfășurată pe gât și o a treia îi era legată peste gură, pentru a fixa călușul.

— Frumoasă treabă… am zis, încercând s-o fac pe indiferentul, deși mi-am simțit tot spatele invadat dintr-o dată de un frig năprasnic.

În timp ce procurorul ieșea, eu am rămas lângă pat pentru a mă asigura că doctorul și brancardierii săi nu se vor mișca prin încăpere precum un rinocer scăpat într-un magazin cu cristaluri, distrugând urmele lăsate de infractori.

— Ce apreciere faceți pentru momentul morții? l-am întrebat pe medicul legist, când brancardierii ieșeau cu

ultima victimă.

— Îmi este greu să vă răspund… Știți, temperatura cadavrelor nu-mi spune nimic, deoarece nu știu când s-a oprit focul, a zis, arătând spre soba din zid, situată în colțul opus al încăperii. Va trebui să așteptați ca necropsia să deceleze stadiul digestiei gastrice. Evident, urmând ca dumneavoastră să stabiliți ora când au luat ultima masă.

— Totuși? am insistat.

— Cu o aproximație… foarte aproximativă, cu douăsprezece ore în urmă.

Mi-am privit ceasul. Indica ora unsprezece.

Însoțindu-l afară, l-am văzut pe procuror discutând cu doi nou-veniți. Un subofițer, care ținea în lesă un câine de serviciu, și un tinerel scund, încotoșmănat într-un cojoc din blană de oaie. În picioare purta ghete de schi, iar pe cap o pălărie mică, vânătorească.

— Să trăiți, tovarășe căpitan! Sunt locotenentul Aurelian Socolescu, de la cercetări criminale! s-a grăbit ultimul să se prezinte, când am ajuns lângă ei.

Când dădeam mâna cu el și cu subofițerul, procurorul mi-a explicat:

— I-am trimis pe urmele infractorilor și tocmai îmi spunea ce constatări au făcut.

— Vă rog să continuați, le-am cerut.

— Așa cum spuneam, au ieșit sărind pe acolo… a zis

Socolescu, întorcându-se și arătând cu brațul întins spre gardul dărăpănat din fundul curții. Au traversat cimitirul comunei, care se întinde în spatele gospodăriei, și au ieșit la șoseaua Albești-Andrăsești, continuând să meargă spre drumul național București-Constanța. Din păcate, câinele a pierdut urma imediat ce-am trecut de cealaltă parte a podului spre Ialomița. Mai exact, la fântâna care este pe intersecție, și-a încheiat el raportul, făcând un gest de regret.

— Ce știți despre victime? m-am decis s-o iau metodic, întorcându-mă spre șeful de post.

— Bărbatul se numea Leca Vergu, optzeci și trei de ani, iar femeia, Leca Tudora, șaptezeci și cinci de ani. Au fost foarte înstăriți. Creșteau oi, cai și porci, deținând circa patruzeci de hectare de pământ. Drept care, până la colectivizare, au fost considerați chiaburi… a început să turuie adjutantul.

— Tovarășe, chiar crezi că ar fi putut să fie uciși pentru că au fost cândva chiaburi? l-am întrerupt, înainte de a mă enerva de-a binelea. Te rog să-mi vorbești de situația actuală a victimelor!

După ce a clipit de câteva ori, derutat, a reînceput să spună:

— În ultimul timp erau pensionari ai gospodăriei colective și se ocupau cu creșterea păsărilor și a câtorva oi și porci, pentru vânzare. De asemenea, vindeau vin și

țuică din producția proprie…

— Deci în comună se știa că au bani, am conchis eu. Când au fost descoperite victimele?

— Azi-dimineață, în jurul orei șapte și jumătate…

— De către cine?

— De Ioana Petru, a arătat el spre gospodăria din dreapta, prin a cărei gard eram priviți cu stoicism de către zecile de săteni. Nevăzându-i pe bătrâni prin curte și știind că sunt bolnavi, s-a dus să-i întrebe dacă n-au nevoie de ceva…

— Când au fost văzute victimele ultima dată?

— Aceeași vecină spune că i-a vizitat pe soții Leca ieri seară, în jurul orei opt. Apoi, o oră mai târziu, când a ieșit să verifice dacă a închis bine cotețul de păsări, a văzut când vecinii ei au stins lumina…

— A auzit sau a remarcat ceva suspect?

Șeful de post mi-a răspuns printr-o clătinare de cap.

— Ați făcut cercetarea locului faptei? l-am întrebat pe procuror.

— Nu. V-am așteptat, pentru că mi-am spus că patru ochi văd mai bine decât doi.

— Perfect. Înainte însă de a ne apuca de cercetare, vă rog să-mi permiteți să dispun începerea investigațiilor de rutină.

— Sigur. Chiar vă rog…

— Tovarășe locotenent, m-am întors către tinerelul

înfofolit în cojoc, te rog să te înapoiezi pe traseul indicat de câine și să intri în toate gospodăriile din preajma drumului urmat de tâlhari, în vederea depistării sătenilor care au remarcat pe cineva azi-noapte pe teritoriul comunei. Te rog să iei notă despre toate persoanele văzute, chiar dacă unele din acestea sunt cunoscute de localnici!

— Am înțeles, m-a asigurat el, salutând cu mâna la borul pălăriei sale caraghioase și îndepărtându-se spre fundul curții.

— Tovarășe adjutant, l-am luat în primire pe șeful de post, printre locuitorii comunei ai indivizi care au avut de-a face cu noi?

— Mai sunt.

— Te rog să întocmești o situație care să cuprindă numele și isprăvile ce le-au comis. De asemenea, vreau și o listă a celor care nu se prea omoară cu munca…

— Mă duc s-o fac, tovarășe căpitan, a zis, ridicând mâna să mă salute.

— O clipă! Pentru că tot s-a adunat întreaga suflare a comunei în jurul nostru, să profităm de ocazie. Te rog să le transmiți că, pentru a-i putea captura pe cei care le-au ucis consătenii, avem nevoie de concursul lor. Pentru început, suntem interesați să aflăm ce persoane au fost văzute dând târcoale în ultimul timp gospodăriei victimelor. Totodată, dorim să știm cine cu cine s-a

întâlnit azi-noapte prin comună.

Când m-a asigurat că a priceput ce are de făcut și a pornit spre șosea, i-am spus și subofițerului care însoțea câinele de serviciu că se poate înapoia la unitatea lui.

— În sfârșit, ne putem apuca și noi de treabă, i-am zis procurorului, indicându-i cu o mână intrarea în locuința victimelor.

Ajungând lângă pragul ușii, procurorul s-a oprit, arătându-mi ușa și, apoi, broasca acesteia, care zăcea pe pământ:

— Oare faptul că infractorii au fost nevoiți să forțeze ușa nu demonstrează că ei erau străini de victime? Altfel ar fi fost firesc să se infiltreze în locuință, ca să zic așa, într-un mod pașnic. Și nu într-unul prin care riscau să se facă auziți de vecini. Nu credeți?

Am început prin a da din cap, însă am sfârșit prin a-l scutura:

— Urmare a experienței profesionale, am remarcat că instinctul de conservare se dezvoltă direct proporțional cu vârsta, ceea ce mă face să cred că victimele, fiind octogenare, ar fi trebuit să fie suficient de suspicioase pentru a refuza să primească musafiri în toiul nopții. Chiar dacă aceștia ar fi fost persoane cunoscute. Deci, după părerea mea, spargerea ușii nu poate impune ideea că agresorii erau niște venetici. Ba mai mult, faptul că au atacat victimele atât de repede, încât acestea

n-au mai apucat nici să se dea jos din pat, și nici să strige după ajutor, dovedește că au cunoscut la precizie topografia locului…

— Și totuși nu este obligatoriu ca ei să fi făcut parte din anturajul victimelor… Ce, n-ați întâlnit cazuri în care infractorii au dovedit că știu să se folosească de informațiile furnizate de un complice? s-a interesat, ceea ce dovedea că-și cunoaște bine meseria.

— Aveți dreptate. Va trebui să ținem seama de ambele variante, am admis, deși îmi spuneam că noua lui ipoteză vine tot în sprijinul versiunii mele, deoarece chiar și un eventual informator trebuia să se regăsească tot printre relațiile avute de victime.

Intrând după procuror, i-am făcut semn mustăciosului de la criminalistică să ne urmeze.

Cum ordinea relativă din bucătărie nu indica faptul că infractorii au zăbovit pe acolo, ne-am îndreptat spre camera în care se consumase drama și am început s-o privim, stând cu spatele lângă ușă.

Mi-a atras atenția o lampă de iluminat, cu petrol, care era așezată pe un scaun, la vreun metru de patul victimelor. A fost destul pentru a realiza că în încăpere nu este suficientă lumină și am ridicat instinctiv ochii pentru a căuta lampa electrică. Nu exista, dar, în schimb, am remarcat că tavanul este foarte jos și chepengul de la pod este deschis, sub el aflându-se o

masă, a cărei cuvertură, maro, era pătată cu urme de noroi.

— S-ar părea că au cotrobăit și pe sus, a zis procurorul, privind și el spre chepengul podului.

— Așa s-ar părea. Și cum scotocirea s-a făcut noaptea, nu este exclus ca infractorii să fi apelat la serviciile lămpii cu petrol, am spus, după care m-am întors spre locotenent și i-am arătat-o.

Văzând că-și scoate dintr-un buzunar o pereche de mănuși de cauciuc, m-am apropiat de pat. Pe așternut, în locul unde zăcuse bătrânul, se afla un drug dreptunghiular din lemn de stejar. L-am ridicat și l-am examinat. Era lat de aproximativ opt centimetri, gros de circa trei și lung de un metru și ceva. Ambele capete le avea subțiate, iar unul dintre ele era mânjit cu sânge coagulat.

— Arma crimei! a zis procurorul, privind și el drugul peste umărul meu. Probabil că după utilizare a alunecat sub corpul victimei.

L-am aprobat, continuând să mă uit la ea și să mă întreb la ce ar fi putut să servească, mai înainte de a fi folosită ca unealtă a morții.

— E o doagă de fund de butoi, a zis din spatele meu mustăciosul de la criminalistică, exact în momentul în care, ducând-o la nas și mirosind-o, am simțit un damf de vin trezit. Din păcate, materialul fiind poros, nu se

pot decela amprente digitale, s-a grăbit să adauge de teamă că i-aș putea cere imposibilul.

Cum ceea ce-mi spusese el nu constituia pentru mine o noutate, am dat din cap, așa, din politețe, și m-am adresat procurorului:

— Când vom găsi butoiul la care se va potrivi această doagă, am motive să cred că depistarea infractorilor nu va mai ridica probleme deosebite…

— Cu condiția ca butoiul despre care vorbiți să nu aparțină chiar victimelor! a zis el, parcă ghicind rezerva pe care tocmai voiam s-o exprim.

— Nu vom urmări această pistă decât după ce ne vom convinge că ne poate pune pe urma criminalilor, l-am asigurat, pentru a-i face o bucurie. Și am continuat: După toate probabilitățile, avem de-a face cu cel puțin doi autori. Deoarece, dacă victimele n-ar fi fost atacate în mod simultan, una dintre ele ar fi reușit să dea alarma. Și asta nu s-a întâmplat. Ba mai mult, faptul că victimele s-au lăsat surprinse în pat, în pofida faptului că spargerea ușii ar fi trebuit să le trezească din somn, demonstrează că agresiunea s-a făcut cu o mare viteză și că fiecare dintre agresori a știut cu precizie pe cine trebuie să atace.

— Iar soarta victimelor fiind pecetluită în mod deliberat, încă înainte ca infractorii să fi irupt peste ele… Această intenție rezultând chiar din faptul că au intrat,

cu arma crimei, m-a completat procurorul, arătând spre doagă.

Raționamentul fiind corect, l-am aprobat fără nicio ezitare. Apoi, remarcând din nou că tavanul este foarte coborât, am luat drugul și, instalându-mă lângă tabliera de la picioarele patului, l-am ridicat cu ambele mâini și am urmărit traiectoria făcută de extremitatea mânjită cu sânge pentru a ajunge la perna pe care zăcuse capul bătrânului. De câte ori am repetat gestul, capătul celălalt s-a lovit de tavan.

— Agresorul bătrânului este mai scund ca dumneavoastră, a conchis procurorul, de îndată ce a priceput scopul îndeletnicirii mele.

— Așa rezultă… Altfel ar fi lovit în tavan.

— Am terminat, tovarășe căpitan, m-a anunțat criminalistul, așezând la loc, pe scaun, lampa cu petrol. Într-adevăr, am ridicat câteva impresiuni digitale.

— Victimele au fost amprentate?

— Nu, am să fac această operațiune la morgă.

— Urmele de pe masă pot fi exploatate? l-am mai întrebat, arătând cuvertura maron.

— Nu, sunt numai câteva pete care provin de la gheața care s-a topit de pe încălțămintea celui care s-a suit pe masă.

— În timp ce eu și tovarășul procuror vom continua cercetarea în celelalte încăperi, te rog să faci un control

amănunțit al camerei, i-am cerut, ducându-mă și deschizând cea de-a doua ușă a încăperii.

Avea aceleași dimensiuni cu prima și era folosită drept cameră de zi. În stânga era o ușă, blocată din interior cu o bucată de scândură, care dădea spre o verandă. Pe o masă se afla o altă lampă cu petrol și, alături de ea, o *Biblie*. Sertarul mesei era zvârlit pe dușumea și în jurul lui un maldăr de acte și hârtii. Deasupra tuturor se afla puful unei pilote, aruncată pe spătarul unui scaun.

Cum în peretele opus se mai afla o ușă, m-am dus și am deschis-o. Am văzut o cămară ale cărei geamuri dădeau spre curtea de la șosea. Era plină cu saci de cereale, borcane cu murături, bucăți de slănină agățate de tavan și mai multe damigene, care, după mirosul din cămară, conțineau vin și țuică.

— S-ar părea că pe aici n-au lăsat urme, am zis.

Procurorul a dat din cap și a făcut stânga-mprejur.

L-am urmat și, ajungând în dormitor, m-am urcat pe masă și mi-am vârât capul prin chepeng. Podul era încărcat cu tot felul de vechituri, acoperite de un strat gros de praf.

— Au renunțat să se mai urce în pod, am constatat, sărind jos de pe masă.

— Probabil că celălalt, care între timp se ocupase cu torturarea femeii, a reușit s-o „convingă" să-i spună ce-

l interesa, a zis procurorul, urmărindu-mi raționamentul.

Întrucât reușisem să-mi fac o imagine a afacerii pe care trebuia s-o elucidez, m-am întors și am pornit spre ieșire.

Ajungând în camera unde se comiseseră omuciderile, m-am adresat criminalistului:

— S-ar putea ca unul din infractori, când a lovit cu doaga, să se fi sprijinit cu o mână de rama patului…

— Am și căutat, dar n-am găsit nimic, tovarășe căpitan, mi-a răspuns cu promptitudine.

Ieșind din bucătărie, am trecut la vizitarea atenanselor gospodăriei, care se continuau după locuință, spre fundul curții.

Prima anexă era o magazie din scânduri, fără ferestre. În clipa în care am deschis ușa, am auzit un scâncet. Am scos imediat lanterna, și când fasciculul luminos a străpuns întunericul, am văzut câteva stive cu lemne de foc și, la picioarele acestora, un câine ciobănesc care, ridicându-se de pe pământ, a început să se gudure și să chelălăie. Când m-am apropiat de el și l-am liniștit, mângâindu-l pe cap, am văzut că de zgardă îi atârnau câțiva metri de lanț.

— Ce-o fi căutând aici? s-a întrebat procurorul, urmărindu-mă cu privirea din ușă.

— Probabil că l-or fi adăpostit ca să nu înghețe.

— În mediul rural nu există astfel de preocupări. Câinii sunt ținuți în curte, indiferent de intemperii.

Cum pe câine nu-l puteam întreba cu ce ocazie se află în magazie, l-am scos afară și mi-am continuat trecerea în revistă a anexelor. Am intrat într-o altă magazie, care, după utilajele rudimentare așezate pe lângă pereții din scânduri, era folosită pentru vinificare. Am măturat cu privirea un zdrobitor și un teasc de vin și m-am îndreptat spre peretele opus, lângă care se aflau stivuite câteva butoaie cu iz de vin și țuică. N-a trebuit să le examinez cu o lupă, pentru a-mi da seama că niciunul din poloboace nu avea o capacitate mai mare de două sute de litri, în timp ce doaga transformată ad-hoc într-o armă de ucidere ar fi trebuit să lipsească de la un butoi de aproximativ zece ori mai mare.

— Deci a fost adus din afară, a zis procurorul, pe când ieșeam.

Am dat din cap aprobator și am reluat vizitarea gospodăriei. A urmat un grajd, un saivan cu câteva oi, o cocină cu patru porci, un teren cultivat cu viță-de-vie și, în final, un gard dărăpănat, care despărțea proprietatea de cimitirul comunal.

Întorcându-ne spre locuință, atât eu cât și procurorul am continuat să privim cu insistență solul, cu speranța că vom depista vreo urmă de încălțăminte lăsată de infractori. Dar n-am avut această șansă, pentru că

pământul înghețase tun în noaptea precedentă. În schimb, când am ajuns în dreptul cotețului de păsări, m-am împiedicat într-o sârmă ruginită, care atârna dintr-un cârlig bătut în peretele grajdului. Curiozitatea m-a făcut să mă opresc și să mă uit în jurul meu. De un stâlp, care susținuse gardul despărțitor de ograda din dreapta, atârna o altă sârmă la fel cu cea de care mă împiedicasem. M-am aplecat imediat, am ridicat capătul sârmei de la picioarele mele.

— Ce-ați găsit? s-a interesat procurorul, apropiindu-se.

— Sub rezerva unor verificări complementare, cred că am aflat de ce se afla câinele în magazie, am spus, arătându-i capătul liber al sârmei, care, în contrast cu restul ei, strălucea. Lanțul câinelui s-a aflat pe sârmă, iar infractorii, pentru a-l împiedica să latre și să alarmeze vecinii, l-au închis în magazie, înainte de a ataca victimele.

— Au tăiat-o cu un clește?

— Nu se vede o tăietură, ci o subțiere. Probabil că au apăsat pe sârmă până a cedat.

— Această constatare susține ipoteza că agresorii trebuiau să fie în mod obligatoriu niște obișnuiți ai casei…

Pentru că niște străini n-ar fi îndrăznit să facă o astfel de manevră cu ditamai dulăul.

Cum această variantă era oricum bine înșurubată în mintea mea, n-am avut motive să-i contrazic, așa că i-am propus să mai dăm o raită prin casă, urmând apoi să stabilim planul de cercetări.

Ajungând în dormitor, l-am văzut pe locotenent îngenuncheat lângă patul unde zăcuseră victimele și scotocind printr-un maldăr de cârpe.

— Le-am scos de sub pat, mi-a explicat, văzând că m-am oprit lângă el.

— Și?

— Era învelită în mai multe cârpe, a răspuns, arătându-mi cu brațul întins o cutie de carton, pusă pe masă.

M-am apropiat de ea și am privit-o. Deși ambalajul era înnegrit și pătat cu grăsime, inscripția rămăsese suficient de lizibilă pentru a vedea că, odată, fusese o cutie de „Rahat cu nuci".

Înăuntru se afla un teanc de bancnote de o sută de lei. După ce le-am numărat, am găsit treisprezece mii și cinci sute de lei.

— Dacă au renunțat să-i caute și pe ăștia, înseamnă că suma pe care au găsit-o era cu mult mai mare, am conchis.

— Da, cam așa îmi spuneam și eu, m-a susținut procurorul. Și acum, să tragem primele concluzii. Ce părere aveți?

— În mod cert, îndrăzneala și priceperea de care au dat dovadă demonstrează că autorii dublului asasinat sunt niște tâlhari cu experiență. Deoarece pe niște amatori nu i-ar fi putut duce capul să ucidă o victimă pentru a o putea tortura, ca să zic așa, în „liniște", pe a doua. În consecință, voi trimite de îndată I.G.M.-ului o descriere a felului în care au acționat infractorii, pentru a se verifica cartotecile cu moduri de operare asemănătoare. În paralel, voi face cercetarea de rutină.

Procurorul s-a declarat de acord cu bunele mele intenții și, mai înainte de a pleca, mi-a cerut să-l țin în permanență la curent cu mersul anchetei.

— Tovarășe locotenent, m-am adresat criminalistului, când am rămas singuri, du-te, te rog, să iei amprentele victimelor, pentru a ști dacă impresiunile papilare de pe lampa cu petrol ne sunt de folos. De asemenea, depune și banii găsiți la inspectorat, am dispus, arătându-i cutia de pe masă.

Când am ieșit și eu pe poartă, am văzut că frigul își spusese cuvântul, deoarece, cu excepția subofițerului, care veghea în fața curții, și a lui Vartunian, care stătea cu capul pe volan, scufundat într-o adâncă „meditație", nu mai era nimeni pe șosea.

I-am spus subofițerului că sunt prin vecini și m-am îndreptat spre gospodăria din dreapta.

*

Probabil că fusesem ținut sub o observație permanentă, deoarece nici n-am pășit bine în curte, și o ușă s-a și deschis. Și-a făcut apariția o femeie care, după ce m-a poftit în casă, m-a informat că ea a descoperit drama consumată în curtea vecină. După ce-am lăsat-o să-mi povestească împrejurările care au determinat-o să intre în locuința familiei Leca, am întrebat-o:

— Ce-ați făcut după ce-ați văzut că vecinii dumneavoastră fuseseră omorâți?

— Păi ce să fac?… Am fugit la dispensar și am adus-o pe asistentă să vadă ce poate să facă… Că nu știam că bătrânii sunt morți de tot… Pe urmă, după ce domnișoara s-a uitat la ei și a văzut că cum e, mi-a zis să dau fuga dupe șefu' de post…

— Vă rog să-mi spuneți ce-ați făcut după ce-ați intrat în casă prima oară. Adică, pe unde ați umblat și pe ce-ați pus mâna?

— Doamne ferește! Da' cum să pun mâna, că-s femeie cinstită! a zis, închinându-se contrariată.

— Eu n-am spus că ați luat ceva din casă, ci v-am întrebat dacă ați atins sau ați pus mâna pe vreun obiect. Pentru că noi vom încerca să-i găsim pe cei care v-au omorât vecinii și după urmele lăsate de degete, i-am explicat, ridicând o palmă și arătându-i-o.

— Aha! a exclamat, minunându-se de parcă i-aș fi spus că sunt sfântul Petru în persoană. Nu, n-am pus

mâna pe nimica… căci nici n-am mai intrat înăuntru. Fiin'că am văzut din bucătărie cum merge treaba, și tare m-am speriat… Că d-aia am fugit oblu la dispensar.

— Azi-noapte ați văzut sau ați auzit pe cineva umblând prin curtea vecinilor dumneavoastră?

A dat din cap că nu.

— Nici pe câinele lor nu l-ați auzit lătrând?

— Numa oleacă, spre miezul nopții. Da' ce, ăla-i câine?

a aruncat cu dispreț. Pă cât îi de mare, pă de două ori e de bleg.

— Nu mușcă?

— Ce să muște, că dacă pui mâna pă el, nici de lătrat nu mai latră.

— Dar al dumneavoastră a lătrat azi-noapte?

— Dară cum să latre, dacă nici n-am câine… c-asta-i gură-n plus de hrănit. Da'acu, dacă umblă bandiții prin comună, o să-mi iau unu! s-a angajat ea.

— Familia Leca își închidea noaptea câinele în magazie? am întrebat-o, pentru a verifica ipoteza pe care o fabricasem când am dat peste sârmă ruptă.

— Nici gând! Locul dobitocului e-n curte, mai abitir noaptea, când hoții pot da iama prin cotețu' de orătănii.

— Bine, am zis cu satisfacție, deoarece, prin stabilirea faptului că infractorii au închis dulăul, rezulta, și pe această cale, că erau atât de bine informați asupra

situației din gospodăria victimelor, încât nu trebuia să-i caut prea departe de aceasta. Acum, am să vă rog să-mi spuneți ce persoane îi vizitau.

— Nu știu cum să vă zic, da' la ei venea mulți și de prin alte părți… Că mai acu vro trei ani ne și certaserăm, pen' că, după ce beau la ei, se deschidea la prohab și-mi stropea gardu'…

— Chiar așa multe persoane veneau la vecinii dumneavoastră? m-am îndoit eu de afirmația ei. Pentru ca imediat să vreau să aflu ce înțelege ea prin „mulți": Erau vreo zece? i-am zâmbit, tolerant.

— Ce ziceți dumneavoastră zece, dom'le! a fost rândul ei să-mi zâmbească cu îngăduință. Erau sute și veneau ca la moară!

„Dumnezeule!" am exclamat în sinea mea, cu disperare. Și eu care-mi imaginasem că, dacă mă învârtesc printre puținele relații pe care le-ar fi putut avea niște țărani bătrâni, în doi timpi și trei mișcări i-am și umflat pe autori!

— Dar ce persoane îi vizitau mai des știți?

— Așa, pă câțiva din ăia de le venea în casă, io-i cunosc, a zis, probabil făcându-i-se milă de mutra mea. Da' io zic că mai bine ar fi să vă uitați-n caietu' lu' Tudora…

— Ce caiet? a fost firesc să vreau să știu.

— Ăla-n care trecea pe ăia ce luau vin pă datorie, or'

le da bani cu-mprumut.

— Împrumutau și bani cu dobândă? mi-a zburat repede gândul la Raskolnikovul[18] lui Dostoievski[19], într-o eventuală versiune autohtonă.

— Cam dădea, c-avea mulți.

— Cât de mulți?

— Lumea zice c-avea vro sută și cincizeci de mii.

— Și unde ținеau acest caiet? am întrebat, deși eram convins că prima grijă a infractorilor a fost să-l ia și să-l distrugă, pentru a împiedica să se ajungă la numele lor.

— În sertarul mesei din camera de zi… E un caiet de școlari, cu-mbrăcăminte albastră.

— Pentru că știți cum arată, am să vă rog să veniți cu mine și să mă ajutați să-l găsesc… i-am propus, în pofida faptului că știam că nu am nicio șansă să-i mai dibuiesc.

În timp ce ieșeam din casă, mi-am continuat

---

[18] Personaj din romanul „Crimă și pedeapsă", care pune la cale uciderea și jefuirea unei bătrâne cămătare, pentru a-și rezolva problemele financiare, dar și din dorința de a-și demonstra lui însuși că este îndreptățit să o facă.

[19] Fiodor Dostoievski (în rusă Фёдор Михайлович Достоевский, n. 30 octombrie/11 noiembrie 1821, Moscova, Imperiul Rus – d. 9 februarie 1881, Sankt Petersburg, Imperiul Rus) a fost unul din cei mai importanți scriitori ruși, operele sale având un efect profund și de durată asupra literaturii, filosofiei, psihologiei și teologiei secolului al XX-lea. Cele mai cunoscute creații ale sale sunt cele patru mari romane, Crimă și pedeapsă, Idiotul, Frații Karamazov și Demonii, precum și nuvela Însemnări din subterană. În total, opera sa numără unsprezece romane, trei nuvele, șaptesprezece povestiri precum și numeroase alte lucrări. S-a făcut de asemenea remarcat și pentru activitatea de jurnalist.

chestionarea:

— Ce rude au în comună?

— N-au pă nicăieri, c-a murit toți.

— Veneați des la ei în casă?

— Veneam, că-i ajutam… Că, săracii, era bătrâni și bolnavi…

— Ați fost și ieri la ei?

— Fost, a încuviințat.

— Asta înseamnă că v-ați putea da seama dacă s-a luat ceva din casă? am consultat-o, când am intrat în curtea victimelor.

Ea a dat din cap și eu am rugat-o să-mi indice tot ceea ce lipsește sau i se pare că se prezintă altfel decât știa ea că ar trebui să fie.

— D-acolea lipsește ceva! a zis, de îndată ce-am trecut pragul dormitorului, arătând cu brațul întins spre peretele de care era lipit patul în care zăcuseră victimele.

— Ce anume?

— O scoarță de i-o vândui io, mai acu anu'…

Apropiindu-mă de locul indicat, am văzut în perete patru capete de cuie, care delimitau un dreptunghi, cu o latură de șaptezeci și cinci de centimetri și cealaltă de un metru și jumătate.

— Ce fel de covor era? am întrebat cu interes, revenind spre ea.

— Unu frumos… din lână-lână! De l-am făcut io la gherghef, pă când mai ieram fătucă…

— Am să vă rog să-mi descrieți culorile și desenul pe care le avea.

— Așa-i greu de zis… a ezitat. Mai bine vi-l arăt pă ala de-l mai am acas'… Că-s chiar la fel, pent' că le făcui odat'.

— Foarte bine! m-am învoit bucuros. Când terminăm aici, ne înapoiem la dumneavoastră. Acum, spuneți-mi dacă mai lipsește ceva.

— Nu mai văz nimica lipsă, m-a anunțat, ridicând din umeri, după ce a privit cu luare-aminte prin încăpere.

— Știți unde își țineau banii? am întrebat-o și cu scopul de a testa, pentru orice eventualitate, dacă n-ar putea fi și ea implicată în afacere.

Când ea și-a scuturat capul că habar n-are, am poftit-o în camera următoare.

— Acolo-și avea caietu' de care v-am zis, a spus, indicându-mi cu mâna spre sertarul și maldărul de acte și hârtii aruncate pe dușumea.

— Pentru că l-ați mai văzut, vă rog să mi-l arătați, i-am cerut.

A făcut câțiva pași, s-a aplecat și, vârându-și mâna printre hârțoage, a extras un caiet hărtănit, cu coperți bleu, pătate și ferfenițite, și mi l-a înmânat.

— Ăsta e? am zis, surprins să constat că nu fusese luat

de infractori.

— Ăsta-i! m-a asigurat ea.

L-am răsfoit. La origine a fost un caiet dictando, de cincizeci de file. Ustensila cu care se făcuseră consemnările trebuie să fi fost un creion bont. Mai puțin cifrele de la capetele de rânduri, textul în litere n-ar fi putut să fie descifrat, cred, nici chiar de Champollion, admițând că l-aș fi putut convinge să revină printre cei vii. Cum erau scrise vreo patruzeci de file și pe fiecare se aflau în medie douăzeci de rânduri, mi-am spus că ar putea conține în jur de opt sute de nume. Admițând că mâzgăleala pe care o priveam se referea într-adevăr la niște nume de persoane!

— S-ar părea că este foarte vechi. Dumneavoastră știți că se folosea de el și acum, în ultimul timp? am întrebat-o, cu intenția să-i arunc imediat înapoi, dacă dă un răspuns negativ.

— Sigur! Doară altu' n-avea! a replicat cu convingere.

Mi-am disimulat un oftat și am vârât caietul în buzunarul hainei, invitând-o să-mi spună dacă lipsește ceva din camera de zi. Ea a clătinat din cap și eu am poftit-o să intre și în încăperea utilizată drept cămară.

Cum nici aici n-a făcut observații, am luat cu mine arma crimei și am condus-o spre ieșire.

Ajungând în stradă, am rugat-o să mă aștepte și m-am dus la mașina de serviciu.

— Unde mergem? a întrebat Vartunian, când am deschis portiera, ridicându-și buimăcit de somn capul de pe volan.

— Mii de scuze că mi-am permis să vă tulbur somnul, mult stimate tovarășe plutonier! i-am aruncat cu severitate, deși îmi venea să râd de viteza cu care clipea pentru a-și obișnui ochii cu lumina zilei.

— Da' nu dormeam, tovarășe căpitan! Tocmai mă gândeam că ar trebui să fac o revizie la motor, pentru că…

a început el să îndruge.

Nu l-am mai ascultat. Am pus doaga pe podeaua mașinii, am înșfăcat polaroidul de lângă fereastra-lunetă și am trântit portiera la loc.

Ajungând în casa martorei, aceasta mi-a arătat, prinsă pe un perete, o carpetă cu urzeală din fire de lână. Era lungă de un metru cincizeci și lată pe jumătate. Avea fondul negru, chenar maro-deschis și motive naționale de culoare verde, grena, albastru și roz.

Am căutat un unghi bun și l-am vizat cu obiectivul polaroidului. După aceea, am scos fotografia și am privit-o. Era aidoma cu obiectivul, inclusiv nuanțele. Satisfăcut, mi-am vârât-o în portofel și am mai făcut o fotografie pe care, rezervând-o pentru multiplicare, n-am mai extras-o din aparat.

Ajungând lângă subofițerul care străjuia poarta,

jucând bătuta pe loc pentru a se încălzi, l-am văzut apropiindu-se pe locotenentul de la urmăriri criminale. M-am oprit, așteptându-l.

— A ieșit ceva? l-am întrebat, privindu-i amuzat pălăriuța vânătorească, ce nu-i acoperea bine nici creștetul capului.

A dat din cap și a început să raporteze:

— În preajma locului unde câinele de serviciu a pierdut urma infractorilor este o fântână, iar în apropierea acesteia sunt trei gospodării. Din discuțiile pe care le-am avut cu unul din sătenii respectivi a rezultat că spre dimineață, în jurul orei patru, a început să-i latre câinele și, cum i se mai luaseră păsări din coteț, a ieșit să vadă ce se întâmplă. Astfel, a văzut doi indivizi scoțând apă din fântână și spălându-se. Tot ce-am putut afla de la martor a fost că unul ar fi foarte înalt și celălalt scund. Dar ceea ce mi se pare esențial este faptul că el a remarcat, la o distanță de câțiva zeci de metri de ei, și o „Dacia" galbenă în staționare…

— Și te gândești că prezența mașinii ar putea explica pierderea urmelor?

A dat din cap a confirmare, continuând:

— Pornind de la această idee, am încercat să stabilesc dacă prezența autoturismului ar putea avea și altă justificare. Dar nu a rezultat o astfel de posibilitate, deoarece sătenii care locuiesc în celelalte două

gospodării n-au fost vizitați de nimeni cu o astfel de mașină, a încheiat, cu subînțeles.

Cum între pierderea urmelor și prezența insolită a autoturismului apărea o coincidență care nu se putea neglija, l-am întrebat:

— Se poate pune bază pe afirmația martorului că autoturismul ar fi o „Dacia"?

— Cum această întrebare mi-am pus-o și eu, l-am rugat să mă însoțească la șosea și să-mi arate o mașină „Dacia". Deși au trecut multe tipuri de mașini, n-a greșit niciodată.

— În consecință, putem admite că infractorii s-au deplasat cu o mașină care are marca și culoarea indicată de martor, m-am declarat de acord.

— Din păcate, în țară avem sute de mii de mașini „Dacia", din care galbene… sunt zeci de mii, a adăugat strâmbând din nas.

Cum nu-mi spunea nicio noutate, eu am tăcut, iar el a continuat:

— Dacă au fost nevoiți să se folosească de un autoturism, înseamnă că au venit de departe…

Deși concluzia colaboratorului meu nu era lipsită de logică, nu puteam să nu țin seama de faptul că, după lucrătură, aveam de-a face cu niște profesioniști. Adică exact acea categorie de infractori care, în afară de faptul că știu să-și șteargă urmele, se pricep teribil de bine să

fabrice și niște piste ce pot conduce oriunde, mai puțin spre propriile lor persoane.

— Socolescule, i-am spus, petrecându-mi cu familiaritate un braț peste umerii lui înguști și ciolănoși, există multe elemente care pledează pentru faptul că autorii au făcut parte din anturajul victimelor, ceea ce impune concluzia că aceștia ar putea fi, în egală măsură, și de prin partea locului. În consecință, cum noi nu ne putem permite să ne dispersăm în mod simultan pe mai multe direcții, ne vom concentra toată atenția asupra versiunii că infractorii sunt localnici! Iar dacă, în timp ce îi trecem pe toți prin sită fină, apar fire noi, vom proceda în consecință!

— Adică aplicăm zicala: „Ce-i în mână nu-i minciună”

m-a aprobat el, zâmbitor.

— Exact! Așa că hai să mergem la post și să stabilim cum este mai bine să apucăm taurul de coarne…

În timp ce Vartunian pornea motorul, i-am arătat doaga de la picioarele noastre și i-am povestit despre speranțele pe care mi le puneam în depistarea butoiului, de la care aceasta ar fi trebuit să lipsească…

*

Deschizând ușa, adjutantul stătea așezat în fața unei mașini de scris și împușca cu încetinitorul literele, ținându-și ambele mâini la înălțimea umerilor, ca un

cățel care face sluj.

— Cum stăm cu lista persoanelor susceptibile să fie amestecate în afacere? l-am întrebat.

— La ea lucrez, tovarășe căpitan, dar merge greu… Știți, eu nu prea știu să bat la mașină, s-a scuzat el, ridicându-se repede de pe scaun.

— Și atunci pentru ce-ți pierzi timpul scriind-o la mașină?

— Bine, dar nu-mi puteam permite să v-o dau așa…

— Te rog să mi-o dai scrisă de mână! l-am întrerupt.

— Încă nu e gata… a replicat cu timiditate.

— Am să te rog s-o termini până mâine dimineață, i-am cerut cu severitate, deși îmi venea să râd de spășenia cu care se uita la mine.

— Am înțeles. Mâine la prima oră va fi gata.

— Despre sătenii care au circulat azi-noapte prin comună ai aflat ceva?

— Așa cum mi-ați ordonat, le-am vorbit deja locuitorilor care erau adunați în fața casei victimelor despre asta, dar au ridicat din umeri. Aceștia erau însă numai o minoritate, așa că am convocat pentru mâine toată suflarea comunei la sediul școlii…

— Când vei discuta cu ei, te rog să-i întrebi și dacă a văzut vreunul dintre ei un autoturism „Dacia", galben, care s-ar părea că a staționat în preajma fântânii de unde s-a pierdut urma infractorilor. În altă ordine de idei, în

lipsa mea, ancheta va fi condusă de tovarășul locotenent!
am dispus.

În timp ce Socolescu, mândru nevoie mare, mă privea plin de recunoștință, am părăsit încăperea.

Ieșind din post, am ridicat privirea și am văzut un cer înstelat și o lună rotundă și strălucitoare. Pentru o clipă, gândul mi-a zburat la o noapte de august, pe litoral. Dar, în următoarea fracțiune de secundă, simțindu-mi obrajii biciuiți de gerul cumplit care se lăsase, timida reverie a cedat locul instinctului de conservare și m-am grăbit să ajung în mașină, chiar mai operativ decât o gospodină căreia îi dă laptele în foc.

*

A doua zi dimineața, când mi-am făcut apariția la I.G.M., datorită reflexului condiționat, mi-a și zburat gândul la poveștele *sheriff*-ului de la Tombstone. Dar am realizat pe dată că, în situația mea, o atitudine precaută era complet deplasată. Deoarece nu vedeam ce-ar putea să fie mai rău decât cazurile care-mi stăteau deja pe cap, unul la Mihăilești și, de ieri, altul, și mai „promițător" la Albești.

În consecință, cu resemnarea celui care știe că nu mai are ce pierde, m-am îndreptat cu fruntea ridicată spre biroul meu.

Timp de două ore am alcătuit fișa modului de operare

a infractorilor de la Albești. Când am dat să mă ridic, mi-am amintit de ordinul primit de la șeful direcției și m-am reașezat, pentru a face o descriere asemănătoare și pentru felul în care a fost ucis țăranul de la Mihăilești…

Când mi-am terminat treaba, am părăsit biroul.

Primul drum l-am făcut spre Identificarea judiciară. Locotenentul care m-a întâmpinat, un lungan deșirat, m-a privit întrebător, cu doi ochi albaștri, dindărătul unei perechi de ochelari cu vizoare mici și rame din sârmă, pe care îi ținea proptiți pe vârful nasului, iar eu i-am întins fișele pe care le completasem.

— M-ar interesa acea categorie de infractori care utilizează un *modus operandi*[20] asemănător, am zis.

Le-a luat și a început să le examineze, pe rând, în timp ce-și mușca buza inferioară. Timpul s-a pornit să alunece, pe când el, teribil de preocupat, își înfigea dinții în buză cu atâta poftă, încât, exasperat, tocmai mă pregăteam să-l întreb dacă n-ar vrea să-i aduc câteva chifle și muștar, ca să-i fac masa mai bogată.

Nu mi-a lăsat însă răgazul să-mi rostesc generoasa ofertă, deoarece, împingându-și din nou ochelarii spre vârful nasului, a ridicat ochii spre mine, catadicsind:

— De fapt, în ambele descrieri este vorba de unul și

---

[20] Mod de operare, obiceiurile cuiva de a lucra, în special în contextul afacerilor sau al investigațiilor penale.

același lucru. Adică despre agresiuni cu corpuri contondente, la nivelul calotei craniene.

— Este o simplă aparență, am spus, amuzat de mutrișoara lui de savant distrat. Deoarece, deosebit de faptul că, în omorurile care se produc la noi, bâta se situează pe primul loc în ierarhia modurilor de luare a vieții, cele două cazuri au un caracter strict specific. Dacă în primul caz se poate vorbi de o agresiune tipică, prin simplitatea ei, în al doilea primează aspectul complexității. Și, susținând acest caracter, mă refer în mod expres la faptul că femeia a fost legată, i s-a pus căluș și a fost torturată înainte de a fi ucisă prin strangulare. Deci, suntem obligați să admitem că avem de-a face cu două moduri de operare total diferite. Prin urmare, doresc o situație a infractorilor care „lucrează" după sistemele pe care le-am descris, am conchis, arătând spre cele două file pe care i le înmânasem.

— E în regulă! a admis el, după ce m-a urmărit atent, continuând bineînțeles să-și morfolească buza. Am să mă apuc imediat de întocmirea fișelor pentru programarea memoriei computerului. Dacă reveniți peste o oră, veți găsi situația cerută.

Întrucât mai aveam de făcut două drumuri, am plecat atât de repede, încât abia ulterior mi-am adus aminte că am uitat să-l întreb dacă nu l-ar interesa niscaiva mușțar și chifle.

Discuția care a urmat la laboratorul foto a fost fără istoric. După ce-am lăsat negativul covorului presupus a fi dispărut din casa victimelor, mi s-a spus că până mă duc la bufet și beau o cafea, ei îmi vor executa cele trei sute de copii solicitate.

Maiorul cu care am discutat în secția de expertiză grafologică, după ce a răsfoit caietul pe care i-l înmânasem, a strâmbat din nas:

— Abia acuma îmi dau seama de valoarea pisicii mele… Pentru că în comparație cu această zmângăleală, ea ar merita să devină o profesoară emerită de caligrafie!

— Mă bucur să aflu că aveți o mâță atât de talentată, i-am zâmbit, ținându-i hangul.

M-a privit bănuitor, probabil întrebându-se dacă nu-l iau peste picior, și m-a întrebat:

— Când vă trebuie „traducerea”… sau, mai degrabă, decodificarea, pentru că nici nu-mi dau seama ce-o mai fi și asta! a zis, aruncând caietul pe masa lui de lucru.

— Am venit cu mai multe lucrări și în următoarea oră sunt gata. Dacă în acest interval aș putea obține și rezultatul expertizei dum…

— Tovarășe căpitan, vă dați seama ce-mi cereți? m-a întrerupt, uitându-se la mine de parcă nu i-ar fi venit să creadă că vorbesc serios. Păi ce mi-ați adus dumneavoastră e o daraveră care nici în trei luni de zile

nu poate fi descurcată!

Deși afirmația lui nu a contribuit cu nimic la sporirea bunei mele dispoziții, mi-am spus că are totuși un aspect pozitiv, deoarece oferă o bază de discuții pentru tocmeală.

— Tovarășe maior, apelez la ajutorul dumneavoastră colegial, am zis rugător, pentru a-i atinge coarda simțitoare. Este vorba de o bandă de tâlhari care, deprinzându-se cu uciderea victimelor, vor lua și alte vieți dacă nu-i oprim cât mai repede posibil.

— Și vreți să-mi spuneți că o să-i prindeți cu terfelogul pe care mi l-ați adus? a întrebat, aproximativ impresionat de spusele mele.

— În mod sigur! am replicat, străduindu-mă să-mi compun o figură care să-mi întărească afirmația. Deoarece avem informații precise că numele lor sunt notate în caiet, am adăugat, fără să clipesc, ca să fiu și mai convingător.

— Bine. Vă dau descifrarea în două săptămâni, a concedat[21] el.

Dându-mi seama că nu mai este cazul să întind coarda pentru a obține o scurtare a termenului, l-am luat altfel:

— Tovarășe maior, vă mulțumesc mult pentru solicitudinea dumneavoastră. Totodată, mai am o

[21] Acord ca o favoare, drept ori privilegiu.

rugăminte. Pentru a nu-mi bloca cercetarea, aș dori, dacă este posibil, să-mi furnizați treptat porțiunile pe care ați reușit să le descifrați. Astfel încât să putem lucra în paralel.

— Sigur. De ce nu? a dat el din cap. Unde doriți să vă trimit fragmentele de text?

— La postul de miliție al comunei Albești. Iar dacă ați putea să-mi dați chiar astăzi ceva, înainte de a pleca acolo, ar fi formidabil.

Deși nu mi-a lăsat impresia că a apreciat cu prea mult entuziasm ultima mea cerere, mi-a propus ca, înainte de a pleca, să trec pe la el.

*

— Tocmai am terminat… mi-a spus tipul cu mutră de savant distrat când am revenit la Evidența operativă.

— Și?

— Asta este tot ce a avut computerul nostru înmagazinat la capitolul *modus operandi* a zis, înmânându-mi două file.

Am privit prima listă. Era completată pe ambele părți cu o succesiune de nume-prenume, infracțiunile comise de respectivii, o descriere laconică a acestora, condamnările suferite și adresele unde ar fi putut, probabil, să se afle.

— Aici îi veți găsi pe delincvenții care și-au atacat victimele cu corpuri contondente, mi-a explicat

locotenentul, privind peste umărul meu. Iar pe lista cealaltă îi aveți pe cei care au comis tâlhării prin imobilizarea victimelor… a adăugat, pe când remarcam, răsuflând ușurat, că, spre deosebire de prima situație nu conținea decât unsprezece nume.

Cum cea de-a doua listă era mai specifică pentru cazul de la Albești, am început s-o privesc cu atenție. În dreptul rubricii care indica adresa, am văzut că un infractor decedase în urmă cu trei ani, doi fuseseră executați, iar alți cinci continuau să se afle în pensiunea statului, prin diverse penitenciare.

— V-aș ruga să-mi dați fișele de caracterizare pentru acești „domni", i-am cerut, indicând cu degetul restul de trei infractori care figurau ca fiind în stare de libertate.

— Le-am și pregătit, a spus, întorcându-se și luând de pe masa lui de lucru trei formulare din hârtie cartonată. Vă rog să le consultați! m-a invitat, arătându-mi scaunul lui. Între timp eu am să mă reped la bufet, să-mi iau un sandviș.

Un sfert de oră mai târziu, când ofițerul a revenit, eu îmi terminasem lectura, trăgând concluzia că oricare dintre ei ar fi putut să fie implicat în dubla omucidere. Dar în mod special unul, care avea la activ două tâlhării. Una se produsese împotriva unei femei, pe care o legase de mâini și picioare cu o cârpă găsită în casa victimei.

Iar a doua fusese comisă contra unui bătrân din Moroieni, la instigarea unui tip care trăia în concubinaj cu nepoata victimei, de la care reușise să afle că unchiul ei are în casă cincizeci de mii de lei. Ceea ce mi-a reținut însă atenția asupra lui era faptul că „prelucrarea" fusese făcută identic ca în cazul pe care-l anchetam. Victima fusese legată de mâini și de picioare, apoi i se înfundase gura cu un căluș, asigurat printr-o legătură înnodată la ceafă. Singurele deosebiri constau în aceea că bătrânul nu fusese nici torturat, nici ucis. Am apreciat însă că aceste abateri de la „metodă" nu sunt esențiale, deoarece, în contrast cu afacerea de la Albești, tâlharul și complicele pe care l-a avut erau prea bine informați asupra locului unde se aflau banii căutați pentru a mai fi nevoiți să recurgă la tortură. De asemenea, fiind complet necunoscuți victimei, n-au mai avut niciun motiv să-i ia viața mi-am spus, începând să extrag notițe din cele trei formulare.

— Iese ceva? a vrut să știe ofițerul, când i-am restituit materialul.

Ochelarii lui caraghioși alunecaseră atât de mult, încât trecuseră de vârful nasului. Pentru o clipă, am fost tentat să-i împing eu cu un deget în sus pentru a nu-i lăsa să-i pice în gură, dar am reușit să mă abțin.

— Încă nu știu. În orice caz, este o pistă care merită să fie cercetată, i-am răspuns, întinzându-i mâna.

Ieșind de la Identificarea judiciară, m-am aruncat la laboratorul foto și am luat fotografiile covorului sustras din locuința de la Albești.

*

— Ce, ai și terminat?! s-a minunat Doina, când m-a văzut intrând în secretariat.

— Nu, dar n-am mai putut să rezist… pentru că nu știu ce s-a întâmplat, dar m-a cuprins un dor nebun de tine!

— Mă, Nicule… a început, zâmbindu-mi cu toleranță, mare gâsculiță trebuie să mă crezi dacă crezi că eu aș putea să cred un vânător de fuste de talia ta!

— Ce să fac? Asta este soarta marilor îndrăgostiți, să nu fie crezuți! am replicat, făcând-o pe resemnatul.

A ridicat o mână și a fluturat-o într-un gest care trebuia să mă asigure că este sătulă până peste cap de astfel de povești, apoi, dovedindu-și simțul practic, a arătat spre ușa capitonată și m-a întrebat:

— Vrei să te anunț la șef?

— Doamne ferește! am exclamat, de data asta cu sinceritate, scuturându-mi cu mâna liberă reverul hainei. Nu mai de tine am nevoie… Vreau să spun profesional, am simțit nevoia să completez, văzând că-și ridică ochii a exasperare spre tavan.

— Te ascult, m-a anunțat, bătând în tabliera biroului cu degetele ei lungi și frumoase, ca de pianistă.

— Aici sunt fotografiile unui obiect sustras dintr-o locuință în care s-a comis un dublu asasinat…

— Am înțeles! Le voi difuza tuturor organelor noastre! mi-a scurtat-o. Altceva?

I-am întins lista cu indivizii care-și loveau victimele cu parul.

— Te rog să ceri ca acești infractori să fie căutați și cercetați în legătură cu modul în care s-au distrat în noaptea de 7 spre 8 decembrie, anul trecut, când s-a comis un omor pe șoseaua Alexandria. Dacă apar suspecți, să fie anunțat Dan, la postul din comuna Mihăilești.

— Stai o clipă… mi-a cerut pentru a-și nota cererea. Te ascult, a reluat, ridicându-și iar ochii, minunat de verzi.

— Pe ăștia îi dai în urmărire generală, am zis, dându-i notița luată de la Identificare. După harponare, să li se ceară să-și justifice timpul din noaptea de 26 spre 27 ianuarie, anul curent, când s-a comis un dublu asasinat în comuna Albești. Dacă apare ceva, să fiu informat.

— Am notat, m-a anunțat, ridicându-și din nou figura cu trăsături fine și frumoase spre mine. Altceva?

— Altceva? am repetat, privind-o fără echivoc direct în ochi. Știi tu bine ce altceva aș mai vrea… am mai zis, afișând un aer nefericit și ducându-mă spre ieșire.

— Nicușor! m-a strigat ea, când am deschis ușa.

M-am întors spre ea și am privit-o mirat.

— Când te întorci la Albești?

— În următoarele două-trei ore. Pentru ce? am întrebat chiar în clipa în care realizam că vrea să mă ia iar la vale. Așa că, fără să-i mai las răgazul să răspundă, am continuat: Aha, da, știu! Vrei să mă anunți că diseară ești liberă și că ai dori să te vezi cu mine… Dar ce folos, draga mea, de îndată ce înalta mea principialitate nu-mi permite să mă întâlnesc cu o tovarășă de muncă în afara serviciului? am consultat-o, privind-o cu o indiferență pe care și-ar fi dorit s-o poată afișa chiar și leul de la „Metro Goldwin and Mayer[22]".

Din păcate, mai înainte de a fi avut timpul să mă bucur că reușisem să-mi iau revanșa, am văzut cum clanța de la ușa capitonată se înclină și, fără nicio ezitare, m-am evaporat din pragul anticamerei, deoarece nu voiam să-mi asum riscul de a-i da posibilitatea șefului să dea din nou cu ochii de mine.

— Cam asta ar fi tot ce-am reușit să „traduc" până acum, a spus maiorul de la Grafologie când m-a văzut apărând.

Am luat fila pe care mi-a întins-o și am privit-o. Conținea nouă nume, deși mai degrabă aduceau a

---

[22] Metro-Goldwyn-Mayer Inc. Sau MGM este o companie americană specializată în producția și distribuția de filme de cinema. De asemenea se mai ocupă cu realizarea de programe pentru televiziune.

porecle, și în dreptul fiecăruia erau niște cifre; cea mai mică fiind 4 și cea mai mare 30.

— Dacă este o listă de datornici, n-aș crede că nivelul sumelor împrumutate ar putea justifica numirea ca președinte al Fondului Monetar Internațional a celui care le-a acordat, a glumit el.

Cum nu trecuseră nici două minute de când și Doina se străduise să mă ia peste picior, m-am enervat:

— Tovarășe maior, persoana despre care vorbiți a fost ucisă, l-am dojenit cu răceală. Apoi, dându-mi seama după figura pe care a făcut-o că am exagerat, am simțit nevoia să dau o explicație: Nu sumele manipulate prezintă interes, ci faptul că cei care le-au primit, vizitând victimele, cunoșteau particularitățile gospodăriei acestora. Iar infractorii pe care-i caut s-au dovedit familiarizați cu această locuință.

— Da, înțeleg. În ceea ce mă privește, am să vă trimit periodic fragmentele pe care le voi descifra… a spus, menținându-și aerul distant pe care-l adoptase după ce-l mustrasem pe nedrept.

Cum gafa pe care o făcusem nu se mai putea repara, l-am salutat și am ieșit.

*

După amiază, când am ajuns la sediul postului de miliție, i-am găsit pe locotenentul Socolescu și adjutantul Zaharia stând față în față la un birou.

Ofițerul tocmai scria ceva.

Auzindu-mă intrând, ei s-au grăbit să se ridice în picioare, iar eu să-i poftesc să-și reocupe locurile.

— Tovarășe adjutant, cum stăm cu lista persoanelor care au avut de-a face cu justiția? am întrebat, pe când mă duceam să-mi agăț haina în cuier.

— E gata.

— Ați reușit să aflați ceva despre persoanele care au circulat prin comună în noaptea critică?

— Deocamdată numai despre una singură, pe care a văzut-o paznicul comunal. Și tocmai voiam să vă raportez că această persoană figurează și pe lista suspecților, a spus, în timp ce-mi întindea lista infractorilor.

După ce am privit-o și am numărat douăzeci și unu de nume, l-am întrebat:

— Care dintre ei?

El a pus degetul pe un nume și eu am citit: Comanciu Mihai.

— Cine este și ce isprăvi are la activ?

— În prezent este paznic de vite la C.A.P. Are la activ două condamnări: prima în 1957, când a fost pedepsit la doi ani închisoare pentru furtul mai multor cai; și a doua în 1961, când a fost condamnat la șapte ani închisoare pentru comiterea unui viol împotriva unei minore, în rest, este cunoscut ca fiind foarte violent la

băutură, motiv pentru care consătenii preferă să-l evite…

— E în regulă! Trimiteți pe cineva să ni-l aducă la post, apoi, după ce adjutantul a ieșit, i-am cerut locotenentului să-mi spună ce-a făcut în lipsa mea.

— Ne-am concentrat atenția asupra mediilor din care ar fi putut veni infractorii. Astfel, în urmă cu o lună s-a terminat construirea dispensarului veterinar comunal. Pe șantier s-au aflat douăzeci și cinci de oameni și este posibil ca mulți dintre ei să fi intrat în casa victimelor pentru băutură…

— Îi vom verifica. Altceva?

— În toamnă, la culesul recoltei, au participat niște grupuri de elevi și studenți, a zis, pe când adjutantul revenea în birou.

— Sadismul și profesionalitatea dovedite în suprimarea victimelor nu pot fi compatibile cu modul de manifestare al unor adolescenți care se țin de învățătură! l-am întrerupt. Așa că scoate-i din cercul bănuiților.

A tras o linie peste o frază scrisă pe coala de hârtie din fața lui și a reluat:

— Se știe că printre cei care au cumpărat vin și țuică de la victime erau și câțiva țigani din Andrășești.

— Îi vom verifica, am aprobat. Altceva?

— În afara cumpărătorilor localnici de băutură, se

spune că victimele erau vizitate și de persoane care veneau să împrumute bani cu dobândă. În legătură cu această activitate, se pare că victimele aveau un registru al datornicilor și, cum noi n-am găsit nimic de felul acesta, e de presupus că infractorii au avut motive să-l ia…

— Cunosc acest aspect, l-am întrerupt, vorbindu-le despre caietul pe care-l găsisem. Apoi, scoțând și arătându-le fila pe care o primisem de la grafolog, am adăugat: Începând de mâine, îi trecem prin sită deasă pe toți cei consemnați pe ea. Și vom continua această verificare pe măsură ce vom primi noi fragmente ale caietului. Evident, în paralel cu celelalte activități de cercetare! Apropo! mi-am amintit, scoțând fotografiile multiplicate și dând fiecăruia câte una. Reprezintă un covor ce se pare că a dispărut din locuința victimelor. Va trebui să fim în permanență cu ochii după el, dar cu discreție. Pentru că dacă se va afla că suntem în căutarea lui, cei interesați se vor grăbi să-l distrugă! Așa că, în afară de noi, nimeni nu trebuie să vadă aceste fotografii! i-am avertizat, ceea ce i-a făcut pe amândoi să mă aprobe și să-și vâre repede pozele prin buzunare.

— Tovarășe căpitan, ar mai fi ceva… Dar mi-e teamă să nu râdeți de mine, a zis locotenentul, cu timiditate.

— Și dacă o voi face, ce-i? Doar știi că râsul e sănătos, i-am zâmbit încurajator.

— În urmă cu vreo două ore s-a prezentat la post un bătrânel care, afirmând că a copilărit cu Leca Vergu, ne-a spus niște lucruri capabile să schimbe în mod radical aspectele cazului…

— În ce fel? l-am îndemnat, intrigat, văzând că are ezitări.

— Victima, în tinerețe, a fost cunoscută în tot județul ca fiind un bătăuș redutabil, capabil să doboare zece adversari odată…

— Pe noi ne interesează situația imediată a victimei, când era deja un neputincios trecut de optzeci de ani. Ce importanță poate avea pentru anchetă ce-a făcut aceasta în urmă cu jumătate de secol? l-am consultat mirat.

— Încă nu-mi dau seama… însă din relatarea martorului a rezultat că prin anii ’30 ar fi ucis un om. Și a făcut-o într-o acțiune de jaf, a completat cu subînțeles.

— Și cine a fost victima? am întrebat surprins.

— Cârciumarul comunei, care era foarte bogat.

— Să avem de-a face cu o vendetă după atâtea decenii? m-am întrebat neîncrezător, cu glas tare. Pentru ca apoi să mă adresez ofițerului: Întrucât se știe că nebunia semenilor noștri n-are limite, vom verifica și această pistă. De aceea, mâine dimineață, te rog să te duci la arhiva judecătoriei din Slobozia și să cauți dosarul cu pricina. Ne interesează numai descendenții

părții vătămate.

În timp ce locotenentul dădea din cap, s-a auzit o bătaie în ușă și și-a făcut apariția unul din ajutoarele șefului de post.

— Să trăiți! L-am adus pe Comanciu.

După ce i-am făcut semn să-l introducă, l-am privit pe primul suspect în cauza cercetată. Avea în jur de șaizeci de ani și era suplu și de statură potrivită. Purta bocanci, pantaloni prinși în moletiere, o haină largă ciobănească, din blană de oaie lățoasă, iar pe cap avea o căciulă uzată, din blană artificială, cu un vag aspect cazon. Când și-a descoperit capul, am văzut o frunte prelungită de un început de chelie, doi ochi inteligenți și o figură cu trăsături bine proporționate.

— Ia stai acolo jos! i-a spus șeful de post, arătându-i un scaun lângă ușă.

— Nu, acolo e frig. Veniți mai aproape, i-am cerut eu, cu intenția de a-i putea observa mai bine reacțiile, arătându-i scaunul din fața mesei de lucru la care mă instalasem. Probabil că știți de ce v-am invitat la noi… l-am sondat, punând întrebarea standard a celor care fac parte din breasla mea. O întrebare care, pe cât pare de neutră, poate avea câteodată rezultate uluitoare, deoarece chestionatul, fiind convins că cel care-l audiază este atotștiutor, se apucă să dea în vileag infracțiuni complet necunoscute anchetatorului.

Spre moderata mea deziluzie, și-a clătinat capul și mi-a răspuns laconic:

— Nu.

— Ați cunoscut familia Leca?

— Dară cum să nu-i cunosc, dacă m-am stabilit în Albești din ’38?

— Erați prieteni? Vă duceați la ei în vizită?

— Nu foarte prieteni. Dar la ei în casă mă mai duceam, pentru că aveau vin bun.

— Când ați fost la ei ultima dată?

— Anul trecut. Cred că prin septembrie.

— Și de atunci n-ați mai intrat în casa lor?

— Nu. Că nu mai aveam de ce! Dacă Vergu la început avea vin bun, pormă se șmecherise și punea apa să fiarbă în boască de nu știu câte ori. Așa că n-aveam niciun interes să plătesc vin și să beau poșircă! a zis, țuguindu-și buzele pentru a scuipa pe dușumea a dispreț, dar, întâlnind privirile amenințătoare ale șefului de post, a renunțat.

— Ce sume ați împrumutat de la ei? l-am luat la sigur.

— De niciun fel! s-a mirat el. Când aveam bani, intram, plăteam și beam. Iar când n-aveam, nu intram.

— Ce persoane ați văzut la ei în casă?

— Păi mai ușor ar fi dacă m-ați întreba pe cine n-am văzut… Că pe la Vergu venea toată comuna. Chiar și pe dom’ șef de post l-am văzut pe acolo, a zis, arătând cu

vârful bărbiei spre colaboratorul meu.

Mi-am disimulat zâmbetul și i-am explicat:

— Păcatul nu constă în a bea vin, ci în a ucide. Iar întrebarea pe care v-am pus-o urmărea să stabilească, cu ajutorul dumneavoastră, cine ar fi putut fi persoanele interesate să-i ucidă pe soții Leca.

— Domnule… a început, pentru a-și curma imediat fraza. Să mă iertați, da' nu știu cine sunteți.

I-am spus gradul și numele.

— Domnule căpitan, a reluat, impresionat de importanța gradului meu, de parcă l-aș fi anunțat că sunt chiar ministrul de interne în persoană, io zic că i-a ucis cineva din afara comunei noastre, pentru că la noi oamenii își văd de treaba lor.

— Noi avem motive să credem că isprava a fost făcută de cineva care știa că familia Leca are bani, și această informație puteau s-o dețină numai niște localnici.

— Da' de unde, domnule căpitan! Când la ei se vânturau străinii care treceau prin comună, cât e ziua de mare, pentru a lua vin…

— Și de unde puteau să știe niște străini de comună că familia Leca avea bani?

— Dară cum să nu știe, când grasa lui Vergu sta toată ziua și număra, de față cu fiești ecine, așa un maldăr de sute… a arătat el între palme un interval de vreo zece centimetri. Ca să nu zic că dacă lua zece lei pe-un chil

de vin, tot în grămadă-i băga, de față cu cel ce plătea.

Dacă afirmația martorului corespundea realității, și nu vedeam de ce ar fi mințit, cercul bănuiților se extindea până la pierderea posibilității de a-l controla. Pentru că infractorii puteau într-adevăr să nu aibă nicio legătură cu comuna. Și atunci cum să ajungi la ei? Nu, nu e adevărat! m-am încurajat, Niște străini, care au aflat numai întâmplător că victimele posedă o mare sumă de bani, și au revenit ulterior pentru a pune mâna pe ei, n-ar fi avut de unde să cunoască particularitățile casei, cum ar fi locul unde dormeau victimele și faptul că dulăul lor era în fond o javră blândă. În afară de faptul că agresorii, dacă într-adevăr ar fi fost niște necunoscuți pentru victime, n-ar fi avut de ce să le ia viața!

— Ce-ați făcut alaltăieri noapte? l-am întrebat, înlocuindu-mi raționamentele cu niște demersuri mai concrete. Adică dacă ați fost pe undeva sau v-ați culcat devreme? am precizat, pentru a-i sonda sinceritatea, ca să nu spun că-l pândeam să intre în capcana pe care i-o întinsesem.

— Am fost la alde Niculaie, care lucrează cu mine la C.A.P., pentru că a făcut pomana porcului.

— Când v-ați dus la el și când ați plecat?

— N-am ceas, dar io zic că ar fi fost patru ore de la amiază. Și-am stat mult, că l-am tăiat împreună… Apoi

am mai băut, am mai mâncat… Și iar am mai băut…

— Puteți preciza ora când ați plecat de acolo?

— V-am zis, n-am ceas.

— Cine a mai fost cu dumneavoastră la praznic?

— Numa io cu Niculai și nevast-sa. Apoi, când iei s-a dus să se culce, am mai stat un pic ș-am plecat și io…

— Față de gospodăria familiei Leca, unde este situată casa în care ați fost?

— Este pe partea stângă, lipită de casa victimelor, a răspuns pentru el adjutantul, cu subînțeles.

— Unde ați fost după ce ați terminat cheful de la Niculaie? mi-am reluat chestionarea.

— Nu numa că eram băut, da' afară era și tare ger, așa că m-am dus direct acasă.

— V-ați întâlnit cu cineva în drum spre casă?

— Numa cu paznicu' comunal. Era pe lângă primărie.

— Dar o mașină „Dacia", de culoare galbenă, ați zărit? m-am interesat, referindu-mă la autoturismul cu care se părea că au venit infractorii în comună.

A dat din cap că n-a văzut.

— Cât timp v-ați aflat la Niculaie, ați auzit ceva care să vă atragă atenția?

El a ridicat din umeri, iar eu, epuizându-mi repertoriul, l-am condus până la ieșire.

— La ce oră l-a văzut paznicul comunal? l-am întrebat pe adjutant, revenind de la ușă.

— În jurul orei unu și un sfert.

— Deci s-a aflat în imediata apropiere a victimelor, și chiar în intervalul probabil în care s-a făptuit agresiunea, a remarcat Socolescu.

— Chiar atât de mult se poate prelungi o „pomană a porcului”? Nouă ore? l-am consultat pe adjutant.

— Nu tocmai, tovarășe căpitan, a zâmbit el, dintr-o dată înveselit. Știți, pe aici, pe la țară, se cam știu toate… Și nu e un secret că Mihai trăiește cu nevasta lui Niculaie.

De altfel, chiar el v-a spus că mai întâi s-a dus la culcare soțul. Deci ar fi putut avea motive să nu se grăbească să plece… a încheiat, cu complicitate.

— Bine, dar e bătrân! s-a arătat neîncrezător Socolescu.

— Poate numai ca înfățișare, i-a răspuns amuzat adjutantul.

Fără să mai acord atenție discuției lor, mi-am privit ceasul și am constatat că era aproape nouă seara.

— Tovarășe adjutant, există vreo posibilitate de cazare în comună sau mă duc la Slobozia? am întrebat.

— Rămâneți la noi, tovarășe căpitan! Tocmai voiam să vă spun că soția mea a și aranjat două camere, pentru dumneavoastră și tovarășul locotenent. De altfel, cred că și masa e pregătită.

Cum oferta era prea îmbietoare pentru a-i putea

rezista, m-am ridicat și am decretat sfârșitul zilei de lucru, spre bucuria generală.

*

A doua zi, dimineața, am trecut la verificarea persoanelor care au avut de-a face cu justiția.

Spre ora zece, când reușisem să radiez două nume de pe listă, s-a înapoiat Socolescu de la Slobozia.

— Am văzut dosarul, m-a anunțat el.

— Despre ce este vorba?

— Omorul a fost comis în 1926, pe raza comunei Bordușelu. Victima, Nicolae Ișvan, care se înapoia cu marfă de la București, a fost găsit zăcând în căruță și s-a constatat că fusese împușcat în cap. Bănuielile șefului postului de jandarmi s-au îndreptat imediat spre Leca, care a fost arestat și cercetat timp de șase luni de zile. Cum însă el nu voia să-și recunoască fapta, în pofida energicelor metode de „persuasiune" utilizate de șeful de post, cazul a fost preluat de Direcția generală a poliției. Urmarea a fost că, după trei zile, s-a dispus eliberarea lui Leca și arestarea șefului de post…

— Pentru cercetare abuzivă? am întrebat.

Mai întâi a zâmbit misterios, apoi a răspuns:

— Nu, pentru uciderea victimei!

— Chiar așa?! era firesc să mă mir.

— Da. Pentru că, vedeți dumneavoastră, nici precursorii noștri n-au fost niște ageamii. Ei și-au

început investigațiile pornind de la probele care-l incriminau pe Leca. Acestea constând: unu, din faptul că bănuitul era cunoscut ca violent (ceea ce nu însemna că în mod automat trebuia să fie și criminal!); doi, din faptul că în locuința lui fusese găsită o parte din mărfurile pe care le adusese victima de la București (dar cum acestea puteau fi plasate și de un terț, n-au fost considerate ca probă concludentă!); și trei, care constituia punctul de rezistență al acuzației, era o carabină pe care Leca și-o adusese ca trofeu din primul război mondial. Firesc, polițiștii și-au concentrat atenția asupra armei crimei, care ar fi putut constitui unica probă certă de învinuire.

— Și? l-am zorit eu.

— Carabina avea calibrul 7,62, iar victima fusese ucisă de un glonte calibrul 7,65, tras de un pistol „Parabellum".

Care s-a dovedit că aparține…

— Șefului de post?

— Exact!

— Și mobilul?

— Obișnuitul *cherchez la femme*[23]! Jandarmul trăia cu nevasta victimei și, de comun acord, au trecut la suprimarea celui care stătea în calea fericirii lor. Iar

[23] Cherchez la femme este o expresie franceză care înseamnă literalmente „a căuta femeia".

jandarmul nostru, având un înalt simț al „datoriei”, a făcut tot ce-a putut pentru a găsi și un autor al omorului… în persoana lui Leca.

Cum eu nu fusesem exilat la Albești pentru a asculta povești, fie ele chiar și amuzante, i-am reamintit motivul pentru care l-am trimis să studieze dosarul:

— Cine sunt urmașii protagoniștilor implicați în acest omor?

— Toate persoanele implicate în afacere au decedat în urmă cu zece ani. Ultimul participant fiind Leca…

— Perfect. Întrucât ipoteza că victimele ar fi fost ucise cu un scop vindicativ, care ar fi putut avea rădăcini într-un trecut îndepărtat, a căzut, să revenim în contemporaneitate! Dumneata, Socolescule, te vei duce la întreprinderea care a construit dispensarul veterinar din comună și vei stabili ce zidari au lucrat la edificarea lui. Apoi treci la verificarea lor, urmărind să stabilești dacă au vizitat victimele în perioada cât au lucrat în comună și, mai ales, ce-a făcut fiecare dintre ei în noaptea critică! Între timp, eu și cu tovarășul Zaharia vom face același lucru cu persoanele care au mai intrat sub incidența prevederilor Codului penal, precum și a celor consemnate în caietul găsit în locuința victimelor. E clar?

Cum ambii colaboratori au răspuns prin gesturi de confirmare, ne-am apucat de treabă, cu speranța că în

câteva zile vom reuși să-i capturăm pe infractori.

Din păcate, realitatea a demonstrat că optimismul ce mi-l exprimasem fusese prea departe de o apreciere corectă a situației de fapt…

*

După aproape trei săptămâni, ne aflam în același birou și în aceeași formație ca la ultima noastră discuție, iar Socolescu tocmai își terminase raportul.

— Ești convins că toți pot fi excluși din cercul bănuiților? l-am mai întrebat o dată.

— Da, tovarășe căpitan. Am stabilit cu precizie că niciunul dintre ei n-a intrat în locuința victimelor în perioada cât au lucrat pe șantierul dispensarului. Iar alibiul, care a constituit obiectivul principal al verificării mele, n-a avut bavură la niciunul dintre ei! mi-a replicat ofițerul cu fermitate.

Am continuat să-l privesc, întrebându-mă dacă concluzia lui nu era pripită. Dar cum nu puteam să verific o pistă deja cercetată, numai și numai dintr-o simplă temere, m-am decis să-mi asum riscul de a-l crede.

— Acum vreau să te pun la curent cu activitatea desfășurată… Medicul legist a apreciat că bărbatul a decedat în jurul orei unu, iar soția lui în jurul orei patru dimineața…

— Au chinuit-o trei ore?! a exclamat, scuturându-și

umerii înfiorat.

— Mai mult, la femeie s-a constatat că avea o îmbibare alcoolică de doi și șaptezeci și cinci la mie. Și întrucât n-a rezultat că era băutoare, se impune concluzia că agresorii au forțat-o să bea țuică. Evident, în scopul de a-i smulge mai ușor informația pe care o doreau.

— Bine, tovarășe căpitan, dar ăștia nu sunt oameni, ci fiare! m-a întrerupt el, plin de revoltă.

Cum n-aveam niciun motiv să-l contrazic, am continuat:

— În ceea ce privește expertiza dactiloscopică, criminalistul mi-a comunicat că a prelevat de pe lampa cu petrol două amprente care, după toate probabilitățile, aparțin unuia din infractori. Din păcate, ambele sunt niște fragmente prea mici pentru a putea constitui o bază de identificare, chiar și în situația în care l-am captura pe cel care le-a lăsat.

— Nu s-ar putea spune că stăm prea bine… a conchis el, dând din cap cu amărăciune.

— Și asta încă nu e nimic… Am dat în urmărire trei recidiviști care utilizau un mod de operare asemănător celui aplicat în cazul nostru. Acum două zile am primit comunicarea I.G.M.-ului. Unul zace de peste șase luni, bolnav de tuberculoză, într-un spital, al doilea a fost ucis într-o încăierare în urmă cu un an, și al treilea se afla sub stare de arest în noaptea care ne interesează. Au

fost identificați și cercetați și țiganii care cumpărau vin de la victime, fără să rezulte că ar avea vreun amestec în cauză.

Acum să trecem la situația investigațiilor întreprinse pe plan local. I-am verificat pe toți locuitorii care au avut în trecut de-a face cu prevederile Codului penal. Și, bineînțeles, n-a ieșit nimic! în ceea ce privește caietul găsit în locuința victimelor, suntem deja în posesia întregului text… Conține peste cinci sute de nume! Din care am reușit să verificăm aproape… treizeci și nouă de oameni!

Dar bine că te-ai înapoiat, ca să ne ajuți să-i strigăm la catalog și pe ceilalți… am conchis, încercând să-i zâmbesc încurajator, însă, după „optimismul" care mă bântuia, sunt convins că nu reușisem să exteriorizez decât un amărât de rictus.

Cum liniștea care s-a așternut în încăpere demonstra cu prisosință deprimarea care-i cuprinsese și pe colaboratorii mei, am făcut un efort și, sfidându-mi descurajarea, m-am întors spre adjutant:

— Poftește-l înăuntru pe al patruzecilea!…

*

Mi-am concentrat atât de mult atenția asupra persoanelor consemnate în caietul victimelor, încât am rămas surprins când am realizat că între timp primăvara luase locul iernii. Numai că, în pofida lunilor

care s-au scurs, mă aflam la fel ca la început. Nu reușisem încă să elucidez nici dublul asasinat din Albești și nici omorul de pe șoseaua Alexandriei, de a cărui cercetare îl lăsasem pe locotenentul Simionescu să se ocupe. Cum însă tot eu răspundeam și pentru descoperirea infractorilor care l-au ucis pe Iancu Turcu, mă duceam săptămânal la Mihăilești pentru a analiza mersul investigațiilor.

Acum mă aflam din nou la sediul postului de miliție și ascultam concluzia lui Dan la raportul ce mi-l prezentase.

— Șefu', deci n-a rămas nicio versiune sau pistă pe care să n-o fi cercetat! Așa că, în ceea ce mă privește, eu am ajuns la concluzia că acest caz nu are soluție. Și mă dau bătut… m-a anunțat, în încheiere, ridicându-și brațele și făcând cu ele un gest larg.

— Prostii! Ce-i aia caz fără soluție?! l-am repezit.

— Este exact ăsta despre care discutăm! De îndată ce nimeni din anturajul victimei n-a putut comite omorul, n-avem de unde-i scoate pe criminali! mi-a replicat el, îndârjindu-se.

— Și dacă în timpul verificărilor pe care le-ai făcut ai alunecat pe lângă autori?! a fost rândul meu să mă înfurii. Și să-ți intre bine în cap, nu există crimă perfectă, ci anchetator incompetent! Așa că te poftesc să reiei toate investigațiile de la început!

A deschis gura de câteva ori pentru a protesta, apoi, făcând un gest de resemnare, a îngăimat:

— Mă rog… Dacă-i ordin, cu plăcere…

— Dane, am zis, calmându-mă, tu știi bine că nimeni nu este ucis pe degeaba, că întotdeauna există un mobil…

Chiar dacă n-am reușit să-l stabilim, el totuși există. Și dacă el există, atunci beneficiarii acestuia trebuie căutați în exclusivitate printre apropiații victimei.

— Așa ar trebui să fie, dacă regula n-ar avea și excepții.

— Ce vrei să spui?

— Că dacă de-a lungul atâtor luni de cercetare n-am reușit să evidențiem mobilul, am putea admite că el nici nu există.

— Numai nebunii ucid fără motivație!

Dan s-a grăbit să dea din cap aprobator și să mă anunțe:

— Te rog să fii sigur că mi-ai luat vorba din gură.

— Îți reamintesc că am mai discutat despre această eventualitate. Iar timpul care s-a scurs de la uciderea lui Turcu demonstrează cu prisosință că n-avem de-a face cu demenți, pentru că altfel ar fi trebuit să ne „furnizeze” și alte victime. Și n-a prea fost cazul!

— Dar dacă ei nu cunosc această regulă, a perseverării pe calea luării vieții altora? a glumit el, cu amărăciune.

Nu i-am mai răspuns, deoarece meningele meu tocmai îmi livra o idee surprinzătoare.

— Dane, tu ai verificat posibilitatea ca nevasta lui Turcu să aibă un amant?

— Poftim?! a zis el aiurit. Păi n-ai văzut-o? Are ea față de femeie cu amant?

— În combinațiile sentimentale, aspectul nu joacă un rol obligatoriu determinant! Așa că te rog să verifici și această versiune, i-am zis. Și, profitând de faptul că n-a făcut nicio opoziție, am continuat: Spune-mi, ai mai aflat ceva despre autoturismul care a fost văzut în fața motelului „Buda”?

— Nimic.

— Maiorul Stupcanu nu te-a căutat?

— Trebuia să mă caute?

— Ia fii tu băiat drăguț și fă-mi o legătură cu el, i-am cerut, arătând spre telefon.

— Numai un moment… a zis el, câteva clipe mai târziu, întinzându-mi receptorul.

— Alo! Victor? am întrebat.

— Nicușor, tu ești?… Ce faci, dom’le? s-a entuziasmat Stupcanu, de la celălalt capăt al firului. Nu te-am mai văzut de-o jumătate de an! Ai fost detașat pentru schimb de experiență la poliția din Honolulu?

— Lasă ce fac eu! mai bine spune-mi ce-ai făcut tu cu ce te-am rugat, l-am luat eu repede.

— M-ai rugat tu ceva?! s-a mirat el. Pentru ca, mai înainte de a avea timpul să mușc receptorul, de furia care m-a cuprins, să exclame: Ah! Gata, mi-am amintit! Așa cum mi-ai cerut, am verificat dacă există vreun garaj care să fi efectuat o reparație a instalației electrice la autoturismul ale cărui semnalmente mi le-ai dat…

— Și?

— Și n-a ieșit nimic.

— Nu crezi că ar fi fost cazul să mă anunți și pe mine? i-am imputat.

— Să avem iertare, dar eu te-am căutat de câteva ori. E drept că, luat de treburi, n-am mai insistat. Dar în definitiv, ce trebuia să-ți comunic, că n-am ce-ți comunica? m-a repezit el.

Atât de mult m-a deprimat vestea că și această pistă s-a înfundat, încât am rămas fără replică.

— Era chiar atât de importantă chestia asta? m-a întrebat, îngrijorat de tăcerea mea.

— Atât cât poate fi unicul fir pe care-l ai…

— Nicușor, îmi pare rău, a spus cu compasiune. Dar să fii convins că am făcut tot ce mi-ai cerut. Iar dacă nu i-am putut da de urmă, înseamnă că individul pe care-l cauți și-a depanat mașina în afara garajelor cu firmă.

Cum sugestia lui n-a contribuit câtuși de puțin la ameliorarea depresiunii ce mă cuprinsese, mi-am luat la revedere și am închis.

— Deci a căzut și asta… a remarcat Dan, cu un fler de zile mari.

— Te rog să cercetezi imediat dacă soția victimei n-are vreo legătură care ar fi avut interes să-i ia viața lui Turcu! Iar dacă nu obții un rezultat pozitiv, vei lua din nou la mână toate persoanele verificate până în prezent. În mod special te poftesc să te ocupi din nou de persoanele care s-au aflat în noaptea omorului în motelul „Buda" și de muncitorii care au dormit la balastieră. Și în ceea ce mă privește pe mine, află că am destulă bătaie de cap la Albești pentru a-mi mai putea permite s-o fac pe excursionistul la Mihăilești! Prin urmare, vei continua singur cercetarea! Ai înțeles?! am vrut să știu, ridicându-mă înfuriat de pe scaun.

Dând din nou dovadă de bun-simț, nu numai că n-a încercat să mă contrazică, dar s-a și grăbit să dea aprobativ din cap.

*

Când am intrat în postul de miliție de la Albești, am constatat, fără nicio bucurie, că eram așteptat de procurorul Radu Mihai, care, datorită întârzierii soluționării cazului, începuse să mă viziteze din ce în ce mai des. După ce ne-am dat mâinile, m-a atacat frontal:

— Am aflat deja de la colaboratorii dumneavoastră că n-ați reușit încă să depistați proveniența doagei de butoi, deși ați făcut descinderi în toate gospodăriile din

împrejurimi…

Întrucât avea dreptate, m-am mărginit numai la un gest de confirmare.

— Și cum ne descurcăm?

— Întrebarea asta mi-o pun și eu, de sute de ori pe zi, am recunoscut, săltând din umeri a descurajare. Vom continua cu asiduitate investigațiile de rutină.

— Partea cea mai neplăcută constă în faptul că superiorii mei, fără să țină seama de dificultatea cazului, cer cu insistență să le prezint concluziile de rezolvare, mi-a zis, strâmbându-se de parcă tocmai ar fi ingurgitat o doză de sare amară.

— La fel ca și ai mei, l-am consolat. Dar nu vă faceți probleme; așa se întâmplă întotdeauna când se apreciază că se prelungește prea mult ancheta unei cauze în care s-a făcut moarte de om. Ce, chiar credeți că șefii noștri (în ciuda intransigenței cu care ne tratează, ca să nu spun presează!) nu-și dau seama că facem tot ce-i omenește posibil pentru a rezolva afacerea? Dar așa sunt șefii… am completat, chiar în clipa în care-mi aminteam că, după cum îl bruftuisem cu câteva ore mai înainte pe Dan, nici eu nu făceam excepție de la regulă.

— Și, totuși, cum ne descurcăm? a revenit procurorul la întrebarea inițială.

Aș fi putut să-i repet și eu răspunsul inițial, dar m-am

abținut, pentru că nu mă atrăgea ideea de a mă vedea angajat într-un absurd perpetuu verbal. În consecință, am trecut la cel de-ai doilea bilanț al zilei:

— Întrucât doaga nu ne-a ajutat să-i depistăm pe infractori, singura pistă pe care o urmăm în prezent este cea a verificării în continuare a persoanelor consemnate în caietul găsit la victime.

— Și cum stăm cu această acțiune?

— Am reușit să chestionăm peste două sute de oameni. La început a fost mai greu, acum însă situația s-a mai ușurat, pentru că lista indică o repetare de persoane deja cercetate. Ceea ce înseamnă că cei pe care-i mai avem de verificat nu pot depăși o sută.

— Ei, mult a fost, puțin a rămas! a spus procurorul cu resemnare. Credeți că în două săptămâni ați putea fi gata?

— În mod cert. Numai că problema este alta… în ultimul timp mi-am format credința că ne aflăm pe o pistă falsă.

— Ce vreți să spuneți? s-a grăbit el să mă întrebe.

— Vedeți, tovarășe procuror… Din primul moment m-a intrigat faptul că infractorii n-au luat cu ei caietul cu datornici, dar faptul s-ar fi putut explica printr-o omisiune provocată de surescitarea în care, în mod firesc, ar fi trebuit să se afle și ei. Apoi, pe măsură ce parcurgem caietul, am fost obligat să remarc că sumele

datorate de persoanele trecute în el nu depășeau doi poli. Deci niște creanțe cu mult prea insignifiante pentru ca un debitor să-și dorească să scape de ele printr-un dublu asasinat. Și totuși am perseverat în verificarea listei, spunându-mi că, dacă n-am șanse să dau de numele infractorilor, există în schimb posibilitatea de a le dibui informatorul, în cazul în care ei sunt străini de comună…

Procurorul a clătinat capul și m-a întrerupt cu un gest al mâinii:

— Să nu ne pripim. Dumneavoastră abia acum vă apropiați de sfârșitul listei, adică, ca să zic așa, de situația la zi. Iar adresa cu care au lucrat infractorii demonstrează că ei au cunoscut situația victimelor tot la zi. Adică faptul că victimele dorm exact în camera și patul în care le-au atacat. Așa că abia acum putem spera să obținem dividendele mult dorite. Nu e logic?

— Ba da, am fost nevoit să-i dau dreptate. Dar ar mai fi ceva… Ce garanție există că n-am și alunecat deja pe lângă informatorul căutat? am întrebat, exprimând o temere care m-a încercat în permanență.

— Tovarășe căpitan, eu cred că la o astfel de întrebare cel mai autorizat răspuns îl puteți da numai dumneavoastră, mi-a replicat, rece, trăgându-se spre spătarul scaunului pe care stătea, într-o reacție instinctivă de desolidarizare.

— Cinstit vorbind, nici eu nu-l pot da… Pentru că prin natura verificării pe care o puteam face, obiectivul principal a fost acela al stabilirii alibiului persoanelor cercetate. Ceea ce mi-ar fi permis să-i demasc pe participanții direcți la agresiune, dar nu și pe indicator, care, după ce a furnizat infractorilor relațiile de care aceștia aveau nevoie, s-a culcat ca orice om cinstit în propriul lui pat.

— Înțeleg… a oftat procurorul a deznădejde. Am umblat o jumătate de an după himere.

— Asta în niciun caz! am protestat. Funcție de particularitatea cazului, am făcut exact ceea ce trebuia să facem. Mai cu seamă că, prin cercetarea persoanelor de pe listă, am verificat în paralel și întreaga suflare masculină a comunei și satelor înconjurătoare. Acțiune care acum ne permite să afirmăm că participanții direcți nu pot fi localnici.

— Vedeți, tovarășe căpitan, eu n-aș putea susține că spusele dumneavoastră reprezintă o mare noutate. La această deducție se putea ajunge mai demult, chiar când am știut că arma crimei este o doagă de butoi, care nu aparținea nimănui pe o rază de mulți kilometri și care, în consecință, fusese adusă de criminali din altă regiune. Ca să nu mai vorbesc de acea „Dacie” galbenă văzută chiar acolo unde s-a pierdut urma infractorilor și care demonstra că aceștia au venit de departe, m-a mustrat

el.

— O doagă de butoi și un autoturism, anodine, în niciun caz n-ar fi putut reprezenta piste practice de urmărire. În timp ce cu indiscutabilul fapt că infractorii au fost bine informați asupra condiției victimelor, situația s-a prezentat cu totul diferit, i-am replicat și eu, pe dată.

— Tovarășe căpitan, aș dori să fie clar că n-am nimic să vă reproșez, fie și numai pentru faptul că am fost de acord cu modul în care ați condus ancheta până acuma, a zis el împăciuitor. Problema noastră cea mai stringentă este aceea de a cădea de acord asupra a ce trebuie să facem în continuare pentru a reuși să ne achităm de misiunea pe care o avem, în egală măsură, amândoi.

Cum ultima lui afirmație era în deplină concordanță cu realitatea imediată, l-am aprobat și am început să-i împărtășesc ideea care-mi încolțise în minte în ultimele zile:

— În afară de faptul că infractorii au cunoscut la perfecție situația victimelor, ei au demonstrat că erau familiarizați și cu împrejurimile. Altfel ar fi greu de explicat cum au știut să străbată în linie dreaptă drumul cel mai scurt dintre mașina cu care au venit și casa victimelor. Un drum de câțiva kilometri, și în toiul nopții! Ei bine, orientarea pe care au demonstrat-o mi se

pare a fi atât de perfectă, încât încep să mă îndoiesc că ea ar putea fi numai rodul unui bun instructaj făcut de indicatorul pe care l-au avut. Oare acest raționament este greșit?

— Nu, dacă n-ar fi neutralizat de o stare de fapt. Nu dumneavoastră ați exclus mai adineauri posibilitatea ca vreunul din localnici să fie implicat în cauză?

— Tovarășe procuror, eu m-am referit numai la localnicii, ca să zic așa, locali! în schimb, nu știm absolut nimic despre cei care au părăsit comuna. Categorie care, de asemenea, ar fi avut posibilitatea să cunoască totul despre victime și împrejurimi! am spus cu toată convingerea.

— Raționamentul mi se pare corect, s-a decis el să mă aprobe, după ce a privit gânditor spre podea, pentru ca imediat să continue cu entuziasm: Ba mai mult, numai categoria de care ați vorbit putea avea nevoie de un autoturism care să-i aducă și să-i ia din comună. Versiunea mi se pare excelentă, a zis, reîncepând să-mi zâmbească aproape prietenos.

Am întors capul spre Socolescu și Zaharia, care, înghesuiți la un birou, urmăriseră discuția cuminței ca niște pensionari din muzeul figurilor de ceară „Grévin[24]" din Paris.

---

[24] Musée Grévin este un muzeu de ceară din Paris, situat pe bulevardele Grands din districtul 9 de pe malul drept al Senei, la 10, Boulevard Montmartre, Paris,

— În cât timp pot avea o situație a bărbaților care au părăsit comuna? Să zicem, în ultimii zece ani, dar care mai au rude pe care le vizitează? m-am adresat adjutantului.

— Sunt mulți și cred că am nevoie de vreo trei zile, mi-a răspuns el, nu cine știe ce entuziasmat.

— Mâine dimineață, când vin la post, vreau să am deja alcătuită o primă parte a situației celor care s-au mutat din comună și, firesc, unde domiciliază în prezent, i-am cerut. Și, fără să țin seama de privirea pe care mi-o arunca, l-am luat la rând pe locotenent: Socolescule, dumneata vei prelua cercetarea persoanelor rămase neverificate în caietul victimelor.

Văzând că procurorul se ridică de pe scaun, i-am urmat și eu exemplul…

*

Cum m-a văzut intrând în birou, adjutantul s-a ridicat și, apropiindu-se pentru a-mi da lista pe care i-o cerusem în seara trecută, m-a anunțat:

— Deocamdată vă dau numai opt persoane, urmând să mă ocup în continuare de alcătuirea situației celor care au părăsit comuna. Din păcate, cunosc numai o parte din adresele la care pot fi găsiți…

— Numele ăsta îmi este cunoscut, am remarcat,

Franța. Este deschis zilnic; se percepe o taxă de admitere. Muzeul Grévin are, de asemenea, locații în Montreal și Seul.

aruncându-mi ochii pe hârtia primită.

— Sunt cei trei fii ai lui Comanciu Mihai, pe care l-ați verificat deja, mi-a explicat subofițerul, după ce s-a apropiat să vadă ce-i indic cu vârful degetului.

— A! E cel care s-a aflat în momentul critic într-o casă vecină cu a victimelor, mi-am amintit eu. Ce fel de oameni sunt copiii lui?

— Păi, ca să fiu cinstit, mie nu mi-a părut rău c-au plecat la București. Cam trăgeau la măsea, făceau scandaluri și au existat unele reclamații că au dat iama prin cotețele cu păsări ale consătenilor, împreună cu un prieten de-al lor… a spus adjutantul, indicându-mi pe listă și numele Moraru Victor. Eu însă nu i-am putut dovedi. Tot ce pot să vă spun este că Vasile Comanciu a suferit o condamnare. Dar nu știu pentru ce.

— Vin des prin sat?

— Așa și așa… în orice caz, îmi amintesc că de Crăciun i-am zărit prin comună.

— Are vreunul dintre ei mașină?

— Da, tocmai asta voiam să vă spun. Vasile are un autoturism.

— Locotenentul Socolescu unde este?

— S-a dus să continue verificarea pe care ați ordonat-o.

— Bine, eu am plecat la București pentru a mă ocupa de asta… i-am zis, fluturând lista pe care mi-o dăduse.

*

Cum pe situația întocmită de Zaharia figura numai unul din frați ca având domiciliul cunoscut, el a constituit primul meu obiectiv. Locuia în cartierul Ferentari, într-un bloc cu zece etaje.

Ajuns în fața apartamentului, am sunat, calculându-mi șansele de a găsi pe cineva acasă la zece dimineața. Și cu toate că pronosticul pe care-l făcusem nu-mi era favorabil, ușa s-a deschis repede și din pragul ei am fost privit de un bărbat care ținea în brațe un băiețel de câțiva anișori, agățat de gâtul lui.

— Bună ziua. Domnul Vasile Comanciu? am întrebat.

A dat din cap a confirmare, privindu-mă cu multă curiozitate.

Purta pantaloni gri, bine călcați, și o cămașă albastră foarte curată și semăna mult cu tatăl lui. Frunte înaltă, trăsături fine și regulate și o pereche de ochi căprui, care îi dădeau un aer de inteligență. Era înalt de un metru șaptezeci și cinci și suplu.

I-am spus cine sunt și că aș avea ceva de discutat cu el. S-a dat imediat la o parte din ușă și m-a invitat să intru. Din vestibul am văzut două camere, ambele mobilate cu lucruri noi, una era dormitor și cealaltă cameră de zi.

L-am urmat în ultima încăpere și ne-am așezat pe două din cele patru taburete care înconjurau o măsuță

joasă.

— Domnule Comanciu, presupun că știți pentru ce am venit la dumneavoastră? am întrebat, apelând din nou la tactica luării la sigur.

Mai întâi a clătinat din cap, apoi, privind spre podea, a zis:

— Probabil că ne-au reclamat cei de dedesubt că sunt deranjați de Săndel. Dar eu ce pot să fac? Copilul e copil… a replicat, uitându-se cu drag la băiețelul care adormise agățat de gâtul lui.

— Nu, am venit la dumneavoastră în legătură cu uciderea familiei Leca.

— Săracii… Când am aflat ce li s-a întâmplat, mi-a părut tare rău, a zis, cu tristețe.

— Mergeați des la ei?

— La ei în casă?

Eu am confirmat și el a infirmat.

— N-am intrat niciodată în locuința lor. Prin curtea lor am fost când eram copil și mă duceam la furat de poame. Dar în casă, n-am avut ce să caut.

— Mă gândeam că ați cumpărat de la ei vin sau țuică.

— Păi cine bea poșirca pe care o făceau ei? a zis cu dispreț.

— De când sunteți plecat din comună?

— Cred că sunt vreo opt ani buni.

— Vă vizitați des părinții?

— Cu mult mai puțin ca înainte. Știți, în afară de ăsta, a arătat cu bărbia spre copilul din brațele lui, mai am unul mai mare, care merge deja la școală. Și soția mea lucrează la fel ca și mine, tot în schimburi… Și nu ne putem permite să-i lăsăm nesupravegheați. Așa că nu mai am când să mă reped la ei. De aceea în ultimii trei ani m-am dus la Albești numai de Crăciun, când puteam să plec cu toată familia.

— Deci anul acesta de câte ori ați fost în comună? m-am făcut că nu i-am priceput răspunsul.

— V-am spus, de la Crăciun nu m-am mai dus pe acolo.

Deși răspunsul ce mi-l dăduse era fără echivoc, mi-am spus că n-ar strica să-i verific și sinceritatea:

— Cu ce vă ocupați?

— Sunt șofer-distribuitor.

— Unde?

— La fabrica de pâine „Pajura”.

— Aveți un autoturism personal?

— Da, o „Skodă-1000 MB”, albă.

Mărturisesc că aș fi preferat să-mi spună că are o „Dacie” galbenă, dar cum la nevoie știu să mă resemnez, nu mi-am exteriorizat dezamăgirea.

— Și frații dumneavoastră au autoturisme?

— Nu, sunt singurul membru al familiei care a reușit să aibă mașina lui, a zis cu satisfacție.

— Aș vrea să discut și cu frații dumneavoastră, dar nu le cunosc adresa. Ați putea să mă ajutați să-i găsesc?

— Sigur. Nicio problemă… a zis, indicându-mi domiciliile respectivilor.

După ce le-am notat, l-am consultat:

— Aș mai vrea să stau de vorbă cu un consătean de-al dumneavoastră… am zis, făcându-mă că-mi consult notesul. Se numește Victor Moraru. Îl cunoașteți?

— Cum să nu-l cunosc, dacă eu l-am cununat? a spus cu mândrie, după care mi-a dat și cea de-a treia adresă.

În timp ce mă conducea spre ieșire, i-am pus și întrebarea care-mi stătea pe limbă încă din primul moment:

— Domnule Comanciu, spuneți-mi, vă rog, ați suferit vreo condamnare penală?

— Da, de doi ani, închisoare, a răspuns, ocolindu-mi privirea.

— Pentru ce?

— Pentru că am luat doi acumulatori dintr-un garaj. Dar să știți că am tras toate învățămintele din această faptă… m-a asigurat el.

*

Ajuns lângă mașină, am privit cele trei adrese pe care tocmai le primisem și, stabilind spre care dintre ele trebuie să mă îndrept, i-am cerut lui Vartunian să mă ducă în strada Parfumului.

Curând am traversat podul Mărășești, Calea Văcărești și, printr-o stradă întortocheată, care nu întâmplător se numește Labirint, am ajuns la destinație. Am coborât în fața unei vile frumoase, care era despărțită de stradă printr-o curte plină de trandafiri înfloriți, al căror miros minunat îmbia mai curând la dragoste decât la anchete criminale.

Nu mi-a trebuit prea mult pentru a afla că n-aveam motive să-l invidiez pentru frumoasa lui locuință, deoarece stătea la mansardă, într-o fostă cameră de serviciu. De fapt, ar fi trebuit să stea, dacă ar fi fost acasă. Dar nu prea era cazul. Cum însă tot mă aflam prin partea locului, m-am interesat printre vecini de comportarea lui Ilie Comanciu. Rezultatul: își vedea de treaba lui și îl simpatizau cu toții.

Mai înainte de a mă arunca în mașină, mi-am mai umplut o dată plămânii, cu lăcomie, cu mireasma emanată de rozele care îmbrăcau gardurile vilei.

*

Următorul bloc în care am intrat se afla la intersecția bulevardelor Ion Șulea și Leontin Sălăjan.

Ajuns în fața apartamentului căutat, am sunat. Din ușa care s-a deschis am fost examinat interogativ de o matahală de peste un metru și nouăzeci și lat cât un șifonier cu trei uși. Pentru o clipă mi-a părut foarte cunoscut, apoi am realizat că seamănă teribil cu actorul

italian Alberto Sordi[25], când interpretează roluri de imbecil.

— Bună ziua. Sunteți domnul Grigore Comanciu? m-am interesat, constatând că el, în afară de faptul că mă privea clipind des, nu se dovedea cine știe ce comunicativ.

— Nu sunt eu… Frate-miu e. Stați nițel… a zis, răsucindu-se și dispărând în interior, după ce a închis ușa după el.

Când ușa s-a redeschis, mi s-a oferit ocazia să privesc un tânăr, scund, slăbuț, cu trăsături regulate, obrajii supți, cu ochii ușor migdalați și bărbia ascuțită. Mai puțin urechile clăpăuge, era foarte frumușel.

— Eu sunt Grigore. Ce doriți? m-a întrebat.

După ce a aflat cum îmi câștig pâinea, deși foarte intrigat, m-a poftit în casă.

De îndată ce l-am urmat printr-un vestibul îngust, nările mi-au fost excitate de un miros de păsări fripte, mujdei de usturoi, vin și țuică. Cauza miresmei care îmbâcsise toată casa am aflat-o când am intrat în cameră, unde, în jurul unei mese mari, pe care rămăseseră resturile unui festin într-o dezordine asemănătoare cu cea care a urmat bătălia de la

---

[25] Alberto Sordi (n. 15 iunie 1920, Roma, Italia – d. 24 februarie 2003, Roma, Italia) a fost un actor de film, teatru, de voce și de televiziune italian, respectiv un regizor de film.

Waterloo, se aflau „Alberto Sordi”, două femei și doi copilași, între unu și patru ani.

— Familia mea și a fratelui meu… i-a recomandat însoțitorul meu.

— Iertați-mă că vă deranjez de la masă, am spus, înclinându-mă și împreunându-mi palmele, precum japonezii, într-un gest de adânc regret.

— Dar nu ne deranjați! De altfel, am și terminat, mi-a comunicat una din cucoane, surâzându-mi cu doi ochi care sticleau, mai mult ca sigur, de băutură.

— Știți, am botezat-o pe asta mică… a explicat cea de-a doua cucoană, arătând spre copilașul care stătea pe scaunul de lângă ea și pe care l-a ridicat imediat pentru a continua îmbietor către mine: Dacă tot ați venit, vă rog să luați loc și să serviți ceva pui… că este grozavi.

După atenția ce mi se acorda, deși firesc ar fi fost să mă considere un nepoftit, mi-am spus că matahala care-mi deschisese ușa le comunicase deja comesenilor că, după mutră, noul-venit trebuie să fie în mod sigur „copoi”.

— Stimată doamnă, vă mulțumesc mult pentru amabila dumneavoastră invitație, însă, din păcate, sunt foarte grăbit, i-am răspuns, adoptând cu seriozitate o atitudine cel puțin tot atât de curtenitoare ca cea uzitată cândva prin saloanele marchizei de Pompadour.

— Ei, da’ un vinișor la botu’ calului tot puteți bea! a

fost rândul celeilalte să mă ispitească, ridicând spre mine un pahar pe care se grăbise atât de mult să-l umple cu zaibăr, încât o parte însemnată din motorină se împrăștiase pe fața de masă.

— Vă mulțumesc, dar sunt în interes de serviciu, i-am respins oferta cu mai multă decizie și am întors capul spre amfitrion.

— Să mergem în dormitor, m-a invitat Grigore, recepționând S.O.S.-urile pe care le emiteau ochii mei.

Sub privirile disprețuitor-dezaprobatoare ale celor două doamne, nu mi-a trebuit alt îndemn pentru a trece pragul ușii pe care a deschis-o Grigore.

— Domnul care mi-a deschis ușa este fratele dumneavoastră? a fost primul lucru de care m-am interesat.

— Da. E Ilie.

— Și cu el vreau să discut. Așa că am să vă rog să-i spuneți să nu plece, i-am cerut, bucuros că nu trebuie să mai fac un drum în strada Parfumului.

— Fiți liniștit, tovarășe căpitan! Oricum nu pleacă până nu se termină vinul… Și abia am desfăcut damigeana, m-a asigurat zâmbitor.

— E în regulă! Vă rog să-mi dați niște date, am zis scoțându-mi notesul și pixul. Ce vârstă aveți?

— Douăzeci și trei de ani.

— Când ați părăsit Albeștiul?

— În urmă cu aproape cinci ani.

— Ce-ați făcut în această perioadă?

— Am lucrat ca zugrav la I.C.R.A.L.- Berceni, iar în paralel m-am calificat ca electrician. Astfel că, de la întâi ianuarie, sunt electrician la C.A.P. Bragadiru.

— Pe cine ați avut șef de echipă la I.C.R.A.L.?

— Pe nea Viorel Bărbulescu.

— Și în prezent la C.A.P.?

— Pe nea Cristea Grunovici.

— Veniți des în Albești?

— Mai înainte veneam, dar acum, de când am și copil, mi-e mai greu.

— Anul acesta, de exemplu, de câte ori ați venit în comună?

— O dată. Acum vreo două luni… Mai precis, de Paște.

— Și mai înainte de Paște? am întrebat, cu mai mult interes, deoarece, depășind faza discuției introductive ajunsesem la scopul pe care-l urmăream.

— La sfârșitul lunii decembrie, pentru a sărbători Crăciunul cu toată familia. Și am rămas până în 3 ianuarie, când a trebuit să mă întorc la noul meu serviciu, de la C.A.P. Bragadiru.

— Între începutul lunii ianuarie și luna aprilie, când ați mai fost în Albești?

— N-am mai fost.

— Sunteți sigur?

A dat din cap cu toată convingerea.

— Ați fost vreodată în casa familiei Leca?

— Nu, niciodată.

— Dar despre ce li s-a întâmplat ați auzit?

— Cum să n-aud, când toată lumea numai despre asta vorbește?

— Și ce vorbește lumea? am întrebat, pe când închideam notesul în semn că discuția oficială s-a terminat.

— Ziceau că au venit niște bandiți cu o „Dacie" galbenă, care, după ce i-au omorât pe bătrâni, le-ar fi furat nu știu câte sute de mii de lei.

— Spuneți-mi… am început, privindu-l drept în ochi. Ați avut vreodată de-a face cu miliția?

— Nu. Doamne ferește! a răspuns, începând repede să *se* închine.

— Am să vă rog să-i spuneți fratelui dumneavoastră că vreau să discut și cu el.

Gazda mea a dispărut din cameră cu viteza unei pisici uitate închisă două săptămâni într-un șifonier.

Ilie și-a făcut apariția atât de repede, încât m-am întrebat dacă n-o fi stat cu urechea lipită de cealaltă parte a ușii.

Cum matahala a rămas pironită în mijlocul încăperii, foarte preocupat cu examinarea degetelor de la mâna

dreaptă, de parcă tocmai atunci o găsise pe stradă și se întreba cine o fi pierdut-o, l-am poftit să se așeze lângă mine, pe marginea studioului.

— Ce vârstă aveți, domnule Comanciu? am deschis discuția cu o întrebare neutră.

— Două'șase.

— Cu ce vă ocupați?

— Sunt zugrav la I.C.R.A.L.- Vitan.

— Și azi nu lucrați?

— Nu. Pentru că atât eu, cât și Grigore ne-am înțeles să lucrăm duminica trecută pentru ca să putem căpăta azi recuperare… Știți, pentru botez…

Am dat din cap plin de înțelegere.

— Cine vă este șef de echipă?

— Tovarășul Olteanu… a răspuns, decizându-se să-și ridice ochii spre mine.

— Vă rog să-mi spuneți, când ați fost ultima oară în Albești?

— Anul trecut, prin luna octombrie, când părinții mei au făcut o pomană.

— Și de atunci n-ați mai fost? m-am arătat eu neîncrezător, așa, chestie de tactică.

— Nu. Pentru că drumul până acolo costă o grămadă de parale, și eu am doi copii și nu-mi pot permite să risipesc banii.

— Dar de ce nu vă ducea fratele dumneavoastră,

Vasile? Că doar are mașină.

— Mai întâi că nu încăpem atâția în mașina lui și apoi nici zilele noastre libere nu se potriveau…

— Despre faptul că familia Leca a fost omorâtă știați?

— Da, mi-a povestit Grigore, care a fost la Albești mai acum vreo două luni.

— Îi cunoșteați bine pe soții Leca?

— Păi cum să nu-i cunosc dacă locuiam prin apropiere de ei? De altfel, de când eram încă puști, știam că nea Vergu, dacă se supăra, ar fi putut să bată și șapte sate, atât era de puternic… a zis cu admirația unui copilandru care, ascultând un basm, visează să atingă performanțele eroului iubit.

— Și dumneavoastră văd că sunteți foarte voinic, am zis, așa, ca să mă aflu în treabă.

— Eh, eu… a aruncat, într-un amestec de regret și dispreț. El a fost un om formidabil!

— Mergeați des în casa lui? am întrebat cu indiferență, împingându-l pe făgașul care mă interesa.

— Ce să caut eu în casa lui? s-a interesat, arătându-se contrariat.

— Ce căutau și alții! Să cumpărați băutură sau să împrumutați bani.

A scuturat din cap că nu e cazul.

— Ați fost ori nu în casa familiei Leca? l-am întrebat, arătându-i cu subînțeles notesul în care consemnam

discuția noastră.

— Nu. N-am intrat niciodată în casa familiei Leca, a răspuns apăsat.

— În luna ianuarie ați părăsit Bucureștiul?

— Nu. N-am lipsit nicio zi de la serviciu.

Cum era clar că n-am ce să mai scot de la el, am pus și întrebarea de rutină:

— Ați avut vreodată de-a face cu miliția? am zis, pe când închideam notesul.

Felul în care m-a străfulgerat cu privirea, mai înainte de a-și pleca ochii spre dușumea, rușinos precum o prea cuvioasă măicuță, m-a făcut să cred că întrebarea mea nu-i produsese nici cea mai mică bucurie.

— Vă ascult, l-am îndemnat, văzând că s-a reapucat să-și examineze mânuțele, late ca niște lopeți.

— Am fost cercetat pentru un omor… a spus cu glasul stins. Pentru ca imediat să ridice capul și să mă avertizeze: dar în final am fost eliberat pentru că s-a dovedit că eram nevinovat.

— În ce an ați fost cercetat? am întrebat, deschizându-mi notesul și pregătind pixul.

— În 1973.

— În ce împrejurări s-a comis omorul? m-am interesat, arătându-mă nemulțumit că trebuie să iau din nou notițe.

— Într-o dimineață, prin luna decembrie, m-am

întâlnit întâmplător prin oraș cu o consăteancă de-a mea, Elena Andriș, și am invitat-o la mine acasă… Știți, pe vremea aia încă nu eram însurat, s-a simțit el obligat să-și motiveze demersul, ca să nu-mi închipui eu, Doamne ferește! că el ar putea face parte din tagma celor care pun coarne consoartelor.

Deși explicația lui nu mă afectase în niciun fel, n-am ezitat să mă solidarizez cu el, aprobându-l încurajator.

Satisfăcut de reacția mea, și-a bombat pieptul, fudul, de parcă a sa consăteancă ar fi fost cel puțin Brigitte Bardot[26], și a continuat confidențial:

— A stat la mine până la nouă seara…

L-am urmărit cu un amestec de admirație și invidie, ca pe Casanova în persoană.

— Și ne-am distrat de minune!… a ținut să completeze, satisfăcut de atenția pe care i-o acordam.

— Haideți să revenim la omor, i-am propus, reamintindu-mi că nu sunt plătit s-o fac pe idiotul când nu este neapărat necesar.

— La plecare, am condus-o la tren. Dar nici n-am intrat bine în Gara de Nord, că ne-a și apărut în față Tănase Marin. Care niciuna, nici două, a sărit la bătaie,

---

[26] Brigitte Anne-Marie Bardot (n. 28 septembrie 1934, Paris, Franța) este o actriță de cinematograf, fostă sex simbol al anilor ’60. A reușit să-și transforme inițialele B.B. Într-o legendă, care va evoca întotdeauna frumusețea, plăcerea de a trăi și libertatea.

spunând că ce caut eu cu fata cu care el se va însura. Degeaba am încercat să-i zic că tocmai ne întâlnisem, pentru că el o ținea p-a lui și-mi căra mereu pumni. Până m-am înfuriat și eu și l-am împins… Atunci el a alunecat și s-a lovit cu capul de ciment… Și până să zic pește, era gata mort, a spus, făcând un gest de invocare a fatalității.

Dacă ancheta îl scosese de sub inculpare, însemna că putuse stabili existența unei stări de legitimă apărare, situație care era departe de a avea vreo legătură cu afacerea de care mă ocupam eu, mi-am zis, închizându-mi notesul.

— Și altceva? am întrebat într-o doară, adunându-mi picioarele pentru a mă ridica de pe studio.

— Păi, doi ani mai târziu, adică prin 1975, m-am dus să văd un meci de fotbal dintr-un sat învecinat… Și când plecam, m-am întâlnit cu Gheorghe, fratele lui Tănase Marin… de care v-am vorbit, a ținut el să precizeze, în timp ce eu, pentru orice eventualitate, mi-am relaxat din nou picioarele.

— Și ce s-a întâmplat? am devenit curios, redeschizând notesul, tot pentru orice eventualitate.

— Păi ce să se întâmple?… El a început să-și strige neamurile, iar eu, știind că vor să mă ia la poceală, am luat-o la fugă. Curând, însă, Gheorghe, care mă urmărea cu bicicleta, m-a ajuns din urmă… Numa că mai înainte

ca el să dea în mine, eu am pus mâna pe ghidonul bicicletei și l-am răsucit. Atunci el a căzut… Și cuțitul pe care-l avea la cingătoare i-a intrat în picior… a spus, arătându-mi un cuțit imaginar care i-a străpuns coapsa.

— Ancheta ce-a stabilit? am întrebat, adoptând o atitudine de compasiune față de avatarurile prin care trecuse, deși în realitate reușise să-mi stârnească un interes mult mai mare decât și-ar fi putut închipui, chiar dacă ar fi fost mai inteligent decât îl arăta mutra.

— Că sunt nevinovat. Apoi ne-am judecat la Slobozia și am fost condamnat la un an închisoare cu suspendare.

N-ar fi „umflat" un an de închisoare dacă ancheta l-ar fi găsit nevinovat. Dar cum n-aveam niciun motiv să-i explic că face o confuzie, l-am întrebat dacă mai avusese și alt „contact" cu noi.

El a negat, iar eu mi-am spus că și ceea ce-mi spusese era suficient pentru a avea motive să mă ocup mai îndeaproape de persoana lui, ulterior.

În consecință, m-am ridicat în picioare și mi-am vârât notesul în buzunar.

Când am trecut prin camera în care se desfășura festinul, una din cucoane tocmai punea pe masă un platou încărcat cu un nou lot de pui rumeniți taman atât cât să-mi lase gura apă. Dar eu, deși aveam stomacul mai gol decât cutia de rezonanță a unei viori, m-am îndreptat spre ieșire mândru ca un vajnic și incoruptibil

reprezentant al legii…

*

— Dă-i drumul spre Colentina! i-am cerut lui Vartunian, pe care, ca de obicei, îl găsisem „meditând” cu capul pe volan.

Mai întâi a învârtit ascultător cheia de contact, apoi, în timp ce demaram, s-a revoltat:

— Tovarășe căpitan, e ora patru! Și n-am pus nimica-n gură toată ziua.

Mi-am privit ceasul și, surprins, am constatat că avea dreptate.

— Dacă vezi în drum niște covrigi, oprește să luăm câțiva, i-am propus.

— Asta-i ulcer curat!… a mârâit el, îmbufnat.

— Cum asta, în meseria noastră, se cheamă boală profesională, oricum am da-o, tot n-o să scăpăm de ea, am remarcat, fără a putea avea vreo certitudine că-l consolasem pe el, sau pe mine.

*

Ușa apartamentului a fost deschisă de un tânăr, scund, robust și cu ceafa scurtă. O figură plată, cu fruntea îngustă, sprâncene groase și perciuni lungi.

— Ce doriți? a vrut să știe, fixându-mă încruntat cu doi ochi negri, retrași spre fundul orbitelor.

— Îl caut pe domnul Victor Moraru.

Și-a ridicat mâna dreaptă și s-a bătut cu ea pe piept

pentru a-mi comunica că el este persoana căutată.

— Am ceva de discutat cu dumneavoastră, l-am anunțat, după ce în prealabil m-am recomandat.

M-a poftit să intru în casă, străduindu-se chiar să-mi surâdă. Dar cu o figură ca a lui, tipică pentru mafioții din filmele italiene, era firesc ca din zâmbetul pe care a încercat să și-l compună să nu rezulte nimic mai mult decât o strâmbătură crispată.

Ne-am oprit într-o cameră mobilată cu tot felul de troace, una mai eterogenă ca alta.

— Locuiți singur? l-am întrebat, pe când mă așezam pe unul din cele trei scaune tapisate puse în jurul unei mese vernil, de bucătărie, și-mi scoteam notesul.

— Nu, cu soția mea. Însă ea este le servici', pentru că lucrează în schimbul doi.

— Aveți copii?

— Da, o fetiță de patru ani, pe care mi-o cresc părinții.

— Ce vârstă aveți?

— Douăzeci și șapte de ani.

— Cu ce vă ocupați?

— Sunt electrician la întreprinderea de instalații-montaj.

— Când ați părăsit Albeștiul?

— În urmă cu vreo patru ani.

— Veneați des la Albești?

— Cam o dată la două luni, pentru a mai duce ceva

alimente părinților mei.

— Cu ce mergeați până acolo?

— De obicei cu o ocazie până la Andrășești, iar de acolo luam autobuzul până la Albești. Dar de multe ori mă ducea nașul meu, care are mașină.

— Cine este nașul dumneavoastră? m-am interesat, ca și cum n-aș fi știut.

— Comanciu Vasile.

— În luna ianuarie, câte zile ați stat în Albești? l-am luat la sigur.

— În luna ianuarie n-am fost în comună, pentru că am lucrat pe un șantier de unde nu puteam să lipsesc nicio zi.

— Ce șantier?

— La Școala de miliție, unde întreprinderea noastră a făcut niște amenajări.

— În ce perioadă ați lucrat acolo?

— Imediat după întâi ianuarie și până la sfârșitul lunii februarie, când am putut în sfârșit să mă reped până la Albești să-mi văd fetița.

— Pe familia Leca ați cunoscut-o?

— Da, de copil. Știu că Vergu fusese cioban la C.A.P., iar mătușa Tudora se ocupa de gospodărie.

— Ați fost des la ei în casă?

— N-am fost niciodată!

— Ce știți despre omorârea lor?

— Numai ce se vorbea prin comună… Că într-o noapte au dat peste ei niște bandiți, care, după ce i-au omorât, le-au furat peste o sută cincizeci de mii de lei.

— Știți cumva dacă nașul dumneavoastră s-a dus în luna ianuarie la Albești? am întrebat, cu o voită detașare.

— Nu știu, nu cunosc…

Cum tipul părea „curat", am pus și ultima întrebare.

— Ați avut vreodată de-a face cu miliția?

Probabil că nu i-a plăcut modul în care pusesem problema, deoarece l-am văzut iar încruntându-se.

— Da. Prin 1968 am executat o pedeapsă de zece luni…

pentru huliganism…

Deși n-am făcut niciun comentariu, am știut că după ce voi discuta cu toate persoanele care părăsiseră Albeștiul, fără să adulmec alți suspecți, voi reveni pentru a mă reocupa de tipul din fața mea și, în egală măsură, de cei trei frați audiați în cursul dimineții. Iar această decizie n-o luasem pentru simplul fapt că într-un fel sau altul fiecare din ei, inclusiv tatăl lor, avuseseră de-a face cu justiția, ci pentru că se impunea ideea că în familia lor moralitatea se afla într-o suferință atât de mare, încât părea că ar fi cazul să le acord mai multă atenție.

*

Când m-am instalat în mașină, Vartunian, privindumă cu compasiune, m-a anunțat:

— Acum câteva clipe v-a căutat direcția.

— Cine anume?

— Tovarășa Doina. A zis s-o chemați imediat ce vă înapoiați în mașină.

Întotdeauna m-a amuzat când am auzit apelativul tovarăș legat de un prenume. Nu însă și acum, pentru că eram prea îngrozit de posibilitatea că șeful m-ar putea căuta pentru a-mi pune în brațe un alt cadavru, în afara celorlalte trei pe care le aveam în „grijă" de mai bine de o jumătate de an.

Cu dispoziția unui condamnat la moarte, în drum spre plutonul de execuție, am întins mâna după radiotelefon și am cerut legătura cu direcția.

— Apostolescu. Mă caută șeful? am întrebat cu glasul stins, când am auzit vocea Doinei în difuzor.

— Șefu'?! s-a mirat ea. Nu, eu vă caut…

— În legătură cu ultima lucrare pe care v-am prezentat-o? am întrebat, reușind să-mi stăpânesc interesul, suficient pentru a găsi resurse să mă conversez cu ea într-un limbaj cât mai oficial posibil, deoarece știam că discuția noastră este ascultată simultan de sute de colegi, pe care nu mă simțeam obligat să-i informez că Doina se decisese, în sfârșit! să vină să-mi vadă locuința.

Mai întâi am auzit râsul ei cristalin care-mi era atât de drag, apoi glasul plăcut:

— Nu, tovarășe căpitan, este vorba de o altă lucrare. Dar care sunt convinsă că o să vă intereseze cel puțin tot atât de mult ca și cea la care vă refereați.

Trebuie să mărturisesc că n-am reușit să pătrund dedesubturile mesajului, în afară de faptul că tonul cu care-l transmisese avea un caracter prea vesel pentru a fi în concordanță cu temerea că avatarurile mele ar putea spori.

— Am înțeles! Sosesc imediat la direcție… am confirmat, plin de curiozitate, pe când agățam microfonul de bord.

Vartunian, care fusese martor la discuție, n-a avut nevoie de alt îndemn pentru a porni motorul și a pune capul compas spre I.G.M.

*

— De când nu te-am mai văzut, te-ai făcut și mai ispititoare, am remarcat cu toată sinceritatea, intrând în secretariat.

— Din trei colegi, cel puțin doi fac această apreciere… Așa că ai putea încerca să găsești ceva mai puțin banal, a aruncat ea cu o voită infatuare, pe când mă privea cu veselie pe sub genele ei lungi ca franjurile unei perdele. Apoi, arătând o ceașcă pe biroul ei, a continuat: Știind că vii, ți-am pregătit o cafea. Cofeină! Adică ness.

Deși aș fi preferat o „turcească” veritabilă, nu i-am respins oferta, deoarece știam că, în cazul femeilor frumoase, drumul spre marile favoruri e pavat cu mici gesturi de bunăvoință.

— Vreun gând bun? am tatonat-o, după ce-am sorbit o gură de ness și mi-am aprins o țigară.

— Da, dar nu cel care-ți trece prin cap, a zis, remarcând interesul nedisimulat cu care-i admiram genunchii rotunzi și picioarele lungi.

— Mi-a venit avansarea în grad? am tresărit, bucuros.

— Trebuie să înțeleg că tu mai speri într-o astfel de eventualitate? s-a făcut ea că se miră. Pentru ca în următoarea fracțiune de secundă să continue, arătându-se șovăielnică: Poate numai în cazul în care ar interveni o minune… Apropo! N-o fi chiar asta o minunată minune? s-a întrebat parcă pe sine, luând din vraful de hârtii de pe biroul ei o filă și întinzându-mi-o.

— Am luat-o intrigat și dintr-o privire am văzut că poartă antetul penitenciarului Rahova și este adresată Direcției judiciare. M-am gândit imediat, și fără nicio bucurie, că vreunul din tipii pe care-i vârâsem în pensiunea statului a spălat putina și că mi se cere să-l caut și să-l aduc acolo unde-i era locul. Citind însă textul dactilografiat, am rămas paf.

— Nu crezi că este o adevărată minune să ai exact aceeași baftă ca aceea de care vorbea Truman Capote în

reportajul lui *Cu sânge rece?* s-a interesat ea, văzând c-o privesc de parcă s-ar fi transformat brusc într-un geam.

— E fantastic! am admis, consultându-mi instinctiv ceasul. E cinci și jumătate… Am timp să ajung acolo, m-am decis, pornind ca o vijelie spre ușă.

— Hei, domnu'! a strigat Doina după mine, când pășeam pragul.

M-am întors, constatând că datorită surprizei uitasem complet de prezența ei.

— Niciun dram de gratitudine pe lumea asta?! s-a arătat ea vexată.

— Îți sărut mâna și, în semn de adâncă recunoștință, sper să mă ocup cât de curând și de gurița ta… am îndrugat, cu gândul la hârtia pe care o mai țineam încă în mână.

În timp ce coboram scările ca o vijelie, am dat nas în nas cu maiorul Stupcanu.

— Unde alergi ca pe suta de metri? a zis, barându-mi drumul. Stai o clipă omule! a zis, aruncându-și cu fermitate o mână pe umărul meu, de parcă tocmai m-ar fi prins scotocind, în înghesuiala dintr-un autobuz, prin poșeta unei cucoane. Vreau să-ți spun ceva! în legătură cu chestia care mă rugaseși…

— Care chestie?! am întrebat, străduindu-mă să-mi amintesc ce aș fi putut să-i rog.

— Nu mi-ai cerut să-ți depistez o „Skodă" care avea

probleme la instalația de iluminare?! s-a înfuriat maiorul.

— Ah! am exclamat, venind acasă. Și nu mi-ai spus că n-ai găsit niciun garaj care să fi remediat pana?… Uitucule! l-am mustrat agitându-i sub nas un deget. Ia să începi să iei în fiecare zi câte două linguriță de glutacid, l-am sfătuit în glumă, încercând din nou să mă strecor pe lângă el.

— Ia-o ușurel, ca să pricep și eu. Ai rezolvat cazul în care era implicată mașina pe care m-ai pus să ți-o găsesc?
s-a interesat cu un calm forțat, fără să-mi elibereze umărul.

— Da' de unde! Ce, ai dibuit-o totuși? am întrebat, devenind mai atent.

— Eu ce crezi că încerc să-ți spun?! Da' văd că tu ești cu capul în nori…

— Iartă-mă, Victore… Am însă ceva urgent de rezolvat. Te ascult.

— Am depistat o mașină care s-ar putea să fie chiar cea pe care o căutai. În noaptea care te interesa, s-a aplicat o amendă de două sute de lei unui autoturism care circula fără lumini de poziție…

— O „Skodă" verde? l-am întrerupt.

— În carnetul de amenzi se consemnează numai contravenția și numărul de înmatriculare.

— Și avea terminația 57 sau 67?

— Nu, 07. Mai precis, l-IL-1007. Dar asta nu are în mod obligatoriu o semnificație! Pentru că, mai ales noaptea, cifrele 3, 5, 6, 9 și 0 se confundă adesea între ele.

— S-ar putea să ai dreptate, am fost nevoit să admit. Victore, am o mare rugăminte, am continuat, luându-l la sentiment. Eu am ceva care arde, iar de problema care-mi vorbești se ocupă în prezent Dan. Stabilește datele de identificare ale posesorului autoturismului și, când le ai, trimite-i-le la postul de miliție din Mihăilești. Și dacă iese ceva, bem o vodcă mare! am completat. Iar în timp ce el făcea un pas lateral, probabil pentru a-și manifesta mai bine nemulțumirea provocată de ingratitudinea mea, m-am strecurat și mi-am reluat cursa, fără să mai întorc capul.

Când am ajuns în stradă, nici cea mai mică urmă de Vartunian sau de mașină. Brusc, de enervare, am simțit cum mă încălzesc ca o centrală atomică scăpată de sub control. Dar, mai înainte de a apuca să explodez, mașina și-a făcut apariția ca o vijelie și a stopat într-un scrâșnet de frână lângă mine.

— Unde umbli?! Nu ți-am spus să stai pe loc și să aștepți? am strigat la el, înfuriat, de îndată ce am deschis portiera și m-am așezat pe „locul mortului”.

Fără să-mi răspundă, și-a aruncat un braț înapoi, spre

bancheta din spate, și mi-a arătat o sforicică de care atârnau vreo zece covrigi, teribil de apetisanți.

— Calzi? am șoptit neîncrezător, când le-am simțit aroma.

— Păi, da' cum altfel? mi-a replicat tuciuriul, ridicându-și nasul plin de importanță, pe când așeza prețioasa legătură sub parbriz, la îndemâna noastră.

În timp ce mușcam înfometat din primul covrig, spunându-mi că nu l-aș schimba nici pe o tartă cu caviar, mai cu seamă că nici nu mă așteptam să mi se facă vreo astfel de propunere, i-am cerut:

— Mergem la penitenciarul Rahova. Repede! Dar fără să dai peste cap traficul rutier! am mai adăugat, ca să priceapă că în zorul meu nu este inclusă și permisiunea de a face pe daltonistul când întâlnește culoarea roșie la semafoare.

*

Directorul închisorii m-a primit imediat, și după ce-am făcut cunoștință, s-a grăbit să mă avertizeze:

— Să știți că eu n-am intrat în amănunte, deoarece, în afară de faptul că am o pregătire de psiholog, nu de polițist, eram complet străin de povestea pe care s-a apucat să mi-o îndruge când i-am aprobat cererea de ieșire la raport. În consecință, apreciind că totuși afirmațiile lui ar putea fi interesante pentru anchetatorii Direcției judiciare, m-am grăbit să vă sesizez.

— Ați procedat foarte bine, am zis, înclinând capul într-un gest de recunoștință.

— Îmi dau seama, după promptitudinea cu care v-ați grăbit să ne vizitați, mi-a zâmbit el, flatat. Chiar dumneavoastră vă ocupați de cazul la care se referea?

Eu am răspuns pozitiv, iar el, ghicindu-mi gândurile, mi-a propus să iau imediat legătura cu subiectul discuției noastre.

— Chiar asta voiam să vă și rog. Numai că, tovarășe director, în prealabil aș vrea să-i văd cartoteca, am cerut, cu scopul de a stabili de la bun început cu cine am de-a face.

A dat din cap cu înțelegere și, aplecându-se spre interfon, a cerut să i se aducă dosarul deținutului 7256.

Probabil că cererea mea fusese prevăzută, deoarece subofițerul care stătea în anticameră pe post de secretară a și intrat în cabinet cu situația cerută.

După ce am privit-o, am aflat că deținutul 7256 se numea Banu Gh. Mircea, avea douăzeci și șase de ani și suferise cinci condamnări, care totalizau cincisprezece ani de închisoare, dar, urmare a grațierilor și reducerilor de pedeapsă nu stătuse la zdup decât vreo patru ani. „Specialitatea" lui avea un spectru destul de larg: de la escrocherii, la furturi prin efracție și proxenetism. În prezent executa o nouă condamnare, de cinci ani, pentru o tâlhărie, în cadrul căreia victima, pusă pe

escapade sentimentale și „reușind” să cucerească inima sensibilă a unei „doamne”, a fost invitat de aceasta la ea acasă. Numai că, tocmai când amorezii se destrăbălau cu tot entuziasmul, neprevăzutul, de altfel previzibil, și-a spus cuvântul prin inopinata întoarcere acasă a „soțului”, plecat într-o delegație. Și cum într-o astfel de situație majoritatea bărbaților lezați în drepturi se manifestă cu violență, a fost firesc ca 7256 să nu poată face excepție de la regulă și să treacă pe dată la aplicarea preasfintei „constituții” celui care profitase de grațiile „naivei” sale „soții”. Apoi, apreciind, cum era și logic, că o simplă bătaie nu putea să-i repare prejudiciul suferit, a purces și la buzunărirea celui care-i terfelise „onoarea”. Deși, tot în astfel de situații, se obișnuiește ca donjuanii prinși în flagrant delict s-o lase moartă, făcând totul pentru a uita cât mai repede momentele penibile prin care au trecut, cel implicat în tevatură, în loc să-și scuipe în sân și să se închine că a scăpat întreg, a dorit să demonstreze că cei care se dau în vânt după cucoane nu sunt în mod obligatoriu niște idioți, a și dat o fugă până la prima secție de miliție. Și sunt convins că ofițerul care l-a ascultat, mai înainte de a dispune ceea ce era necesar pentru ca Banu Gh. Mircea să devină deținutul 7256, a fost nevoit să facă mari eforturi pentru a apăra prestigiul instituției pe care o reprezenta, străduindu-se să nu izbucnească într-un hohot de râs.

— Amuzant, nu? mi-a zâmbit directorul, când am pus cartoteca pe birou.

Deși infracțiunea respectivă, prin frecvența cu care o întâlneam, era departe de a avea un caracter inedit, am recunoscut că are dreptate și i-am spus că sunt gata să fac cunoștință cu domnul 7256.

— Cum eu tot trebuie să facă inspecția de după-amiază, puteți discuta cu el aici, a spus, ridicându-se și invitându-mă să ocup locul lui.

În următoarele două-trei minute, domnul 7256 a fost introdus în cabinet și a rămas în poziție de drepți, lângă ușa care s-a închis în spatele lui. Avea o figură plăcută, cu trăsături regulate, ochii căprui, buze groase și un început de chelie frontală.

I-am făcut semn să avanseze și să ocupe locul pe care-l eliberasem eu. După ce s-a așezat, l-am anunțat:

— Domnule Banu, sunt căpitanul Apostolescu și am venit să ascult depoziția pe care te-ai oferit s-o faci în legătură cu dublul asasinat din comuna Albești.

— Să trăiți, domnule căpitan! Să știți că am auzit de multe ori vorbindu-se despre dumneavoastră, și întotdeauna elogios. Așa că mă bucură mult faptul că am posibilitatea să vă cunosc și personal, m-a anunțat cu o cursivitate remarcabilă, pe când arbora un zâmbet ce trebuia să-i susțină afirmația.

Cum nu-mi era greu să-mi imaginez cercul în care s-

ar fi putut rosti numele meu, n-am avut niciun motiv să mă simt flatat de buna lui apreciere. Am dat totuși din cap pentru a-l lăsa să creadă că sunt foarte măgulit de afirmația lui și l-am rugat să-și înceapă relatarea.

— Întâmplător, aveți cumva o țigară? s-a interesat el, de parcă n-ar fi auzit invitația mea.

Am scos pachetul cu țigări și bricheta și le-am așezat pe birou, în fața lui.

— Știu cine este autorul faptei de la Albești… m-a asigurat, după ce a tras cu sete câteva fumuri din țigara pe care a extras-o din pachet și a aprins-o cu gesturi înfrigurate.

— Te ascult, l-am invitat din nou să zică ce are de zis.

— Anul trecut, prin luna august, aveam o altă condamnare și am fost repartizat la penitenciarul din Galați… s-a decis el să-și înceapă relatarea, cu privirea concentrată pe o porțiune din tavan. Din prima zi am fost repartizat în echipa condusă de către deținutul Bobolocea Iancu, care se ocupa cu turnarea betoanelor pentru canalele de irigații. În zilele următoare ne-am împrietenit și, întrucât ne-am eliberat odată, la ieșirea din închisoare mi-a dat adresa unde l-aș putea găsi.

— Unde locuiește? am întrebat, pregătindu-mă să iau notițe.

— În cartierul Mircea Vodă din Călărași.

— Te rog să continui.

În timpul discuțiilor pe care le-am avut în închisoare, mi-a spus că în județul Ialomița se poate opera fără riscuri, deoarece sunt foarte puțini milițieni. Apoi, mi-a spus că are un pont tare, care ne-ar permite să ne umplem cu parale. Când l-am întrebat în ce constă fixul lui, a precizat că este vorba de o familie compusă din doi bătrâni neputincioși, care nu mai știu ce să facă cu banii…

— Numele și adresa acestor bătrâni, i-am cerut.

— Nu mi-a dat aceste amănunte, a zis, coborându-și privirea spre mine și clătinându-și capul.

— Ulterior l-ai mai revăzut? am întrebat pentru a ști dacă pot să-mi închid notesul.

— Sigur.

— Bine, te rog să-ți reiei relatarea.

A întins mâna după altă țigară și, după ce a aprins-o, și-a ridicat din nou ochii spre tavan.

— După eliberare, m-am angajat ca sudor la Combinatul chimic din Găiești, iar pe la jumătatea lunii decembrie, îmi amintesc că era într-o sâmbătă, m-am aruncat la București și am dormit la o prietenă de-a mea. Apoi a doua zi, adică duminică, am plecat cu trenul pentru a-i face o vizită lui Bobolocea. Am ajuns în Călărași în jurul orei șapte seara și am oprit doi trecători ca să mă interesez pe unde vine cartierul Mircea Vodă. În timp ce unul din ei îmi explica cum se ajunge acolo,

celălalt m-a întrebat pe cine caut. Când le-am spus numele lui Bobolocea, mi-au zis că-l cunosc foarte bine și că-l văzuseră cu puțin timp mai înainte intrând în restaurantul „Pescarul". Intrând în localul respectiv, l-am găsit într-adevăr stând la o masă cu încă trei persoane. Când m-a văzut, s-a bucurat foarte mult și, invitându-mă la masă, mi-a făcut cunoștință cu ceilalți, spunându-le că mă știe din închisoare. Ulterior, după ce am mâncat și am băut cu ei, Bobolocea mi-a șoptit că am picat tocmai bine, deoarece chiar intenționa să fure banii bătrânilor de care-mi vorbise. El a insistat, dar eu l-am refuzat, spunându-i că deocamdată mai am bani și că, de fapt, mă deplasasem la Călărași numai pentru a-mi vizita o veche prietenă. La despărțire, i-am promis că voi reveni curând în Călărași și am să-l caut pentru a face treaba pe care mi-a propus-o. A doua zi m-am întors în București. Din păcate… a spus făcând o pauză. Când m-am înapoiat de la Călărași, nu m-am mai întors la serviciu… Și m-am apucat iar de potlogării, pentru care acum, în loc să fiu liber și să muncesc cinstit, trebuie să execut o nouă pedeapsă de cinci ani, a completat, exteriorizând o nefericire capabilă să înduioșeze chiar și un *iceberg*. Dar să știți că eu am comis și alte infracțiuni! s-a grăbit să adauge, constatând că remușcările lui n-au reușit să mă impresioneze chiar deloc. În timpul anchetei n-am vorbit de aceste

infracțiuni pentru că, pur și simplu, am uitat de ele. Însă acuma sunt gata să pun totul pe hârtie…

— Asta e o atitudine foarte frumoasă, am apreciat, străduindu-mă să par serios. Cum însă eu nu m-am ocupat de cercetarea dumitale, despre infracțiunile de care ți-ai amintit între timp va trebui să discuți cu ofițerul care ți-a întocmit dosarul. Despre Bobolocea mai ai să-mi spui ceva? l-am sondat, grăbit să plec și să mă lansez în urmărirea individului de care-mi vorbise.

— Sigur! Câteva luni mai târziu, cam pe la începutul lui mai, am avut impresia că miliția mi-a luat urma și m-am suit în primul tren. Și, întâmplarea a făcut ca spre seară să ajung din nou la Călărași. După ce m-am cazat la hotelul „Astoria", sub numele Toma Gheorghe, cu un buletin furat mai demult, m-am dus să mănânc ceva la restaurantul „Pescaru". Tocmai căutam un loc, când mi-am auzit numele strigat. Mai întâi m-am speriat, crezând că este cineva de la miliție… Cine credeți că era? s-a interesat, coborându-și ochii de pe bucata de tavan pe care continuase s-o studieze precum un entomolog o insectă necunoscută.

— Bobolocea, probabil, am spus eu, sub influența unei rare sclipiri de inteligență.

— Exact! a confirmat, privindu-mă câteva clipe cu o admirație care-mi sugera că am reușit să cresc mult în ochii lui, mai înainte de a fixa din nou tavanul, și de a-

și relua povestirea. Se afla la o masă cu aceiași trei prieteni de care v-am mai vorbit. Am început să beau și eu cu ei, iar Bobolocea, care era deja cherchelit, mi-a spus la un moment dat: „Vezi ce-ai pierdut?” „Ai tras-o?” l-am întrebat. „Și-ncă cum!” a răspuns el. „Și cât ai găsit?” l-am întrebat. „O sutică și douăzeci de miișoare!” a răspuns el, dar eu cred că exagera numai ca să-mi facă mie sânge rău.

— Celelalte trei persoane de la masă au auzit ce-ați discutat?

— Sigur. Unul dintre ei chiar i-a reproșat că s-a îmbătat și vorbește mai mult decât trebuie. Bobolocea i-a replicat însă că n-are secrete față de mine, care-i sunt mai mult ca un frate.

— Din discuția avută au rezultat și alte elemente? M-ar interesa mai ales să cunosc modul în care a comis fapta.

A dat din cap și a continuat, fără să-și mai coboare privirea spre mine!

— Mi-a spus că înainte de a da lovitura, a mai făcut două încercări de a intra în casă, dar a trebuit să renunțe, pentru că înăuntru erau musafiri sau, parcă, clacă[27].

— Dar despre locul unde era situată casa din care furase o sută și douăzeci de mii de lei a precizat ceva?

---

[27] Grup de spectatori plătiți să aplaude, aici cu sensul de lume adunată.

m-am interesat, pentru a stabili dacă discuția se referă la unul și același caz.

— De data asta, da. A precizat că victimele locuiau la Albești, în apropiere de un cimitir. Mi-a spus că s-au deplasat până acolo cu o „Dacie" galbenă, de furat, pe care au parcat-o la o intersecție de drumuri, unde se afla o fântână… Când discuția a ajuns în acest punct, au început și ceilalți prieteni ai lui Bobolocea să-mi dea amănunte. Astfel am aflat că au ajuns la locuința respectivă în jurul orei unsprezece noaptea și că, mai înainte de a pătrunde în casă, au închis câinele gospodarilor într-o magazie. După ce-au dat buzna în casă, pe bătrân l-au omorât imediat, lovindu-l cu ceva în cap, iar pe femeie, după ce-au bătut-o să spună unde ține banii, au strangulat-o cu o cârpă… îmi amintesc că despre femeie mi-au spus că era voinică și grasă și că a ciripit foarte greu, așa că doi dintre ei s-au apucat între timp să caute prin casă, tăind chiar și pernele… După ce femeia le-a spus unde erau banii ascunși, au strangulat-o și s-au retras tot pe unde veniseră, adică prin grădină și cimitir, iar mașina de care s-au folosit au abandonat-o imediat după ce-au ajuns înapoi la Călărași.

— Îți mai amintești și altceva din discuția avută cu ei? am insistat, deși bogăția amănuntelor pe care mi le furnizase demonstra că, în cel mult o săptămână, am cazul rezolvat.

— Da, și chiar vream să vă rog să fiți atent, deoarece, când ne-am ridicat de la masă, Bobolocea m-a avertizat că dacă va fi arestat, va ști că eu sunt cel care l-a turnat și va avea el grijă să mă tragă și pe mine ca participant, m-a prevenit Banu, coborându-și ochii de pe tavan pentru a mă privi rugător.

— Chiar crezi că se poate implica atât de ușor un nevinovat? l-am liniștit, făcând un gest de bagatelizare a amenințării. Spune-mi, ai reținut cine erau prietenii lui Bobolocea?

A dat din cap și mi-a spus trei nume.

— Ți-ai putut da seama dacă au mai avut de-a face cu justiția? m-am interesat, după ce mi-am notat numele complicilor.

— Da. În mod sigur, erau recidiviști.

Cum eu nu lucrez în poliție de azi sau de ieri, a fost firesc ca în încheiere să vreau să mai aflu încă ceva:

— Domnule Banu, acum am să te rog să-mi spui ce te-a determinat să-mi furnizezi aceste informații.

— Domnule căpitan, cum n-ar avea niciun rost să vă spun că am fost animat de un înalt simț moral, am să fiu sincer. Sunt repartizat la o secție de tâmplărie și, cum nu asta e meseria mea, nu mă pot descurca cu norma de muncă care mi se dă. De aceea, vă rog să susțineți cererea mea de a fi repartizat la secția Tichilești, din Brăila, unde, cu meseria mea de sudor, mă joc cu

normele.

— Bine. Vom mai sta de vorbă, am admis, apoi, văzând cu cât jind privește țigările rămase pe birou, mi-am luat bricheta și i-am spus că pachetul e al lui…

După ce a fost scos afară din cabinetul directorului, intrigat, mi-am mai aruncat o privire pe cartoteca lui 7256.

La rubrica studii, erau trecute zece clase absolvite. Ceea ce însemna foarte mult pentru un infractor recidivist, categorie care întotdeauna se poticnește după primele două-trei clase. Deci exista o explicație asupra modului clar și cursiv în care știuse să-și prezinte depoziția.

*

Așezându-mă lângă Vartunian, în mașină, mi-am privit ceasul. Cum până la nouă seara mai rămăseseră câteva minute, mi-am spus că ar cam fi cazul să sărbătoresc șansa de a fi dat peste un martor providențial.

— În noaptea asta dormim în propriile noastre paturi, am decis.

— Asta da, eveniment! a apreciat subofițerul, pornind motorul. Când m-o vedea nevastă-mea, nici n-o să-i vină să creadă că-s eu.

— Deci surpriza va amplifica bucuria, am zis, pe când, contrariat, mă întrebam de ce strâmbă din nas a silă.

— Știți, mi-e teamă că o să tabere iar pe mine… a zis el. Și continuă posomorât: Ea-i convinsă că dispariţiile mele de acasă sunt invenții, ca să-mi pot face de cap cu alte femei…

— Nu i-ai spus că am fost detașați împreună la Albești?

— Vă cer iertare, tovarășe căpitan… a spus cu jenă. Ea susține că dumneavoastră mă învățați la rele…

El, stingherit, a privit prin parbriz teribil de atent, iar eu, rămânând fără replică, m-am rezemat aiurit de spătarul fotoliului.

*

Când am intrat în postul de miliție Albești, locotenentul Socolescu și adjutantul Zaharia s-au grăbit să se ridice de pe scaune și să mă salute.

Fără a mai apela la introduceri, le-am făcut semn să-și reocupe locurile și am început să le relatez discuția pe care o avusesem cu domnul 7256. Când am terminat, ambii mă priveau atât de admirativ, de parcă aș fi fost cel puțin una din cele șapte minuni ale lumii.

— Doamne-ajută! a lăsat să-i scape subofițerul, închinându-se de două ori peste veston.

— Așa că, în sfârșit, ne putem permite să afirmăm că rezolvarea cazului este în mâna noastră, am conchis, făcându-mă că nu remarc exclamația și gestul lui Zaharia, deși acestea demonstrau că a cam tras chiulul

la orele de pregătire politică. Și deși nimeni nu-i iubește pe trădători, câteodată sunt teribil de necesari. Pentru că altfel, fără declarația dată de deținut, nu ne-am fi putut descurca…

— Îi avem în mână, tovarășe căpitan! m-a susținut cu entuziasm Socolescu, începând să numere pe degete: Unu, descrierea modului în care au fost ucise victimele; doi, figura cu închiderea câinelui în magazie și trei, dezlegarea misterului „Daciei" văzute staționând în punctul în care s-au pierdut urmele infractorilor, demonstrează cu prisosință că individul cu care ați discutat se referă la cauza pe care o investigăm.

— Așa zic și eu. Așa că hai să-i harponăm cu maximum de viteză! Dumneata, tovarășe adjutant, îl aduci pe Ferenț Guță, din comuna Andrășești…

— Îl cunosc pe Guță! a constatat surprins subofițerul, oprindu-se din scris.

— Cu atât mai bine! i-a replicat Socolescu. Îl ridici, fără să mai fie nevoie să-i întrebi cum îl cheamă!

— Ce este, tovarășe adjutant? am intervenit, remarcând lipsa de entuziasm a subofițerului.

— Tovarășe căpitan, acest Guță este într-adevăr țigan, da-i băiat bun. Nu prea-l văd amestecat într-o treabă de omor…

— Încă n-am auzit de vreun caz în care un răufăcător s-ar fi născut ca atare! Ba din câte știu, toți infractorii, fie

ei chiar și recidiviști, sunt curați ca lacrima… Exact până în momentul în care calcă pentru prima oară pe alături! Așa că… umflă-l repede și fără remușcări! l-a sfătuit Socolescu, amuzat.

— Cum din cei patru suspecți pe care trebuie să-i cercetăm, Guță este singurul care locuiește în imediata apropiere a comunei Albești, poziție care numai lui i-ar fi permis să cunoască situația victimelor, este logic să considerăm că el ar trebui să fie persoana care a furnizat informațiile necesare organizării loviturii! l-am avertizat pe Zaharia.

Întrucât subofițerul a sfârșit prin a da din cap aprobator, am continuat, către locotenent:

— Noi plecăm împreună la Călărași…

*

— Bobolocea Iancu și Ganțu Ilarion sunt niște podoabe de prima mână! a ținut să mă asigure comandantul miliției municipale, după ce, aflând cu ce ocazie ne aflăm în fieful său, s-a grăbit să-și trimită oamenii să-mi culeagă clienții. În 1968 au comis împreună un omor, pentru care fiecare a luat câte nouă ani închisoare. După eliberare, Bobolocea comite o tâlhărie pentru care, în 1973, mai primește cinci ani. Un an mai târziu, Ganțu, pentru a nu rămâne mai prejos, comite și el o tâlhărie, care-i aduce tot cinci ani de închisoare. Din luna noiembrie a anului trecut, ambii,

fiind eliberați înainte de termen, ne „onorează" din nou cu prezența lor. Evident, ținând seama de înalta lor „calificare", am dat dispoziție sectoriștilor de pe raza în care domiciliază să stea cu ochii pe ei. Dar, din rapoartele primite, rezultă că ambii își văd de treabă: Bobolocea ca lăcătuș la silozuri, iar Ganțu ca mecanic la uzina termică a orașului. Așa că, până la proba contrarie, îmi place să trăiesc cu iluzia că în sfârșit s-au potolit.

— Vi s-a semnalat ceva în legătură cu faptul că în ultimele luni ar fi cheltuit sume de bani mai mari decât ar fi putut obține prin muncă cinstită?

— Vă referiți la o sumă mare?

— Peste o sută de mii, probabil.

— Nu, nu mi s-a raportat nimic în această direcție. Dar, după cum dumneavoastră bine știți, fiind vorba de niște infractori cu ani grei de închisoare la activul lor, nici n-ar fi de așteptat să comită o greșeală atât de grosolană. Așa că problema rămâne deschisă, deși n-au atras atenția asupra lor prin risipire de bani.

— Despre cel de-ai treilea ce-mi puteți spune?

— Badin Marin lucrează ca strungar la Combinatul de celuloză din localitate. Nu ne-a creat probleme decât o singură dată. Dar a făcut-o cu prisosință! împreună cu un alt individ, ambii aflându-se sub influența alcoolului, au acostat un necunoscut pe stradă și l-au

luat la bătaie. Întrucât victima a decedat, la cinci zile după internare în spital, am dispus arestarea agresorilor pentru omucidere cu intenție. Curând însă, expertiza medicului legist a demonstrat existența unui raport de cauzalitate între leziuni și neluarea măsurilor corespunzătoare de salvare a victimei. În consecință, cum acest nou aspect ne obliga la o prelungire a cercetărilor, deoarece învinuirile trebuiau extinse și asupra medicilor care nu și-au făcut datoria, am dispus ca anchetarea autorilor principali să se facă în stare de libertate.

— În ce stadiu vă aflați cu ancheta?

— Cred că în cel mult două săptămâni vom putea prezenta concluziile noastre Procuraturii… mi-a răspuns interlocutorul în momentul când s-a deschis ușa biroului.

— Tovarășe locotenent-colonel, l-am adus pe Badin, a raportat unul din ofițerii trimiși după bănuiți.

— Așa repede? s-a minunat comandantul.

— Chestie de noroc. L-am găsit plimbându-se prin centru.

— Bine. Du-l în camera zece.

Pricepând aluzia, m-am ridicat de pe scaun și i-am făcut semn lui Socolescu să mă urmeze.

Intrând în încăperea care ne fusese cedată, l-am găsit pe tipul după care venisem stând cu spatele la noi și

privind prin fereastra deschisă forfota străzii. Auzind zgomotul produs de închiderea ușii, s-a întors cu fața spre noi. Purta un costum bleumarin, care avea croiala uniformelor liceenilor, cravată de aceeași culoare și cămașă albă.

— Domnule Badin, suntem căpitanul Apostolescu și locotenentul Socolescu.

— Să trăiți! a zis, pe când mă examina cu neliniște.

— Avem ceva de discutat, i-am spus, arătându-i un scaun, în timp ce-mi trăgeam și eu unul lângă singurul birou din cameră.

Am așteptat până s-a instalat, atent să nu-și șifoneze dunga la pantaloni.

— De ce nu ești la serviciu?

— Pentru că în această săptămână lucrez în schimbul doi. Așa că până la ora două sunt liber… m-a informat, cu un aer de toleranță pentru ignoranța ce-o dovedisem.

— Probabil că știi pentru ce-ai fost chemat? m-am interesat.

— Bineînțeles! Pentru că am fost atât de idiot încât să mă bag să despart doi huligani care se băteau pe stradă, exact când unul dintre ei cădea și se lovea cu capul de caldarâm… a zis el, strâmbându-se dezgustat pentru nerecunoștința oamenilor.

Cum modul în care înțelegea să se apere de acuzația ce i se aducea era departe de a mă interesa, am clătinat

capul și i-am zis:

— Nu despre asta este vorba. Așa că te rog să-mi povestești despre excursia pe care ai făcut-o la Albești!

— Albești?! s-a arătat el surprins. Ce să caut eu la Albești?

— Probabil că nici nu știi pe unde vine? l-am ironizat.

— Ba da. La vreo patruzeci sau cincizeci de kilometri de Călărași.

— Când ai fost ultima oară acolo?

— Și prima și ultima oară, acum vreo zece ani… Când l-am însoțit pe tata, care s-a dus să cumpere vin pentru nunta soră-mii.

— Te rog să te gândești bine! l-am avertizat. Anul acesta ai fost la Albești?

— Domnule căpitan, dacă ultima oară am fost în Albești în urmă cu zece ani, cum puteam să mă duc acolo anul ăsta? mi-a întors-o, arătându-se mirat de stupiditatea mea.

— Te rog să răspunzi la întrebare scurt. Prin da sau nu! i-am cerut cu asprime.

— Nu.

— Ai notat? l-am întrebat pe Socolescu, care era pe post de stenograf, pentru a-l impresiona pe interogat, dar acesta nu s-a arătat decât contrariat. Pe Ilarion Ganțu îl cunoști? am vrut să aflu, decizându-mă să-i iau mai direct.

— Nu.

— Cum e posibil? m-am făcut că mă mir. Trebuia să-l cunoști, barem pentru că sunteți concetățeni.

— În Călărași locuiesc vreo șaizeci de mii de suflete, ca să nu vorbesc de miile de navetiști… a aruncat cu indiferență.

— Pe Ferenț Guță îl cunoști?

— Nu. Un astfel de nume îmi este complet străin.

— Dacă nu cunoști persoanele de care ți-am vorbit, cu atât mai puțin ai putea să-l cunoști pe Bobolocea, am conchis, zâmbindu-i cu candoare.

— Ba pe ăsta cred că-l știu! a replicat imediat. Nu este un tip solid care a stat la închisoare pentru că a ucis pe cineva?

— De unde-l cunoști? m-am interesat, oarecum mirat că s-a decis să-i recunoască tocmai pe tartorul grupului de infractori.

— N-am spus că-l cunosc, ci numai că-l știu! a zis, ridicând un deget cu vârful în sus pentru a-și sublinia afirmația.

— De unde-l știi? am întrebat, după ce-am dat din cap pentru a-l asigura că i-am reținut precizarea.

— Într-o zi mi l-a arătat pe stradă un prieten… Atrăgându-mi atenția că este un om foarte periculos, care ar fi stat mulți ani la închisoare. De atunci, l-am văzut de multe ori… Dar, vă repet, nici nu-l cunosc

personal și nici n-am stat vreodată cu el de vorbă.

— Și atunci, cum se explică faptul că ai fost văzut de câteva ori în restaurantul „Pescaru", stând la masă cu el și cu ceilalți doi de care ți-am vorbit mai înainte? l-am luat din scurt, cu severitate.

Mai întâi m-a privit uimit, apoi, ridicându-și o mână pentru a tăia aerul pe orizontală într-un gest larg de negație, a replicat cu dârzenie:

— Cine spune că m-a văzut pe mine stând vreodată la aceeași masă cu acest Bobolocea ori minte, ori e tâmpit!

În pofida datelor pe care le aveam, trebuie să mărturisesc că puștiul din fața mea îmi părea sincer. Dar cum meseria mea nu se bazează pe impresii, am apelat la întrebarea de chintesență a unui interogatoriu polițienesc:

— Ai putea să precizezi ce-ai făcut în ultima decadă a lunii ianuarie a acestui an?

Meditativ, și-a ridicat ochii luminoși spre harta prinsă pe zidul din stânga mea și a început s-o examineze cu tot interesul, precum un critic de artă, în căutarea mesajului bine ascuns al unei picturi suprarealiste.

Deși știam că nu sunt puțini oamenii care nu-și pot aminti nici ce au mâncat în ziua precedentă, eram convins că de ceea ce a făcut la sfârșitul lunii ianuarie trebuia să aibă habar. Chiar dacă ar fi trecut șapte decenii, nu șapte luni!

— Da, îmi amintesc, deși aș fi preferat să uit… s-a decis să spună, întorcându-și cu tristețe ochii spre mine.

„Firesc. Oare poate cineva să uite momentul în care a participat la uciderea a doi oameni?” mi-am zis eu, convins că aș putea să mă felicit pentru faptul că interlocutorul meu s-a decis să vorbească fără să-mi mai mănânce sufletul.

— În perioada 12 ianuarie–12 februarie, mă aflam în arestul acestei clădiri, a precizat.

„Dacă și miliția a ajuns să stabilească alibiuri pentru infractori, stăm bine!” mi-am spus, nu tocmai satisfăcut de modul în care-mi fuseseră spulberate speranțele.

În încăpere s-a așternut o liniște grea, de care am încercat să profit, punându-mi mintea să contribuie la explicarea încurcăturii care se ivise.

Am avut însă noroc, deoarece, mai înainte ca meningele meu să înceapă să scoată fum, datorită suprasolicitării creierului, s-a auzit o ciocănitură și capul unui subofițer s-a vârât prin crăpătura ușii, precum însăși providența. Iar când l-am văzut că-și îndoaie cu repetiție degetul arătător, într-un gest de chemare, n-am ezitat să dau curs invitației, grăbit de parcă m-aș fi așteptat să mă anunțe că am câștigat lozul cel mare la loterie, deși n-am jucat niciodată.

— Tovarășe căpitan, l-am adus pe Ganțu Ilarion, m-a anunțat el când am ieșit pe culoar, trăgând ușa după

mine.

— N-aș vrea ca suspecții să se întâlnească mai înainte de a-i audia pe toți. Deci unde-l putem izola pe cel dinăuntru? l-am întrebat, arătând cu degetul spre ușa biroului.

— Nicio problemă. Îi voi împrăștia prin birourile noastre.

— Perfect! Atunci îl iei pe cel dinăuntru și apoi mi-l aduci pe Ganțu, am zis, intrând în încăpere pentru a-l anunța pe Badin că, intervenind ceva, trebuie să amânăm discuția, motiv pentru care îl rog să aștepte în altă cameră.

— Vă atrag atenția că la ora două trebuie să fiu la serviciu, a ținut să-mi reamintească.

— Admițând că va fi nevoie să întârzii peste această oră, vei primi o motivare, l-am liniștit, predându-l subofițerului a cărui intervenție îmi împiedicase creierul să se transforme în scrum.

— Dacă alibiul se verifică, e clar că n-a participat la lovitură, a zis Socolescu, pe când îmi reocupam locul.

— Chiar dacă n-a participat direct, putea avea cunoștință de pregătirea tâlhăriei. Ceea ce, în termenii noștri, se numește complicitate… Și legea o pedepsește! am mai apucat să spun, înainte ca ușa să se deschidă din nou.

Ganțu avea în jur de treizeci de ani și era de statură

potrivită și ciolănos. Purta un costum din stofă bej, cămașă maro și o cravată aurie, pe care era pictată o insulă pierdută în mijlocul oceanului planetar, o sirenă foarte *sexy* și foarte verde, prevăzută cu un palmier, în spate, și doi sâni de doică emerită, în față.

După îndeplinirea procedurii de prezentare, l-am invitat să se așeze pe scaun și am început să-l chestionez după același tipic ca și pe Badin.

— Nu numai că nu știu pentru ce mă aflu aici, dar am rămas chiar și mirat când am fost luat de-o aripă de acasă, pentru că de la ultima eliberare am evitat să mai calc pe alături, a declarat el cu seninătate.

— Și chiar ai reușit?

— Dacă aveți vreo dovadă, cât de mică, că aș mai fi comis vreo infracțiune după ultima eliberare, recunosc totul imediat, s-a angajat el, ducându-și mâna dreaptă la inimă, într-un gest care ținea loc de jurământ.

— M-aș bucura să fie așa cum spui, l-am aprobat, disimulându-mi rezervele. Când ai discutat ultima oară cu Badin?

— Badin?! a repetat, parcă pentru a-și verifica auzul.

— Mai exact, Marin Badin.

— Acest nume îmi este complet străin, m-a informat cu toată convingerea.

Firesc, m-am arătat foarte mirat, mai cu seamă că, din câte știam cu multă precizie, a fost văzut de câteva ori

bând și mâncând la aceeași masă cu persoana de care mă interesam.

Oarecum impresionat de surpriza pe care mi-o exprimasem, a adoptat o atitudine plină de solicitudine și mi-a explicat:

— Dacă într-adevăr a fost văzut în preajma mea, înseamnă că eu îl cunosc sub alt nume. Așa că v-aș ruga să mi-l descrieți…

Eu i-am făcut pe plac, iar el m-a anunțat cu fermitate că nu l-a văzut în viața lui pe Badin. Deși susținerea lui era în deplină concordanță cu cea făcută de însuși Badin, nu m-am simțit obligat nici să-l cred, nici să mă manifest ea atare, insistând.

— Dar pe Ferenț Guță îl știi?

— Țiganul ăla care cântă la saxofon? a întrebat surprins.

— Întocmai. De unde-l cunoști?

— L-am întâlnit prin restaurantele în care cânta. Și pentru că îi zicea bine și pe gură, când se întâmpla să beau mai mult, îl invitam la masa mea să tragă și el un pahar…

— De când nu l-ai mai văzut?

— N-aș putea preciza, dar cred că o fi vreun an de zile.

Chiar m-am și întrebat pe unde o fi dispărut…

— Pe Bobolocea îl cunoști?

A lăsat capul în jos și m-a privit pe sub gene, amuzat, mai înainte de a se decide să-mi întoarcă întrebarea:

— Domnule căpitan, dacă v-aș spune că nu-l cunosc, m-ați crede?

— N-ai remarcat că se consemnează tot ce spui? l-am consultat, arătând spre Socolescu și avertizându-l: prin urmare, ar fi de preferat să răspunzi cu sinceritate, pentru că, după cum bine știi, noi vom verifica toate răspunsurile pe care le dai.

Mai puțin sigur de el, m-a informat:

— Domnule căpitan, dacă aveți în cercetare vreun tun și vă gândiți că l-am tras eu, vă pierdeți vremea. După ultima eliberare, n-am mai călcat pe alături nici cu o jumătate de pas!

— Dacă situația se prezintă așa cum susții și te limitezi în exclusivitate la o depoziție loială, nu ai de ce să te temi.

— De când mă aflu în acest birou, am spus numai adevărul.

— E tot ce doresc din partea dumitale. Dar să revenim la discuția noastră. Te vezi des cu Bobolocea?

— O dată pe săptămână, cel puțin.

— Frecventați restaurantele împreună?

— Da, dacă avem bani.

— Inclusiv restaurantul „Pescaru”?

— Da, în majoritatea cazurilor, pentru că este mai

puțin bombă ca celelalte.

— Stăteați singuri la masă?

— Nu, aproape întotdeauna se mai adunau câțiva amici…

— Și printre aceștia nu s-a aflat niciodată Badin?

— Nu. De altfel, așa cum v-am mai spus, nu-l cunosc pe acest tip, a replicat, cu indiferență, pe când își ridica „splendida" cravată și admira „fermecătoarea" sirenă, pictată cu atât de mult „talent".

Trebuia să-mi mărturisesc că nu reușeam să înțeleg jocul celor doi suspecți pe care-i audiasem până acum. Oare de ce Ganțu și Badin respingeau cu atâta hotărâre faptul că se cunosc între ei?

— Dar pe Mircea Banu îl știi? l-am testat, curios să-i văd mutra la auzul numelui domnului 7256.

— Mircea Banu? s-a arătat el sincer mirat. Locuiește în Călărași?

— Nu, a stat însă de două ori la aceeași masă cu dumneata, Bobolocea, Ferenț și Badin, în restaurantul „Pescaru". Invitația i-a făcut-o Bobolocea, care i-a fost șef de echipă în închisoare. Acum îți amintești de el?

— Domnule căpitan, vă rog să mă credeți că habar n-am cine o mai fi și ăsta, m-a asigurat, după ce în prealabil mi-a cerut să-i descriu pe Banu. Iar dacă am băut împreună la aceeași masă, nu se putea să nu-mi amintesc de el.

— Domnule Ganțu, ce știi despre tâlhăria comisă la începutul anului în Albești? am întrebat, brusc, pe când îi urmăream cu atenție reacția.

— Numai ceea ce s-a auzit pe la noi, a replicat cu un calm desăvârșit. Adică, că ar fi fost omorâți doi bătrâni și s-ar fi furat câteva sute de mii de lei… Ce, v-ați gândit la mine? s-a interesat el, dintr-odată înveselit, pe când își ciocănea cu buricul unui deget pieptul pentru a nu lăsa loc de confuzii.

— Ca să fiu sincer, da.

— Deși n-aș vrea să vă indispun, sunt obligat să vă informez că nu sunt eu omul pe care-l căutați, a declarat impasibil.

— Dar despre cei care au participat la „ispravă", ce ne poți spune?

— Chiar dacă aș fi turnător – și nu este cazul! – tot n-aș avea ce să vă spun. Pentru că nu știu absolut nimic despre gaura dată la Albești… a început să-mi explice, pe când ușa biroului se întredeschidea din nou pentru a-i da posibilitatea unui subofițer să-mi facă semn să ies pe coridor.

După cum m-am și așteptat, m-a anunțat că Iancu Bobolocea se află în sediu. I-am cerut să aștepte câteva minute până îl predau pe cel cu care mă „întrețineam".

— Domnule Ganțu, din câte îți amintești, spre sfârșitul lunii ianuarie, ai părăsit localitatea? l-am

întrebat pe când mă duceam să-mi ocup scaunul.

— N-am mai ieșit din Călărași de peste nouă luni, adică de când am fost eliberat din închisoare. De altfel, după cum probabil știți, odată cu ultima condamnare, mi s-a interzis să părăsesc localitatea de domiciliu pe o perioadă de trei ani. Așa că n-am avut cum să mă duc la Albești… m-a asigurat, mimând un regret sarcastic.

— Dacă aș fi știut că ți s-a fixat un domiciliu obligatoriu, nu mi-aș fi permis să te mai deranjez, deoarece, în mod evident, această interdicție te pune în afara oricăror bănuieli. Ce, s-au mai văzut cazuri în care un infractor recidivist să fi călcat un astfel de consemn? l-am consultat cu seriozitate, deși mai firesc ar fi fost să-i spun să fugă cu ursu', că sperie copiii.

— Din câte îmi amintesc, parcă am auzit eu ceva despre un astfel de caz… Dar cum bine știți, excepția nu înlătură regula, m-a asigurat, continuând să afișeze un aer de bună dispoziție.

— Pentru că tot ai apelat la memorie, am să te rog să mai faci un efort și să încerci să-ți amintești cum ți-ai petrecut timpul la sfârșitul lunii ianuarie.

— Dacă doriți să știți ce-am făcut în timpul zilelor, îmi este imposibil să fac vreo precizare, fie și numai pentru faptul că s-au scurs multe luni de atunci. Dacă vă interesează însă nopțile, nu-i nicio problemă. În tot trimestrul întâi am lucrat numai în schimbul trei, adică

de la zece seara până la șase dimineața. Iar această situație se poate verifica cu toată precizia la centrala termică în care lucrez! m-a informat, renunțând să mai zâmbească zeflemitor și privindu-mă cu o sinceritate remarcabil de convingătoare.

— Ideea este bună, domnule Ganțu. Vei rămâne la noi până vom face verificarea pe care mi-ai propus-o…

— Aș avea o rugăminte… a zis, imitându-mi exemplul și ridicându-se și el de pe scaun. Ar fi teribil de bine dacă ați grăbi puțin lucrurile. Știți, la zece seara trebuie să preiau schimbul, iar de când lucrez la uzina termică, n-am avut încă nicio absență.

— Dacă se va dovedi că ai fost sincer, vei pleca repede de la noi, l-am asigurat, în timp ce-l predam subofițerului care rămăsese pe coridor.

— Probabil că a avut grijă să pună pe altcineva să-i ponteze ca prezent… a spus Socolescu, pe când îmi reocupam scaunul.

— Posibil… Dar pe mine mă intrigă altceva… am dat eu glas îndoielilor care începuseră să-mi dea târcoale odată cu terminarea audierii celui de-ai doilea suspect. Cum de reușesc Badin și Ganțu să fie atât de calmi și de siguri pe ei când știu bine că fapta pentru care-i chestionăm îi va duce pe drumul cel mai scurt în fața plutonului de execuție?

— La fel ca bunii jucători de pocher, și bănuiții, fiind

recidiviști cu experiență, se pricep să nu-și exteriorizeze simțămintele, a replicat cu indiferență locotenentul.

— Și, totuși, am impresia că ceva nu se învârtește rotund… am gândit cu glas tare, ridicându-mă de pe scaun și începând să mă plimb prin birou, cu dorința de a încerca să definesc mai bine senzația de ezitare care mă cuprinsese.

Deși Socolescu, ca un subordonat disciplinat ce era, mi-a creat toate condițiile pentru a-mi pune o oarecare ordine în gândire, abținându-se să mai spună ceva, n-am reușit să-mi satisfac dezideratul. De altfel, foarte curând a fost introdus în birou și presupusul autor principal al afacerii care-mi mânca sufletul de peste o jumătate de an.

Bobolocea era îmbrăcat cu o pereche de *blue-jeans* și cămașă albă cu mâneci, care-i punea în evidentă umerii lați și brațele musculoase. Avea o statură potrivită și era șaten, cu ochii căprui, trăsături regulate, maxilarul lat, ceea ce făcea ca figura lui să pară dreptunghiulară, și purta părut tuns scurt, pieptănat cu o cărare în partea stângă.

După ce a luat loc pe scaun și am epuizat partea introductivă, fapt care mi-a permis să constat că este foarte sigur pe el, ca un om care știe că nu are de ce să se teamă, s-a grăbit să mă avertizeze:

— Domnule căpitan, dacă m-ați chemat pentru a mă

cerceta sub bănuiala că aș fi comis vreo nouă infracțiune, să știți că de când m-am eliberat, n-am mai călcat pe alături! Pentru că acum, după ce nevastă-mea a născut doi băieți gemeni, nu mai am chef să înfund din nou închisoarea.

— Deși vestea pe care mi-o dai este într-adevăr bună, sunt totuși nevoit să-ți cer niște precizări. Doar știi că în meseria mea se pune accentul pe fapte, nu pe vorbe, i-am răspuns pe un ton de scuză.

Și-a ridicat ambele palme până la înălțimea umerilor, într-un gest care trebuia să-mi indice că, înțelegând situația, este gata să răspundă la toate întrebările mele.

— Pentru început, doresc să știu când ai fost ultima oară în comuna Albești, am zis.

Mai întâi a făcut ochii mari, a mirare, apoi a izbucnit într-un hohot puternic de râs.

— Dacă știi vreo glumă bună, spune-ne-o și nouă. Nu fii egoist, l-am îndemnat, privindu-l cu severitate.

— Domnule căpitan, vă rog să-mi permiteți să pun o întrebare, mi-a cerut el, rugător, după ce și-a înfrânat accesul de ilaritate.

— Te rog, l-am invitat.

— Mă bănuiți în legătură cu uciderea celor doi bătrâni din Albești?

— Întocmai!

— Domnule căpitan, sinceritate contra sinceritate. Nu

am absolut niciun amestec în această faptă. Și, spre șansa mea, v-o pot dovedi într-un mod indiscutabil! a zis, mai întâi scuturându-și cu două degete cămașa pentru a demonstra că este străin de cauză, apoi, fixându-și ochii spre tavan și închinându-se de câteva ori, ca pentru a-i mulțumi lui Dumnezeu.

— În ce constă dovada?

— În faptul că atunci când au fost omorâți cei doi bătrâni, eu mă aflam în arestul acestei clădiri, m-a anunțat, zâmbind cu satisfacție. Mă aflam într-o cârciumă de lângă port, când s-a încins o bătaie ca-n *Șapte păcate*, iar după ce-au venit milițienii să facă ordine, m-au umflat și pe mine, că tot eram persoană cunoscută. Apoi, cum cercetările au dovedit că n-am avut niciun amestec în scandal, după trei zile m-au eliberat.

— Dar de unde știi când a fost comis dublul asasinat?

— De la un hoț de buzunare, care a fost adus în arest chiar în ziua când mi s-a dat liber.

— În ce zile te-ai aflat în cercetare?

— Între 25 și 27 ianuarie.

Dacă după audierea lui Ganțu mă încercaseră unele dubii, acum trebuia să admit că nu mai înțelegeam absolut nimic. Cum era evident că cineva mințea de să înghețe chiar și Amazonul, m-am decis să aflu cine este persoana care intenționează să depășească

performanțele baronului Münchausen[28]. În consecință, hotărându-mă să încep cu începutul începutului, am întors capul spre Socolescu și l-am privit.

După cât de repede s-a săltat din scaun și s-a evacuat din birou, am fost convins că a recepționat cu promptitudine mesajul optic pe care i l-am transmis.

Odată cu plecarea colegului meu, mi-am pregătit pixul și notesul și, pus pe fapte mari, mi-am continuat repertoriul:

— Îl cunoști pe Marin Badin?

— Nu cunosc pe nimeni cu acest nume.

— Dar pe Ferenț Guță?

— Saxofonistul?! s-a mirat el. Sigur că-l cunosc! E un băiat drăguț, care, dacă apucă să tragă câteva păhărele, îi zice pe gură niște romanțe de să fii din piatră și tot te podidesc lacrimile… a zis, pentru o clipă visător.

---

[28] Karl Friedrich Hieronymus von Münchhausen (n. 11 mai 1720, Bodenwerder – d. 22 februarie 1797, Bodenwerder) a fost un nobil german provenit din principatul Braunschweig-Lüneburg. Baronul mincinos este trecut pe așa-numita „listă neagră" a familiei nobiliare Münchhausen. În timpul vieții nu era considerat un reprezentant onorabil al familiei, în contrast, de exemplu, cu primul ministru Gerlach Adolph von Münchhausen. Baronul Karl Friedrich Hieronymus devine, la vârsta de 13 ani, paj la curtea prințului din Wolfenbüttel (Fürstentum Braunschweig-Wolfenbüttel). La 18 ani este însoțitorul prințului Anton-Ulrich, al cărui regiment era staționat în Riga. Între anii 1740 și 1750 va fi aici locotenent și maistru de călărie. Este invitat de mai multe ori pe moșia prietenului său baltic Georg Gustav von Dunten, unde participă la câteva vânători. Probabil baronul a început să-și povestească aventurile imaginare în vreo cârciumă.

— Și Ilarion Ganțu?

Brusc circumspect, m-a avertizat:

— Suntem prieteni foarte buni. Și tot ce pot să vă spun despre el este că, la fel ca și mine, după ce a executat ultima condamnare, n-a mai pus piciorul pe alături.

— Despre Mircea Banu ce poți să-mi spui? m-am referit la domnul 7256, studiindu-i cu atenție reacția.

Pentru o clipă s-a arătat surprins, apoi, strâmbându-se îngrețoșat, a rostit cu silă:

— Îl știu, a fost repartizat în echipa pe care o conduceam la Tichilești. E o mare jigodie! a aruncat disprețuitor.

— De ce? am întrebat, deoarece atribuirea unui astfel de epitet de către o persoană care, prin antecedente, era departe de a fi ușă de biserică, mi-a stârnit curiozitatea.

— Vedeți dumneavoastră… a început el să-mi explice.

Faptul că datorită băuturii am comis niște acte nebunești, încă nu înseamnă că trebuia să-mi rămână oasele în pușcărie… De aceea, din prima zi de penitenciar, am început să muncesc pe spetite pentru depășirea normei, motiv pentru care toți oamenii din echipa mea n-au executat nici jumătate din termenul de detenție pe care l-au avut. Așa au stat lucrurile până la venirea lui Banu, care, fiind o scârnăvie, se simțea atât de bine în închisoare, încât nu era interesat în grăbirea

eliberării, ceea ce în mod nemijlocit lovea în interesele echipei mele. Până la urmă s-a dat el pe brazdă, dar numai după ce l-am bătut bine de câteva ori… De altfel, l-au mai caftit și alții, care l-au prins furând din alimentele celorlalți deținuți. Mă rog, o javră… și-a încheiat el caracterizarea, strâmbându-se de silă.

— Mă surprinde modul în care-l descrii pe Banu, pentru că din câte știu sunteți buni prieteni…

— Eu, prieten cu o astfel de otreapă?! m-a întrerupt, privindu-mă de parcă ar fi vrut să știe dacă nu glumesc.

— Atunci cum se explică faptul că ați fost văzuți chefuind împreună de două ori?

— Sunteți informat greșit. Dacă în penitenciar nu-mi puteam alege camarazii, în libertate știu s-o fac. Așa că Banu n-avea ce căuta cu mine la aceeași masă! m-a asigurat el cu fermitate.

— Cum s-ar părea că ai uitat, am să-ți reîmprospătez eu memoria… am spus, răsfoindu-mi notesul până am ajuns la depoziția lui 7256. Ați fost văzuți împreună în restaurantul „Pescaru”… Prima oară la jumătatea lunii decembrie a anului trecut… Și a doua oară, la începutul lunii mai…

— Nu este adevărat!

— O clipă! La aceeași masă se mai aflau și următorii: Ganțu, Ferenț și Badin.

— Cu primii doi este foarte posibil să fi fost văzut în

restaurant. Însă cu Badin, nu! Pentru că, așa cum v-am mai spus, habar n-am cine este. Iar în ceea ce-l privește pe Banu, n-avea ce căuta la masă cu mine. În definitiv, dacă ar fi adevărat ce spuneți dumneavoastră, ce m-ar împiedica să recunosc că aș fi chefuit cu Banu? Ce, există vreo lege care-mi indică cu cine am voie să beau și cu cine nu? a zis, făcând un gest de indiferență.

— Domnule Bobolocea, există un motiv întemeiat pentru care dumneata susții că nu ai mai discutat după eliberare cu Banu. Și cum amândoi cunoaștem la fel de bine acest motiv, este cazul să fii sincer, l-am avertizat.

A săltat de câteva ori din umeri a exasperare, apoi, reușind să se stăpânească, a spus cu o placiditate forțată:

— Domnule căpitan, v-aș cere prea mult dacă v-aș ruga să-mi spuneți ce rol atribuiți faptului că m-aș fi întâlnit cu Banu și după eliberare?

Apreciind că n-are niciun rost să mai stau pitit după degete, m-am decis să-mi etalez cărțile cu care jucasem:

— La prima întâlnire i-ai propus să te secondeze în atacarea celor doi bătrâni de la Albești, iar la a doua l-ai anunțat că, datorită ezitărilor lui, ai dat lovitura cu alți complici!

Mai întâi a înțepenit ca o piatră de mormânt, apoi s-a înroșit de parcă l-ar fi lovit un atac de apoplexie.

— Asta v-a spus el?! a zis uluit, după ce în prealabil a închis și deschis gura de câteva ori, ca și cum, pierzând

instrucțiunile de utilizare a coardelor vocale, nu mai știa cum se articulează.

Am dat din cap a încuviințare și am completat:

— Totodată, mi-a furnizat niște detalii pe care n-ar fi avut cum să le cunoască dacă nu i s-ar fi confesat autorul celor două omoruri.

Datorită uimirii pe care o exterioriza, figura sa, dreptunghiulară, s-a lungit atât de mult, încât a devenit romboedrică.

— E nebun!… A îngăimat el, pentru ca apoi, bătându-și pieptul cu mâna, să continue siderat: Admițând că aș fi pus la cale o lovitură care m-ar fi putut transforma într-o țintă pentru plutonul de execuție, chiar credeți că aș fi fost atât de idiot, încât să-mi iau drept complice o lepră ca Banu?…

Argumentarea lui era numai aparent corectă, deoarece infractorii, când își fac de cap, exclud posibilitatea că vor ajunge să dea socoteală pentru fapta comisă. Altfel, dacă ar lua în calcul și modul în care-i „recompensează" legea, logic ar fi să se abțină de la comiterea faptei respective. Numai că realitatea ilustrată de meseria mea demonstrează că situația se prezintă „nițel" diferit de ceea ce ar trebui să le dicteze bunul-simț!

Tocmai voiam să-i explic cauza pentru care raționamentul ce mi-l servise n-a prea avut darul să mă

convingă de inocența lui, când, în birou, și-a făcut apariția locotenentul Socolescu. Eu m-am grăbit să-l privesc întrebător, iar el, foarte confuz, a ridicat din umeri și a dat din cap într-un mod care nu mi-a plăcut. Am continuat să mă uit la el cu speranța că nu i-am recepționat bine mesajul. Dar modul în care și-a repetat gestul n-a mai lăsat loc de dubii. Domnul Bobolocea, aflându-se în arestul miliției în intervalul de timp în care se făptuise dublul asasinat din Albești, ieșea în mod automat de sub bănuiala că ar fi putut avea vreun amestec în cauza pe care o anchetam.

Această constatare, deși era departe de a-mi produce vreo bucurie, n-a avut darul să mă surprindă prea mult. Probabil și datorită faptului că din depozițiile lui Badin, Ganțu și Bobolocea rezultaseră niște nepotriviri flagrante, ceea ce arăta că neglijaseră să se pună de acord. Și când niște infractori versați omit să-și concerteze declarațiile, se poate admite că nici n-au avut pentru ce s-o facă…

— Domnule căpitan, a zis rugător Bobolocea, întrerupându-mi raționamentul, indiferent de ce v-ar fi declarat mârșavul de Banu, vă rog să mă credeți că n-am nicio legătură cu lovitura de la Albești. Și vă rog să-mi verificați alibiul, a cerut el, fără să știe că operațiunea fusese deja executată.

În timp ce eu, încercând să-mi pun un pic de ordine

în gândire, îl priveam fără să-l văd, de parcă m-aș fi uitat printr-un geam, el, arătându-se dintr-odată preocupat de ceva, a continuat:

— Banu v-a informat că la începutul lunii mai am chefuit împreună la „Pescaru”?

Cum cărțile cu care jucasem se aflau deja etalate pe masă, n-am mai avut motive s-o fac pe subtilul și am confirmat prin înclinarea capului cu repetiție.

— Atunci să știți că la acea dată l-am văzut și eu pe el, în restaurant… Dar cum nu l-am zărit decât pentru o clipă, mi-am spus că mi s-o fi părut. Acum însă sunt convins că nu m-am înșelat… Și dacă pun mâna pe el, îl fac arșice! mi-a comunicat, începând să-și lovească cu furie palma stângă în pumnul drept.

— Te privește, dacă vrei să te înapoiezi în penitenciar! l-am avertizat, pe când mă întrebam de ce s-o fi enervat atât de brusc.

— Acum, când știu, nu mai are nicio importanță! a continuat impetuos. Pentru ce mi-a făcut, nu-mi scapă nici dacă intră în gaură de șarpe!…

— Te referi la informația pe care ne-a dat-o? am întrebat, încercând să pricep neașteptata mânie care-l cuprinsese.

— Pentru că m-a turnat? Nu, domnule căpitan. În lumea noastră acest sistem este atât de des folosit, încât mă lasă rece! a aruncat disprețuitor. Am să-l distrug

pentru că a călcat în picioare unicul principiu obligatoriu al infractorilor. A furat de la un hoț!

— Nu înțeleg? am admis, privindu-l mirat.

— Când mi s-a părut că l-am zărit, el intrase în restaurant pentru a se asigura că n-am să plec prea curând de acolo. Apoi s-a dus și mi-a spart casa, furând tot ce-a putut vârî în cele două geamantane pe care le-a găsit acolo.

— Ai făcut reclamație la miliție? l-a întrebat Socolescu.

— Glumiți?! Ce să fi spus la miliție, că un hoț a fost călcat de alt hoț? a zis, zâmbind cu amărăciune.

— De unde știa unde locuiești? i-ai dat dumneata adresa? m-am grăbit să intru pe fir.

— S-ar putea… Am stat destul împreună pentru a-i fi putut spune și pe unde locuiesc.

— Banu a afirmat că la uciderea bătrânilor din Albești ai fost secundat de Ganțu, Ferenț și Badin…

— V-am mai spus că nu știu cine este acest Badin!

— Am reținut. Altceva mă interesează. De unde a știut el că ești prieten cu Ganțu?

— I-am vorbit eu despre el, spunându-i că este cel mai bun prieten al meu.

— E în regulă! domnule Bobolocea. Ești liber, m-am decis să-i comunic, ridicându-mă de pe scaun pentru a-mi sublinia afirmația.

— Chiar pot pleca?

— Tocmai asta și spuneam.

Făcând temenele, a pornit de-a-ndărătelea spre ușă și, când a atins clanța, s-a întors, a deschis-o și a zbughit-o afară, cu viteza unui copil care s-a săturat să i se tot bage cu de-a sila pe gât untură de pește.

— Adu-l pe Ganțu, i-am spus lui Socolescu, după ce-am rămas singuri, că prea se uita la mine profund dezolat.

Când persoana chemată și-a făcut apariția, l-am întrebat dacă n-are cumva la el vreo fotografie-bust a propriei sale persoane. A avut și mi-a oferit-o cu gentilețea unei figurante în scenele de masă, care continuă să viseze că ar putea ajunge star la Hollywood. Ca să nu-i rămân prea îndatorat, i-am adus și eu la cunoștință că este liber „dar că în următoarele patruzeci și opt de ore n-are voie să părăsească localitatea. După ce m-a asigurat că oricum n-are unde să plece, m-a salutat și s-a grăbit să dispară. Spre bucuria mea, în această operațiune a inclus-o și pe solitara și fermecătoarea sirenă, verde, pictată cu atâta măiestrie pe superba lui cravată aurie.

Curând a fost introdus în încăpere și blondul dom' Marin Badin, care, foarte nerăbdător, mi-a adus la cunoștință că, fiind deja ora douăsprezece, nu i-a mai rămas prea mult timp până când trebuie să se prezinte

la serviciul pe care-l avea.

— În următoarele cinci minute vei putea pleca la treburile dumitale, l-am liniștit. Mai înainte aș dori să știu dacă-l cunoști pe Mircea Banu.

— Banu… Banu… a repetat gânditor. Apoi m-a întrebat: E infractor? Da, îmi amintesc de el, a confirmat după ce mai înainte făcusem și eu la fel.

— Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut?

— …Acum vreo două luni, pe când mă aflam în cercetare în arestul miliției Călărași, pentru că, așa cum v-am mai spus, mă băgasem între cei doi golani care se băteau pe stradă, și unul din ei…

— Te rog să-mi spui în ce mod ai făcut cunoștință cu Banu, i-am cerut, deoarece n-aveam chef să reascult cum el, o mironosiță (pe cât de neprihănită, tot pe atât și de animată de cele mai bune intenții cavalerești!), s-a trezit anchetat pentru un omor numai și numai datorită unui joc nefericit al hazardului.

— A fost băgat în aceeași cameră în care mă aflam și eu. Din câte îmi povestea, fusese adus de la Miliția Capitalei pentru că făptuise câteva furturi și prin județul Ialomița.

— Despre ce ați discutat?

A făcut gestul că nu-și aduce aminte, apoi a explicat:

— N-am stat împreună decât vreo două ore, pentru că pe el l-a chemat să dea nu știu ce declarații, apoi, din

câte am auzit de la ceilalți arestați, a fost din nou trimis la București.

— Dacă vrei să pleci mai repede de la noi, străduiește-te să-ți reamintești despre ce-ați discutat.

— Niște banalități, domnule căpitan…

— Vreau să le cunosc și eu.

— Păi… M-a întrebat pentru ce sunt închis, și eu, așa, să-mi dau importanță, i-am spus că omorâsem doi oameni… Apoi a vrut să știe de unde sunt, și i-am spus că din Călărași… Cam asta a fost toată discuția noastră.

— Despre Bobolocea te-a întrebat ceva?

— Da, a vrut să știe dacă-l cunosc, a confirmat, privindu-mă într-un mod care-mi spunea că l-a surprins sclipirea mea de perspicacitate. Atunci el mi-a spus că au fost închiși în același penitenciar și m-a întrebat dacă îl cunosc bine. Ca să vadă că sunt și eu cineva, m-am lăudat că am dat câteva lovituri mari cu Bobolocea…

— Bine. Poți pleca, l-am concediat, satisfăcut de răspunsul primit.

— Și acum? m-a întrebat Socolescu, după ce am rămas singuri.

— Ca să avem conștiința curată, te rog să verifici și alibiurile lui Ganțu și Badin. Când ai terminat, te înapoiezi la Albești.

*

Când am ajuns la postul de miliție, Zaharia s-a grăbit

să mă informeze că reușise să-l dibuiască și să-l aducă pe cel de-ai patrulea presupus protagonist al dublului asasinat din comuna Albești.

Pentru a nu fi nevoit să-i povestesc cum îmi pierdusem timpul în Călărași, i-am făcut semn să mi-l aducă.

După ce și-a făcut apariția, l-am privit. Era înalt și slab, cu urechile clăpăuge și fruntea îngustă, iar păru-i negru, era tuns chilug. A rămas înțepenit în poziția de drepți, lângă ușă, și, spre mai marea mea mirare, am văzut că poartă o uniformă militară.

I-am făcut semn să se apropie și să se așeze pe scaun.

— Când ai fost încorporat? am întrebat, pentru a pricepe ce caută în armată.

— În urmă cu șase săptămâni.

— N-ai avut antecedente penale? Adică n-ai suferit nicio condamnare? m-am grăbit să-i traduc prima întrebare, ca să fiu convins că a priceput ce vreau.

— Nu. Am fost numai cercetat pentru o complicitate la furt, dar până la urmă a rezultat că sunt nevinovat, mi-a răspuns cu o cursivitate pe care n-aș fi bănuit-o, ținând seama de aria restrânsă a frunții lui.

— Despre ce a fost vorba?

— Într-o noapte, am băut mai mult decât ar fi trebuit… Cu niște clienți care stăteau la o masă din localul în care cântam împreună cu orchestra tatălui

meu. La un moment dat, unul dintre ei m-a întrebat dacă nu m-ar interesa un saxofon nou-nouț, american, ca acela la care cânta Louis Armstrong[29]. Bineînțeles că aș fi vrut așa ceva și l-am întrebat câte parale costă o astfel de minunăție. Mi-a răspuns că-l pot obține pe gratis dacă le țin șestul în timp ce ei sparg niște vagoane în gară. Fiind băut, am zis că sunt de acord și că, după terminarea programului în restaurant, vin și eu să-i ajut. Atunci cel cu care discutasem mi-a spus că nu trebuie să fim văzuți plecând împreună și am fixat ora și locul în care trebuia să ne întâlnim. Numai că la închiderea localului, când i-am spus lu' tata unde vreau să mă duc, m-a luat la poceală și m-a dus acasă cu de-a sila. Spre norocul meu… Pentru că tipii cu care discutasem au fost prinși de miliție… Ulterior, individul care-mi propusese să-i însoțesc, crezând că i-am turnat, ca să se răzbune, a declarat că și eu făceam parte din banda lor. Deși s-a dovedit că până în noaptea aceea nu-i mai văzusem niciodată, miliția a spus că, aflând despre spargerea pe care o puseseră la cale și nedenunțând intenția lor, le-am fost complice. Dar, după două săptămâni, mi s-a dat avertismentul că dacă mai am vreodată de-a face cu

[29] Louis „Satchmo" Armstrong (n. 4 august 1901, New Orléans, Louisiana – d. 6 iulie 1971, New York City), cunoscut sub pseudonimul de „Satchmo", a fost un muzician, trompetist, compozitor și cântăreț de jazz, unul din exponenții cei mai reprezentativi ai „stilului New Orléans" în muzica de jazz practicată în Chicago în jurul anilor 1920–1930.

miliția voi fi condamnat și pentru complicitatea la spargerea de vagoane și am fost eliberat.
Și vă asigur că după spaimele prin care am trecut, o să am eu grijă ca pe viitor să nu mă mai bag în astfel de porcării! și-a încheiat relatarea, ducându-și mâna dreaptă la inimă în semn de jurământ.

— Pe Mircea Banu îl cunoști?

— Da, am stat în aceeași cameră din arestul de la Fetești. El era cercetat pentru niște spargeri comise în localitate…

— Despre ce ați discutat?

— Știu eu… A vrut să știe pentru ce sunt arestat… Apoi, aflând că sunt saxofonist și cânt mai ales prin Călărași, a vrut să știe ce mai e nou prin oraș…

— Te-a întrebat dacă-l cunoști pe Bobolocea? i-am întrerupt opintelile, cu scopul de a primi o confirmare a versiunii pe care o fabricasem după discuțiile purtate în cursul dimineții cu Bobolocea și compania.

El mi-a răspuns pe dată în mod afirmativ, iar eu, tot la fel de repede, l-am anunțat că poate pleca.

— Tovarășe căpitan, nu l-ați întrebat cum și-a petrecut timpul în noaptea comiterii omorurilor! a remarcat contrariat adjutantul, când s-a închis ușa după Ferenț Guță.

— Știu… am zis, arătându-i ambele palme într-un mod care urmărea să-i tempereze. Versiunea pe care am

adoptat-o azi-dimineață s-a dovedit a fi pe de-a-ntregul falsă… i-am spus, începând să-i povestesc cum de-am nimerit, eu și cu Socolescu, precum Irimia, cu oiștea-n gard.

— Nu se poate! a protestat el, neîncrezător, când mi-am terminat relatarea.

— Ba se poate! era și firesc să-i contrazic. Numai că medalia are și un revers… am mai adăugat, surprins să constat că parcă-parcă mă încearcă un strop de optimism.

Mâine dimineață, când mă înapoiez de la București, vreau să am completarea listei sătenilor care s-au mutat din comună…

*

Mă aflam din nou în biroul directorului penitenciarului, care, după ce m-a ascultat neîncrezător, s-a smuls iritat din fotoliul lui și a ieșit ca o vijelie.

Câteva minute mai târziu, a urmat o ciocănitură timidă în ușă și domnul 7258 a pășit în cameră, făcând plecăciuni slugarnice. Deși, văzându-mă, s-a străduit să-și compună un zâmbet de nestăvilită bucurie, ochii lui mă cercetau cu un interes ce nu putea să-i disimuleze neliniștea care-l stăpânea.

Nu l-am invitat să ia loc pe scaun.

— Să trăiți, domnule căpitan! Așa-i că v-am ajutat? s-a interesat cu anxietate, văzând că-l privesc în tăcere.

— De ce m-ai mințit?! am strigat brusc.

— Nu… nu înțeleg… a zis, în timp ce bărbia, ieșindu-i de sub control, a început să-i tremure în ritmul Horei staccato.

— De ce m-ai mințit?! mi-am repetat întrebarea, sprijinindu-mi amenințător palmele de rama biroului.

— Nu banda lui Bobolocea a comis omorurile de la Albești? a îngăimat, în timp ce, de spaimă, obrajii i s-au acoperit de broboane de transpirație, iar tremuriciul bărbiei l-a cuprins pe de-a-ntregul.

— Asta-i culmea! Mă întrebi pe mine, când tu știi foarte bine care-i răspunsul! am strigat la el atât de tare, încât sunt convins că aș fi putut acoperi chiar și zgomotul produs de o baterie de tunuri de cuirasat.

— Da'… da'… sunt sigur că numai el a putut s-o facă…

Doar mi-a spus că vrea s-o facă… Iar mai târziu, prin luna mai, doar v-am spus că mi-a confirmat că el este autorul loviturii de la Albești, a turuit, devenind mai sigur pe el. Numai el i-a ucis pe cei doi bătrâni! Probabil că, vă rog să mă iertați, a reușit să vă păcălească, a mai adăugat, cu fermitate.

Mărturisesc că, după primele momente de derută, devenise atât de convingător, încât începusem să fiu mai puțin sigur de mine. Cine mințea? Bobolocea sau Banu?

Dacă cu primul se părea că am lămurit lucrurile, se impunea necesitatea de a încerca să fac același lucru și cu 7256. Altfel riscam să rămân la mijloc, precum măgarul lui Buridan.

— Dacă înțeleg bine, continui să susții că ai stat de două ori la aceeași masă cu Bobolocea și ceilalți trei în restaurantul „Pescaru", din Călărași?

— Da, pentru că așa s-a întâmplat. Prima oară, prin decembrie, mi-a propus să particip și eu la lovitura din Albești, și a doua oară, la începutul lunii mai, mi-a confirmat că el i-a ucis pe bătrâni, mi-a răspuns cu fermitate.

— Dacă este adevărat ceea ce susții, înseamnă că i-ai putea recunoaște cu ușurință pe ceilalți trei comeseni ai lui Bobolocea. Și ai dumitale, bineînțeles.

— Sigur! Dacă vreți să vă convingeți că spun adevărul, mă puteți confrunta oricând doriți cu Ferenț, Ganțu și Badin! Să văd eu dacă au tupeu să nege și în fața mea discuțiile pe care le-am avut despre lovitura din Albești! a replicat cu toată convingerea.

Devenise atât de persuasiv, încât am simțit cum certitudinea cu care-l abordasem a început să scârțâie undeva, prin părțile esențiale. Spre șansa mea, mi-am amintit la timp că vorbele nu pot înlocui probele. În consecință, spunându-mi că ar cam fi cazul să-i testez sinceritatea, am scos dintr-un buzunar un teanc de

fotografii. Erau opt și cu cea pe care i-o cerusem lui Ganțu să mi-o împrumute, nouă.

Le-am așezat pe birou câte trei, pe trei rânduri, impasibil, de parcă aș fi făcut o pasiență cu cărți de joc.

— Apropie-te! i-am cerut. Și, după ce a ajuns lângă mine, l-am întrebat: Poți să mi-l arăți pe Ganțu?

— Bineînțeles… m-a asigurat, devenind din nou șovăielnic.

— Pune degetul pe fotografia lui!

După ce a privit cu luare-aminte toate fotografiile, a ezitat cu buricul indexului deasupra celui de-ai treilea chip, pentru a sfârși prin a și-l așeza pe cel de-ai cincilea.

— Ăsta este Ganțu?

— Da.

— Ești sigur? l-am consultat, ridicând ochii spre el.

Continua să privească dezorientat fotografiile, apoi s-a decis să pună degetul pe cea de-a șaptea:

— Aveți dreptate. Asta-i Ganțu.

— Tu ce-ți închipui, că te-am chemat să jucăm loto?!

— Nu, da' știți… Eu nu prea am memorie vizuală… Mai lăsați-mă un pic să mă gândesc…

— Gata mascarada! am zis, strângând printr-un singur gest toate fotografiile și vârându-mi-le în buzunar. Tu n-ai fost în stare să mi-l indici pe Ganțu deoarece, spre deosebire de ceilalți trei, pe el nu l-ai văzut niciodată! Și dacă nu l-ai mai văzut, cum ai chefuit

cu el de două ori?! Iar dacă n-ai stat cu el la aceeași masă, înseamnă că n-ai stat nici cu ceilalți! Și atunci de unde până unde știi tu că Bobolocea și prietenii lui i-au ucis pe cei doi bătrâni din Albești?! i-am aruncat adevărul în față cu o cadență de mitralieră. Aștept să te explici! am continuat, văzând că i-a pierit cheful de a mai „conversa discuții" cu mine.

Și-a lăsat ochii în jos și m-a anunțat cu timiditate:

— Am fost convins că numai Bobolocea ar fi putut da lovitura… Despre Ganțu el mi-a vorbit, pe când ne mai aflam încă în penitenciar, spunându-mi că dacă ar fi să mai dea lovituri, numai pe acesta ar conta cu adevărat… Pe Ferenț și pe Badin i-am întâlnit prin diferite aresturi preventive. Ambii mi-au spus că-l cunosc bine pe Bobolocea, iar ultimul mi-a povestit că au dat de curând câteva tunuri împreună… Albeștiul se afla la câteva zeci de kilometri de Călărași și eu am fost convins că lovitura a fost dată de Bobolocea, împreună cu ceilalți trei…

— Tu ai susținut că deții informațiile direct de la el! i-am reamintit.

— Dacă v-aș fi spus că fac numai presupuneri, nu i-ați mai fi cercetat și eu scăpăm ocazia de a putea obține transferul la o secție unde se muncește mai puțin, îmi pare rău și vă cer iertare că v-am pus pe drumuri, dar eram sigur că numai mâna lui Bobolocea putea fi

amestecată în tâlhăria de la Albești… a explicat cu o voce plină de pocăință, pe când studia cu luare-aminte scoarța roasă și prăfuită de pe dușumea, de parcă el ar fi fost un pasionat colecționar, iar eu îi propusesem s-o cumpere, susținând că ar fi un Buhara veritabil.

— Deși știu că ești o fire foarte rușinoasă, te rog să faci un efort și să-ți ridici frumoșii tăi ochi spre mine, că mai avem ceva de discutat, i-am cerut, apreciind că domnul 7256 trebuia să-mi mai dea niște explicații, tocmai bune pentru a soluționa cazul.

Mi-a făcut pe plac, sfios, ca un licean prins pentru prima oară copiind la o teză.

— Dacă Bobolocea n-are niciun amestec în afacerea de la Albești, ia povestește-mi de unde știai că infractorii au venit cu o „Dacie" galbenă, că au băgat câinele într-o magazie, că femeia era foarte grasă, că s-au furat o sută și douăzeci de mii de lei… și așa mai departe. Ia dă-i drumul! l-am îndemnat, pregătindu-mi în mod demonstrativ notesul.

— Amănuntele pe care vi le-am furnizat le dețineam de la Bălan Ion, un cioban din Albești, pe care l-am întâlnit în arestul de la Slobozia și care suferea o condamnare de două luni pentru că sărise la bătaie în bufetul comunei, a spus ridicând din umeri.

Și, dintr-o dată, s-a ales praful de ipoteza prin care admiteam că elementele furnizate de 7256 îl desemnau

în mod implicit ca participant la atacarea familiei Leca! Pentru că Bălan, de a cărui condamnare pentru huliganism îmi aminteam, așa cum îmi aminteam că și el făcuse parte din cercul de persoane pe care-l verificasem, era firesc să dețină, la fel ca toată suflarea comunei, datele cu care Banu reușise să mă păcălească…

Cu resemnarea pe care ți-o inoculează cu timpul meseria mea, am închis notesul și, disimulându-mi un oftat de descurajare, m-am ridicat de pe scaun…

*

Părăsind penitenciarul și urcându-mă în mașină, i-am dat lui Vartunian lista celor opt persoane care, părăsind Albeștiul, se stabiliseră în Capitală.

— Am contactat numai patru dintre ei. Să-i vizităm și pe ceilalți, i-am cerut, pe când coboram fereastra portierei, deoarece soarele încinsese caroseria ca pe un cuptor.

Am avut însă ghinion și în această direcție. Doi dintre cei căutați lucrau în schimbul doi și nu reveneau acasă înainte de ora unsprezece noaptea. Cum pentru ceilalți doi adjutantul Zaharia pusese în dreptul rubricii cu adrese un semn de întrebare, am fost nevoit să apelez la serviciile colegilor mei de la Evidența populației.

Dar faptul că am aflat unde domiciliază n-a însemnat că am și reușit să-i găsesc acasă.

Afară începuse să se întunece, iar eu mă săturasem până peste cap s-o fac pe comis-voiajorul, așa că i-am spus lui Vartunian să întoarcă mașina spre Albești.

*

Ineficiența investigațiilor pe care le făceam de luni de zile începuse să mă obsedeze atât de mult, încât nici în somn nu reușeam să mă desprind de descurajarea care pusese stăpânire pe mine. Datorită oboselii fizice, adormeam imediat cum puneam capul pe pernă, pentru ca după două-trei ore să mă trezesc privind pe întuneric spre tavanul camerei și încercând să revăd cu ochii minții datele cazului, în speranța că voi reuși să sesizez greșelile făcute. Deoarece eram convins că singura explicație a neelucidării cauzei putea fi furnizată de faptul că undeva, pe parcursul cercetării, comisesem o eroare de interpretare: fie a urmelor, fie a depoziției martorilor. Dar, în ciuda eforturilor de concentrare pe care le făceam, nici nenumăratele nopți de insomnie n-au putut contribui la îmbunătățirea bilanțului general, total negativ.

Continuând să stau cu ochii deschiși, tocmai ajunsesem la concluzia că va trebui să-mi recunosc incompetența și să-i cer șefului Direcției judiciare să predea cazul unui alt anchetator, când, prin fereastra deschisă a camerei, am auzit un zgomot ușor de pași. Imaginându-mi că gazda mea s-a apucat să-și rezolve

problemele gospodărești mai devreme ca de obicei, am încercat să mă concentrez asupra găsirii celor mai bune argumente pentru a-mi convinge șeful să mă scape de pacostea de caz în care mă împotmolisem mai rău ca o muscă într-o plasă de păianjen. Dar mai înainte de a reuși să mă scufund în propriile mele gânduri, am realizat că pașii s-au oprit chiar în fața ferestrei mele. Mai înainte de a apuca să mă mir, m-am auzit strigat de o voce șoptită:

— Tovarășe căpitan… tovarășe căpitan, vă rog să vă sculați…

Mai întâi intrigat, apoi curios să aflu cine mai suferă de insomnie în comuna Albești, m-am aruncat din pat și m-am apropiat de fereastră.

— Ce s-a întâmplat? am vrut să aflu, când am dat cu ochii de adjutantul Zaharia, cu vestonul descheiat și diagonala atârnându-i într-o mână.

— A apărut „Dacia" galbenă! m-a anunțat, agitat.

— Care „Dacia" galbenă? l-am întrebat, pe când mi-am apropiat instinctiv nasul de el să văd cam a ce ar putea mirosi.

— Aia cu care au venit tâlharii astă-iarnă! a replicat el pe nerăsuflate, ceea ce mi-a permis să simt un damf de ceapă.

Instantaneu, mi-am amintit despre ce-i vorba și, în mai puțin de un minut, am escaladat fereastra ținând

într-o mână sacoul și în cealaltă hamul portpistol.

Până să ajung în stradă, haina era pe mine și pistolul la locul lui, atârnând lângă subsuoara brațului stâng. Deși Vartunian era cazat într-o casă de peste drum, am renunțat la serviciile lui, deoarece secundele erau prea prețioase pentru a-mi asuma riscul de a pierde o șansă atât de neașteptată. Prin urmare, apelând la dublura cheilor mașinii, am trecut la volan și i-am făcut semn adjutantului să treacă repede pe locul alăturat.

— Arată-mi drumul, i-am cerut, demarând în trombă.

În timp ce el mă ghida și eu apăsam voinicește pe ciuperca acceleratorului, l-am întrebat de unde știe despre reapariția „Daciei" galbene. Explicația a fost simplă. Gospodarul care-i vorbise lui Socolescu despre autoturismul aflat în staționare lângă fântâna de unde se pierduseră urmele infractorilor în noaptea comiterii tâlhăriei o văzuse iar în același loc și s-a grăbit să trimită un băiat să-i anunțe pe șeful de post.

— În mod cert, dacă au reapărut pe teritoriul comunei, înseamnă că intenționează să dea o nouă lovitură, a conchis el, în încheiere.

Constatând că ceasul de bord indică ora două și zece minute, m-am întrebat cam cât timp s-o fi scurs de când țăranul și-a trimis odrasla la șeful de post și până când acesta a ajuns la mine. Dar cum răspunsul pe care mi l-aș fi dat ar fi putut contribui la diminuarea

optimismului ce abia se înfiripase, am preferat să-mi concentrez atenția asupra conducerii mașinii și să apăs și mai vârtos pe accelerator.

— Iat-o, tovarășe căpitan! a exclamat însoțitorul meu, câteva minute mai târziu, privind spre partea dreaptă a drumului.

Am văzut-o și eu. Se afla la vreo două sute de metri, cu două roți pe coama acostamentului șoselei și cu celelalte vârâte în fundul șanțului. Am stins imediat toate luminile și am închis motorul continuând să rulez, în virtutea inerției, încă vreo sută de metri, după ce-am trecut pe lângă ea.

Mai înainte de a coborî din mașină, am scos din spațiul pentru mănuși două perechi de cătușe, una mi-am vârât-o în buzunarul stâng al sacoului și cealaltă i-am dat-o subofițerului. Apoi, în timp ce reveneam spre „Dacia" galbenă, l-am instruit:

— Vei rămâne în fața mașinii, bine adăpostit la teren și la o distanță care să-ți permită să fii pe fază de îndată ce va fi necesar. În orice caz, să nu intervii mai înainte de a mă auzi pe mine somându-i! De asemenea, când te apropii, ai grijă să nu te așezi în spatele lor și la aceeași înălțime cu mine, pentru că altfel vom reuși să ne împușcăm între noi! Și să nu fumezi! i-am mai cerut.

A dat din cap că a priceput ce are de făcut și, desprinzându-se de lângă mine, a coborât în șanțul

șoselei.

Continuând să merg singur, am ajuns lângă autoturism.

Acoperind cu palma proiectorul lanternei, atât cât să scape numai o fâșie îngustă de lumină, m-am asigurat că în mașină nu dormea nimeni, apoi mi-am notat în memorie numărul de înmatriculare, pentru eventualitatea în care, datorită unor motive imprevizibile, ocupanții ei ar fi reușit să mă lase cu buzele umflate. După care am pășit în spatele mașinii, până am constatat că întunericul începuse să-i estompeze conturul. Cred că mă aflam la o distanță de cel mult zece metri de ea, când m-am decis să mă adăpostesc. Trebuia să aleg între fundul șanțului, a cărui adâncime, fiind de cel mult o jumătate de metru, m-ar fi obligat să stau întins pe burtă, și un salcâm plantat de cealaltă parte a șanțului, în imediata apropiere a unui desiș de arbuști și tufe, pe post de gard. Am optat pentru ultimul ascunziș, deoarece, stând în picioare, aveam posibilitatea să acționez cu maximum de operativitate. Și m-am pus pe așteptat. Cum lumina pe care o dădeau stelele era insuficientă pentru a putea vedea cât este ceasul, a trebuit să apreciez scurgerea timpului după faptul că, amorțindu-mi picioarele, am început să regret că n-am ales fundul șanțului, unde, stând întins, ar fi fost mai plăcut, poate.

Tot schimbându-mi greutatea corpului de pe un picior pe altul și blestemând ziua când am avut ghinionul să mă las potcovit cu un caz atât de afurisit, am fost readus la realitate de cântatul cocoșilor. Profitând de faptul că s-a mai luminat puțin, mi-am controlat ceasul. Era patru și zece minute. Dar nici n-am ridicat bine privirea de pe cadran, și atenția mi-a fost atrasă de câteva șoapte, urmate de un zgomot de pași, care păreau să vină chiar din spatele gardului de arbuști de unde supravegheam șoseaua și automobilul. După cel mult două minute, am auzit în mod succesiv zgomotul produs de deschiderea unei porți înțepenite și pe cel al mai multor perechi de picioare care bocăneau pe podișca din lemn aruncată peste șanțul șoselei, la câțiva metri de mine, în stânga. Apoi și-au făcut apariția trei umbre, care, îndreptându-se spre mașină, au defilat prin fața mea, cărând în spate niște baloturi ce trebuie să fi fost al naibii de grele, deoarece nu numai că mergeau cocoșați, dar și pășeau împleticindu-se.

Am avut certitudinea că sunt exact persoanele pe care le așteptam numai după ce și-au aruncat poverile lângă mașină și au deschis portbagajul și portierele. Cum nu mai aveam de ce să mă grăbesc, am așteptat până au vârât în mașină boccelele pe care le căraseră cu atâta trudă. M-am desprins de copacul pe care-l sprijinisem până atunci abia după ce-am auzit închizându-se

capacul portbagajului. În timp ce, trecând prin șanț, am urcat spre marginea șoselei, mi-am vârât mâna dreaptă la subsuoară și am extras „Walther[30]”-ul, coborându-i piedica. Când am ajuns în dreptul portierei din stânga-spate, tocmai se trântea și cea din dreptul volanului. Auzind imediat un zornăit de chei, mi-am spus că venise momentul să-mi fac și eu meseria. În consecință, mi-am vârât pistolul prin fereastra deschisă și l-am lipit de ceafa șoferului, în timp ce, cu mâna stângă, luminam cu lanterna interiorul mașinii.

— Dă drumul la chei pe podea și sus mâinile! Miliția! am strigat cu putere, deoarece o astfel de somare n-ar avea niciun efect dacă s-ar face cu timiditate.

Pe când tipul de la volan a înțepenit ca o statuie și a dat drumul la chei din mână, ceilalți doi ocupanți ai mașinii, înnebuniți de spaimă, priveau ca hipnotizați proiectorul lanternei. Atunci și-a făcut apariția de cealaltă parte a mașinii și adjutantul, de asemenea cu pistolul ridicat și lanterna aprinsă.

— Mâinile pe volan! Nu așa! Apropie-le una de cealaltă! i-am cerut celui care le ținea ridicate.

După ce mi-a îndeplinit dorința, am profitat de faptul

---

[30] Walther P38 este un pistol semiautomat, care a fost dezvoltat de fabrica de arme Walther ca pistol de serviciu al Wehrmacht-ului la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial. Acesta a fost destinat să înlocuiască Luger P08, a cărui producție era programată să se încheie în 1942.

că lanterna subofițerului lumina suficient pentru a o putea strecura pe a mea în buzunar și a scoate recuzita următoare. Cătușele automate s-au zăvorât de îndată ce l-am lovit cu ele peste încheieturile mâinilor. Apoi m-am ocupat de ceilalți doi indivizi. Mai întâi l-am scos afară pe cel care stătea pe bancheta din spate și apoi pe celălalt, de pe „locul mortului". După ce i-am pus să-și proptească mâinile pe capota mașinii, am luat cealaltă pereche de cătușe de la subofițer și le-am prins cu ea mâinile alăturate, o stângă cu o dreaptă.

Acum, după ce-i imobilizasem, eram curios să aflu cu ce poveri trudiseră ocupanții autoturismului. Așa că, lăsându-i în paza subofițerului, m-am dus la spatele mașinii și am deschis portbagajul, care era încărcat cu vârf. După ce am înlăturat o pătură reformată, am văzut niște saci din masă plastică transparentă, plini cu hălci de carne însângerată. Urmare a deformării profesionale, le-am privit aiurit, întrebându-mă ce-o mai fi și cu hecatomba de sub ochii mei. Apoi, apropiind fascicolul lanternei de unul din saci, mi-am dat seama că bucățile de carne erau prea mari pentru a putea rezulta dintr-o depesare[31] de cadavru uman. Și am avut suficiente motive pentru a răsufla ușurat, mai înainte de a trânti capacul portbagajului la loc.

---

[31] Ciopârțire pentru a împiedica identificarea.

— Știi să conduci? l-am întrebat pe subofițer, revenind lângă el și bătând cu mâna pe capota „Daciei". Și n-am simțit nicio bucurie când a ridicat din umeri a regret, deoarece nu puteam lăsa de izbeliște mașina de serviciu. Pentru o clipă am fost tentat să las pe loc autoturismul infractorilor, dar a trebuit să renunț, fiindcă nu puteam lăsa fără supraveghere conținutul portbagajului.

Apoi, văzând soluția, m-am apropiat de tipul care rămăsese în mașină și i-am eliberat mâna dreaptă, prinzând brățara cătușei respective de volan.

— Poți să conduci așa? l-am întrebat.

A dat din cap a confirmare, după care, depășind probabil momentul de uluială în care-l pusese intervenția noastră intempestivă, s-a grăbit să mă anunțe:

— Dar să știți că eu n-am nicio vină…

— Despre asta o să mai discutăm! l-am întrerupt, ridicând cheile căzute pe podeaua mașinii și înmânându-le subofițerului, în timp ce-i făceam semn să ocupe locul alăturat șoferului.

Am așteptat până ce mașina a întors și a pornit spre Albești, apoi i-am poftit să mă urmeze pe cei doi tipi care rămăseseră cu mine, și care, datorită perechii de cătușe ce le împreuna mâinile, se comportau precum doi frați siamezi. Ceea ce au și făcut, dar, după felul cum

mergeau cu capul în jos și își târau picioarele, cred că fără prea mult entuziasm.

După ce i-am plasat pe bancheta din spate, m-am grăbit să demarez și eu după cealaltă mașină.

*

Descinzând la post, am trecut imediat la descărcarea și examinarea încărcăturii mașinii.

Apoi am purces la interogarea primului dintre arestați.

După primele zece minute de discuție, l-am trimis pe adjutant și pe Vartunian să-l aducă și pe săteanul din gospodăria căruia ieșiseră infractorii.

Spre prânz, toți patru dăduseră deja declarații complete și situația era clarificată. Săteanul, pe post de măcelar angrosist, era aprovizionat de doi țigani cu vite furate de prin alte comune, plătind circa cinci mii de lei bucata. Apoi, când cornuta răpită se afla în grajdul lui, telefona unuia din cei trei arestați, care lucrau pe post de detailiști și conveneau asupra datei când aceștia pot veni din București, pentru că, lucrând planificat, trebuia să știe cu precizie momentul în care se poate apuca de tranșarea cărnii. La predarea mărfii, primea cincisprezece mii de lei. Iar detailiștii obțineau din vânzarea cărnii cu amănuntul între treizeci și cinci și patruzeci de mii de lei. Operațiunea fiind făcută, în funcție de „productivitatea” țiganilor, o dată sau de

două ori pe lună.

— Dar ieșeau ceva parale din această combinație! Vaca și „Trabantul”! a apreciat Socolescu, privind spre mine surprins și, în egală măsură, admirativ.

Întrucât, odată cu capturarea pasagerilor autoturismului galben și cu stabilirea genului de afaceri cu care aceștia se ocupau, devenise clar că nu reușisem să fac nici cel mai mic pas spre elucidarea dublului asasinat, nu m-am simțit obligat să-i comentez afirmația decât printr-un gest care-mi exterioriza amărăciunea și descurajarea.

Constatând astfel că datorită stării mele depresive sunt departe de a îndeplini calitățile unui bun interlocutor, a întors capul spre cei patru indivizi, care erau așezați cot la cot pe o bancă de lemn sprijinită de unul din pereții încăperii, și s-a adresat măcelarului:

— Îți amintești că în luna ianuarie am venit la dumneata și te-am întrebat ceva?

— Mi-amintesc… M-ați întrebat dacă știu a cui e mașina galbenă de-a fost văzută peste noapte-n fata ogrăzii mele. Iară eu v-am zis că nu… Că dacă vă ziceam că da, puteați să aflați și restu’. Și d-atunci nici n-a mai venit cu mașina aia bălțată, ci cu alta luată de-a-mprumutu. Și numa taman în noaptea asta s-a trezit tâmpiții ăștia să vină iar cu mașina lor! a aruncat cu năduf țăranul, privindu-și încruntat „colaboratorii”.

— Da' m-am săturat să-i tot dau două mii lu' fratemiu ca să-mi împrumute mașina pentru o singură noapte s-a justificat proprietarul „Daciei" galbene.

— D-aia lăcomia pierde omenia! i-a replicat cu scârbă țăranul. Ce, nu-ți rămânea ș-așa destul?!

Cum dialogul lor era departe de a mă interesa, m-am decis să-i expediez la arest. Dar mai înainte de a-mi realiza intenția, mi-am spus că n-ar strica dacă le-aș cere câteva relații.

— Dacă am înțeles bine, din noaptea în care au fost uciși cei doi bătrâni, acum este prima oară când veniți din nou cu mașina galbenă. Așa e?

Au dat cu toții din cap a confirmare.

— Vă mai amintiți când ați venit și când ați plecat, în noaptea aceea de sfârșit de ianuarie?

După ce pasagerii autoturismului s-au consultat din priviri, șoferul m-a anunțat:

— Cred că am sosit în jur de zece ș-am plecat pe la patru sau cinci dimineața… Pentru că tâmpitu' ăsta, a arătat el spre țăran, după ce a tăiat o jumătate din vacă, s-a îmbătat și s-a culcat… Că d-aia a trebuit să las mașina pă șosea atâtea ore, pân-a văzut-o nu știu cine și v-a zis. Că dacă dumneavoastră nu umblați după tâlharii ăia de-i omorî pe bătrâni, cu noi n-aveați acu nicio treabă! a explicat șoferul, aruncând revoltat o privire înciudată către țăran.

Reproșurile pe care și le făceau cu atâta generozitate între ei mă lăsau rece, deoarece eu îmi urmăream propriile idei, drept care, uitându-mă întrebător spre banca lor, m-am interesat:

— În intervalul de timp în care ați staționat cu mașina în dreptul fântânii, ce persoane sau mijloace de transport ați văzut venind sau plecând?

După ce au ridicat cu toții ochii spre tavan, ca la comandă, și l-au consultat îngânduraţi, primul care a luat cuvântul a fost șoferul:

— Nu știu dacă vă interesează, da'…

— Mă interesează tot ce-ați văzut din momentul în care ați venit și până ați plecat din locul unde v-am arestat astăzi! i-am întrerupt eu ezitarea, cu nerăbdarea copoiului care adulmecă o urmă.

— Tocmai ieșisem din curte cu o pulpă din jumătatea dă vită pe care apucase boul ăsta s-o tranșeze, mai înainte de a se îmbăta, a zis, privind din nou cu furie spre țăran, și vream s-o vâr în portbagaj, când la intersecția șoselei a oprit o mașină… Temându-mă să nu fie vrun echipaj al miliției, m-am pitit în șanț, cu pulpă cu tot…

— Și? l-am zorit, stârnit.

— Și atâta. După ce-a coborât doi oameni, mașina și-a văzut de drum și io așișderea dă treaba mea…

— Ce-au făcut cele două persoane care au coborât?

— Păi ce să facă? Au făcut la stânga și s-a dus pă drumul spre Albești.

— Cât putea fi ora când i-ai văzut? l-a întrebat Socolescu.

— Să tot fi fost aproximativ în jur de circa vreo zece și juma, a precizat el, cu o precizie uimitor de „precisă".

— Cum arătau? am întrebat eu.

— Păi d-unde să știu eu, că era-ntuneric… Da' pot să vă zic că unu era mai mic ș-altu' foarte-nalt.

— Și mașina cu care au venit cum arăta?

— Cum s-arate? Ca toate autocamioanele și căra niște butoaie de vin…

— Îți mai amintești dacă vreuna din cele două persoane pe care le-ai văzut îndreptându-se spre Albești avea ceva în mână? am întrebat, făcând o rapidă corelare a elementelor ce mi le furnizase deja.

S-a grăbit să ridice din umeri, dar, spre marea mea bucurie, s-a răzgândit și a dat din cap aprobativ:

— Da, așa-i! Aveți dreptate… Când a sărit din autocamion ăla mai mic, am văzut că ținea în mână un par lung și așa gros… a spus, arătându-mi încheietura mâinii lui, care, cu o oarecare aproximație, aducea cu lățimea doagei de butoi cu care fusese ucis Vergu Leca.

După cum și-a încrucișat Socolescu privirea cu mine, am știut că și el realizase că pentru prima oară, după atâtea luni de amare bâjbâieli, reușisem să dibuim o

urmă concretă.

— Îți mai amintești în ce direcție a plecat autocamionul? l-am mai întrebat pe șoferul-delincvent, transformat ad-hoc într-un martor extraordinar.

— Și-a continuat drumul spre Constanța…

— Vă zic și eu ceva… a început cu timiditate unul din cei doi „frați siamezi”.

— Zi, mă! l-am încurajat, cu o veselie care mă ocolise atât de multă vreme, încât parcă abia acum îi descopeream gustul.

— P-ăia doi, de care vă zicea Sile, a spus privind spre șofer, i-am văzut și eu, mai târziu, când duceam la mașină sacu’ cu antricoate. Unu mai mic se spăla la fântână și altu’ mai mare stătea pe șosea, și după cum se uita spre dreapta, cred că aștepta vreo ocazie dinspre Slobozia.

— Cât putea fi ora? l-am întrebat, pentru a verifica dacă declarația lui este în concordanță cu cea a săteanului care ne semnalase atât prezența celor doi necunoscuți lângă fântână, cât și a mașinii pușlamalelor cu care mă conversam.

— Nu știu, că nu m-am uitat la ceas… Da’ pot să vă zic că nu după mult timp am plecat și noi…

Lucrurile fiind clare, i-am făcut semn adjutantului să ducă pușlamalele la arest.

— În sfârșit, am prins un fir! s-a grăbit să ofteze a

satisfacție Socolescu, de îndată ce-am rămas singuri.

Cum optimismul lui era pe deplin justificat, în loc să-l contrazic, m-am grăbit să interpretez informațiile pe care le primisem:

— Unu, nu mai există niciun dubiu că cei doi necunoscuți sunt oamenii noștri. Doi, întrucât au venit și au plecat cu niște mijloace de transport de ocazie, este evident că nu sunt localnici. Trei, dacă corelăm concluzia punctului doi cu faptul că ei au demonstrat o excelentă cunoaștere a zonei și a situației victimelor, rezultă că avem de-a face cu niște foști locuitori ai comunei Albești. Și cum am adoptat deja această versiune, ne vom cala pe ea și o vom explora până la capăt. Patru, mergând pe pista oferită de punctul trei, se pare că ni se oferă un element selectiv, apt să restrângă aria investigațiilor…

— Vă referiți la autocamionul care i-a adus pe infractori? s-a grăbit să mă consulte locotenentul.

— Exact! am confirmat, chiar în momentul în care s-a strecurat în cameră adjutantul. Când primesc situația completă a persoanelor strămutate? l-am și luat în primire.

— Până mâine la amiază va fi gata, m-a asigurat șeful de post. După care, profitând de faptul că-l întrebasem de vorbă, m-a contrat și el: Tovarășe căpitan, e cald și mi-e teamă că se alterează carnea pe care am confiscat-

o. Ce să fac cu ea?

Cum pentru prima oară aveam de-a face cu un corp delict perisabil, întrebarea m-a descumpănit, apoi, reamintindu-mi de verificata tactică a aruncării pisicii moarte în curtea vecinului, am dat o soluție pentru a cărei corectitudine m-ar fi putut invidia chiar și regele Solomon, dacă ar fi avut șansa să-mi fie contemporan:

— Am motive să cred că inspectoratul județean are foarte multă experiență în acest gen de spețe. Raportați-le situația! i-am indicat și am reluat discuția cu Socolescu:

Faptul că autocamionul cu care au venit infractorii transporta butoaie, ar putea să explice și proveniența armei crimei. Deci cu atât mai multă acuitate se impune depistarea acestuia.

A dat din cap aprobativ și m-a asigurat:

— Am să iau legătură cu toate podgoriile din regiune.

— Perfect. În ceea ce mă privește, cum din lista întocmită preliminar de tovarășul adjutant mi-au mai rămas câteva persoane de verificat, mâine până la amiază sunt la București pentru a continua acțiunea începută…

*

A doua zi, dis-de-dimineață, cel puțin tot atât de

vrednic ca și Hercule[32] când a purces la îndeplinirea celor douăsprezece misiuni justițiare ordonate de regele din Tirint, m-am pus pe treabă, dându-i lui Vartunian lista pe care mai rămăseseră de verificat patru persoane. Demers care mi-a permis să vizitez Bucureștiul *„by car"* aproape patru ore, timp în care am reușit să contactez trei persoane total neinteresante pentru a-mi putea permite să le atribui vreun rol în scenariul meu, fie el chiar și de figurație. Cum pe cea de a patra n-am reușit s-o dibui, deși am trecut pe la ea pe acasă de câteva ori, mi-am spus că, înainte de a dispune retragerea la cartierul meu general de la Albești, ar fi cazul să mă țin de promisiunea ce mi-o făcusem înainte ca Aghiuță, întruchipat de domnul 7256, să-și vâre coada și să mă abată de la pista la care revenisem în prezent.

În consecință, i-am cerut lui Vartunian să pună

---

[32] Heracle (în greaca veche Ἡρακλῆς, Hēraklēs), cunoscut și sub numele de Hercule în limba română (din latină Hercules), născut Alcaeus sau Alcide, este cel mai cunoscut erou din mitologia greacă, neîntrecut în forță și vitejie și care, după moarte, a fost primit în rândul zeilor devenind astfel nemuritor. Grecii antici sărbătoreau festivalul Heracleea, care comemora moartea lui Heracle, în a doua zi a lunii Metageitnion (sfârșitul lunii iulie sau începutul lui august). Cele 12 munci: uciderea leului din Nemeea, uciderea hidrei din Lerna, prinderea mistrețului de pe muntele Erymanthus, prinderea unui căprior cu coarne de aur, care aparținea zeiței Artemis, curățarea grajdurilor lui Augias, distrugerea păsărilor stimfalide, prinderea taurului din Creta, îmblânzirea iepelor lui Diomede, dobândirea cingătorii purtate de Hippolyte, regina amazoanelor, aducerea boilor lui Geryon, culegerea merelor din Grădina Hesperidelor, aducerea lui Cerberus din împărăția umbrelor subpământene.

timona spre fabrica de pâine „Pajura”, unde lucra Vasile Comanciu.

Ajuns la destinație, m-am înfipt drept la serviciul personalului și am cerut fișa de pontaj a celui care mă interesa. După numai câteva minute, am putut vedea că în ziua de 27 ianuarie, domnul Vasile a intrat în fabrică la ora patru și șase minute dimineața, dar cum eu nu mai cred nici chiar în ceea ce scrie negru pe alb, m-am simțit obligat s-o consult pe funcționara cu care mă întrețineam:

— Fișa n-ar fi putut să fie pontată de un coleg? Asta după principiul întrajutorării tovărășești: „Eu pontez azi pentru tine și tu mâine pentru mine”. Ceea ce i-ar fi permis lui Comanciu să intre în fabrică, de fapt, cu vreo două ore mai târziu decât indica fișa.

Mai întâi a dat din cap pentru a arăta că afirmația nu este în mod obligatoriu fantezistă, apoi schimbând macazul a făcut un gest de negație.

— Nu. Este exclus. Știți, încărcatul mașinii cu pâine și întocmirea formelor de predare-primire a mărfii durează cam o oră și un sfert, pe cronometru! Iar distribuirea acesteia la centrele de desfacere începe de la cinci și jumătate. Și dacă pâinea n-ar fi fost livrată după orar, puteți fi convins că scandalul ar fi fost atât de mare, încât primarul sectorului ne-ar fi luat la întrebări. Așa ceva însă nu s-a întâmplat, deci este clar

că tovarășul Comanciu a intrat în fabrică exact la ora pontată. De altfel, să știți că este un om foarte serios…

Ca să nu-mi încarc gestiunea cu suspecți „nesuspectabili”, pe domnul Vasile l-am radiat de pe listă.

*

— Știi pe unde este C.A.P.-ul Bragadiru?! l-am întrebat pe Vartunian, aruncându-mă pe bancheta de lângă el.

— Nu. Dar în mod firesc trebuie să fie în Bragadiru… s-a arătat el cu mult mai perspicace decât aș fi putut bănui, în timp ce învârtea cheia în contact.

La cooperativă am făcut cunoștință cu un tip dolofan, cu mutră de bonom, mecanicul-șef al unității, care s-a apucat să-mi povestească că munca în atelierul de reparații se desfășoară după programul zilei-lumină: vara de la ora cinci și iarna de la ora opt.

— Ați putea să-mi spuneți când s-a prezentat la lucru Comanciu Grigore în ziua de 27 ianuarie?

— Păi, conform programului, tot la opt și ceva…

Cum între opt și, mai ales, „ceva” și ora patru dimineața, când cei doi infractori au părăsit Albeștiul, exista un interval de timp suficient de larg pentru a-i putea permite persoanei de care mă interesam să fie implicată în afacere, m-am decis să-l mențin în „evidență”.

— Ați remarcat dacă din luna ianuarie, a început să cheltuiască sume mai mari de bani? am vrut să mai știu.

— Nu… m-a asigurat mirat interlocutorul, pe când eu închideam notesul…

*

Următorul drum l-am făcut la I.C.R.A.L.-Vitan, unde m-am conversat cu șeful de lucrări al lui Ilie Comanciu. Cerându-i să-mi arate condica de prezență a tipului meu, mi-a arătat că acesta era semnat în ziua de 27 ianuarie.

— La ce oră se semnează condica? m-am interesat.

— La ora șapte, când toți muncitorii trebuie să se afle la sediu pentru a fi repartizați pe lucrări. Bineînțeles, cu excepția celor care au o lucrare în continuare și se prezintă direct pe șantierul de care răspund.

— Și atunci când semnează condica?

— A doua zi sau chiar a treia zi.

— N-aș putea afirma că aveți o evidență prea strașnică, am fost nevoit să constat.

— Sunt de acord cu dumneavoastră, dar, ținând seama de specificul muncii noastre, altfel nici nu se poate, deoarece la noi nu este fabrică, să-i putem controla pe lucrători exact patru sute și optzeci de minute. De aceea, singurul criteriu de a le verifica prezența și modul de executare a comenzilor repartizate ne este furnizat chiar de clienți, care, plătind din

propriul lor buzunar lucrările ce li se fac în casă, n-au niciun interes ca acestea să fie prost executate sau să se lungească prea mult.

Pricepând cum stau lucrurile, l-am rugat să-mi spună la cine a lucrat domnul Ilie în ziua de 27 ianuarie.

Dar, mai înainte de a pleca, m-am interesat dacă a remarcat cumva că subiectul discuției ar fi cheltuit în ultima jumătate de an sume mai substanțiale de bani. Mi-a răspuns negativ.

*

Nu după mult timp, am discutat cu gospodina a cărei locuință fusese zugrăvită de Ilie Comanciu. M-a asigurat că este foarte mulțumită de lucrarea ce i-a fost făcută și că amicul de care mă interesam este drept că venea pe la zece dimineața, dar nu pleca până nu se întuneca afară. Ba era chiar și foarte serviabil, pentru că îi bătuse covoarele de i le făcuse lună.

Ieșind din locuința doamnei care (să vezi și să nu crezi!) fusese totuși mulțumită de serviciile prestate de un I.C.R.A.L., înainte de a-mi vârî notesul în buzunar, l-am articulat pe Iliuță cu un semn ce trebuia să-mi amintească că merita să mă mai ocup de el.

*

Continuându-mi peregrinările, am ajuns și la Școala de miliție. Aici, existând o evidență „la fix", ca în armată, am aflat rapid că Victor Moraru, fiului lui Vasile

Comanciu, și-a început activitatea, în ziua care mă interesa, exact la ora șapte. Iar că în noaptea precedentă dormise împreună cu ceilalți muncitori de pe șantier într-un dormitor repartizat în acest scop de conducerea școlii.

În consecință și fără nicio ezitare, l-am radiat de pe lista suspecților.

Apoi, pornind din nou spre locuința celei de-a opta persoane, care se încăpățânase până atunci să nu stea pe acasă, în sfârșit am avut șansa să dau de ea. Întâlnire care s-a soldat cu radierea acesteia de pe lista întocmită de adjutantul Zaharia.

*

În jurul orei unu după amiază, mi-am făcut intrarea triumfală în sediul postului de miliție, unde șeful acestuia s-a grăbit să mă anunțe cu mândrie că a terminat de întocmit situația persoanelor strămutate.

Luând filele pe care mi le-a înmânat și uitându-mă să văd câte persoane voi avea de căutat, am simțit că iar mă cuprinde disperarea. Pe listă fuseseră consemnați nici mai mult nici mai puțin decât trei sute și patruzeci și doi de indivizi. Ceea ce presupunea alte luni de mari „satisfacții".

— Ce-ai făcut cu vaca? l-am întrebat, încercând astfel să schimb cursul descurajant al gândurilor care mă cuprinseseră la aflarea „bunelor" mele perspective.

— Am primit dispoziție s-o predau cu proces-verbal măcelăriei din comună… mi-a spus adjutantul.

— Să trăiți! am auzit vocea lui Socolescu, care se strecurase în încăpere fără să-l simt.

— M-am întors surprins spre el. Părea teribil de vesel. Și cred că avea motive, pentru că încă nu apucase să afle că de mâine, plini de „optimism", va trebui să ne apucăm de verificat trei sute patruzeci și doi de oameni.

Cum deprimarea mea nu rima câtuși de puțin cu voioșia lui, i-am înmânat lista primită de la subofițer, spunându-i:

— Va trebui să ne ocupăm de ei… Și, după cum poți remarca, numai pentru o mică parte avem adresele… Admițând că și acestea mai sunt încă actuale! l-am avertizat, așa, ca să n-o mai facă pe bine dispusul într-un moment atât de puțin potrivit.

Brusc, s-a pleoștit și a îngăimat dezumflat:

— Dumnezeule! Atât de mulți?!… O să ne trebuiască cel puțin un an…

— Cam așa ceva îmi spuneam și eu, am admis. Ai reușit să identifici camionul care i-a adus pe infractori? m-am interesat, decizându-mă s-o iau din nou metodic.

A dat din cap a confirmare.

— Ia povestește-mi! l-am îndemnat, așezându-mă pe un scaun și făcându-i semn să mă imite.

— Este vorba de un autocamion care a adus trei

butoaie cu vin de la Medgidia la un restaurant din Urziceni. Șoferul acestuia mi-a povestit că, în timp ce vinul era pompat în budanele localului, s-au apropiat de el doi necunoscuți care l-au întrebat în ce direcție merge. Astfel s-a învoit să-i ducă până în apropiere de Slobozia, mai exact la Andrășești. Iar o jumătate de oră mai târziu, terminând de predat vinul, a pornit înapoi spre Medgidia și, în drum, i-a lăsat pe cei doi călători la locul convenit. Martorul și-a mai amintit că cei doi necunoscuți s-au apropiat de el, după ce au coborât dintr-un autoturism de teren, care apoi și-a continuat drumul spre centrul Urzicenilor. În dorința de a încerca să depistez și acest autoturism, i-am cerut relații despre marcă, culoare și așa mai departe. Dar n-a putut să mă ajute…

— Ce semnalmente a furnizat?

— Unul scund… și atât! Celălalt, înalt, voinic și îmbrăcat cu o haină de blană, tip Alain Delon[33], dar din material plastic. Despre ultimul susținea că ar semăna cu un actor italian, pe care l-ar fi văzut prin filme,

---

[33] Alain Fabien Maurice Marcel Delon (n. 8 noiembrie 1935, Sceaux, Seine, Franța) este un actor și producător francez, câștigător al Premiului César. Ascensiunea sa a fost rapidă, fiind la vârsta de 23 de ani comparat cu actori francezi celebri ca Gérard Philipe și Jean Marais, precum și cu actorul american James Dean. A fost denumit chiar și Brigitte Bardot în ipostază masculină. De-a lungul carierei, Delon a lucrat cu regizori celebri printre care Luchino Visconti, Jean-Luc Godard, Jean-Pierre Melville, Michelangelo Antonioni și Louis Malle. Delon a devenit cetățean elvețian în 1999, iar compania sa își are sediul în Geneva.

interpretând roluri de idiot.

În timp ce eu, luat prin surprindere, am rămas cu gura căscată, el și-a încheiat raportul:

— Martorul este convins că, dacă i-am pune față în față, ar putea să-i recunoască fără nicio ezitare…

— Mergem la Slobozia! am zis, ridicându-mă repede de pe scaun.

— Tovarășe căpitan! Ați uitat lista! mi-a atras atenția Zaharia, când am dat să ies pe ușă.

— Nu ne mai trebuie! am aruncat peste umăr, ieșind.

*

— Cum merge ancheta? Aveți vreo veste bună? a vrut să știe procurorul Radu Mihai, după ce-am intrat cu Socolescu în biroul lui.

— Așa s-ar părea, am răspuns, plasându-mă într-unul din cele două fotolii din fața mesei sale de lucru și începând să-i relatez ultimele noutăți.

— Formidabil! a apreciat el, când mi-am terminat expunerea. Nici nu-mi mai vine să cred că am reușit să le dăm de urmă…

— Deocamdată, avem de-a face numai cu niște bănuieli bine conturate, am ținut să-i temperez entuziasmul, pentru orice eventualitate, deoarece în meseria mea optimismul este întotdeauna dublat de o cantitate cel puțin egală de pesimism. Și cum bănuielile sunt alcătuite numai din elemente subiective, ne-ar

trebui și niscaiva probe materiale de învinovățire. Acesta fiind și motivul pentru care ne-am permis să venim la dumneavoastră, cu rugămintea de a ne da două mandate de percheziție.

Brusc, satisfacția cu care mă ascultase până atunci s-a estompat și, devenind circumspect, s-a interesat:

— Ce sperați să obțineți printr-o descindere domiciliară?

— În primul rând, mă gândesc la banii care se spune că au fost luați de la victime. Adică la o sumă cuprinsă între o sută și două sute de mii de lei.

— Când se știe că infractorii cheltuiesc cu multă generozitate banii nemunciți, chiar vă imaginați că ați putea găsi la ei produsul tâlhăriei după mai bine de jumătate de an? s-a arătat procurorul sceptic.

— Din relațiile pe care le-am luat, n-a rezultat că după luna ianuarie ar fi făcut cheltuieli care să atragă atenția asupra lor. Ceea ce mi se pare a fi o precauție firească pentru niște indivizi crescuți într-o familie ai cărei membri au avut deja de-a face cu închisoarea. De aceea, am motive să cred că banii au fost puși deoparte, pentru a fi utilizați numai după ce se va stinge ecoul faptei lor.

— Da, e un raționament corect… a admis el. Pentru ca imediat să remarce: Tovarășe căpitan, în definitiv, singurul element de suspectare a celor doi frați se bazează pe declarația unor martori care i-ar desemna ca

fiind autorii tâlhăriei cercetate. Numai că noi suntem obligați să ținem seama și de faptul că niște simple semnalmente nu pot conduce în mod automat la o identificare. De aceea, mă întreb dacă n-ar fi bine să mai facem câteva verificări, deoarece modul în care au acționat la Albești, demonstrând că au practică în acest gen de infracțiuni, impune ideea că trebuie să ne așteptăm și la alte lovituri din partea lor. Evident, cu condiția ca ei să fie oamenii pe care-i căutăm.

Deși tactica indicată de procuror era întru totul corectă, am clătinat din cap.

— Vă rog să rețineți că în afară de semnalmentele bănuiților, posibila lor identificare în cauză mai rezultă, în egală măsură, atât din dubioasa lor moralitate, cât și din faptul că din investigațiile pe care le-am făcut nu a rezultat că ar avea alibi! am zis. Și, constatând că ezită, am continuat: De altfel, vă mărturisesc că acest caz mi-a scos părul prin căciulă suficient de mult pentru a-mi mai dori să pierd vremea cu niște probațiuni de al căror rezultat sunt sigur.

— În definitiv, nu se poate mânca omletă fără a sparge și ouă… s-a decis el, scoțând dintr-un sertar două imprimate și pregătindu-și stiloul.

*

Pe la șase seara, Vartunian a virat la dreapta și, din strada Traian, am intrat pe strada Parfumului. Am

coborât cu Socolescu în fața vilei în care locuia sosia lui Alberto Sordi și, ducându-mă spre scara de serviciu, am urcat până, la nivelul al doilea, unde se aflau camerele de serviciu.

Mai înainte de a bate în ușă, am știut că pășisem cu dreptul, deoarece dindărătul acesteia se auzea un radio care, pus la maximum, emitea o sârbă îndrăcită, ca la un cămin cultural.

Prezența noastră a fost luată în considerare numai după ce am bătut de câteva ori, cu o insistență progresivă. Ne-a deschis una din cucoanele pe care le văzusem cu câteva zile mai înainte în casa lui Grigore Comanciu. Mai întâi, ochii ei congestionați de băutură nu m-au remarcat, apoi, reamintindu-și de mine, a exclamat fără prea mult entuziasm:

— A, dumneavoastră erați!…

N-am mai avut când s-o asigur că eram chiar eu, în persoană, pentru că în spatele ei și-a făcut apariția Ilie Comanciu, tot în persoană. Era bine băut, dar nu suficient pentru ca recunoașterea mea să-i ridice probleme.

— Să trăiți! s-a grăbit să-mi ureze cu umilință, pe când mă privea cu un aer de surpriză, ce se transforma treptat-treptat într-o atitudine de îngrijorare. Cu ce vă pot fi de folos?

Anunțându-l că avem ceva de discutat cu el, a deschis

ușa și ne-a invitat într-o încăpere de vreo zece metri pătrați, mobilată cu un pat, un dulap, câteva scaune și o masă. Pe ultimul accesoriu era așternută o față de masă, improvizată din două ziare vechi, iar pe deasupra, un platou în care mai rămăseseră câțiva pui, câteva farfurii cu resturi de mâncare și două pahare pline cu zaibăr.

— Regret că v-am deranjat de la masă, m-am scuzat, constatând cu satisfacție că băiețelul lor nu se află în cameră.

— Nu-i niciun deranj, că tocmai terminarăm… m-a liniștit doamna domnului.

— Domnule Comanciu, am o ordonanță de percheziție în locuința dumneavoastră, l-am anunțat, arătându-i imprimatul semnat de procurorul Mihai.

— Da' pentru ce?! a exclamat el, pe cât de mirat, pe atât de neliniștit.

— Ei, știți dumneavoastră… am replicat, săltând din umeri a indiferență.

— Ba chiar nu știu! a protestat.

— Dacă chiar ați uitat, am să vă reamintesc. Mă aflu aici în legătură cu asasinarea familiei Leca! Și pentru a nu mai pierde vremea, vă rog pe amândoi să stați lângă ușă și să asistați la percheziția pe care, o facem.

Când ei s-au conformat cererii mele, ne-am pus pe treabă.

Încăperea fiind mică, în jumătate de oră percheziția

era terminată, iar singurul obiect pe care l-am pus deoparte a fost o scurtă din blană artificială, care imita cojoacele de oaie întoarsă, deoarece despre exact o astfel de haină îmi vorbise și șoferul autocamionului care-i transportase pe infractori la Andrășești.

Cum bilanțul acțiunii întreprinse era departe de cel scontat, mărturisesc că siguranța cu care mă apucasem de treabă se diluase atât de mult, încât începuse să alunece spre o pronunțată dezorientare.

În timp ce Socolescu scria procesul-verbal de constatare, am continuat să privesc prin cameră în speranța că voi descoperi totuși ascunzătoarea banilor pe care îmi propusesem să-i găsesc. Astfel, curând privirea mi s-a fixat pe o carpetă prinsă cu ținte pe perete, deasupra patului. Era țesută de mână, cu chenar maro-deschis, iar pe fondul negru avea niște motive naționale în culorile verde, grena, albastru și roz. În pofida *cocktail*-ului cromatic, piesa fiind frumușică, am continuat să mă uit la ea, până când, deodată, am realizat că o mai văzusem cândva. Dar unde? m-am surprins întrebându-mă. A fost suficient să încerc să-mi pun mintea la contribuție, că m-am și surprins verificându-mi cu înfrigurare portofelul. Când, găsind ce-am căutat, am extras o fotografie făcută cu polaroidul în urmă cu peste jumătate de an, am început să-i compar culorile și reprezentarea cu cele ale scoarței de pe zid.

— De unde aveți această carpetă? m-am adresat gazdelor, când am avut certitudinea că, în locul unor bancnote anonime, descoperisem un corp delict specific.

Descumpăniți de întrebare, cei doi soți s-au privit mirați. După o tăcere prelungită, cel mai isteț dintre ei s-a dovedit a fi domnul Iliuță, care m-a și informat:

— Ah! Păi am cumpărat-o încă înainte de a mă însura.

— Când anume? Și de la cine? am vrut să știu, pe când mă duceam s-o desprind de pe zid.

— Mai acu vreo patru-cinci ani… Am luat-o de la un necunoscut, printr-o cârciumă de pe undeva… s-a străduit el să-mi explice.

Deși răspunsul lui se dovedise a fi foarte „precis", nu i-am mai acordat nicio atenție, deoarece, luând carpeta jos, am remarcat că pe dosul ei se afla un pliculeț, prins cu ac de gămălie. Și cum nu sunt un tip cu complexe când îmi fac meseria, am și deschis pliculețul. Acțiune care mi-a permis să-mi reamintesc de copilăria mea, când îmi plăcea să ascult la infinit *Punguța cu doi bani.* După ce-am răsturnat cei doi bănuți în palmă, am încercat, dar fără nicio urmă de succes, să-mi amintesc dacă piesele din poveste erau tot din aur.

— De unde aveți aceste monede? am întrebat, fără adresă, pe când examinam bănuții cu o lăcomie de numismat.

Pe o față se aflau profilurile lui Mihai Viteazul, al regelui Ferdinand și al regelui Mihai I, iar pe revers stema țării și inscripția „Ardealul nostru”, 1881–1914–1944.

— Le-am găsit eu, pe stradă! a sărit cucoana să-mi explice.

— Bravo! Sunteți foarte norocoasă! am apreciat cu sarcasm, pe când puneam pe masa la care scria Socolescu carpeta și cele două monede, care fuseseră cândva vândute populației cu scopul stăvilirii inflației care a urmat celui de-ai doilea război mondial. Consemnează-le în procesul-verbal! i-am cerut colegului meu.

Când locotenentul m-a anunțat că este gata, i-am rugat pe cei doi soți să-și imortalizeze autografele pe actul încheiat. Apoi l-am anunțat pe Ilie Comanciu că va veni cu noi, iar el, dovedind că nu era chiar așa nătărău după cum îl arăta mutra, n-a făcut nicio opoziție.

La plecare am avut o ezitare. Aici în mod cert nu exista niciun post de telefon, dar în locuința domnului Grigoraș?

Nu-mi aminteam să fi zărit ceva de genul ăsta, dar asta nu înseamnă că puteam exclude posibilitatea respectivă.

Cum altă alegere tot n-aveam, nu mi-a fost greu să-mi asum riscul de-a o abandona pe doamna domnului în

locuință, cu propriile ei gânduri și urarea mea de noapte plăcută, la care, din motive lesne de înțeles, nu prea mi-a răspuns…

*

— Vartunian, trap săltat! i-am cerut șoferului, după ce l-am instalat pe „invitatul” nostru pe bancheta de lângă el, cu speranța că astfel voi ajunge la Grigoraș mai înainte de a-l anunța cumnățica că, după ce i-am tras o percheziție ca la carte, am dispensat-o de serviciile iubitului ei soțior exact atunci când se puseseră cu toată aplicația pe chefuit.

De fapt, greșeala îmi aparținea pe de-a-ntregul, deoarece ar fi trebuit să vin cu două echipe, care, acționând simultan, să împiedice deconspirarea intențiilor mele mai înainte de a apuca să-mi ating scopul. Dar, după ce-am bătut apa în piuă atâta vreme, de unde resurse pentru a putea spera că soarta, îndurându-se de mine, s-a decis în sfârșit să-mi surâdă cu toată fața, oferindu-mi o probă, directă de incriminare și, astfel pe cei doi autori ai afacerii pe care o cercetam?…

Când mașina și-a stopat elanul la intersecția bulevardelor Șulea și Sălăjan, mai înainte de a coborî cu Socolescu, i-am spus lui Vartunian că, până ne întoarcem, lui îi revine misiunea de-a o face pe amfitrionul cu arestatul.

Ușa apartamentului pe care-l mai vizitasem ne-a fost deschisă de soția lui Grigore. Cu o mână stătea pe clanța ușii și cu cealaltă ținea un copan de pui, din care trăgea cu dinții cu o vădită încântare. Mai întâi mi-a zâmbit, apoi, recunoscându-mă, am remarcat că i-a rămas dumicatul în gât.

Urmând-o în locuință, spre mâhnirea mea, a trebuit să constat că afurisita mea de meserie mă obligase din nou să-i deranjez de la masă, unde, soțul cu o bărbătească tenacitate, se lupta din greu cu niște pui bine rumeniți.

I-am arătat ordinul Procuraturii, în timp ce prin viu grai i-am povestit cu ce ocazie mă aflam prin partea locului.

Apoi, profitând de faptul că lui tot îi trecuse pofta de mâncare, m-am pus pe treabă. Numai că, după aproape două ore de percheziție, n-am găsit nimic care să-mi atragă atenția.

Cum nu se făcea totuși să plec cu mâna goală, l-am poftit pe domnul Comanciu să ne însoțească la Albești.

În drum spre mașină am fost convins că momentul în care cei doi frați se vor revedea le va produce o legitimă bucurie, dar trebuie să mărturisesc că așteptările mele au fost total eronate. Deoarece, în loc să se îmbrățișeze și să se pupe, s-au rezumat numai la câteva ochiade, mai înainte ca ambii să înceapă să-și privească îngânduraţi

vârful propriului nas.

*

Deși, când am intrat în postul de miliție de la Albești, ceasul arăta că n-au rămas decât câteva gradații până la ora zece seara, n-am avut răbdare să mai amân ancheta până a doua zi. Am dispus trimiterea la arest a lui Grigore și l-am reținut în birou pe Ilie. Această alegere n-a fost făcută la întâmplare, ca un simplu joc al hazardului, ci s-a datorat faptului că la ultimul găsisem niscaiva obiecte care-mi permiteau să am o bază de discuție pentru interogatoriul ce intenționam să i-l iau.

În consecință, l-am poftit pe „Alberto Sordi" să se așeze pe un scaun și, după ce l-am văzut pe Socolescu cu notesul pe masă, m-am declanșat:

— Domnule Comanciu, după cum ți-am mai spus, ai fost reținut pentru a fi anchetat în legătură cu asasinarea familiei Leca, l-am avertizat, renunțând să mai folosesc pronumele de reverență.

— Da' ce-aveți cu mine? Eu n-am nicio vină… s-a lamentat el, privindu-și palmele împreunate pe care și le strângea între genunchi. Doar v-am spus că din luna octombrie, când părinții mei au făcut o pomană, eu n-am mai călcat pe la Albești…

— Nu este adevărat! am ridicat brusc tonul. În noaptea în care a fost atacată familia Leca ai fost văzut în comună!

— Nu, nu-i așa… Eu n-am mai dat p-acolo de anu' trecut. Zău, vă rog să mă credeți, tovarășe căpitan! mi-a cerut el rugător, pe când își sălta privirea cu timiditate spre mine.

— Am să-ți dovedesc că ai mințit, dar să mergem mai departe, am cedat, cu intenția de a reveni asupra subiectului la momentul oportun. De unde ai carpeta pe care am ridicat-o de la dumneata?

— V-am spus, am cumpărat-o mai demult de la un necunoscut…

— Ilie, îți atrag atenția că obiectul respectiv a fost furat familiei Leca exact în noaptea în care a fost ucisă. Acum pricepi cum stau lucrurile? l-am testat, înmuindu-mi tonul.

— Trebuie să fie o greșeală, domnule căpitan… a îndrugat derutat.

M-am ridicat și am întins pe una din mesele din încăpere carpeta confiscată, apoi scoțând fotografia făcută obiectului similar arătat de vecina care-l țesuse și-l vânduse victimelor, i-am făcut semn să se apropie.

— Te rog să te uiți la amândouă și să-mi arăți unde apare vreo deosebire de culori sau desene, i-am cerut.

M-am dat deoparte și l-am lăsat să examineze când fotografia, când carpeta, până a ridicat ochii spre mine și a comentat cu o simplistă șiretenie rurală:

— Da' ce, numa un câine-i scurt la coadă?

— În cazul nostru, da. Și cine deține carpeta victimelor… este și autorul uciderii acestora! E clar?

— Eu n-am omorât pe nimeni! a protestat el înspăimântat.

— Mă rog, vom mai reveni și asupra acestui aspect, am concedat din nou pe considerente tactice. Dar despre acești bănuți ce poți să-mi spui? l-am întrebat cu o indiferență voită, pe când puneam pe birou cele două monede de aur.

După ce a aruncat o scurtă privire asupra lor, și-a lăsat capul în jos și a început să-și examineze cu interes mâinile, pe care continua să le strivească între genunchi.

— De unde le ai? am spus, cu intenția de a-i stimula comunicativitatea. Apoi, constatând că preferă s-o facă pe discretul, am continuat cu un ton părintesc: îți atrag atenția că deținerea monedelor sau medaliilor din aur se pedepsește cu închisoarea de la șase luni la cinci ani! Totodată, legea prevede și o absolvire de pedeapsă pentru cei care se decid să colaboreze cu anchetatorul înainte ca acesta să întocmească formele de urmărire penală…

Nici n-am terminat bine de vorbit, că s-a și decis să ridice capul și să mă privească într-un amestec de interes și neîncredere.

— Adică dacă vă zic de unde le am, nu mai aveți treabă cu mine? s-a interesat suspicios.

— Întocmai! Dar cu o condiție! Să nu fi intrat în posesia monedelor pe cale infracțională! l-am avertizat, cu onestitate.

— Asta înseamnă că dacă vă spun de unde le am, îmi dați drumul să plec acasă? m-a chestionat, privind în ochii mei atât cu speranță, cât și cu îndoială.

— Îți reamintesc că te afli aici în legătură cu uciderea familiei Leca, și deci nu se poate pune problema eliberării mai înainte de a ți se stabili nevinovăția…

— Da' v-am spus că sunt nevinovat…

— Atunci n-ai de ce să te temi. În schimb, în ceea ce privește deținerea ilegală a medaliilor din aur, delictul fiind probat, ți-am spus ce te așteaptă dacă nu arăți modul în care le-ai dobândit!

— Mi le-a dat frate-miu Grigore, pentru un televizor ce i-l vândui cu o mie de lei, s-a decis el, după ce s-a mai codit nițel, așa, de formă.

Cum, din câte știam, Banca Națională cota la vrea patru mii de lei o medalie „Ardealul nostru", am apreciat că prețurile pe care le practica Grigoraș al meu reprezentau o amenințare directă a stabilității cursului atât de instabil al prieței aurului de la bursa de pe Wall Street. Și, ca o consecință firească a acestei constatări, am și fabricat două variante: în prima, îmi propuneam să-i pasez afacerea locotenentului Kojak, un coleg de-ai meu care răspundea cu multă eficiență de păstrarea ordinii

în cartierul Manhattan, în a cărui jurisdicție intra și bursa New Yorkeză. Iar în cea de-a doua, m-am întrebat dacă n-ar fi mai bine să-i las pe Grigoraș al meu să-și continue activitatea, dând astfel o lovitură de moarte sistemului capitalist.

Fiind însă aproape de ora douăsprezece, am profitat de existența unei zicale care susține că noaptea este un bun sfetnic și mi-am amânat opțiunea pentru a doua zi. Ceea ce n-a putut însă să mă împiedice să admit că proverbul respectiv l-ar putea influența în egală măsură și pe preopinentul meu. În consecință, mai înainte de a-l trimite la arest, l-am pus să dea o declarație cu privire la persoana care-i furnizase medaliile, pentru a nu mă vedea a doua zi în neplăcuta situație de a constata că *verba* mai și *volant*, pe când *scripta mamut*.

— Știi ce-ai de făcut mâine? l-am consultat pe Socolescu.

Cum el a confirmat fără nicio ezitare, i-am urmat și eu exemplul, ridicându-mă de pe scaun și spunându-i că ar cam fi cazul să tragem obloanele…

*

A doua zi, de cum m-am înființat la post, l-am întrebat pe adjutant dacă locotenentul Socolescu își făcuse apariția prin partea locului. Mi-a răspuns printr-o clătinare a capului și, grăbit să nu piardă dreptul la replică, a vrut să afle cine sunt cei doi indivizi cu care-i

căptușisem arestul în noaptea trecută.

După ce i-am dat lămuririle de rigoare, i-am vorbit și despre sarcina lui, în corelare cu cea primită de Socolescu.

— Am înțeles, tovarășe căpitan, m-a asigurat, când mi-am epuizat explicațiile. Într-o jumătate de oră, totul va fi pregătit.

— În regulă! Dar până atunci, ca să nu mă plictisesc, aș vrea să mă conversez un picuț cu Grigore Comanciu…

i-am spus, pe când ridicam receptorul telefonului pentru a-l căuta pe ofițerul criminalist care mă asistase la cercetarea locuinței victimelor.

Chiar atunci când închideam aparatul, adjutantul mi l-a introdus pe Grigore în birou și s-a retras.

— Consider că arestarea mea este abuzivă și am să vă reclam la Procuratură! m-a anunțat noul-venit pe nerăsuflate.

— Cum dreptul de petiționare este garantat prin Constituție, chiar dacă aș vrea și tot n-aș putea să-ți interzic exercitarea lui. Dar până una-alta, așează-te și să stăm nițel de vorbă.

A luat loc pe scaun, privindu-mă atât de compătimitor, de parcă mă și vedea „avansat” ca agent de circulație la o intersecție de drumuri rurale.

— La prima noastră discuție, te-am întrebat dacă în

luna ianuarie ai venit în comuna Albești. Îți amintești ce mi-ai răspuns?

— Bineînțeles! V-am spus că în ianuarie n-am avut ce căuta la părinții mei…

— Dar la familia Leca?

— Vă pierdeți vremea dacă vă închipuiți că-mi puteți pune mie în spate omorârea celor doi bătrâni.

— Chiar așa?

— Chiar așa! a replicat cu aplomb. Din luna decembrie, când am făcut Crăciunul cu ai mei, și până în urmă cu vreo două luni, eu n-am mai pus piciorul în Albești.

— Sigur?

După ce m-a măturat cu o privire disprețuitoare, a început să examineze peretele din spatele meu, teribil de plictisit.

— Și dacă voi dovedi că în noaptea în care s-au comis omorurile te-ai aflat în Albești? i-am sondat opinia, zâmbindu-i de parcă aș fi fost un reprezentant al institutului „Gallup”.

— De îndată ce nu este adevărat, n-aveți cum să faceți o astfel de dovadă… Cu condiția să nu puneți la cale o înscenare, a spus, cu silă, fără să se învrednicească să se uite la mine.

— De unde ai monedele de aur? l-am întrebat, schimbând cursul unei discuții care, deși avea un

caracter primordial, n-ar fi putut duce la nimic deocamdată.

— Care monede? s-a interesat, decizându-se să-și coboare spre mine privirea, plină de mirare.

Mai înainte de a apuca să-i răspund, s-a deschis ușa și l-am văzut pe Socolescu gesticulând pentru a mă anunța că, în ceea ce-l privește, totul este O.K.

— Și Zaharia? am vrut să știu.

— Și el la fel, a confirmat ofițerul.

Am întors capul spre Grigore, cu intenția de a continua discuția despre medaliile de aur. Dar, realizând că n-am suficientă răbdare pentru a mă putea concentra asupra unei infracțiuni minore, în comparație cu un dublu asasinat, am preferat s-o las baltă.

— Bine. Organizați festivitatea, m-am adresat lui Socolescu, care continua să mă privească întrebător din pragul ușii.

În următoarele minute, cei șapte săteni pescuiți de adjutantul Zaharia se aflau în front, cu spatele la perete, iar printre ei s-au intercalat, după propria preferință, cei doi frați.

— Adu martorul, i-am cerut lui Socolescu, după ce am constatat că regia pentru recunoașterea din grup corespunde procedurii penale.

De îndată ce a fost introdus în cameră, șoferul autocamionului care-i transportase pe bănuiți până în

apropierea comunei Andrășești a pășit prin fața celor două persoane cu o nepăsare de general obișnuit să-și treacă zilnic în revistă propria gardă de onoare.

Când l-am văzut oprindu-se în dreptul ultimului sătean, fără să exteriorizeze nici cea mai mică reacție, m-am și gândit că, datorită unui optimism de anchetator stagiar, reușisem să încurc borcanele într-un mod atât de monumental, încât puteam fi sigur că „performanța" mea va constitui multă vreme un subiect de discuție în cadrul breslei mele. În timp ce-mi spuneam că pentru gafa făcută aș merita să mă gratific cu vreo două perechi de palme, „generalul" s-a întors și a pornit agale spre capătul frontului, iar eu, decizându-mă să pun capăt nefericitei mele reprezentații, m-am uitat spre Socolescu. Numai că, exact în clipa când voiam să dispun sistarea acțiunii, din spatele meu s-a auzit o voce de bariton rostind printre dinți ceva care aducea cu „dumnezeii mă-tii de bandit!", în acompaniamentul unor lovituri înfundate.

Stupefiat, m-am răsucit pe un călcâi pentru a vedea ce s-a întâmplat. Și am văzut. „Generalul", care era un tip scund și slăbuț, se plasase în fața lui „Alberto Sordi" și-l utiliza ca sac de antrenament pentru niște lovituri aplicate cu o viteză și o precizie ce l-ar fi putut umple de invidie chiar și pe un *challenger* la titlul mondial. În ceea ce-l privește pe Ilie, deși părea un adevărat Goliat

pe lângă adversarul său, stătea curbat ca un fetus și se străduia să-și acopere fața și capul cu palmele și coatele ambelor brațe. Întrucât inferioritatea tehnică a „protejatului" meu era evidentă, din doi pași am și fost lângă „general".

— Unde te trezești?! am strigat la el, răsucindu-l de umeri cu fața spre mine, ceea ce mi-a permis să constat că, în ciuda aparenței, era bine căptușit cu mușchi.

— Mi-a distrus oblonul de la autocamion… Derbedeul!
a aruncat iritat, încercând să mi se smucească din mâini pentru a relua meciul.

— Potolește-te! i-am cerut, pe când mă străduiam să-l țin imobilizat, ceea ce era al naibii de greu, deoarece era tot atât de încins ca și un taur care a văzut roșu înaintea ochilor.

— Lăsați-mă! Vreau să-l mănânc! a scrâșnit mânios, privind ucigător spre Ilie Comanciu.

— Dă-i o amendă de trei mii de lei! Ca să afle cum se pedepsește huliganismul! i-am ordonat cu severitate lui Zaharia, în timp ce se strecura în cameră locotenentul-criminalist.

— Cum?! După ce-am mai scos o mie trei sute din buzunar pentru înlocuirea oblonului, tot eu sunt amendat? s-a arătat el uimit, renunțând brusc să se mai zbată în mâinile mele. Mă nenorociți… Am trei copii, a

adăugat cu disperare.

— Te privește! De unde și până unde ți-ai imaginat că la sediul miliției te poți manifesta ca pe maidan? l-am întrebat, cu o asprime atenuată.

— Vă cer iertare… a zis cu umilință.

— Ce este cu oblonul de care vorbeai? l-am întrebat, încercând să pricep ce-l înfuriase atât de mult.

— Când a coborât din mașină, a scos doaga pe care o proptisem sub unul din butoaie și, după câțiva kilometri, acesta s-a rostogolit peste oblon și l-a sfărâmat. Noroc că nu era cu vin…

— De unde știi că el a scos-o? am întrebat.

— Pentru că, încercând să pricep de ce s-a deplasat butoiul, mi-am adus aminte că-l văzusem îndepărtându-se cu ceva care semăna cu propteaua…

— Dacă o vezi, poți s-o recunoști? am vrut să aflu, cu un interes pe deplin justificat.

El m-a asigurat că poate, iar eu i-am spus lui Zaharia să aducă arma crimei.

— Asta e! m-a asigurat cu spontaneitate, aruncând iar o privire ucigătoare către „Alberto Sordi”, care urmărea discuția cu un pronunțat aer de imbecilitate.

— Bine. Acum te rog să povestești martorilor tot ce știi despre persoana pe care ai lovit-o, i-am cerut, pentru a satisface procedura.

În timp ce el relata când și în ce împrejurări l-a

transportat cu autocamionul pe Ilie Comanciu, i-am făcut semn lui Socolescu să se apuce de întocmirea procesului-verbal. Apoi, după ce l-am lăsat să-și epuizeze explicațiile, am întrebat:

— Ai putea să ne spui dacă în această cameră se află și persoana care l-a însoțit?

— Bineînțeles! E ăla micu'! a arătat el fără nici cea mai mică ezitare spre Grigore Comanciu.

Situația fiind complet elucidată, am așteptat până s-a scris procesul-verbal și cei șapte săteni care au participat la acțiunea de recunoaștere din grup l-au semnat și au părăsit încăperea.

— Cu mine cum rămâne? m-a întrebat șoferul, când i-a venit și lui rândul să-și depună semnătura pe act.

— Te referi la amendă?

El a confirmat cu pocăință, iar eu i-am spus că poate să-și vadă de treburile lui. Ceea ce, recunoscător, s-a grăbit să și facă, dispărând cu operativitate din cameră.

— Acum lucrurile sunt clare? i-am consultat pe cei doi frați, care, stând în picioare, își studiau cu interes pantofii.

— În afară de faptul că am asistat la maltratarea fratelui meu, n-am înțeles nimic din ce s-a petrecut aici, a catadicsit Grigore, cu tupeu.

— Atunci să-ți explicăm. Am dovedit prin martori că, în pofida declarațiilor voastre anterioare, în noaptea

uciderii familiei Leca v-ați aflat în Albești…

— Pardon! m-a întrerupt el, avertizându-mă prin ridicarea unui deget. Martorul a afirmat că ne-a dus la Andrășești, nu la Albești, care se află la o distanță de câțiva kilometri.

— Și cu ce ocazie ați venit în Andrășești? m-am prefăcut interesat de precizarea lui.

După o scurtă ezitare, a spus cu aplomb:

— Domnule căpitan, am să vă răspund cu sinceritate. Atât eu, cât și fratele meu, am venit la Andrășești ca să furăm un porc.

— Și pentru atâta lucru ați străbătut peste o sută de kilometri?

— Da. Pentru că în urmă cu o lună de zile, când am petrecut Crăciunul cu ai mei, am văzut în curtea unui gospodar din Andrășești niște purcei foarte frumoși.

— Și ați luat porcul?

— N-am putut. Pentru că a început să se dea câinele la noi și a trebuit să renunțăm la planul nostru.

— Dar că ați venit la Andrășești cu autocamionul șoferului care v-a recunoscut, ești de acord?

— Da… a admis, realizând că nu poate nega un fapt probat.

— Atunci te rog să-mi explici cum a ajuns în casa victimelor doaga dispărută din autocamion?

Întrebarea mea l-a pus într-o evidentă încurcătură,

dar nu pentru mult timp.

— Cred că există o explicație. Noi, renunțând să mai furăm porcul, am aruncat parul, adică doaga… Deci este posibil ca ea să fi fost găsită și folosită de adevărații criminali…

— Te rog să-i amprentezi! i-am cerut locotenentului-criminalist, plictisindu-mă să-i tot ascult interpretarea fantezistă.

*

— Tovarășe căpitan, îmi pare rău… Nu e în regulă, m-a anunțat criminalistul, o jumătate de oră mai târziu.

— Ce anume? am încercat să-i înțeleg.

— Amprentele.

— Iar am călcat în strâchini! am exclamat, simțindu-mă cuprins de o dorință imperioasă de a mă cățăra pe pereți. Nu sunt ale lor? am reușit să-i mai întreb.

— Păi tocmai asta și este problema. N-am posibilitatea să dau un răspuns pozitiv… Pentru că acum, când m-am apucat să examinez urma lăsată pe lampa cu petrol, am constatat că aceasta reprezintă de fapt numai un fragment de impresiune digitală…

— Bine, dar asta nu exclude posibilitatea ca autorii să fie totuși frații Comanciu! am strigat la el, enervat.

— Dar nici nu le probează vinovăția, tovarășe căpitan!
mi-a replicat el cu dârzenie. Cu cele șase puncte de

coincidență pe care le oferă fragmentul de urmă, nu se poate discuta despre o identificare adevărată!

— Omule, i-am zis, calmându-mă, dacă posibilitatea ca ei să fie autorii nu se exclude, înseamnă că avem totuși o bază de discuție.

— Eu am înțeles că doreați o probă irefutabilă… a început el dezaprobator.

— Sunt o fire modestă! Dacă nu pot avea totul, în loc de nimic, mă mulțumesc și cu puțin! Punctele coincidente spre cine m-ar putea duce?

— Spre Grigore Comanciu…

— Data viitoare, de o fi să mai lucrăm împreună, te rog să nu-mi mai mănânci sufletul! l-am avertizat, nu chiar în glumă, după care, făcându-i semn că poate pleca, i-am cerut lui Zaharia să-i aducă pe Ilie.

Câteva minute mai târziu, „Alberto Sordi" a fost introdus în birou. Timorat, și-a rotit dezorientat ochii prin încăpere, apoi a înțepenit lângă ușă, privind abătut podeaua.

— Apropie-te și stai jos, i-am cerut.

Târșâindu-și picioarele, s-a dus spre scaunul indicat și s-a așezat, fără să mă privească. Ravagiile lăsate pe fața lui de indignatul și belicosul șofer deveniseră evidente. Avea nasul umflat, un ochi învinețit și ambele buze sparte.

Exterioriza atâta nefericire, încât m-am simțit încercat

de un sentiment de compasiune. Dar, amintindu-mi pentru ce faptă îl anchetam, în următoarea clipă am înlocuit mila cu intransigența profesiei mele.

— Ilie, vreau să te anunț că, prin compararea amprentelor voastre cu cele găsite în locuința familiei Leca, a rezultat că voi sunteți autorii uciderii și jefuirii victimelor. În consecință, am discutat deja cu Grigore și, după ce i-am demonstrat vinovăția voastră, a făcut mărturisiri complete, am turuit, fără să clipesc.

Pentru o fracțiune de secundă și-a săltat ochii spre mine și m-a privit neîncrezător, apoi i-a coborât din nou. Cum uitătura ce mi-o aruncase demonstra că dubiile pe care i le sădisem începeau să dea roade, mi-am spus că trebuie să le cultiv prin utilizarea datelor anchetei.

— Mi-a povestit cum ați venit cu un autoturism de teren până la Urziceni, de unde ați luat autocamionul cu al cărui șofer v-am confruntat. Mi-a spus cum ați spart ușa pentru a intra peste victime, cum el l-a lovit pe bătrân și tu ai strangulat-o pe soția lui, după ce în prealabil ai îmbătat-o și ai chinuit-o pentru a o forța să spună unde ține banii…

Continuând să mă asculte, mi-a aruncat iar o scurtă privire, numai că de data asta era înfricoșată. Drept care, spunându-mi că metoda persuasiunii a dat rezultatul scontat, am aruncat pe foc și ultimul braț cu

paie:

— Nu vreau să-ți ascund faptul că la început el a susținut că tu ai fi ucis ambele victime, dar eu nu l-am crezut, pentru că dacă tu l-ai fi omorât pe bătrân, fiind foarte înalt, ar fi trebuit să lovești cu capătul doagei și plafonul. Și cum noi n-am găsit urme pe tavanul camerei, am fost convinși că acela care l-a ucis pe Vergu trebuie să fi fost un om scund, așa ca Grigore. Mă rog, până la urmă, a fost și el de acord, așa cum ți-am mai spus, că tu ai omorât-o numai pe femeie, l-am liniștit, astfel încât să priceapă că eu îl iubesc mai mult decât frățiorul lui drag. Partea cea mai neplăcută este însă alta… am continuat, suflând și mai tare în foc. Din discuția pe care am avut-o cu el a rezultat, și eu n-am putut să-ți mai iau apărarea, că întreaga lovitură a fost pusă la cale de tine. Ceea ce este deosebit de grav, pentru că vei fi considerat autorul moral al faptei, adică al uciderii ambelor victime… am zis, cu tot regretul, pe când îi urmăream cu atenție reacția. Și n-a trebuit să aștept prea mult.

— Da' nu-i adevărat! s-a opus, ridicând capul revoltat. Nu eu am pus la cale lovitura, ci frate-miu, Vasile! El a zis că bătrânii are bani mulți și să venim să-i luăm… Zău, vă rog să mă credeți… m-a implorat.

„Hait! Ce-o fi căutând Vasile în schemă?!" m-am întrebat surprins, ceea ce nu m-a împiedicat să-i incit să-

și continue declarația revelatoare, exteriorizând un aer de neîncredere.

— Ilie, dragă, nu fi răutăcios… Dacă tu ești capul răutăților, de ce-l mai amesteci și pe fratele tău? m-am interesat, clătinându-mi capul într-un gest de mustrare.

— Ba da! Ba da! Ba da! s-a dezlănțuit, repetându-se ca o placă de patefon stricată. El ne-a învățat să furăm! Și ne-a adus chiar cu mașina lui ca să luăm banii de la bătrâni…

— Ilie, dacă vrei să nu ne certăm, te rog să nu bați câmpii! l-am chemat la ordine, deoarece n-avem chef să-l las să mă aiurească. Voi ați venit cu un autocamion, iar în ceea ce-l privește pe Vasile, l-am verificat deja și știm că el n-a putut participa la jefuirea familiei Leca.

— Domnu' căpitan, da' nu zic că a fost în noaptea aia, ci mai-nainte cu vreo două săptămâni… s-a îndârjit el.

Protestul lui era atât de sincer, încât, hotărându-mă s-o iau metodic, l-am întrerupt:

— Ilie, dacă vrei să te cred, povestește-ne totul de la început.

— Păi așa cum v-am spus, el ne ducea noaptea cu mașina să furăm păsări sau ce se nimerea… Și tot el ne-a zis să mergem să luăm banii bătrânilor. Și-am fost, da? N-am putut intra-n casă, că-năuntru era ceva clacă și, în timp ce-am înghețat așteptând să se termine, ne-a luat și câinele la lătrat… Așa că am renunțat în noaptea aia

ș-am plecat.

Iară în noaptea când am dat peste bătrâni, am trecut întâi pe la Vasile și i-am zis că să mergem iar la Albești, dar el n-a venit, că zicea că este de servici… Așa că vedeți și dumneavoastră că chiar dacă el n-a venit cu noi atunci, el e ăla care ne-a băgat în cap să luăm banii de la bătrâni, a explicat, arătându-și palmele într-un mod care amintea de matematicianul Euclid și concluzia sa: *Quod erat demonstrandum*".

„Ce frățiori drăguți! Toți unul și unul!" am apreciat eu cu pseudoadmirație.

— Ascultă, dacă vrei într-adevăr să te iau în serios, am zis, exteriorizându-mă de parcă aș fi fost gata-gata să mă las convins, povestește-ne tot ce s-a întâmplat în noaptea în care i-ați omorât pe bătrâni.

N-a mai avut nevoie de un alt îndemn. Pe când Socolescu stenografia de zor declarația, el a început să povestească că a băut cu Grigore un kilogram de țuică. Ocazie cu care, amintindu-și de incursiunea făcută în urmă cu două săptămâni la Albești, s-au decis să încerce din nou să ia banii familiei Leca. În consecință, s-au dus la Vasile și i-au cerut să-i ducă cu mașina la destinație. La refuzul acestuia, au plecat la cârciuma „Vadul nou", din Ferentari, și, de necaz, s-au pus pe băut coniac. Rezultatul acestei încercări de a găsi uitarea mult dorită s-a transformat însă într-o dragoste mistuitoare pentru

ținutul inițial. Astfel că, o jumătate de oră mai târziu, se aflau în cartierul Colentina și opreau un ARO sau IMS[34] de ocazie, care i-a dus până în centrul orașului Urziceni, de unde au apelat la serviciile autocamionului care ne-a permis să le luăm urma.

— Când am ajuns în curtea l-alde Leca, Grigore a închis câinele într-o magazie, mai înainte să se apuce iar de lătrat… și-a continuat el relatarea, arătându-se din ce în ce mai relaxat. Apoi, la vreo jumătate de oră după ce s-a stins lumina în casă, am forțat ușa și am intrat peste bătrâni.

— I-ați ucis pentru că v-au recunoscut? am întrebat, pentru a-mi verifica supozițiile.

— Cum să ne recunoască, dacă-n casă era-ntuneric?… Nu, da' noi ne-am zis mai demult că lu' nea Vergu trebuie să-i ardem chiar de la început câțiva pari în cap, pentru că noi-l știam încă de copii că este foarte periculos și că dacă nu-l luăm repede și apucă să se scoale din pat, ne mănâncă de vii. D-aia am și luat doaga aia din autocamion…

— Bine, Ilie, dar Vergu avea aproape nouăzeci de ani. Ce pericol ar fi putut reprezenta pentru voi un bătrân neputincios? am argumentat, încercând să pricep ce i-a îndemnat să ucidă cu sânge rece.

---

[34] ARO IMS a fost primul vehicul de teren asamblat în România postbelică de către ARO, produs între 1957 și 1975.

— Bătrân-bătrân, da' de ce să riscăm? mi-a replicat cu naturalețe. Așa că de cum am intrat, și el, auzindu-ne, a ridicat capu' și-a-ntrebat că cine-i, Grigore s-a dus și l-a ars la cap, iar eu am sărit s-o țin pe bătrână.

— Mă rog… m-am prefăcut că-i admit explicația, deși ușurința cu care fusese suprimată victima m-a umplut de oroare. Dar cu femeia ce-ai avut? Și de ea v-a fost teamă?

— Pe ea n-am vrut s-o omor… Da' dacă am văzut că dupe mai bine de două ore nu vrea să zică unde ține banii, ce era să fac? m-a consultat, convins că a procedat exact așa cum ar fi fost și firesc.

L-am privit adânc în ochi, încercând să-mi dau seama dacă este predominat de inconștiență sau de un instinct patologic de bestialitate. După aerul său de neghiobie, care m-a și determinat să-mi încep interogatoriul cu el, am admis că a acționat sub influența ambelor cauze. Cum însă problemele de psihiatrie îmi erau străine, am reținut numai aspectul care privea în mod direct meseria mea.

Adică faptul că individul din fața mea reprezenta un pericol public maxim.

— Și banii pe care i-ai luat unde sunt? am întrebat, reluându-mi interogatoriul.

— I-am cheltuit cu plata șoferilor care ne-au dus și ne-au adus de la Albești.

— Cum vine asta?! Ați plătit pentru drum peste o sută de mii de lei?

— Care sută de mii, domnule căpitan?! Că noi n-am găsit decât două sute și vreo optzeci de lei…

Nu l-am crezut și am insistat. Dar în zadar. El și-a susținut afirmația cu atâta convingere, încât am sfârșit prin a admite că ar fi fost posibil să spună adevărul. Apoi, apreciind că deocamdată știu destul pentru a putea purta o discuție și cu Grigore, l-am trimis înapoi la arest.

— Este posibil ca cele două victime să fi fost ucise pentru câteva sute de lei? m-a întrebat neîncrezător Socolescu, după ce Zaharia a ieșit din cameră cu Ilie.

— Am întâlnit cazuri în care s-au ucis oameni chiar pentru sume și mai neînsemnate. De altfel, chiar cei treisprezece mii și cinci sute de lei găsiți în locuința victimelor și debandada în care aceasta se afla ar putea susține ideea că infractorii, deși au căutat banii peste tot, n-au reușit să-i dibuiască.

— Tovarășe căpitan, cei treisprezece mii de lei sunt departe de a concura cu suma care se spune că s-ar fi aflat în posesia victimelor, adică peste o sută douăzeci de mii de lei, a zis cu scepticism Socolescu.

— Gura lumii e slobodă, iar suma de care-mi vorbești n-a fost văzută, de fapt, de nimeni… Deci ar putea să fie și o legendă. Să sperăm însă că după ce-l audiem și pe

cel de-ai doilea infractor vom fi mai bine edificați.

Când adjutantul l-a introdus pe Grigore în cameră și am văzut cât este de calm și stăpân pe el, am avut toate motivele să mă felicit pentru inspirația de a-i fi audiat în prealabil fratele. Dacă aș fi început cu noul-venit, în mod sigur că n-am fi putut comunica mai înainte de a-mi crește tensiunea, de enervare. Acum însă, când cunoșteam tot scenariul, eram convins că posed suficiente instrumente pentru a-l determina și pe el să spargă gheața.

Și nu m-am înșelat. Pe măsură ce eu îi povesteam *story*-ul uciderii familiei Leca și rolurile pe care le interpretaseră în calitate de protagoniști, am putut vedea cum semeția și calmul pe care le afișase încep să se estompeze. Întrucât o atenuare a rezistenței nu înseamnă în mod obligatoriu și o cedare fără condiții, am trecut la probele de incriminare:

— Iar faptul că voi sunteți autorii uciderii victimelor rezultă atât din depoziția șoferului de autocamion care v-a transportat până în preajma comunei Albești, cât și din faptul că o carpetă, sustrasă din locuința familiei Leca, a fost acasă la fratele tău. Așa că… lucrurile sunt foarte clare, am conchis.

— Domnule căpitan, cred că este vorba de o confuzie…

a zis, ridicând ochii spre mine. Mai întâi că șoferul l-a

recunoscut numai pe fratele meu…

— Și pe tine te-a recunoscut! i-am reamintit.

— Pe mine numai la nimereală, când dumneavoastră i-ați cerut să-l arate și pe însoțitorul fratelui meu. Așa că eu susțin că martorul dumneavoastră m-a confundat. Iar în ce privește carpeta de care vorbeați, vă reamintesc că ați găsit-o la Ilie, și nu la mine! Eu fiind întru totul străin de acuzația pe care mi-o aduceți.

— Deci susții că la tâlhărie a participat numai fratele tău?

Mi-a răspuns printr-o clătinare de cap:

— Eu nu pot susține decât ceea ce știu bine… Și anume că eu n-am nicio legătură cu cele petrecute la Albești. Așa că numai fratele meu ar putea să vă spună dacă este sau nu amestecat…

— Ți-am mai spus că în discuția pe care am avut-o deja cu el a afirmat că tu în persoană l-ai ucis pe Vergu Leca!

— Admițând că el chiar v-a spus așa ceva, minte! Eu n-am intrat niciodată în casa lui nea Vergu! a replicat el cu tupeu.

Deoarece acum eram nevoit să arunc și ultimul atu în joc, l-am etalat cu tot aplombul cerut de o cacealma bine ticluită:

— Dacă n-ai fost niciodată în locuința victimelor, cum explici că am găsit amprentele tale pe lampa cu petrol?

Adică exact pe lampa cu care s-au căutat banii în casă, în timp ce fratele tău tortura femeia pentru a o convinge să spună unde i-a ascuns!

Dintr-o dată dezorientat, privirea i s-a săltat peste creștetul capului meu, și l-am văzut căutând cu înfrigurare un punct de sprijin pe peretele din spate. Apoi, dându-și seama de zădărnicia rezistenței sale, și-a coborât bărbia în piept, pentru ca în următorul minut să declare că-și recunoaște fapta.

Cum depoziția pe care a făcut-o a coincis cu cea făcută de fratele lui, inclusiv asupra faptului că beneficiul obținut din uciderea a doi oameni s-a situat sub trei sute de lei, m-am interesat de proveniența celor două medalii de aur pe care i le oferise fratelui lui.

Însă, la fel ca și Ali Baba, nu s-a înghesuit să-mi vorbească de comoara celor „patruzeci de hoți".

— Și totuși va trebui să ne spui de unde le ai! am insistat, deși luasem deja decizia să plasez problema colegilor mei de la Economic, așa, că doar nu degeaba erau ei plătiți să găsească aurul din Eldorado prin saltelele unor traficanți de trei parale.

— Le-am furat… s-a decis el să mă anunțe, plecându-și ochii rușinat spre covor.

— Cum cel de la care le-ai furat le deținea în mod ilegal, se poate spune că și păgubașul era, de fapt, tot un infractor. Așa că păcatul pe care l-ai făcut nu este prea

mare, l-am liniștit cu o bunăvoință pentru care m-ar fi putut invidia chiar și mult „preaonestul” Iago[35].

A ridicat capul și m-a urmărit interesat de afirmația ce-o făcusem. Apoi, cu satisfacția unui arhaic haiduc, care, furând de la boieri și dând la sărăntoci, se substituie justiției pentru a face un act de dreptate socială, a început să-mi povestească:

— Pe la începutul lunii septembrie, șeful meu de echipă m-a rugat pe mine și alți doi colegi să-l ajutăm să-și mute o cunoștință care-și cumpărase o garsonieră. În timp ce furgoneta cu care urma să facem mutarea se îndrepta spre cartierul Bucureștii Noi, doamna pe care o ajutam ne-a povestit că tatăl ei este un fost marinar și că ar avea o casetă plină cu bani și bijuterii. Cu aceeași ocazie am mai aflat că bătrânul, care, după mutarea fetei lui, urma să locuiască singur, stătea mai mult plecat la țară. După câteva zile, povestindu-i lui Vasile această discuție, fratele meu a zis că n-ar strica dacă am încerca să punem mâna pe caseta bătrânului. Cum la discuție participa și Victor, ne-am hotărât să-i facem o vizită…

---

[35] Iago este un personaj fictiv din drama Othello de William Shakespeare. A fost inspirat de un personaj din Hecatommithi (O sută de povestiri) de Giraldi Cinthio. Iago este stegarul lui Othello și soțul Emiliei, servitoarea Desdemonei. Acesta îl urăște pe Othello deoarece l-a promovat pe Cassio la gradul de locotenent, deși nu se remarcase printr-un niciun fapt de arme. Iago plănuiește să se răzbune pe maur, făcându-l să creadă că Desdemona are o aventură cu Mihai Cassio.

— Cine este Victor? m-am grăbit să mă interesez, curios să-i cunosc și pe acest nou, dar promițător protagonist.

— Moraru Victor… este finul lui Vasile.

„Ca să vezi ce mică-i lumea! Și pe dumnealui am avut deja plăcerea să-l cunosc” mi-am zis eu, cerându-i să-și reia relatarea.

— Într-o noapte, pe la jumătatea lunii septembrie, ne-am decis să trecem pe la bătrân, pentru a stabili cum vom da lovitura ulterior. Ajungând acolo și văzând că nu mișcă nimic înăuntru, ne-am spus că bătrânul trebuie să fie plecat la țară și ne-am decis să pătrundem în casă. Așa că eu, fiind mai suplu ca Vasile și Victor, m-am strecurat prin geamul unei cămări și le-am deschis ușa și celorlalți. După ce le-am spus să mai aștepte puțin, m-am dus în altă cameră și am forțat ușa garderobului în care spusese fata bătrânului că se află caseta cu bani. Și într-adevăr am găsit-o imediat. Dar din păcate ne-am păcălit, pentru că după ce am spart caseta, n-am găsit înăuntru decât două mii de lei și opt monede de aur, despre care Vasile ne-a zis că dacă încercăm să le vindem, dăm de dracu! Așa că, după ce i-am dat și lui Ilie partea lui, nu ne-am ales decât cu câte cinci sute de lei…

— Parcă spuneai că la spargere ai fost însoțit numai de Vasile și Victor. Nu? mi-am exprimat eu

nedumerirea.

— Așa-i.

— Și atunci de ce-ați împărțit prada și cu Ilie?

— Pentru că așa a stabilit Vasile. El ne-a învățat că este mai bine să mergem la furat prin rotație, deoarece numai așa puteam împiedica miliția să ne prindă… Asta nu însemna însă că cel care rămâne acasă n-are dreptul la o parte din ce reușim să găsim, mi-a replicat, mândru de onestitatea și altruismul ce călăuzeau exemplara lor familie, atât de strâns unită prin cuget și simțire.

— La ce alte infracțiuni ai mai participat? l-am întrebat din formalism.

Mi-a vorbit numai despre găinăriile, la propriu și la figurat, la care „onorabila" familie participa, cu tot entuziasmul, de trei-patru ori pe săptămână.

Cum subiectul n-a prea avut darul să-mi stârnească interesul, l-am expediat la arest și am dat un telefon colegilor mei de la Economic. Care colegi, aflând povestea „punguței cu doi galbeni", evident într-o versiune neadaptată, s-au arătat foarte curioși să afle adresele personajelor implicate în popularul basm. Numai că, în pofida faptului indiscutabil că le eram un coleg bun, nu le-am furnizat decât adresa păgubașului, însoțită de urarea să găsească în casa respectivului cel puțin câțiva saci cu gologani de aur. Iar în ceea ce-i

privea pe noii mei prieteni, Vasile și Victor, le-am explicat că trebuie să aștepte până le vine rândul, deoarece, în raport cu ei, eu beneficiara de prerogativul oferit de dreptul primului venit.

Când am depus receptorul pe furcă, Socolescu, care urmărise convorbirea zâmbind absent, a priceput care va fi mișcarea următoare și s-a săltat cu promptitudine de pe scaun…

*

După ce-am sunat, ușa a fost deschisă de o femeie, în jur de douăzeci de ani, suplă, drăguță și cu ochii foarte triști, ca să nu spun umflați și congestionați de plâns.

— Aș vrea să vorbesc cu domnul Vasile Comanciu. Suntem de la miliție, am informat-o zâmbind, cu speranța că astfel voi reuși să-i îmbunătățesc tonusul.

Numai că reacția doamnei s-a dovedit a fi contrară bunelor mele intenții, deoarece, ducându-și palmele la ochi, s-a așternut cu hărnicie pe un plâns cu sughițuri.

— Vă rog să vă liniștiți… Ce s-a întâmplat? am întrebat-o intrigat, pe când admiteam că Vasile Comanciu, în calitatea sa de participant profesionist la traficul rutier, reușise să-și rupă gâtul în vreun accident de circulație.

— A… A fost arestat… a îngăimat ea printre lacrimi, hohotind cu și mai multă convingere.

— Cine l-a arestat? Și pentru ce? am întrebat intrigat,

dar și indignat, pentru că nu puteam fi de acord ca vreun șmecher, fie el chiar și din branșa mea, să se apuce să-mi facă concurență neleală.

— Nu știu… Dis-de-dimineață, a sunat un domn la ușă și, după ce ne-a percheziționat casa, i-a spus lui Vasile că trebuie să-i însoțească la miliție… a explicat, printre lacrimi și suspine.

Am încercat să aflu unde lucrează și cum se numește tipul care-mi suflase mușteriul de sub nas, dar fără nici cel mai vag succes. În consecință, i-am promis că mă voi ocupa personal de soarta soțului ei și am făcut stânga-mprejur.

— Cu ce se ocupă individul? m-a întrebat Socolescu, pe când coboram scara imobilului.

— E distribuitor de pâine.

— A! E clar… L-or fi dovedit că plasează la centre cu mult mai multe pâini decât cele trecute în formele de expediere, a presupus locotenentul.

Cum tocmai deschideam portiera mașinii, m-am rezumat la a ridica din umeri, după care, apelând la simțul meu practic, i-am povestit lui Vartunian cam ce-aș aștepta de la el.

*

Când a deschis ușa și a dat cu ochii de mine, Victor Moraru s-a încruntat atât de tare, încât mutra lui de mafiot a început să semene în mod izbitor cu cea a fiului

lui Frankenstein.

— Bună ziua. Avem un ordin de percheziție la domiciliul dumitale, l-am anunțat, văzând că a înlemnit în pragul ușii.

— Da' ce s-a-întâmplat? a îngăimat speriat, mișcându-și maxilarul cu dificultate, pe când privea ordinul de descindere pe care i l-am înmânat.

— Ești suspectat de comiterea mai multor infracțiuni în complicitate cu frații Comanciu.

Pe când se arăta surprins de afirmația mea, dar nu cine știe ce de convingător, eu i-am pus un deget pe piept și l-am împins ușor, pentru a-i reaminti scopul vizitei noastre.

După ce-am intrat în casă și am închis ușa, ne-am apucat de exercitarea mandatului pe care-l aveam. Cum însă în afară de cele două monede de aur nu prea știam ce caut, am trecut la o percheziție generală.

— Tovarășe căpitan, le-am găsit! m-a anunțat Socolescu, o jumătate de oră mai târziu, revenind din camera de baie și punând pe masă bănuții de aur.

— Unde erau? l-am întrebat, văzând că medaliile sunt ude.

— În rezervorul cu apă al W.C.-ului.

Cum ascunzătoarea era clasică, nu m-am mirat că locotenentul reușise că le dibuiască atât de repede.

— Bine. Să continuăm descinderea și în cealaltă

încăpere l-am îndemnat, pornind spre dormitor.

Tocmai terminasem de cotrobăit prin garderob și voiam să-i închid ușile, când privirea mi-a alunecat spre cele câteva perechi de încălțăminte care se aflau pe podeaua acestuia. Mai întâi n-am știut de ce mi-au reținut atenția, apoi, când memoria s-a decis să mă ajute, m-am aplecat și am ridicat o pereche de cizme din cauciuc. Erau de culoare maro și aveau numărul patruzeci și trei. Deși asocierea pe care o făceam avea un pronunțat caracter fantezist, n-am putut rezista ispitei de a le lua totuși cu mine…

*

De îndată ce am oprit în fața postului de miliție de la Albești, i-am cerut lui Socolescu să-l expedieze pe Moraru în arest.

— Vartunian, am continuat către șofer, după ce-am rămas singuri în mașină, îți mai amintești că anul trecut, prin luna decembrie, am anchetat pe șoseaua Alexandriei un omor?

— Dacă vă referiți la țăranul ucis lângă comuna Mihăilești, bineînțeles! a confirmat. Apoi a adăugat visător: Să știți că mi-e dor de tovarășul locotenent Simionescu… Oare ce-o mai fi făcând?…

Cum nu mai luasem legătura cu Dan de luni de zile, chiar că habar n-aveam ce-ar mai putea face lunganul. Așa că, omițând să-i răspund, am preferat să apelez din

nou la memoria lui:

— Cu ocazia cercetării de atunci am făcut și două mulaje din ghips…

— Așa-i! Și mi le-ați dat mie să le conserv, m-a aprobat.

— Și mai există? am mai întrebat, cu o speranță plină de rețineri.

Și-a întors spre mine mutra lui de culoarea ciocolatei amărui și m-a privit cu un aer absent, apoi, după o prelungită cugetare, m-a anunțat cu o ezitare marcată:

— Cred că da… Ar trebui să fie în portbagaj…

— Ia du-te și vezi! am zis, coborând din mașină.

A făcut și el la fel, evacuându-se prin cealaltă portieră, astfel că am ajuns în același timp la spatele mașinii. Apoi, în timp ce el ridica capacul și extrăgea un maldăr de cârpe îmbibate cu ulei, eu, foarte sceptic, așteptam să aflu cum pot să arate niște mulaje de ghips degradate de scuturătura mașinii de-a lungul a vreo nouă luni.

— Ei, dar sunt în perfectă stare! am exclamat cu bucurie, după ce a înlăturat de pe punga din plastic și ultima cârpă cu care aceasta era înfășurată.

— Cum să nu fie? s-a mirat el, plin de mândrie. Doar sunt făcute din ciment rapid, de stomatologie.

— Și de unde dracu l-ai luat?! am întrebat, făcând ochii mari.

— Tovarășe căpitan, nu se pune o astfel de întrebare

unui șofer, care, după ce că este armean, mai și lucrează de vreo cincisprezece ani în miliție!… mi-a reproșat el, surâzându-mi cu satisfacție.

Cum într-adevăr pusesem o întrebare naivă, i-am mulțumit printr-o bătaie pe umăr și m-am dus să iau cizmele din mașină.

De îndată ce-am intrat în birou, am dat un telefon la Dispeceratul central și m-am interesat despre situația unui oarecare Vasile Comanciu, reținut de către organele de miliție. Cum vocea corespondentului meu de la celălalt capăt al firului mi-a cerut un răgaz de un sfert de oră pentru a putea afla despre ce este vorba în propozițiune, am închis aparatul și m-am adresat adjutantului Zaharia:

— Pe aici, pe undeva, există vreo lupă?

Primind obiectul cerut, m-am apucat să examinez când mulajul, când tălpile cizmelor din cauciuc. Iar în final, pentru ca treaba să fie fără bavură, am potrivit pe rând tălpile celor două încălțări în mulaje. Și s-au potrivit cum nu se putea mai bine!

Încă surprins de constatarea ce-o făcusem, am ridicat ochii spre Zaharia și Socolescu, care, între timp, se apropiaseră de biroul meu pentru a urmări intrigați manevrele pe care le făceam.

— Fă-mi legătura cu postul de la Mihăilești–Ilfov! i-am cerut primului, pe când mă străduiam să-mi adun

gândurile.

Tocmai îmi povesteam că frumosul e prea frumos pentru a fi adevărat, când Zaharia mi-a întins receptorul.

— Locotenentul Simionescu… am auzit, punând receptorul la ureche.

— Ce faci, Dănuț? am spus, constatând dintr-odată cât de mult îi simțeam lipsa.

— Șefu', tu ești?! a explodat el.

— Chiar eu. Personal și în persoană! Cum îți merg afacerile? Probabil nu cine-știe-ce grozav, dacă te mai afli încă la Mihăilești, am răspuns singur, datorită perspicacității care mă caracteriza uneori.

— Dacă-mi puneai întrebarea asta acum vreo trei zile, ți-aș fi răspuns că sunt în căutarea unei fântâni, cât mai adâncă posibil, și fără lanț, pentru a mă arunca în ea… ca să scap de nenorocitul de caz pe care mi l-ai aruncat în brațe. Astăzi însă pot să-ți spun că, în sfârșit! viața nu-i chiar atât de urâtă…

— Ce, ai dat de ceva? m-am interesat, cu o falsă curiozitate, fiind convins că ceea ce urma să-i spun eu îl va lăsat lat.

— Și încă cum! Am pus mâna pe conducătorul mașinii cu care s-au transportat autorii omorului în zonă! m-a anunțat, plin de satisfacție. Încă n-a vorbit, dar o s-o facă până la urmă.

— Bravo! Și cum ai dat de ei? am vrut să aflu, așa, din politețe.

— Prin prietenul tău, maiorul Stupcanu, de la Circulație. Nu-ți amintești că ne-a semnalat un tip care umflase o contravenție pentru că circulase în noaptea agresiunii cu instalația electrică defectă?

— Așa. Și?

— Ei bine, era chiar omul nostru!

— Cine-i tipul? am mai întrebat, mai înainte de a-i tempera entuziasmul prin informația pe care voiam să i-o plasez.

— Un oarecare Vasile Comanciu, de profesie…

— Tu ești ăla care l-a arestat azi-dimineață?! am exclamat năucit.

— Da… Dar de unde știi?! a fost rândul lui să se mire.

— Mi-a spus o păsărică. Bagă-ți omu' într-o mașină și vino cu el la Albești. Trăsnet! Ai priceput? l-am întrebat, dintr-odată dezmeticit.

— Vorbești serios? a vrut să afle, neîncrezător.

— De cât timp ai nevoie pentru a ajunge la mine? i-am întors-o cu severitate.

— Două ore… a zis, după ce în prealabil a făcut o pauză pentru a-și înghiți replica, din motive de precauție.

— Bine. Ia și dosarul cauzei… am spus, după care, închizând telefonul, m-am adresat lui Zaharia: Adu-l de

la arest pe individul cu care am venit.

— Ce s-a întâmplat, tovarășe căpitan? m-a întrebat Socolescu, după ce-a ieșit adjutantul.

— După toate probabilitățile, derbedeii pe care i-am arestat sunt implicați și în alt omor… am răspuns, luând cizmele de cauciuc de pe birou și vârându-le sub scaunul meu.

Curând, subofițerul l-a introdus în cameră pe arestat.

— Povestește-ne cum a fost cu țăranul pe care l-ați atacat în luna decembrie? l-am luat repede, de îndată ce s-a așezat pe scaunul din fața biroului meu.

— Care țăran?! a tresărit el, decizându-se să ridice capul și să mă privească înspăimântat.

— Ăla pe care l-ați ucis pe șoseaua Alexandria, în dreptul comunei Mihăilești.

— Vai de mine! Da' nici nu știu pe unde vine comuna asta!… a protestat, făcând-o pe ofensatul.

— Lasă teatrul! l-am repezit cu severitate. De altfel, pentru că n-am chef să-mi pierd vremea cu tine, te avertizez că Vasile Comanciu a recunoscut deja totul! am adăugat, cu toată convingerea pe care o cere un bluf ce se vrea reușit.

M-a privit derutat și și-a lăsat capul în jos. Apoi, după câteva clipe, ridicându-și din nou ochii spre mine, a spus cu tupeu:

— Nu știu despre ce vorbiți. Iar dacă nașul meu v-a

spus că sunt amestecat în vreun fel în uciderea căruțașului ăluia, să știți că minte!

— De unde știi că victima era un căruțaș?!

Pus în încurcătură, și-a lăsat iar capul în jos, mușcându-și buzele.

— Și ca lucrurile să fie clare, te rog să-mi spui ceva… am zis, aplecându-mă și ridicând la vedere cizmele de cauciuc. Sunt ale tale?

— Da…

— Atunci explică-ne, dacă tu nici nu știi unde se află comuna Mihăilești, cum de s-au găsit urmele lăsate de aceste cizme lângă victimă?! Aștept să-mi răspunzi! am tunat, constatând că nu prea se arată cine-știe-ce de comunicativ.

— Eu n-am nicio vină… a ținut să mă asigure, decizându-se să-mi arate din nou figura lui plată, cu frunte îngustă și maxilare masive.

— Aprecierea o vom face noi! Tu limitează-te numai la povestirea faptelor.

— Ilie l-a lovit pe căruțaș, nu eu…

— Nu așa! Povestește-ne de la început, cum ați ajuns lângă Mihăilești, cum ați întâlnit victima și tot ce-a urmat!

l-am luat repede, ceea ce nu m-a împiedicat să remarc că „Alberto Sordi” apărea din nou ca protagonist.

— Ca de obicei, am plecat cu mașina la furat de

păsări…

— Cu cine mai erai?

— Cu Ilie și cu Vasile… a răspuns. Și, la îndemnul meu, a continuat: Când am ajuns în dreptul motelului „Buda”, Vasile a tras pe dreapta pentru că nu-i mergeau bine luminile… Iar în timp ce el încerca să le repare, am văzut trecând pe lângă noi o căruță, da’ nu i-am acordat nicio atenție. Apoi, după puțin timp, am pornit din nou și, când ne-am apropiat de căruțaș, Vasile a zis că toți țăranii care se întorc de la București sunt plini de parale… Atunci Ilie i-a spus că are dreptate și că n-ar strica să-i tragem o buzunăreală. Așa că Vasile ne-a lăsat în dreptul căruței și, în timp ce el a plecat să întoarcă mașina, eu am apucat calul de dârlogi, iar Ilie s-a dus la țăran… Când căruța s-a oprit și l-am auzit pe țăran strigând: „Mă, ce-aveți cu mine, că nu v-am făcut nimic?” și apoi: „Săriți, mă! Hoții, mă!”, m-am dus să-l ajut și eu pe Ilie, da’ nu mai era nevoie, pentru că țăranul era de-acum lat pe șosea…

— Cum adică „era lat?” m-am făcut că nu înțeleg.

— Adică stătea întins și nu mai zicea nimic, pentru că-l arsese la cap Ilie…

— Cu ce?

— Cu reteveiu’ lui, adică o coadă de topor pe care o lua cu el ori de câte ori mergeam la furat…

— Și tu ce-ai făcut după ce te-ai apropiat de victimă?

— I-am zis lui Ilie ca să-l tragem pe țăran în șanț, că ne vede careva și-i de rău. Că tocmai trecuse pe șosea un autobuz…

— Și Vasile ce-a făcut în acest timp? am întrebat, pentru a mă documenta în legătură cu propunerile ce trebuia să le fac justiției în vederea recompensării fiecăruia dintre ei după calitatea și cantitatea „muncii" depuse.

— Tocmai-l trăsesem în șanț pe țăran, când a venit și Vasile, care ne-a întrebat dacă am găsit bani. După ce Ilie i-a zis că n-a avut timp să-i caute, nașu-meu s-a aplecat să se uite la țăran și apoi ne-a zis că: „Ce-ați făcut, mă, nenorociților?! Ați omorât omu'!" Ilie i-a spus că nu se poate, da' Vasile a zis că ba se poate și că să-i căutăm repede de bani. Da' n-am găsit decât vreo sută de lei… Atunci Vasile a zis că să ducem țăranu' pe șosea și că o să facă el așa ca să se creadă c-a fost un accident de mașină… Apoi, mai-nainte de-a pleca, Vasile a zis că poate țăranu' ținea paralele-n căruță, da', deși am spart chiar și sacii cu grăunțe, tot n-am găsit alți bani…

— La înapoiere, pentru ce-ați oprit din nou mașina în fața motelului „Buda"? am întrebat, pentru a-mi verifica prezumțiile.

— Pentru că iar nu mergeau luminile la mașină și lui Vasile-i era frică că ne oprește vreun milițian, ceea ce s-a și-ntâmplat, când am intrat în București.

Fiind edificat, i-am cerut lui Zaharia să-l expedieze înapoi la arest și să mi-l aducă pe celălalt complice.

În pofida situației în care se afla, primul lucru pe care l-a făcut Ilie când a intrat în birou a fost să-mi zâmbească, de parcă s-ar fi bucurat să mă vadă. Dar pe cât era de idiot, nu m-aș fi mirat dacă s-ar fi așteptat să-i și felicit pentru isprăvile lui.

Cum însă inconștiența lui îmi călca pe nervi, i-am și cerut să-mi relateze împrejurările în care luase viața săteanului Iancu Turcu din Mihăilești.

După cum mă și așteptam, fără nici cea mai mică împotrivire, s-a apucat să povestească cu dezinvoltură circumstanțele în care fusese luată viața unui om, pentru o amărâtă de sută de lei.

Singura neconcordanță care apărea între depoziția lui și cea a complicelui audiat anterior se referea la condițiile în care a fost ucisă victima, Ilie susținând că și Moraru participase, în egală măsură, la lovirea țăranului.

— Bine, dar chiar tu ai spus mai adineauri că, în timp ce te-ai dus să-l ataci pe sătean, Victor a sărit să țină calul de căpăstru, i-am atras atenția, mustrându-l ca pe un copil care a făcut o mică șotie.

— Păi așa a și fost! Numa că io l-am tras jos de pe capră pe țăran abia după ce s-a oprit căruța… Și când am început să-l croiesc pe țăran, a venit și Victor să m-

ajute.

— Din câte știu, tu ai lovit cu o coadă de topor. Și Victor?

— Iel a dat cu o scurtătură de țeavă… a zis, împreunând degetele gros și arătător pentru a-mi indica un diametru de aproximativ o jumătate de țol și distanțând palmele pentru a arăta că bara respectivă avea o lungime de circa șaizeci de centimetri.

— Și ce-ați făcut cu ele?

— Le-am aruncat înainte de-a intra-n București… Că frati-miu Vasile zicea că, așa cum e ele pline cu sânge, dacă le-ar găsi miliția la noi, nimerim drept la ocnă.

În dorința de a obține mai multe probe de incriminare, am încercat să stabilesc locul unde fuseseră abandonate armele crimei, dar, în ciuda unei evidente intenții de colaborare, n-a putut să facă precizarea cerută.

— Ilie, aș vrea să-mi mai explici ceva… am spus, înainte de a încheia discuția. Dacă pe soții Leca i-ați ucis, să zicem, de teamă că, recunoscându-te pe tine și pe Grigore, ar fi putut să vă denunțe ulterior, cu țăranul ce-ați avut? Că doar nu vă cunoșteați?

— Da' n-am vrut să-l omorâm… I-am dat numa vreo două-n cap… Și când a venit Vasile s-a zis că-i mort, nici n-am crezut… m-a asigurat el cu candoarea inconștienței.

— I-ați aplicat nu „vreo două”, ci zeci de lovituri! l-am corectat.

— Poate, că n-am stat să le număr. Mai ales că l-a ars și Victor… a admis el cu simplitate.

N-am putut să nu-mi amintesc și despre încăierarea avută în gară cu rivalul său, care, cu totul „întâmplător”, decedase. Precum și de ulterioara înjunghiere, tot „accidentală” a fratelui acestuia. În pofida evidentei sale naivități, era capabil să se manifeste ca o fiară dezlănțuită.

La câteva minute după ce Ilie fusese scos din birou, și-a făcut apariția Dan, care m-a anunțat că „frățiorul” mai mare al arestaților se află pe culoar.

După ce i-am cerut lui Zaharia să se ducă să-i țină de urât lui Vasile Comanciu, am început să-i argumentez colegului meu motivele pentru care-l chemasem la mine.

— Și să te mai miri că m-am chinuit atâta amar de vreme pentru a-i descoperi pe ucigașii lui Turcu, de îndată ce ei, omorând la întâmplare, n-aveau nici în clin, nici în mânecă cu victima sau relațiile acesteia! a remarcat el înciudat, când mi-am terminat relatarea.

— Vasile ce spune?

— În pofida procesului-verbal de contravenție, care arată că a fost amendat la intersecția șoselei Măgurele cu Calea Rahovei, adică exact punctul de acces al

Bucureștiului cu șoseaua Alexandriei, neagă că ar fi circulat în noaptea respectivă prin preajma comunei Mihăilești…

— La ce oră s-a întocmit procesul-verbal?

— Unu și cincizeci de minute dimineața. Moment care coincide cu ora când ar fi putut să reintre în București autoturismul semnalat în zona câmpului infracțional. De altfel, cu privire la autoturismul lui Vasile Comanciu, trebuie reținut că are o „Skodă" cu caroseria albă…

— Albă?! m-am mirat, deoarece martorii ne vorbiseră de o mașină verde sau roșie.

— A fost verde și a revopsit-o după 8 decembrie, bineînțeles cu scopul împiedicării identificării sale prin semnalmentele furnizate de ceilalți participanți la traficul de pe șoseaua Alexandriei. Cam în faza asta se afla discuția noastră când m-ai sunat…

— I-ai făcut și o percheziție domiciliară?

A dat din cap și, vârându-și mâna într-un buzunar, a pus pe birou două medalii de aur „Ardealul nostru".

— Ceea ce înseamnă că aveam motive să-l rețin peste douăzeci și patru de ore, până reușeam să găsesc elementele cu care trebuia să-l determin să-și recunoască implicarea în uciderea lui Turcu, a zis cu subînțeles.

— Trebuie să admiți că intervenția mea te-a scutit de

multă bătaie de cap. Nu? i-am zâmbit.

— Aluzia-i clară! Sunt dator o sticlă de votcă. De altfel, chiar fără o intervenție atât de salutară, și tot ți-aș fi fost obligat… Doar se știe că trebuie să te pui bine cu șefu'! a glumit și el.

— Hai, Dane, adu-ți omul și să terminăm! l-am îndemnat, cu dorința de a elucida cât mai repede posibil cauzele de la Mihăilești și Albești.

— Să trăiți, domnule căpitan! a zis de îndată ce a fost introdus în cameră, pe când mutra lui cu trăsături regulate mă examina cu o neliniște pe care nu reușea s-o disimuleze.

— Vasile, i-am spus, după ce s-a instalat pe scaun, vreau să discutăm despre fapta petrecută în luna decembrie pe raza comunei Mihăilești…

A clătinat capul într-un gest de regret și m-a întrerupt.

— După cum i-am spus și domnului locotenent Simionescu, n-am mai fost pe șoseaua Alexandriei de cel puțin doi ani, a zis. Și, zărind cele două monede de aur de pe biroul meu, a continuat: În ceea ce privește acești bănuți, e adevărat că i-am cumpărat de la un necunoscut cu intenția de a-i specula… Și sunt gata să suport toate consecințele, a completat, mândru de eroica lui atitudine.

— Vasile, tu ai mai avut de-a face cu noi. Așa că, fără să te pripești, fii atent la ce-am de spus! l-am avertizat,

deoarece, acum, când știam totul despre cazurile în anchetă, nu mai aveam niciun chef să-i ascult invențiile. În legătură cu fapta petrecută pe raza comunei Mihăilești, îi cunoaștem pe autorii uciderii săteanului Iancu Turcu. Trebuie să-ți mai spun cine a participat la omor, în afară de fratele tău Ilie și Victor Moraru?

După o mică ezitare s-a decis să-și deschidă gura:

— Domnule căpitan, eu n-am ucis în viața mea pe nimeni… în ceea ce-l privește pe căruțașul de care-mi vorbiți, este adevărat că am și eu o vină, dar în niciun caz aceea de a fi participat la omorârea lui. Eu i-am lăsat pe Ilie și pe Victor în dreptul căruței și m-am dus să întorc mașina. Iar când am coborât și m-am apropiat de ei, am văzut că omul era deja mort… Am început să-i înjur, dar faptul era consumat… a suspinat el, ducându-și mâna la ochi, care, spre mirarea mea, am văzut că într-adevăr erau înlăcrimați. Apoi, încercând să ascund fapta lor nebunească, le-am spus să ducă victima pe șosea și am încercat să aranjez lucrurile în așa fel încât să se creadă că a fost lovit de o mașină… a scâncit el, lăsându-și capul în jos. Și a continuat: în orice caz, deși eu n-am ridicat mâna asupra victimei, vina este pe de-a-ntregul a mea… Dacă eu nu le-aș fi spus că țăranul, venind de la București, ar trebui să fie plin de parale, nu s-ar fi întâmplat nimic… Dar cum puteam să-mi închipui că se apucă să-l omoare? a zis, ridicând capul

pentru a mă lua drept martor.

— Despre uciderea familiei Leca ce poți să-mi spui? am întrebat, pentru a vedea dacă regretul ce-l exterioriza era sincer.

— În primele zile după Anul nou, rămânând fără bani și discutând cu frații mei despre faptul că familia Leca are în casă multe sute de mii de lei, ne-am decis să încercăm să-i furăm. Așa că, după câteva zile, am plecat la Albești și am intrat în curtea lui nea Vergu pentru a studia posibilitatea de a-i fura banii fără să ne simtă… Dar, din păcate, numai eu gândeam așa… Și am amețit când am auzit pe frații mei cum pun la cale uciderea celor doi bătrâni de îndată ce intră peste ei în casă. Atunci, de teamă să nu-și pună planul în aplicare, le-am spus să aștepte să mă uit pe fereastră în casă… Când m-am întors, i-am mințit, zicându-le că înăuntru se ține o clacă care poate să dureze până la ziuă… Numai așa i-am decis să renunțe la lovitură, în noaptea aceea… Apoi, după ce ne-am înapoiat la București, am tot sperat că au renunțat la intenția lor de a-i ataca pe bătrâni… Dar după vreo două săptămâni, au venit într-o seară la mine acasă și mi-au cerut să-i duc cu mașina la Albești. Eu le-am spus însă că nu merg cu ei, deoarece nu vreau să se facă moarte de om. Și deși ei s-au jurat că nici prin gând nu le trece să le facă vreun rău bătrânilor, nu i-am crezut, pentru că văzusem ce i-a făcut Ilie nenorocitului

ăluia de țăran de la Mihăilești… Și am avut dreptate să nu-i cred, pentru că a doua zi a venit Grigore la mine și mi-a povestit cum i-au ucis pe bătrâni… a zis, tamponându-și cu mâinile ochii din care șiroiau lacrimi.

— Dar de ce plângi? l-am întrebat.

— Mi-e milă de ei, domnule căpitan… Pentru că știu ce-i așteaptă… a îngăimat, lăsându-și capul în jos și începând să hohotească.

— Și tu n-ai nicio vină? l-a întrebat Dan.

— Domnule locotenent, toată vina este a mea, pentru că eu i-am îndemnat să fure ca să trăiască mai bine… Dar a fura niște păsări amărâte nu-i totuna cu a lua viața unor oameni… Și să știți că eu nu asta i-am învățat, pentru că mi se face rău când văd sânge. Dar, indiferent de modul în care mă scuz, numai eu sunt vinovat de tot ce-au făcut frații și finul meu! a spus cu fermitate, întorcând capul spre mine și cerându-mi printr-o implorare mută să-l cred.

— Vasile, răsplata se dă numai după faptă! Tu personal urmând a fi învinuit de complicitate la uciderea lui Iancu Turcu, l-am anunțat, făcându-i semn să se ridice. Apoi, în timp ce Zaharia îl însoțea spre ușă, l-am consolat: Să știi că nu este acesta chiar primul caz în care ucenicii își depășesc maestrul!

După ce a ieșit oftând, mi-am adus aminte că mai aveam ceva de clarificat.

— Dane, ai adus dosarul cauzei de la Mihăilești?

— Sigur.

— Dă-mi să văd raportul medico-legal, i-am cerut. Apoi, după ce l-am primit și am citit partea care descria plăgile victimei, i-am spus: Rezultă că Iancu Tudor a fost lovit cu două arme de tipuri diferite. E clar?

— M-a aprobat fără nicio ezitare.

— E clar. Și Victor Moraru a participat în mod direct la uciderea lui Iancu Turcu.

— Exact! am confirmat, ridicându-mă de pe scaun. Apucați-vă de întocmirea formelor de trimitere în judecată. Eu plec la Slobozia pentru a informa Procuratura asupra concluziilor noastre…

*

Două zile mai târziu, în timp ce Simionescu și Socolescu scriau în ritm de extemporal concluziile de învinuire, iar eu, pe post de belfer-șef, priveam visător prin fereastra deschisă un soare torid, de început de august, adică tocmai bun pentru bronzarea vilegiaturiștilor de pe litoral, printre care speram să mă număr și eu de îndată ce predam afacerea Procuraturii, telefonul s-a pornit să sune.

Trezirea din reverie a fost atât de brutală, încât, mai înainte de-a ridica receptorul, nu m-am putut opri să nu spun câteva cuvinte nu tocmai flatante la adresa celui care inventase inoportunul și zgomotosul aparat.

După ce m-am prezentat, interlocutorul meu m-a informat că el este cel căruia îi vorbisem despre cei doi bănuți de aur găsiți acasă la Ilie Comanciu. Era tare curios să afle dacă mai găsisem și alții. I-am spus că numărul acestora sporise la șase…

— Și crezi că s-ar mai putea găsi și alte monede? m-a întrebat el.

— Teoretic, ar fi trebuit să existe opt piese, dar, după cum ți-am spus, lipsesc două de la apel. Îți mărturisesc, însă, că această problemă nu m-a preocupat în mod special, deoarece, după cum probabil că-ți mai amintești, nu mă ocup de bișnițari decât atunci când n-am încotro. Admițând însă că vrei să le recuperezi și pe celelalte două, ți-aș sugera să te arunci până la Albești, unde-i vei putea chestiona personal pe indivizii care ar putea să-ți furnizeze relațiile ce le dorești, am zis, pe când mă întrebam amuzat cu ce s-o fi spălat pe mâini legendarul Pilat din Pont[36].

Dezinteresatul meu sfat a fost urmat de o pauză suficient de lungă pentru a pricepe că l-ar fi aranjat mai bine dacă i-aș fi făcut „micuțul" serviciu de a le căuta eu pentru el. Dar cum nu eram chiar atât de prost încât să-

[36] Pilat a intrat în Evanghelie și în Crez, ca cel ce a judecat și osândit la moarte pe Isus, deși „n-a găsit nicio vină în Omul acesta" (Luca 23:4–11); el voia să-l elibereze pe Isus (Luca 23:20–21), „că știa că din răutate l-au dat (arhiereii și bătrânii poporului iudeu) în mâna lui" (Matei 27:17–18).

mi bat singur cuie-n pantofi, m-am făcut că plouă.

— Bine… a oftat el. Când pot să vin?

— Oricând, l-am asigurat. Apoi, pentru a-i demonstra că sunt solidar cu necazurile lui, am întrebat: Dar la persoana de unde au furat infractorii cele opt monede n-ai mai găsit nimic?

— Asta-i bună! Mă mai iei și peste picior, după ce că mă trimiți la un mort?! a replicat el înciudat.

— Mort? m-am mirat eu, din politețe. Dar de ce a murit?

— Datorită unei hemoragii interne… În orice caz, cei de la secția teritorială de miliție păreau foarte mirați când le-am spus ce caut…

— De ce-au fost mirați? l-am întrebat, cu un interes destul de aproximativ.

— Pentru că la început au crezut că au de-a face cu un deces suspect, mai ales că s-au evidențiat și unele indicii că în locuința respectivului s-ar fi pătruns prin efracție. În final, a rezultat însă că totul a fost în ordine… a zis cu indiferență, pentru ca apoi, foarte grăbit să încheie discuția, să mă asigure că a doua zi va veni la Albești.

După ce-am închis telefonul, am întors capul spre fereastră pentru a-mi închipui cât de grozavă va fi prima mea aruncare printre valurile Mării Negre, de îndată ce voi ajunge pe litoral. M-am surprins însă gândindu-mă la cu totul altceva. Care altceva se referea

în mod direct la discuția ce tocmai o avusesem cu colegul meu. Și, din momentul în care mi-a încolțit ideea în minte, n-am mai avut niciun motiv să zăbovesc pe scaun.

— Dane, mâine va veni un coleg de-al nostru, de la Economic, pentru a discuta cu infractorii. Dacă are nevoie, ajută-l. Eu plec la București… Pentru o verificare… l-am anunțat, ridicându-mă în picioare.

Era atât de concentrat asupra referatului de învinuire, încât a ridicat spre mine un singur ochi, cu care m-a privit absent și, dând aprobator din cap, l-a lăsat din nou spre capodopera la care lucra, parcă speriat de ideea că ar putea să sune de recreație mai înainte de a-și fi terminat extemporalul…

*

— Da, parcă îmi amintesc ceva… a zis comandantul secției, aflând motivele care mă aduseseră la el. Anul trecut, prin luna septembrie, fiind sesizat de dispariția unui cetățean care domicilia în strada Panciu, am trimis doi oameni să vadă despre ce este vorba. Astfel, s-a constatat că respectivul, un nonagenar, decedase în urmă cu câteva zile în propria sa locuință. La început, s-a apreciat că este vorba de o moarte suspectă, apoi, cum versiunea nu s-a confirmat, s-a dispus clasarea cazului. Deci, în mod firesc, cercetările au fost sistate ca neavând obiect, a încheiat el, ridicând din umeri a indiferență.

— Aș putea discuta cu ofițerul care a participat la investigații?

— Nicio problemă! a zis, ridicând receptorul telefonului și rostind un nume. Apoi, închizând aparatul, m-a întrebat: Credeți că totuși a fost altceva decât o moarte naturală?

— Cred că cel mai îndrituit răspuns l-ar putea da anchetatorul dumneavoastră. În ceea ce mă privește, nu exclud o astfel de posibilitate.

— Pe ce vă bazați această supoziție? a vrut el să știe, examinându-mă contrariat.

— Pe faptul că odată cu ipoteza că nonagenarul ar fi fost ucis, ar fi existat și aceea că în locuința victimei ar fi pătruns și niște răufăcători…

— Tovarășe căpitan, m-a întrerupt el, schițând un zâmbet tolerant, cercetarea a fost deschisă de un ofițer stagiar, care, fiind lipsit de experiență, s-a grăbit să ajungă la concluzia că, dacă tot are de-a face cu un om ucis, este obligatoriu să existe și niște infractori. Și așa a apărut ideea că în locuința victimei ar fi pătruns niscaiva spărgători. Numai că această ipoteză a fost infirmată atât de faptul că victima a murit de bătrânețe, cât și de constatarea că din locuința sa n-a dispărut nimic. Prin urmare, în lipsa elementelor care condiționează existența unei infracțiuni, așa cum v-am mai spus, continuarea cercetării a rămas fără obiect, a

zis, satisfăcut că i-am urmărit aprobativ argumentarea.

— Tovarășe comandant, din păcate, am motive să cred că situația este mai puțin clară decât o vedeți dumneavoastră… am spus, arătându-mă jenat că trebuie să-l contrazic.

— Aștept să mă convingeți, m-a invitat el, amuzat.

— Din investigațiile pe care le-am întreprins în altă cauză, a rezultat că totuși cetățeanul despre care discutam a fost vizitat de niște infractori. În consecință, condiționarea reciprocă a celor două ipoteze ne indică o contradicție evidentă. O contradicție care, pornind de la faptul că într-adevăr s-a consumat o acțiune delictuoasă în locuința nonagenarului, ne obligă să ne întrebăm dacă moartea acestuia a fost chiar foarte naturală… am spus. Ridicând din umeri într-un gest care trebuia să-mi susțină dubiile exprimate.

În timp ce interlocutorul meu mă privea tot atât de neîncrezător pe cât devenise de șovăitor, s-a auzit o ciocănitură în ușă.

— Intră! a strigat, parcă ușurat de apariția unei digresiuni.

— Să trăiți, m-am prezentat la ordin! s-a grăbit să spună emoționat un tinerel, îmbrăcat în uniformă de locotenent.

— Căpitanul Apostolescu din Brigada criminală și locotenentul Obancea… ne-a prezentat comandantul.

Apoi l-a și luat în primire: Tovarășul căpitan afirmă că nu trebuiau sistate cercetările în cazul bătrânelului pe care l-ai găsit mort pe strada Panciu. Ce părere ai?

— Vă rog să-mi permiteți să raportez! Și eu cred că investigațiile ar fi trebuit continuate. Dar dacă așa mi s-a ordonat, așa am făcut, a spus locotenentul, strâmbând din nas a nemulțumire.

După uitătura pe care i-a aruncat-o comandantul, am știut ce va urma și, mai înainte de a-i da timp să-l ia pe tinerel la refec[37], am intervenit cu un tact pentru care m-ar fi putut invidia chiar și liderul „Foreign Office"-ului:

— Tovarășe comandant, fiind vorba numai de o supoziție, nu este obligatoriu ca bănuielile mele să corespundă unei realități. Dar cum tot m-am deplasat până aici, aș dori să văd dosarul cauzei și să am o discuție cu anchetatorul dumneavoastră, am zis, arătând cu vârful bărbiei spre locotenent.

— Să-i dai tovarășului căpitan toate relațiile de care are nevoie, a dispus el, înseninându-se de îndată ce mi-am exprimat propriile dubii.

După ce-am ieșit din biroul șefului, locotenentul m-a invitat în „cabinetul" lui. Reușind să mă strecor prin harababura de mese de lucru și să ajung lângă cea a „amfitrionului" meu, pe un colț de scaun, am început să

[37] A mustra pe cineva cu asprime.

răsfoiesc dosarul subțirel, pe care mi l-a dat, explicându-mi:

— Era clar că toată treaba era cusută cu ață albă… Dar ce puteam să fac dacă medicul legist a spus că decesul a fost cauzat de o insuficiență cardio-respiratorie acută survenită în cadrul unei ateromatoze generalizate?… Degeaba am încercat să-i arăt procurorului că avem de-a face cu o moarte suspectă… pentru că mi-a vârât sub nas raportul necropsie și mi-a spus că n-are timp de pierdut, căutând cai verzi pe pereți, când el nu-și mai vede capul de câte cazuri adevărate are de rezolvat…

Fără să-i comentez afirmațiile, am privit fotografiile judiciare. Atenția mi-a fost reținută de două poze. Cea a poziției în care zăcuse subiectul și cea a acoperământului sub care se aflase anterior, adică o plapumă cu fața verde și, peste aceasta, o pernă galbenă.

— Vedeți?… mi-a atras el atenția, văzând că examinez cele două fotografii. Dacă admitem că victimei i s-a făcut rău și s-a sufocat în timp ce stătea cu fața în pernă și avea plapuma trasă peste cap, cum a putut să ajungă cea de-a doua pernă pe deasupra lui? m-a întrebat el.

Am ridicat ochii spre el, cu intenția de a-l repezi, amintindu-i că la această întrebare ar fi trebuit să răspundă el, care a deschis ancheta. Dar văzându-l cât e de tinerel, l-am cruțat.

— Au mai existat și alte anomalii? m-am interesat.

— Din păcate, nu.

— Cum au pătruns în casă eventualii autori ai omorului?

— Posibil prin escaladarea ferestrei de aerisire a cămării, pe care am găsit-o deschisă și pe al cărei toc praful prezenta niște urme de ștergere, a zis, indicându-mi fotografia ferestrei respective. Ieșirea făcându-se prin descuierea ușii, care avea cheia în broască, pe dinăuntru.

— Unde sunt urmele ridicate de pe tocul ferestrei?

— N-am mai avut când să cer concursul criminalistului, deoarece procurorul a dispus suspendarea cercetărilor…

a zis, scuzându-se printr-o ridicare de umeri.

— N-a dispărut nimic din locuința decedatului?

A dat din cap că nu, apoi a spus ezitând:

— De fapt, fiica victimei a susținut că ar fi dispărut dintr-un dulap o casetă cu niște bani și bijuterii… Dar nu i-am înregistrat reclamația atât pentru faptul că mobila, respectivă nu prezenta urme vizibile de forțare, cât și pentru că ea n-a putut să facă nici cea mai vagă descriere a casetei sau a conținutului pe care aceasta l-ar fi putut avea…

— Până unde ai mers cu investigațiile?

— Când am primit dispoziția de a sista cercetarea,

tocmai începusem să verific niște muncitori care au ajutat-o pe fiica bătrânului să-și mute niște lucruri…

— Ai lista lor?

El mi-a arătat patru nume scrise cu pastă pe spatele dosarului, iar eu n-am rămas surprins când am văzut că unul dintre ele aparține lui Grigore Comanciu.

— Când ți se va mai întâmpla să fii convins că ai de-a face cu un caz suspect, să nu te mai lași influențat de nimeni! i-am atras atenția, ridicându-mă de pe scaun.

— Bine, dar raportul necroscopic?

— Și experții pot greși.

— Chiar credeți că bătrânul a fost ucis?

— Da. Iar dumneata l-ai avut în mână pe criminal, i-am zis, arătându-i pe coperta dosarului numele lui Grigore Comanciu.

În timp ce el își clătina capul cu amărăciune, eu l-am poftit să-și ia dosarul și să vină cu mine la Procuratură…

*

Revenind la Albești, le-am povestit colaboratorilor mei motivele pentru care a trebuit să zăbovesc două zile în București. Apoi, profitând de faptul că noutatea ce le-am adus-o i-a lăsat fără replică, am cerut să-l aducă la interogatoriu pe împricinat.

Când a intrat în birou, m-a privit și mi-a zâmbit, de parcă am fi fost vechi prieteni. Am adoptat și eu o atitudine asemănătoare, invitându-l să ia loc pe scaun.

— Ce mai faci, Grigore? l-am întrebat, cu scopul de a imprima discuției un caracter amical.

— Parcă dumneavoastră nu știți, domnule căpitan? a răspuns, strâmbând din nas a amărăciune.

— Ți-ai făcut-o singur, dar faptele sunt consumate… am remarcat, exteriorizând o compasiune care nu mă încerca. Acum aș vrea să discutăm un aspect care a rămas încă neclar… am zis cu indiferență. Iar când el a dat din cap a încurajare, am continuat: La discuția pe care am avut-o în legătură cu furtul casetei cu monede de aur, nu mi-ai spus când anume ai pătruns în casa bătrânului care locuia în strada Panciu.

— Cred că era în jurul orei unsprezece noaptea.

— Dar în ce zi? am vrut să știu.

— Nu-mi amintesc decât că era prin luna septembrie…

mi-a răspuns, săltând din umeri a regret.

Întrucât cadavrul victimei fusese descoperit în 15 septembrie, iar medicul legist apreciase că decesul avusese loc cu circa patru zile înainte, rezulta că omorul se produsese pe data de 11 septembrie. Dar cum același medic susținuse și că moartea victimei nu fusese cauzată prin violență, era evident că nu mă aflam pe drumul ce trebuia să stabilească că omuciderea a coincis cu „vizita” lui Grigore, mai cu seamă că nici acesta nu putea, sau nu dorea să localizeze ziua spargerii.

— Dar, dacă am înțeles bine, în casă ai intrat numai tu. Așa e?

— Așa-i. Vasile și Victor au rămas afară pentru a veghea să nu dea cineva peste mine.

— Dar cu bătrânul cum a fost? l-am întrebat, considerând că a venit momentul s-o fac.

— Care bătrân?

— Ei, care! Acela în casa căruia ai pătruns, i-am replicat, pe când îl amenințam cu degetul, ca pe un școlar care, nefiind cuminte, riscă să ia o notă proastă la purtare.

— Dar nu era acasă… În orice caz, eu nu l-am văzut.

Răspunsul lui venise cu atâta promptitudine, încât m-am simțit derutat. Pentru că, dacă i-aș fi luat drept sinceră, afirmația și aș fi ținut seama și de faptul că nu reușisem să stabilesc o suprapunere între data comiterii omorului și cea a pătrunderii lui în casa victimei, *volens-nolens* trebuia să admit că sunt departe de a fi reușit să-l dibui pe asasinul lui Costache Pavel. Pentru o clipă, descurajat, am vrut s-o las baltă și să-l trimit iar la arest. Dar cum pentru asta aveam tot timpul, m-am decis să apelez la o stratagemă.

— Nu ești sincer, Grigore, am zis, zâmbindu-i, în timp ce-l amenințam din nou cu degetul. Nu numai că bătrânelul mi-a povestit conflictul care l-a avut cu tine, dar mi te-a și descris…

— Cum putea să mă descrie, când în casă era întuneric beznă?! s-a grăbit el să-mi conteste afirmația, speriat.

— Eu știu? m-am făcut că mă mir, pentru a-mi disimula satisfacția că-l făcusem să se dea de gol. Și am continuat cu toată convingerea: Mi-a mai povestit cum s-a trezit cu tine lângă patul lui… Și cum tu l-ai fi lovit cu ceva în față sau în bărbie… Mai mult n-a știut să-mi spună, pentru că a leșinat… Apropo, cu ce l-ai lovit? Cu un par?

— Da' de unde, domnule căpitan! I-am dat numai un pumn în bărbie. De unde și până unde să-l fi lovit cu un par? a protestat și el cu indignare.

— Eu știu că bătrânii au obiceiul să exagereze, i-am cântat pe dată în strună. Așa că mai bine spune-mi tu cum a fost?

— Păi cum să fie? Când am trecut pe lângă patul lui, s-a ridicat și a zis ceva… Cam așa: „Mă, ce cauți tu în casa mea?" Atunci, de teamă să nu strige după ajutor, i-am dat un pumn în bărbie…

— Trebuie să ai un pumn foarte greu dacă l-ai făcut atât de repede *knock-out*, am zis, privindu-l cu admirație, de parcă mi-ar fi povestit că l-a lăsat lat pe Cassius Clay[38].

---

[38] Muhammad Ali (născut sub numele Cassius Marcellus Clay, Jr., n. 17 ianuarie 1942, Louisville, SUA – d. 3 iunie 2016, Scottsdale, Arizona, SUA) a fost un boxer

— Asta cam așa e, a admis el, fără modestie.

— Și de ce ai tras peste el plapuma și ai mai aruncat deasupra și o pernă?

— Ca să fiu sigur că nu mă recunoaște… Și cum până am plecat de acolo el nu s-a mai mișcat, vă dați și dumneavoastră seama că a mințit când a zis că m-a văzut… m-a luat el drept martor împotriva afirmației făcute de „reclamant".

— Și de ce n-ai vrut să vorbești despre întâlnirea ta cu bătrânul? am vrut să mai știu.

— Pentru că așa m-a învățat fratele meu, Vasile. După ce-am ieșit din casă și i-am povestit că l-am lovit pe bătrân, el mi-a zis că de va fi să fiu vreodată prins, să nu recunosc că l-am plesnit, pentru că intru la tâlhărie, care se pedepsește cu mult mai multă închisoare ca o spargere.

— Grigore, acum lăsând gluma deoparte, te anunț că ai încurcat-o! am zis, renunțând s-o mai fac pe surâzătorul.

Urmare a loviturii pe care i-ai aplicat-o, bătrânul despre care am vorbit… a decedat.

---

profesionist, campion mondial la box. În anul 1974 a fost ales Sportivul anului din SUA, iar în 1999, Ali a fost desemnat „Sportivul secolului" de revista americană Sports Illustrated. El este considerat cel mai mare campion de box la categoria grea precum și unul din cei mai populari sportivi al tuturor timpurilor. Încă de la începutul carierei profesioniste el își spunea ca fiind The Greatest și ca printr-un miracol, chiar s-a adeverit.

— Nuu! Nu-i adevărat! a protestat el, înspăimântat, sărind de pe scaun.

Am despăturit hârtia cu care venisem de la București și i-am arătat-o:

— Acesta este raportul medico-legal făcut după exhumarea și reautopsierea cadavrului lui Costache Pavel.

Din el rezultând… am continuat, începând să spicuiesc: „…se constată o fractură zigomotico-maxilară, provocată printr-o lovitură puternică a feței, urmată de pierderea cunoștinței prin comoție cerebrală și sufocarea ulterioară prin acoperirea capului cu plapuma și o pernă”.

— Deci s-a sufocat singur… Nu eu l-am omorât! s-a împotrivit el, dintr-odată vlăguit.

— Dacă nu-l loveai, nu leșina și, în consecință, nu s-ar fi sufocat.

— Dar abia l-am atins…

— Suficient de tare, dacă i-ai sfărâmat maxilarul! i-am replicat scârbit, pentru ca imediat să-i cer adjutantului Zaharia să-i ducă din nou la arest.

Socolescu, ocupat până atunci cu stenografierea interogatoriului, de îndată ce-am rămas în familie, a ridicat capul și a remarcat cu tristețe:

— S-ar părea că trebuie să completez actul de acuzare al lui Grigore Comanciu.

Eu, fără să mă simt afectat de nemulțumirea pe care o afișa la gândul că trebuie să scrie un nou extemporal, am confirmat, iar Dan a cugetat, aparent fără adresă:

— Atât Ilie, cât și Grigore au ucis câte doi oameni…

— Întocmai! l-am aprobat, ghicindu-i gândurile, fără prea mult efort. Din păcate, anchetarea împrejurărilor morții lui Costache Pavel a fost făcută de un ofițer și un procuror care, din lipsă de experiență, au crezut fără nicio rezervă în raportul unui medic legist superficial, i-am explicat, cu resemnare.

— În definitiv, acești „celebri" criminali n-au fost nimic altceva decât niște amărâți de găinari. Și la propriu și la figurat! a pufăit Socolescu a dispreț.

— Și pe deasupra și ghinioniști. Unicul beneficiu realizat din uciderea a patru oameni n-a depășit două mii și câteva sute de lei!… a replicat Dan, pe un ton asemănător.

— Ceea ce demonstrează că și în „branșa" lor exista un risc al meseriei, am zis, în glumă. Și am continuat cu gravitate: Chiar dacă sunt numai niște borfași de trei parale, trebuie ținut seama de faptul că la fel ca și câinii care s-au învățat să dea iama printre găinile ogradei, începuseră să se obișnuiască cu uciderea oamenilor! Și, în consecință, dacă n-am fi reușit să-i capturăm, putem fi siguri că ar fi continuat să ucidă. De altfel, în pofida faptului că erau numai niște găinari, au știut să

„lucreze” destul de bine acoperiți. Toți au servicii și toți au familii! Situație care, într-o oarecare măsură, le-a permis să beneficieze de niște alibiuri acceptabile. Ceea ce s-a și întâmplat când am discutat prima oară cu ei.

— Dar de unde atâta bestialitate?! s-a revoltat Socolescu. În definitiv, tâlhăriile comise n-au justificat cu nimic suprimarea celor patru oameni. Deoarece, nefiind recunoscuți, pentru ei n-a subzistat nicio clipă pericolul ca victimele să ne pună pe urmele lor! Deci de unde atâta sălbăticie?

— După părerea mea, nu este vorba de cruzime, ci de inconștiență… De pierderea simțului măsurii. N-ați văzut că Grigore nici nu știa că-l ucisese pe Costache Pavel? La fel Ilie și Victor Moraru, care au rămas surprinși când Vasile le-a spus că l-au omorât pe Iancu Turcu, am spus străduindu-mă să găsesc o explicație a mentalității infractorilor.

— În orice caz, este totuși un adevărat record ca dintr-o singură familie să iasă atât de mulți criminali! a remarcat Dan, clătinându-și capul pentru a arăta că situația continuă, să-i pară incredibilă, în pofida faptelor.

— Evoluția lor criminală nu-mi pare surprinzătoare, dacă ținem seama de educația pe care au putut s-o primească de la un tătic și un frățior mai mare, ambii infractori recidiviști. În rest, datorită faptului că s-au

dovedit niște discipoli silitori și talentați, au „reușit” cu brio să-și depășească mentorii! i-am răspuns, cu amărăciune.

— Șefu’, întrucât toți infractorii fac parte dintr-o singură familie, propun ca dosarul să fie intitulat: Societatea anonimă „Frații” și Compania!

— Facă-se voia ta, Dane! i-am aprobat sugestia. Și profitând de faptul că-mi dăduse apa la moară, am continuat: Având de-a face cu o societate anonimă, în paralel cu trimiterea dosarului la Procuratură, vom continua să le revizuim bilanțul.

— Crezi că ar putea să mai aibă și alte victime pe conștiință?

— La întrebarea asta îți voi răspunde după ce vom epuiza toate investigațiile…

*

După încă o lună de cercetări complementare, am ajuns la concluzia că nu avem motive să adăugăm la dosarul infractorilor și alte incriminări.

Epilog

Tribunalul municipiului București, prin sentința penală din 9 aprilie 1982, i-a condamnat la pedeapsa cu închisoarea pe inculpații V.C. (10 ani) și V.M. (25 ani) și la aplicarea pedepsei cu moartea pentru I.C. și G.C.

București 1983